הארץ

1.10 ש"ח יום ד' י"א בכסלו תשמ"ח, 2 בדצמבר 1987 VOL.68/20849 DECEMBER 2 1987
(כולל מע"מ בגולן 0.94 ש"ח)

שני שוטרים צרפתים יקבלו הבוקר את נקש בנתב"ג

אשתו נפרדה ממנו אתמול בכלא שאטה • ייעצר היום בפאריס • אישים בכירים בישראל פועלים להבטיח שינתן לו לרצות עונשו בארץ

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

בשורות בתי הסוהר והמשטרה נשלמו אתמול ההכנות להסגרתו ול־העברתו של העבריין ויליאם נקש הבוקר בשעה שבע לידי שני שוטרים צרפתים בנתב"ג. בשלב זה לא ברור אם מסירתו לצרפתים תהיה בבית התניבות לאחר ביקורת הדרכונים או ליד כבש המטוס, האמור להמריא בשעה שמונה לצרפת.

על פי התוכנית, בשש בבוקר אמור נקש להימסר בכלא איילון לשוטרי משטרת נתב"ג, שיסיעוהו לנמל התעופה ושם יוחזק בתא מעצר עד מסירתו לשוטרים הצרפ־

(סוף בעמוד 6)

"זה לא מקרה חסר־סיכוי"

"זה לא מקרה חסר סיכוי. אין להרים ידיים. זה לא מקרה אבוד", אמר אתמול שר החוץ של יוון, קרלוס פאפוליאס (משמאל) למשפחותיהם של שישה נעדרים ממלחמת לבנון וביניהם שלושת נעדרי קרב סולטן יעקב. לאחר פגישתו עם המשפחות סעד פאפוליאס צהריים בביתה של פרוזה כפיר (מימין), אמו של החייל הנעדר יהודה כץ, אשר גם נפגשה איתו בעבר בירון בעניין זה. כפיר מסרה כי פאפוליאס מתמסר לעניין באופן אישי ויש לו קשרים טובים בסוריה. בני משפחות הנעדרים אמרו כי יצאו מעודדים מהפגישה עם שר החוץ של יוון. (כתב: נדב שרגאי; צילום: ירון קמינסקי, "חדשות")

בפעם הראשונה מאז הסכם השלום — תקרית ירי בגבול

חתכו גדר הגבול עם מצרים, חיכו לכוח צה"ל ופצעו חייל

קילומטר מצפון למסוף הגבול ברפיח • קצין מצרי בדרגת אל"מ הודה: מדובר בחדירה; נערוך תחקיר ונגביר הסיורים • קהיר: עניין שולי

מאת איתן רבין וראובן פדהצור
סופרי "הארץ"

חייל צה"ל נפצע קל בידו שלשום בלילה מאש שנורתה לעברו מהצד המצרי, באזור רפיח. החייל הועבר במסוק לבית החולים סורוקה בבאר שבע ולאחר שקיבל טיפול שוחרר ליחידתו ותוחקר.

שלשום בלילה בשעה אחת אחר חצות הזעיקו כוחות הביטחון והחייל לעבר גדר המערכת בגבול רפיח לאחר שסיור צה"ל גילה פירצה בגדר המערכת, כקילומטר מצפון למסוף הגבול ברפיח. צוות החיילים,

(סוף בעמוד 4)

בית החרושת "סולתם" ניצל מסגירה; תובטח תעסוקה לאלפי עובדים

ישראל תספק לגרמניה במשך שנתיים תחמושת ארטילרית

העיסקה, ב־190 מיליון דולר, היא המשך לעיסקה בהיקף דומה מלפני שנתיים • לעיסקה קדמו בדיקות טכניות שנמשכו כשנה וחצי וההחלטה הגרמנית התקבלה לפי האיכות והמחיר

מאת דניאל דגן
סופר "הארץ" באירופה

בון (מיוחד ל"הארץ"). ישראל חתמה לפני כחודשיים על עיסקה עם מערב גרמניה לפיה היא תספק לה תחמושת ארטילרית מיוחדת בהיקף של כ־300 מיליון מארק, שהם כ־190 מיליון דולר.

העיסקה, שנחתמה בחמישי באוקטובר, היתה המשך לעיסקה קודמת בהיקף דומה, שנחתמה כבר ב־1985. בכל אחת מן העיסקות התחייבה ישראל לספק למערב גרמניה תחמושת ארטילרית בכ־200 מיליון דולר.

העיסקה האחרונה נחתמה מן הצד הגרמני על ידי ד"ר היינץ גלוזה, נשיא המנהל המרכזי לרכש בקובלנץ, ומן הצד הישראלי על ידי מנכ"ל התעשיה הצבאית מיכאל שור.

על פי תנאי העיסקה תספק התעשיה הצבאית את התחמושת הארטילרית במשך שנתיים. חברה מערב גרמנית משתתפת בעיסקה בהיקף דומה, והתעשייה הצבאית מספקת לה חלקים להרכבת התחמושת.

מומחים מערב גרמניים השוהים בארץ בודקים דוגמאות מן התחמושת לפני שהן נשלחות מישראל. לשם כך הם מבקרים מדי פעם במפעל, המייצר את הפגזים, וחוזים בהדגמות של ירי.

שנה וחצי של בדיקות

לדברי גורמים גרמניים קדמו לעיסקה האחרונה בדיקות טכניות ממושכות, שנמשכו כשנה וחצי. הגורמים הקובעים בהחלטה הגרמנית היו, לדברי אותם מקורות, האיכות של התחמושת והמחיר שבו היא מוצעת.

במערב גרמניה פועל מנהל הרכש כזרוע ממלכתית נפרדת הקשורה במשרד ההגנה. המנהל מרכז את הרכישות של ציוד צבאי בהיקף גדול, וכן מממן פרוייקטים שונים של מחקר בתחום של פיתוח אמצעי לחימה.

מומחים בבון אמרו, שהעיסקה מן ה־5 לאוקטובר "איננה הראשונה

(סוף בעמוד 4)

עשרות עיתונאים זרים הגיעו לגבול הצפון וממתינים לפעולה של צה"ל

תחקיר ליל הגלשנים יסתיים היום; חלק מהמעורבים יועמדו כנראה לדין

תגובות קצינים בכירים להצהרת מפקד חטיבת הנח"ל על אחריותו למחדל עוררו אצל המפקד הרהור נוסף לגבי הצהרתו ונראה כי הגיע למסקנה כי אין סיבה שרק הוא ישא באחריות

מאת ראובן פדהצור

חלקו הראשון של התחקיר המטכ"לי של אירועי "ליל הגלשנים" התקיים אתמול בפיקוד הצפון. את התחקיר ניהל הרמטכ"ל, והשתתפו בו אלופי צה"ל.

היום יימשך התחקיר בבניין המטה הכללי בתל־אביב. רק לאחר סיום התחקיר יוחלט אילו צעדים יינקטו נגד קצינים וחיילים שהיו מעורבים בנושא או הנושאים באחרי־יות על המחדלים במחנה הנח"ל.

נראה כי בסופו של דבר יועמדו חלק מהמעורבים לדין משמעתי.

בכל הידוע יש למפקד חטיבת הנח"ל הרהורים נוספים לגבי הצהרתו כי הוא נוטל את האחריות על עצמו. השינוי בגישתו של המח"ט נובע מתגובותיהם של קצינים בכירים להצהרתו על אחריותו. נראה כי הגיע למסקנה כי אין כל סיבה שרק הוא עצמו ישא באחריות לאירועים ולמחדלים.

ממקום הרובעיק, מוסר "הארץ" בצפון, מוסר כי הפרסומים האחרונים בלבנון ובמקומות שונים בעולם על הגדלת מספר החיילים בדרום לבנון והידיעות על אפשרות לפעולת תגמול ישראלית הביאו לגבול הצפון ולקרית־שמונה עשרות עיתונאים. העיתונאים, בעיקר הזרים, מנסים לדלות כל מידע על היערכות צה"ל משני עברי גבול הלבנון.

מסוקים הועמדו במצב הכן לאפשרות שהחומר המצולם, אם אכן יהיה כזה, יגיע במהירות לת"א ומשם, באמצעות הלוויין, לרשתות הטלוויזיה הגדולות בארה"ב ובאירו־פה.

חייל מילואים בירושלים: במקום לשמור — החיילים שיחקו קלפים ועישנו סמים

שלח מכתב לרבין והעתק לרן כהן

מאת ראובן פדהצור

חיילי מילואים, שהיו אמורים למלא תפקידי שמירה במחנה של צה"ל באזור ירושלים, שיחקו בקלפים ועישנו סמים במקום לשמור. במשחקי הקלפים השתתפו גם הקצינים שנמצאו במחנה. חלק מהחיילים, שהגיעו לשמירה, ביצעו אותה מתוך רכבם הפרטי במקום בעמדות השמירה. כך כותב איש מילואים, שאול ש', במכתב ששיגר לשר הביטחון, והעתק ממנו נשלח גם לח"כ רן כהן. ש' היה בשירות מילואים בחודש אוקטובר. את מכתבו לשר הביטחון שלח

(סוף בעמוד 6)

ראשי המגביות מעדיפים את דיניץ; פת ביטל הודעתו היום על מועמדותו

יו"ר חבר הנאמנים של הסוכנות לא פסל במכתב לפרס את מועמדות גור וזווילי אך רמז כי אם העבודה לא תבחר בדיניץ יועדף מועמד הליכוד • גור התבטא בצורה קשה ביותר כלפי פרס על המצב אליו נקלע • הצעה בליכוד לבקש מנתניהו להתמודד כדי להציל יוקרת המפלגה

מאת אילן שחורי ונדב שרגאי
סופרי "הארץ"

סערת רוחות התעוררה אמש במפלגת העבודה לאחר שנודע כי ראשי המגביות בארצות הברית והאירגונים האמריקאיים הציוניים הודיעו ליו"ר מפלגת העבודה שמ־עון פרס כי הם מעדיפים את ח"כ שמחה דיניץ כמועמד המפלגה לראשות הנהלת הסוכנות והקונגרס היהודי. את המסר הם העבירו לקראת ההתמודדות הנושאית בתוככי מפלגת העבודה, שתתקיים מחר בבית ברל בצפוית.

בליכוד התקיימה אמש התייעצות בעקבות האפשרות הסבירה שמר־דיניץ ייבחר למועמד. הועלתה מחדש ההצעה לפנות לשגריר ישראל באו"ם בנימין נתניהו ברגע האחרון ממש, כדי להציל את יוקרת הליכוד ולהכביד את התנועה לבניי־מן. מסיבת עיתונאים, שבה היה השר גדעון פת אמור להכריז על מועמדותו לתפקיד מטעם הליכוד, נועדה להתקיים הבוקר. אך היא בוטלה.

במכתב מפורט ששמר אמש לידי פרס יו"ר חבר הנאמנים מנדל קפלן לא נפסל איש משלושת מועמדי המערך, אך נרמז בפירוש כי אם לא ייבחר דיניץ, הרי סביר להניח שחבריו יתמכו במועמד הליכוד. במכתב נאמר כי היתה רק שמחה דיניץ נהנה מתמיכה פה אחד שלנו ואנו בטוחים שתקוה נתן זה

(סוף בעמוד 6)

קברניט ב"אל על": קיבלתי מטוס במצב לא טוב; ההנהלה: יכולת למנוע הטיסה

תשובת ההנהלה עוררה תסיסה בין טייסים בחברה, במיוחד על רקע תלונות חוזרות ונשנות מצדם על ירידה בתנאי תחזוקת המטוסים • דובר "אל על": שוב מנסים כמה טייסים להפוך את נושא יחסי־העבודה לבעיות הקשורות לבטיחות בטיסה; אנו אחת החברות הבטוחות בעולם

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תעופה

קברניט בחברת התעופה "אל על" פנה במכתב תלונה חריף בימים אלה לאגף שרותי אויר בחברה והתלונן על שקיבל לידיו מטוס במצב תחזוקה ירוד במיוחד. בתגובה קיבל תשובה מהאגף, כי בסמכותו היה שלא לאשר במצב כזה את קימתה של הטיסה. תשובת ההנהלה עוררה תסיסה בין טייסים בחברה, במיוחד על רקע תלונות חוזרות ונשנות מצד הטייסים על ירידה בתנאי התחזוקה של מטוסי החברה.

"המצב חמור מאוד. כללית יש הסבר הוא שרמת התחזוקה הולכת ויורדת. לא רק אצלנו וכך גם רמת הטייסים", אמר אתמול קברניט ותיק ב"אל על", והזכיר אסונות אויר שאירעו באחרונה ובהם התרסקו מטוסי "בואינג".

הוא המשיך וגילה, כי זה זמן ידוע על מנוע באחד ממטוסי "בואינג" 747 בחברה, ה"שותף" שמן בצורה חשודה. למרות זאת — לטענתו — לא מסירים מנוע זה לבדיקה, בין השאר משום שעלות העבודה עלולה להגיע ל־270 אלף דולר. לדברי הקברניט יש אמנם קריטריונים ברו־רים בנושא זה, אולם אפשר לתת למטוס עם תקלה שכזו אישור מיוחד לקימתה של הטיסה לטווח קרוב.

לדברי הקברניט הולך ונוצר בעולם מצב, לפיו מתפשטות חברות התעופה להזיל את העלויות תוך שהן פוגעות עקב כך בבטיחות הטיסה. לדבריו יותר ויותר מתגברת המגמה לאפשר למטוסים להמריא לדרכם עם מספר גדול יותר של תקלות. "יש הרבה יותר מטוסים שיוצאים לדרכם עם תקלות", אמר, "המצב מבחינה זו לא שונה לדבריו

(סוף בעמוד 6)

משפחת ערבי שנהרג בפיצוץ: ב"בילינסון" הוצאו 2 כליותיו והושתלו בלי הסכמתנו

"אם היו שואלים היינו מסרבים מסיבות דתיות" • עורך דין מכין הגשת תביעת פיצויים ותשלום דמי נזיקין • סגן מנהל ביה"ח: "פעלנו בהתאם לחוק האנטומיה והפתולוגיה"

מאת ראובן שפירא ועדנה אירידור
סופרי "הארץ"

בני משפחתו של ערבי מהשומרון, שנהרג לפני חמישה וחצי חודשים בהתפוצצות מטען חומר נפץ בפתח תקוה, טוענים, כי שתי כליותיו נלקחו והושתלו בשני חולי כליות. לפיכך הם תובעים פיצוי ותשלום דמי נזיקין מקופת חולים ומבית החולים "בילינסון" שבו בוצעה ההשתלה.

בני המשפחה טוענים כי הכליות נלקחו מהמנוח ללא הודעה לבני המשפחה וללא בקשת רשות מהם, אף שניתן היה לאתרם והדבר פגע קשה ברגשותיהם ובאמונתם הדתית. לטענתם גם נפגע כבודו של המנוח. בני המשפחה פנו לעורך הדין סעיד עתילי מטירה כדי שיגיש בשמם תביעת נזיקין הדורשה לפיצוי כספי. בתשובה לשאלת סופר "הארץ" אישר עו"ד עתילי, כי הוא עוסק בימים אלה בהכנת תביעת הנזיקין שתוגש בקרוב לבית המשפט.

עבדול רחים אסעד עודה, תושב אילם בן 39 מהכפר טירה בשומרון, נשוי ואב לשמונה יל־דים קטנים (ואשתו הליכה נמצאת בחודשי הריון מתקדמים), הועסק במשך 14 שנה כפועל בעבו־דות חקלאיות בחברת משתלות בפתח תקוה. הוא היה מוכר בעיר. בין השאר נהג לחפש בערימות פסולת וגרוטאות באיזור התעשיה בעיר. ב־16/6/87 בעת שחיטט בגרוטאת מכונית אירע פיצוץ עז והוא נהרג. גופתו הועברה לבית החו־לים "בילינסון" והרופאים החליטו לנתח את הגופה ולהשתמש בכליות, שהיו במצב טוב, להשתלה בשני חולים שנזקקו להשתלת כליות. ההשתלה בוצעה מיד.

זהותו של המנוח הוברדה מיד, בין השאר עקב היותו דמות מוכרת בפתח תקוה. בתחילה חשדו המשטרה וגורמי הבטחון כי עודה נהרג בעת שניסה להכין מטען חבלה על רקע חבלני עוין. נערכו חיפושים בביתו בכפר טירה ובבתים של בני משפחתו והם נחקרו ממושכות. עד היום נשאר תיק החקירה פתוח. הערכת החוקרים היא שיתכן שעודה נהרג במקרה ממטען חומר נפץ שהוטמן בגרוטאת המכונית שבה חיטט. בתעודת המוות שהוצאה על ידי מפקדת אזור יהודה ושומרון לא נרשמה סיבת הפטירה של עבדול עודה.

בשיחה עם סופר "הארץ" אמר השבוע מוסה עודה, אחיו של המנוח: "אנחנו לא ידענו בכלל מה קרה לעבדול רחים. לא הודיעו לנו. רק אחרי שלושה־ארבעה ימים נודע לנו שלקחו את הכליות שלו להשתלה, בלי לבקש רשות מהמשפחה. וזה אפילו שידעו את זהותו ואת הכתובת שלו ויכלו בקלות למצוא את בני המשפחה. נפגענו מאד ממה שקרה. כאב לנו שהוציאו לו את הכליות בלי רשות. זה לא בסדר. אם היו שואלים אותנו לא היינו מסכימים להוצאת הכליות. אנחנו מתנגדים מסיבות דתיות להוצאת אברים. לדעתנו היתה עבירה על החוק בכך שהוציאו את הכליות בלי רשות. אנחנו דור־שים פיצוי על כך".

בתגובה על טענות בני המשפחה אמר סגן מנהל בית החולים "בילינסון" ד"ר יוסף פקטור: "פעלנו בהתאם לחוק האנטומיה והפתולוגיה".

מבוכה בירושלים: שגריר אוסטריה — זקן הסגל הדיפלומטי

השגריר פליינרט

מאת עקיבא אלדר

שגריר אוסטריה בישראל ד"ר אוטו פליינרט יתפוש בעוד עשרה ימים את מקומו של שגר־ירה היוצא של גואטמלה כזקן הסגל הדיפלומטי. הדבר מעורר

(סוף בעמוד 6)

דאו ג'ונס עלה אתמול ב־8 נקודות

מאת שלמה שמיר

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ"). אתמול חלה עלייה קלה ולא משמעותית של 8.79 נקודות במדד המניות דאו ג'ונס בבורסה בניו־יורק. בסיום המסחר אמש הגיע המדד ל־1842.54 נקודות. היקף המסחר היה מתון ולא יותר מ־150 מיליון מניות החליפו ידיים.

רפול: להכות את הסורים ראשונים ועל הראש

"מה צריך להתעסק עם השועל (ג'יבריל)? צריך להכות את בעל הבית"

(ע). "את הסורים צריך להכות ראשונים ועל הראש", אמר אתמול ח"כ רפאל איתן בראיון בתכנית "15 קטנות", מגזין גלי צה"ל לענייני צבא ובטחון.

בתשובה לשאלה אם יש מקום לגמול לסוריה בשל קיר־בתה לאחמד ג'יבריל ענה: "בהחלט. מה צריך להתעסק עם השועל? צריך להכות את בעל הבית. אי אפשר ללמד את סוריה לקח" — הוסיף ושאל.

הוא נשאל אם אין חשש שתגמול כזה יגרור למלחמה וענה: "מה פתאום. להיפך, זה יר־תיע את הסורים ממלחמה".

הושחתו פני טרמפיסטית שנאבקה בנהג

(ע). נהג מכונית פרטית השח־חית בסכין גילוח פניה של צעירה בת 20 שנאבקה עימו בניסיון למנוע תקיפה מינית.

הנפגעה הובאה ביום ב' בערב לבית החולים איכילוב בתל אביב כשהיא סובלת מחתכים בפניה ומדקירות סכין ב־צלעותיה.

הצעירה עלתה על רכבו של התוקף בנתניה כשבכוונתה היה להגיע לבית חברה, הגר ברמת אביב. זמן קצר לאחר שהחלו בנסיעה, התחיל הנהג "לשלוח ידיים" ולנסות ללטף את הט־רמפיסטית הצעירה במקומות אינטימיים בגופה.

הצעירה התנגדה לליטופי הנהג ובתגובה הוא שלף סכין גילוח וחתך אותה כמה פעמים בפניה. לאחר שהצעירה המשיכה להתנגד, שלף הנהג סכין ודקר אותה בצלעות.

בצומת רמת אביב הצליחה הצעירה הפצועה לקפוץ מהרכב ולהגיע בכוחות עצמה לבית החבר, שהביאה לבית החולים איכילוב.

המשטרה פתחה במצוד לאי־תורו של בעל הרכב.

שוק ההון

נבלמו הירידות

מאת יהודה שרוני

מגמת ירידות השערים בשוק המניות נבלמה אתמול, ובחלק מניירות הערך הופיעו ביקושים שסופקו בעליות שערים. המפנה בשוק מיוחס לכניסתם של גו־פים מוסדיים, שרכשו בשעות הבוקר את המניות בירידות מתונות. פירסום נתוני ההזרמה ויתרות מטבע החוץ החיוביים, עשויים להביא לשיפור נוסף במגמת המסחר בשוק המניות.

חדשות הארץ

שיחות היום

עם ד"ר שלמה אלבה, יו"ר תנועת המורות אל השלום על הקונגרס המסורתי העולמי בירושלים

*

בארמיה השניה של צבא מצרים בוחנים את המוכנות הקרבית (עמ' 2)

*

גורבצ'וב בראיון לאנ.בי.סי: גם לנו מערכת הגנה חללית אך לעולם לא נפרוס אותה (עמ' 4)

*

מתייקרים: ממתקים, מיונית, עפרונות, שוקולד, מרגרינה, גלידה, גפרורים (עמ' 8)

*

התעשיינים תובעים מהממשלה פיחות 5 אחוזי־החזרת שער הדולר ל־1.64 ש"ח (עמ' 8)

המילה האחרונה בעיבוד תמלילים
WORDMILL 4.5
להוצאת דיסקט הדגמה
02-699311

שרות הארץ

מזג האוויר

● ירושלים: 17–10.
● תל־אביב: 25–16.
● חיפה: 24–15.
● באר שבע: 27–14.

הגולן 21–10, צפת 17–9, טבריה 24–15, השומרון 22–10, נתב"ג 25–12, ירחו 26–13, אילת 27–14.

לוטו

בהגרלת הלוטו אתמול עלו בגורל המספרים הבאים: 41, 33, 30, 23, 10, 9 המספר הנוסף: 18.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.5632	+0.0062
נוסעים	1.8580	+0.0074
שחור	1.6900	—

שער הסל

יציג	1.7067	−0.0010

בגליון זה 16 עמודים

עורך את העמוד: בועז שפירא

קנה ב"ויזה" וסע לאולימפיאדה

המבצע האולימפי של ויזה המתחיל ב 2/12/87 מאפשר לך לזכות ב:
■ כרטיס טיסה כל חודש
■ סך קניות חודשי של 100 ש"ח מזכה אותך ב"נקודה אולימפית" והשתתפות במבצע.
■ כל חודש זוכים שני מחזיקי ויזה בכרטיסי טיסה לאולימפיאדה (כולל מיסים)
■ כל נקודה נוספת מגדילה את סיכוייך לזכות.
■ והזכיה הגדולה - אירוח אולימפי מלא
■ אם צברת לפחות 12 נקודות אולימפיות (1200 ש"ח), בתקופת המבצע - 2/12/87 - 1/6/88, תשתתף בהגרלה הסופית בה יזכו 6 מחזיקי ויזה באירוח אולימפי מלא הכולל כרטיסי טיסה, שהות בבית מלון וכניסה למשחקים.
■ ובנוסף... כל יום זוכים בהחזר סכום הקניות
■ מידי יום החל מ 2/12/87 יזכו 50 לקוחות מכלל מחזיקי כרטיס ויזה, לזכות בהחזר מלא סכום הקניות שביצעו באותו היום.
אתה מחזיק בשיא האפשרויות
VISA
חסות עולמית למשחקים האולימפיים 1988
ויזה יותר טוב מכסף.
ויזה-כרטיס האשראי של לאומי, בנק לאומי, בנק דיסקונט

בארמיה 2 של הצבא המצרי עורכים בדיקות לבחינת המוכנות הקרבית

שר ההגנה אבו גזאלה: אין משמעו של התהליך שהכוחות המצריים יוצאים למלחמה מחר, אך הוא מבטיח שהם מוכנים למלחמה בכל רגע וכי דרגת המוכנות הקרבית מגיעה ל-100%

המשלחת הצבאית המצרית הגיעה אתמול לישראל לשיחות בנושאים משותפים לשתי המדינות. הדיונים, בראשות סאדוק לביב ות"אל אורן שחור מצה"ל, מתנהלים במלון דניאל בהרצליה. בצילום: לביב ושחור בעת הדיונים. (צילום: דובר צה"ל)

מאת עודד זראי
שליח "הארץ" בקהיר

קהיר (מיוחד ל"הארץ"). יחידות הארמיה המצרית השניה עוברות עתה תהליך של בדיקה באמצעות יחידות צבאיות שמטרתו לעמוד על מידת המוכנות הקרבית. במסגרת זו יבדקו בהמשך כל יחידות הצבא.

סגן ראש הממשלה ושר ההגנה המארשל אבו גזאלה הסביר במהלך טקס "יום ההצטיינות" של הארמיה השניה באזור איסמעילייה אתמול, כי תהליך הבדיקה אין משמעו שהכוחות המזויינים המצריים יוצאים למלחמה מחר, אך הוא מבטיח שהם מוכנים למלחמה בכל רגע וכי דרגת המוכנות הקרבית מגיעה ל-100 אחוז.

עוד ציין כי על הכוחות המצריים להיות מוכנים לקדם פני סכנות אפשריות במיוחד באזור זה של העולם רווי מתח והתפוצצות. בתוך זה גילה כי בחודש הבא ייערכו תמרונים משותפים בין הכוחות המצריים והירדניים וכי למטכ"ל המצרי תוכניות מפורטות לעריכת אימונים עם חלק מצבאות ערב ומדינות המערב.

הוא הוסיף כי ההנהגה המדינית מודעת לבקשה של איטליה לערוך תמרונים משותפים עם הכוחות המצריים.

עיתונות שיבחה אתמול את הנשיא מובארק על שהורה לפתוח מחדש את משרדי אש"ף במצרים. בראיון לרדיו "מונטה קארלו" שיבח עיתונות את פעולת החבלה בקרית שמונה ואמר כי היא היתה מסר להתערבות של שליטי ישראל לפיו שום דבר לא יעמוד בפני "הפידאי הפלשתיני וכי המהפיכה הפלשתינית תנצח".

ראיתי שמעתי

הגילוי היווני של שמעון פרס

שר החוץ שמעון פרס ושר החוץ היווני קארולוס פאפוליאס, החליטו שטוכים ישנים בין האחד וקימו שת. ארוחות ערב חגיגיות בזו אחר זו. שלשום אירח שר פרס את השר היווני לארוחת ערב במלון הילטון בירושלים, על אליתת כרטב שטיך ישטעמים אחרים. ובמהלך הערב חשף פרק מרתק על הקשר המשפחתי שלו עם העם היווני "אני הסתתרתי ביוון בתקופה מלחמת העולם השנייה קרוב לשנה" גילה פרס. "אני זוכר היטב כי בילדותי השמיא אבי לאירוח הלבבי ולגילויי האחוה שהעניקה כלפיו המשפחה היוונית שסייעה לו להסתתר. לא פעם היה שר לנו שירי-עם יוונים ואף קרא באוזנינו סיפורי-עם. הסיפורים על יוון הם חלק מילדותי".

כנראה שבילו היטב, כיוון שאמש אירח השר היווני את פרס לארוחת ערב של גברים בלבד במלון המלך דוד. השר היווני הגיע בגפו לישראל וכללי הפרוטוקול מחייבים. בין הנוכחים, שהטיפו ליכם במאכלים ישראליים ויוונים, היו שגרירי הולנד ובלגיה, הקונסול הכללי של ישראל באתונה, משה גלבוע, ח"כ דן מרידור, מנכ"ל משרד החוץ, אברהם טמיר ועוד.

במהלך עבודת התחקיר על אשכול נפגש פריישטדט עם לובה אליאב, שסיפר לו: כשבאתי לראשונה אל אשכול כדי להתקבל לעבודה כעוזרו, שאל אותי אשכול: מה מצבך המשפחתי? אמרתי: נשוי עם ילדים. נאנח אשכול אנחה עמוקה, גלגל עיניו כלפי מעלה, נאנח ואמר: לתפקיד הזה צריך להיות גם רווק וגם יתום. המשך ידוע. אליאב זכה בתפקיד.

בלוז למיסטר בולדווין

בצרפת מת אתמול הסופר והמחזאי האמריקאי הכושי ג'יימס בולדווין. בן 63 היה במותו. בולדווין גדל בהארלם כבנו של מטיף באפטיסטי עני. את ספרו הראשון "לך ספר זאת על ההר" פירסם ב-1953 ובו תיאר את קורותיה של משפחה שחורה שנעה מהדרום לצפון. ספר זה נחשב על-ידי רבים כיצירתו הטובה ביותר. הרומאן השני שלו, "חדרו של ג'ובאני", פורסם ב-1958 ועסק בחיי ההומוסקסואלים. הוא התיידד עם הד"ר מרטין לותר קינג, ובמרוצת השנים היה לדובר בכיר של התנועה לזכויות האזרח. בין הספרים האחרים שפירסם, הרומאן "סיפורו של רחוב ביל", "דו שיח על הגזע" — תוצאות שיחה עם האנתרופולוגית מרגרט מיד, וכן מאמר בניו-יורק טיימס בשם "מדוע הכושים אנטישמים: אמריקה של לבנים ואמריקה של שחורים".

ג'יימס בולדווין: נאבק למען השחורים

בארץ הועלו שני מחזות שלו: "בלוז למיסטר צ'רלי" ב"הבימה" ו"ונאמר אמן" במסגרת פסטיבל ישראל ב-1963.

השחורים באים

אחד ממנהיגי הרוב השחור בקייפטאון שבדרום אפריקה, המשמש רקטור האוניברסיטה הטכנית בעיר, פרנקלין סון, מבקר בימים אלה בארץ. סון עומד גם בראש ארגון המרצים באיזור קייפטאון ונחשב לדמות עולה בקרב מנהיגי השחורים. במהלך ביקורו בארץ הוא יפגש עם המנכ"ל המדיני של משרד החוץ, יוסי ביילין ועם ח"כ אורה נמיר, יוסי שריד ואלעזר גרנות.

סון הוא אורח המכון האפרו-אסייני שבו משתלמים עתה עשרים שחורים מדרום אפריקה.

בהתאם להחלטת הקבינט מוקמת בימים אלה קרן למימון השתלמויות נוספות.

א. לם

נמכרה הזמנה מקורית לקונגרס הציוני הראשון

פריט נדיר, המהווה מסמך מיוחד במינו, נמכר בשבוע שעבר במכירה פומבית, לרגל התכנסות הקונגרס הציוני בירושלים. עוזר רוטנברג, מנהל "בולי הבירה" מכר הזמנה מקורית לקונגרס הציוני הראשון שנערך בבאזל, שווייץ, בשנת 1897. ההזמנה נכתבה בעברית. בזו הלשון: "אדון נכבד! ביום א' כ"ג אלול שנה זו, יתאספו לקונגרס הציוני בבאזל (שווייץ), [illegible] המפוזרים בדעה אחת, יהיה יום נצחון לתחיית לאומנו. האספה בבאזל תהיה התחלת תקופה חדשה בהתפתחות תנועתנו".

בין השאר מצוין בהזמנה כי "אפשר יהיה לדבר עברית" ועל החתום בשם הוועד להכנת הקונגרס הציוני, הד"ר מרקוס ארנפריים, מזכיר הוועד והד"ר תיאודור הרצל, ראש הוועד, ששבו באותם ימים בווינה.

חיים גלאון

רחוב על שם משה סנה

טקס קריאת רחוב על שמו של ד"ר משה סנה ז"ל נערך שלשום, כ"ט בנובמבר, בחיפה. בטקס השתתפו שר הקליטה יעקב צור, ח"כ יאיר צבן, בני המשפחה ובהם הבן, אפרים סנה וקהל גדול של ידידים ושותפים לדרכו הפוליטית של המנהיג המנוח.

ראש עיריית בת-ים, אהוד קינמון, אמר כי יאה למשה סנה שיונצח שמו ביום הכרזת האו"ם על הקמת המדינה. שכן למנוח היה לדבריו חלק נכבד בגיוס תמיכה מדינית שקדמה להצבעה באומות המאוחדות. הבן הסיר את הלוט מעל לוח ההקדשה, שהוצב בפתח הרחוב, שהינו אחד מרחובותיה הראשיים של שכונת רמת-יוסף בעיר.

זוהר בלומנקרנץ

מה נדרש כדי להיות עוזר של אשכול

הבימאי והמפיק פימר פריישטדט מתחיל בימים אלה בצילומי סרט על חייו של ראש הממשלה לשעבר, לוי אשכול, במסגרת סדרת סרטים על אישים יהודים בהסתדרות.

בעריכת עידית רוזנבלום

שיחת היום / אורית גלילי

עם: ד"ר שלמה אלבז, יו"ר תנועת המזרח אל השלום
על: הקונגרס הספרדי העולמי בירושלים

הפדרציה הספרדית עדיין לא השתחררה מהמוכתריזם

בשביל מה צריכה היהדות הספרדית קונגרס משלה? מדוע אינכם מסתפקים בקונגרס היהודי העולמי?

נציגים שלנו נמצאים גם בקונגרס הכללי, אבל חשוב לנו לשמור על הצביון המורשת הספרדית. אנחנו יהודים עם סממנים מיוחדים שלא צריך לטשטש אותם או להתבייש בהם. יהדות מורכבת מכל מיני יהדויות בעלות אופי משלהן, וביחוד זה הפסיפס שאנו מנסים להקים פה בארץ. עבור המונים של כור ההיתוך — אנו מכבדים את ההבדלים ונגד אחידות.

האם אין זה מנוגד למאמצים ליצור חברה אינטגרטיבית?

זוהי אינטגרציה תוך כדי הכרה בצביון ספרדי יהודי. הספרדים מתפללים בבתי כנסת משלהם, ולחגים שלהם יש אופי אחר. עד שתבוא האחדות המלאה, צריך לשמור על הדברים הקיימים, שהם נכס. הבל להיפטר מהנכסים האלה לפני שקמה תרבות ישראלית מגובשת.

למה בראש התנועות הספרדיות העולמיות עומדים יהודים עשירים?

לצערי, הפדרציה הספרדית לא השתחררה מהמוכתריזם, שעבר עליו הכלח. זה לא שאני נגד מיליונרים, אבל הפעילות חייבת להיות במישור של התמודדות רעיונית: התרומה צריכה להיות לא רק בכסף, אלא למחשבה הספרדית — אם יש כזאת. בפדרציה צריכים לתת את הדעת אם יש תרומה ספרדית ייחודית לבעיות הקרדינליות של החברה הישראלית היום.

איזה תרומה יכולה להיות לכם?

אפשר ללמוד איך למנוע התנגשויות בין חרדים לחילוניים. היהדות הספרדית לא מבדילה בין דתי לחילוני. בקהילות שלנו היו הבנה וסובלנות בין צדיקים גמורים לבין אלה שלא שמרו, במידה זו או אחרת. אצלנו לא מדביקים תוויות — אף אחד לא רוצה לכפות אלא לשכנע במה שהוא מאמין. הגישה האירופית, בגלל האמנציפציה וההתבוללות, הביאה לקיצוניות. בארצות ערב, שלא עברו זעזועים כאלה, לא היה צורך להגן על היהדות בהחמרה יתרה.

מה יכולה להיות הזיקה של נציגי שכבה מצוקה עם נסים גאון וליאון תמן?

המלחמות בין שני בעלי ההון האלה, שדווקא מחוברים בקשרי משפחה, ימאיסו על הספרדים את כל העניין, וזה גם ירחיק את הצעירים. הגיעו אלי הדים מהקונגרס שהאווירה שם עכורה. אחד הנציגים מפאריס כל כך מאוכזב שהוא רוצה לחזור. שליש מחברי הנשיאות הם בעלי הון, וזה מוכיח שהפדרציה עדיין לא נמצאת על סף דמוקרטיזציה.

מדוע חשוב לקונגרס הזה להיות מזוהה עם תהליך השלום?

תמיד האשימו את הספרדים שהם העלו את בגין והזניקו את הליכוד. אבל זאת לא כל האמת. המזרחים התאכזבו ב-77' מהמערך ועברו בהמוניהם לליכוד, אבל הם גם אלה שיקרבו את השלום, כי יש להם מסורת של דו-קיום עם הערבים והם מבינים את המנטליות הכי טוב. לספרדי יש יותר הבנה עם ערבי, אפילו אם הוא איש חרות.

בנובמבר עלו יתרות מט"ח של ישראל ב-907 מיליון דולר

הספיגה הסתכמה ב-822 מיליון ש"ח ● הכנסות המדינה ממסים גדלו ב-6.1% ● עליה ביבוא מכוניות ווידאו

מאת צבי זרחיה סופר "הארץ" לענייני כלכלה

יתרות מטבע-החוץ עלו בחודש שעבר ב-907 מיליון דולר. הממשלה ספגה בנובמבר 822 מיליון ש"ח והכנסות המדינה ממסים גדלו ב-6.1% לעומת החודש המקביל אשתקד — הודיעו אתמול משרד האוצר ובנק ישראל.

יתרות מט"ח הגיעו לרמת שיא והן מסתכמות כעת ב-5.316 מיליארד דולר. הגידול ביתרות בחודש שעבר נבע בעיקר מקבלת הסיוע השנתי בסך של 1.2 מיליארד דולר מארה"ב: חלק מהסיוע שימש להחזר חובות של ישראל בחו"ל.

בחודש נובמבר הסתכם הגרעון המקומי של הממשלה, הכולל תשלומי ריבית, בסך של 94 מיליון ש"ח, לעומת [illegible] בהשוואה לחודש המקביל אשתקד. בשוק ההון שהסתכמה בסך של 563 מיליון ש"ח וכן נספג סך של 353 מיליון ש"ח באמצעות מק"מ. עיקר הספיגה זו נבע משינויים בהסדרי הנזילות של הבנקים. לאחר קיזוז הגרעון המקומי של הממשלה מהספיגה, נרשמה סה"כ ספיגה ממשלתית של 822 מיליון ש"ח.

הגרעון המקומי של הממשלה משקף הוצאות ברמה הממוצעת של החודשים האחרונים, ואילו בהכנסות הקפיטליות חלה ירידה קלה. גיוס ההון החיצוני בחודש שעבר נבע בעיקר ממיחזור כספים רבים של חוסכים שפדו את מניותיהם הבנקאיות בחודש אוקטובר.

הכנסות המדינה ממסים הסתכמו בחודש שעבר ב-1.771 מיליארד ש"ח, עלייה ריאלית של 6.1% בהשוואה לחודש המקביל אשתקד.

סגן הממונה על הכנסות המדינה, יורם גבאי, אמר כי בנובמבר הסתמנה עלייה נוספת ביבוא מוצרי בני-קיימא, בעיקר ביבוא כלי-רכב ומערכות וידאו. חלה עלייה של 15% ביבוא מוצרי הצריכה, לעומת נובמבר 86', ועלייה של כ-20% לעומת אוקטובר 87'.

גבאי הוסיף, כי נרשמה רמה יחסית גבוהה של הכנסות ממס ערך מוסף. מגמת הכנסות גבוהה בבסיס ההכנסה נמשכה גם בחודש שעבר, והיא מבטאת שיעורי גידול גבוהים יחסית בפעילות העסקית ורמת שכר הגבוהה משמעותית מהחודשים המקבילים אשתקד.

באפריל-נובמבר 87' הסתכמו ההכנסות ב-13.511 מיליארד ש"ח, עלייה ריאלית של 8.2% בהשוואה לאותה תקופה אשתקד.

מועצת יש"ע מינתה יו"ר פעיל ושללה בכך מהמזכיר שנלר את סמכויותיו

העצני: לרוב האנשים אין בו אמון; הוא הוכיח שאינו מתאים לתפקידו ● שנלר: אני מקבל בשמחה את ההחלטות ואשתף פעולה עם כל מי שיוסמך לכך לשם דאגה לטובתה של המועצה

מאת אורי ניר
סופר "הארץ"

חברי מועצת יש"ע, הגוף המאגד את הישובים היהודיים ביהודה שומרון ועזה, החליטו אתמול לשלול ממזכיר המועצה, עתניאל שנלר, את עיקר סמכויותיו המעשיות. שנלר נותר אמנם רשמית בתפקיד מזכיר המועצה, אך מעליו הועמד "יושב-ראש פעיל", ראש המועצה האיזורית גוש עציון, שילה גל.

בכך הביעו למעשה חברי מועצת יש"ע אי-אמון בשנלר, ונטלו ממנו את עיקר סמכויותיו בתחום השדולה הפוליטית והתקשורתית.

המשקע שהצטבר בקרב רבים מחברי המועצה כלפי שנלר קשור לעיסקת טיעון שעשה שנלר [illegible] המתנחלים נגד מפגש שערכו אנשי "שלום עכשיו" עם אישים פלשתינים בחברון לפני כשנתיים. מי שייצג את מרבית הנאשמים במשפט זה, עו"ד אליקים העצני מקרית ארבע, טען כי שנלר פגע בעמיתיו בעת שערך את עיסקת הטיעון הזו.

במסגרת מועצת יש"ע נערכו בירורים פנימיים סביב עניינו של שנלר. הוקמה ועדה שמתפקידה היה לגבש פתרון למשבר האמון שנוצר סביב אישיותו ופועלו של שנלר. הפתרון, שהובא אתמול להצבעה בכינוס השבועי של הנהלת המועצה, היה הצבתו של יו"ר בפועל, שירכז את פעילות מועצת יש"ע מעל שנלר. מקורות במועצת יש"ע מסרו כי כמה מן המתכנסים, ביניהם כאלה הנחשבים בכירים ובעלי השפעה, התנגדו לפתרון המוצע, ודרשו [illegible] את שנלר, אך בסופו של דבר התקבלה ההצעה [illegible] קולות.

לא מתאים; אין אמון

עו"ד אליקים העצני, שעמד בראש מתנגדיו של שנלר במועצת יש"ע, אמר אמש כי לרוב האנשים, וביניהם מייסדי מועצת יש"ע, אין אמון בעתניאל שנלר. העצני אמר כי שנלר הוכיח שאינו מתאים לתפקידו, וניסה לעשות פוליטיזציה של הפרשה.

עתניאל שנלר סירב אמש לומר דבר כלשהו בתגובה להחלטת מועצת יש"ע. הוא הסתפק בהערה כי הוא מקבל בשמחה את ההחלטות וכי ישתף פעולה עם כל מי שיוסמך לכך לשם דאגה לטובתה של מועצת יש"ע.

החלטת מועצת יש"ע מאתמול משקפת את הקרע ההולך ונוצר בקרב המנהיגות של הישובים היהודיים ביו"ש. מרבית המנהיגים הוותיקים, אנשי "גוש אמונים", שבדרך כלל מזוהים עם התחיה ועם המפד"ל, עומדים מול מנהיגי ישובים עירוניים, חלקם חילוניים, שראשיהם מזוהים לעיתים קרובות עם הליכוד. כמה מהמנהיגים הוותיקים של מועצת יש"ע קבלו בתקופה האחרונה בדיונים פנימיים, כי המועצה הופכת בהדרגה משדולה שתפקידה לפעול בתוך הזירה הפוליטית, ולעיתים נגד גופים פוליטיים, לגוף הנשלט בידי פוליטיקאים. הם הצביעו על המעורבות של חברי כנסת מהתחיה בענייניה של המועצה, בטענה כי הדבר נעשה בעידודו של עתניאל שנלר, שהתקבל באחרונה כחבר במפלגת חרות. אחד מוותיקי מועצת יש"ע אף הצביע על ה"פרדוכס ההיסטורי", כהגדרתו, הנעוץ בכך שגוף שהוקם ביסודו של דבר במטרה להילחם בהסכמי קמפ-דייוויד של הליכוד, הופך במשך הזמן כמעט לכלי משחק פוליטי בידי הליכוד. חברי המועצה מקווים שההחלטה שנתקבלה אתמול תסייע לשמור על המשך תיפקודו התקין של הגוף, לאחר הזעזוע שפקד אותו עקב פרשת אי האמון בשנלר.

אל על

	כמו' מינימום	טמפ' מכס'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	0	5	מע"ח	1	4
אתונה	10	16	גשום	10	17
בוקרשט	4	7	מע"ח	–	–
בריסל	0	3	מע"ח	0	5
וינה	0	2	שלג	3	7
ז'נבה	3	6	בע"ח	2	4
לונדון	4	7	מע"ה	4	7
ליסבון	9	12	גשם	6	11
מדריד	1	7	מע"ח	2	13
ניו-יורק	0	5	שלג	10	15
פאריס	0	4	שלג קל	1	6
פרנקפורט	0	3	בע"ח	0	4
ציריך	3	6	מע"ה	–	–
קהיר	16	23	בע"ח	15	23
קופנהאגן	0	3	מע"ח	-3	5
רומא	8	12	בע"ה	7	12
שטוקהולם	-4	0	בהיר	-5	0

ELALאל על

החשוד בחבלה במטוס הדרום קוריאני בלע כמוסות רעל כאשר נאסר על בחורה שנילוותה אליו לצאת מבחריין

מנאמה (ע"צ). שיניצ'י האחיה בן 69, אחד החשודים היפאנים של מטוס הבואינג של חברת התעופה הקוריאנית, שנחשד על ידי שלטונות דרום-קוריאה, כי חיבל במטוס שהתרסק ביום א' בתאילנד, התאבד אתמול בבוקר בשדה התעופה של בחריין. הצעירה מלה מאיומי אקאבה, שהיתה עימו, ניסתה להתאבד גם כן, אך אושפזה במצב קריטי.

מקורות דיפלומאטיים במנאמה ציינו, כי השניים בלעו כמוסות רעל זמן מה לאחר ששלטונות שדה התעופה גילו שהדרכון של מאיומי היה מזוייף ואסרו עליהם לצאת מגבולות המדינה. הם התכוונו לטוס לרומא דרך רבת-עמון. הם הגיעו לבחריין מאבו-דאבי, שם הם נטשו את המטוס מדגם בואינג של חברת התעופה הדרום קוריאנית.

בסיאול אמר דובר של חברת התעופה הדרום-קוריאנית שהסיבה המתקבלת ביותר לאסון, שבו נספו 115 אנשים שבמטוס, היא התפוצצות פצצה. לדבריו מתקבל הרושם שהמטוס התפוצץ תוך כדי טיסה. בשיחה עם כתבים ציין שראשי חברת התעופה אינם יכולים להעלות סיבה אחרת להתרסקות.

הוצא צו על תנאי נגד הרבנות בענין הליכי הבחינות לדיינות

חריש מנסה למנוע כינוס הוועדה העומדת לדון היום באישור מינויו של הרב בצרי כחבר ביה"ד הרבני הגדול

מאת גדעון אלון
סופר "הארץ"

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש עשה אמש מאמצים רבים כדי למנוע את כינוסה היום של הוועדה למינוי דיינים כדי לדון באישור מינויו של הרב עזרא בצרי כחבר ביה"ד הרבני הגדול. חריש שקל את האפשרות להופיע בעצמו בפני הוועדה כדי לשכנע את חבריה שלא לתת יד למינויו של בצרי, אשר לפני 30 שנה שילם שוחד לפסיכיאטר כדי להשתמט משרות צבאי בצה"ל. בשיחה שקיים עם ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) אמר חריש, כי הוא רואה במינוי פגיעה במוסר הרבני, אשר הוא (חריש) רוצה ביקרו.

חברי הכנסת דדי צוקר מר"צ ויאיר צבן ממפ"ם פנו אתמול ליועץ המשפטי לממשלה בדרישה לאסור כינוס הוועדה למינוי דיינים מחר בבוקר. לדברי חברי הכנסת זה חמישה חודשים לא עונה שר הדתות לשאלותיהם ולשאלות היועץ המשפטי בעניינים שהיפנו אליו על אי סדרים בבחינות לדיינים ובמינוי דיינים. לדברי חברי הכנסת אין לאפשר לשר הדתות להתחמק מגילוי האמת.

צוקר וצבן אומרים כי כבודו של בית הדין הרבני מחייב בדיקה יסודית של נוהלי מינוי הדיינים, אי סדרים בבחינות למועמדים וחשש להפליה בבחינות ומינוי על בסיס קירבה או מרחק מן הרבנים הראשיים.

שופט בית המשפט העליון אהרון ברק הוציא אתמול צו על תנאי נגד מועצת הרבנות הראשית בעניין הליכי הבחינות לדיינות.

ח"כ שפירא: המפולת בוול סטריט פגעה בתרומות לישיבות

הודיע לנסים: אתנגד לקיצוץ כלשהו בתקציבן אך יש לקצץ בתקציב כולו

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ"
לענייני כלכלה

יו"ר ועדת הכספים ח"כ אברהם שפירא הודיע לשר האוצר משה נסים, כי יתנגד לקיצוץ בתקציב הישיבות. שפירא, שנפגש שלשום עם שר האוצר ושמע ממנו את הצעת תקציב המדינה לשנת 88', אמר, כי אי אפשר לתת יד לקיצוץ בסעיף הישיבות. היות ומפולת הבורסה בעולם גרמה לכך להפסקת תרומות לישיבות, כאשר תרומות הן אחד הבסיסים האיתנים שעליהם נשען עולם התורה. מצב זה הביא את הישיבות למצב חירום אמיתי.

שפירא תבע מנסים לנהוג במידת הרחמים הפעם ולשים את הישיבות לפנים משורת הדין ולמנוע מקיצוץ תקציביהן. האמור כי על פי סקר מקצועי שנערך על ידי משרד הדתות הדר שהמדינה משתתפת ב-20 אחוזים בלבד מתוך העלות של תלמידי ישיבות.

אשר להצעת תקציב המדינה כולה אמר כי הקיצוץ המוצע בסך של 755 מיליון ש"ח אינו מספיק ואין בו כדי להשיג מטרות רציניות בתחום המשק. לדעתו, יש לבצע קיצוץ מעמיק יותר.

אופקים שבתה שעתיים; 15%–20% מאוכלוסית העיירה — מובטלים

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

העיירה אופקים על כל מוסדותיה, מפעליה, אנשי המועצה המקומית ומועצת הפועלים שבתו אתמול במשך שעתיים מהשעה 11 בבוקר ועד 1. בשעה 11 נערכה הפגנה במרכז העיירה בהשתתפות כ-250 תושבים. נטלו בה חלק ח"כ יאיר צבן וראש המועצה המקומית יוזאל ברכוב.

מזכיר מועצת פועלי אופקים סעדיה אילוז מסר כי השבתת העיירה באה בשל האבטלה הגוברת השוררת בעיירה ותוכנה ההחלטה לסגור את המפעל לגלשנים גלי-סוף ש-57 מעובדיו מתבצרים בו זה שלושה שבועות.

מסקר פנימי, שנערך בימים אלה מבית לבית באופקים, עולה כי 15 עד 20 אחוז מכלל התושבים הינם מובטלים. מזכיר מועצת הפועלים סעדיה אילוז מסר כי בתום עריכת הסקר הוא יועבר לגורמים הממשלתיים המטפלים בנושא.

שילמו משכורות ברשות השידור: משקל וחצי ועד לכ-200 שקל

מאת לילי גלילי
סופרת "הארץ"

ראשות הסגל של הטלוויזיה, המורכבת ממנהלי החטיבות ומנהלים בכירים, דחתה אתמול את ההנחיות לקיצוצים בשעות נוספות ובעובדים ארעיים שגיבשה הנהלת רשות השידור.

בישיבה בה הציג מנהל הטלוויזיה, חיים יבין, את תוכנית הקיצוצים, נתקלו הדרישות לצמצום של 25 אחוז בשעות הנוספות של העובדים בהתנגדות מוחלטת של מנהלי החטיבות. המנהלים טענו בפני יבין, כי לא זו בלבד שקיצוץ מסוג זה יפגע בכמות ההפקה ובתוצר שעל המסך, אלא גם יפגע פגיעה קשה בעובדים שאיבדו ממילא חודשיים משכרם במהלך השביתה.

המשכורות שקיבלו העובדים אתמול, נעו משקל וחצי ועד לכ-200 שקל, (מותנה בכמות השעות הנוספות שצברו בטרם פרצה השביתה בחודש אוקטובר), ותרמו לאווירה הקשה השוררת ממילא בבנין. ראוי לציין, כי בשל מבנה השכר ברשות השידור, מהוות השעות הנוספות כ-50 אחוז מן המשכורות, וקיצוץ של כ-25 אחוז, יהיה בעל משמעות רבה בשכר.

לעומת זאת, בחישוב שעשו מנהלי החטיבות אתמול, יוכלו לחסוך כ-250 אלף שקל בלבד מצמצום זה של השעות הנוספות עד ה-1 באפריל.

בשיחה עם יבין, הציגו המנהלים את עמדתם, כי אין להוסיף עוד על האווירה הקשה השוררת ממילא בטלוויזיה לאחר השביתה, וכי אין לעשות צעדים מיותרים שיעמיקו את הקרע בין העובדים להנהלה. במקביל, הועלו בישיבה דרכים חלופיות לחיסכון, כמו דחיה של רכש, קיצוץ בתקציב הפיתוח, ועוד. בתום הישיבה, אמר יבין כי יעלה את הנושא ואת השגות המנהלים לדיון מחודש עם הנהלת הרשות.

כרוזים לעובדים

מועצת העובדים של עובדי תכניות, הפקה בטלוויזיה, הפיצה אתמול כרוזים הקוראים לעובדי הטלוויזיה לא לשנות דבר בסדרי העבודה ובהעסקות, וקוראת לכל עובד שידרש להכניס שינויים מסוג זה, לפנות מיד לוועד. כמו כן, קוראה המועצה לעובדים לא לעבוד שעות נוספות אלא באישור הממונה הישיר, מחשש ששעות אלה יקוצצו מן המשכורות. ההוראות פורסמו בעקבות ישיבה שקיימה אתמול מועצת העובדים, בעקבות פרסום תוכניתו של יבין לשינוי לוח המשדרים ולאור גזירות הקיצוצים שגיבשה הנהלת הרשות.

חייל צד"ל בסיור נהרג מירי מחבלים

מאת מנחם הורוביץ
כתב "הארץ" בצפון

בהתקלות בין חיילי צבא דרום לבנון לחוליית מחבלים בצפון איזור הביטחון נהרג אתמול בצהריים חייל צד"ל וחברו נפצע. המחבלים ירו פגזי מרגמה לעבר סיור של צד"ל וכתוצאה מהירי נפגעו שני החיילים.

היתה זו פעולה ראשונה של המחבלים מאז ליל הגלשנים.

עורך את העמוד: בועז שפירא

נפטר יו"ר אגודת העתונאים בחיפה והצפון יהושע גלבוע

היה כתב "הארץ" משך 36 שנים מ-1949

יהושע גלבוע

מאת סופר "הארץ"

יו"ר אגודת העתונאים בחיפה והצפון, העתונאי יהושע גלבוע, הובא אתמול למנוחות בבית העלמין כפר סמיר למרגלות הכרמל בחיפה, במעמד קהל רב. אחרי ארונו הלכו עורך "הארץ" גרשום שוקן, ראש העיריה, אריה גוראל, מזכיר מועצת פועלי חיפה משה ורטמן, מנהלי חברות ספנות, נציגי איגוד הימאים, אישי ציבור, עתונאים, בני משפחה ומוקירי זכרו.

גלבוע, שהיה בן 67 במותו, נפטר אור ליום אתמול בבית החולים רמב"ם לאחר שלקה בליבו. השאיר אשה, בלפוריה, שתי בנות, נכדים, אח, אחות ובני משפחה אחרים.

גלבוע, שפרש לגימלאות מעתון "הארץ" לפני כשנתיים, החל לעבוד ב"הארץ" ב-1949 ככתב בחיפה ובמשך שנים רבות כיהן כראש מערכת "הארץ" בחיפה ויו"ר אגודת העתונאים. מילא תפקידים עתונאיים בכירים והתמחה בסיקור נושאי הספנות והנמלים, עניינים מוניציפאליים ויחסי עבודה.

המנוח, יליד וינה, עלה ארצה ב-1936. במלחמת העולם השניה שירת בצי הבריטי ובמלחמת השחרור שירת בחיל הים.

ראש עיריית חיפה אריה גוראל העלה על נס בדברי ההספד בהלויה את יושרו האישי הציבורי והמקצועי של גלבוע. "גלבוע ביטא את המתרחש בעיר חיפה במשך עשרות שנים לחיוב ולשלילה והתייחסותו תרמה לעיצוב חיי היום הציבוריים בעיר".

עורך "הארץ" גרשום שוקן אמר: "למדתי להעריך ולכבד את גלבוע באופן מיוחד. בכתיבתו היה נקיון, הן לגבי תוכן הדברים והן לגבי סגנונו. גלבוע סיקר במהלך עבודתו בעתון "הארץ" אירועים מסעירים בחיי המדינה, כמו שביתת הימאים והשביתה הגדולה ב"אתא", תוך תשומת לב, חשיבה בהירה ושיקול דעת. מאחר וידענו את גישתו הרצינית והשקולה הטלנו עליו משימות מקצועיות גם מחוץ לחיפה וידענו שהדברים יעשו כהלכה". שוקן ציין את התמסרותו של גלבוע בנושאי ספנות ונמלים וציין כי בתחומים אלה נחשב לפרשן הטוב ביותר בתקשורת הישראלית.

ראש מערכת "הארץ" בחיפה, אלי אלעד, ספד בשם עתונאי חיפה וציין את רגישותו של גלבוע לזולת וחברותו האמיצה עם ידידיו העתונאים.

כמו כן ספד למנוח הרב יעקב רוזנטל, אב בית הדין הרבני בחיפה, שאמר שגלבוע התברך בעט רגישה וידע להקפיד על איזון נכון בסיקור נושאים רגישים כמו יחסי דתיים וחילוניים.

90 שנה

הציונות והמדינה

1987—189

גליון מזכרת מיוחד לקוראי הארץ

יצורף לעתון ביום ראשון, ה-6 בדצמבר, לקראת הקונגרס הציוני ה-31

הבטיחו לעצמכם גיליון אצל מוכר העתונים שלכם

הועדה המקומית לבנין ותכנון עיר בני-ברק

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

עיריית בני ברק הגישה בקשה לועדה זאת בתוכנית מס' 20053 לבנות גני ילדים ותתי כנסת בבנין בן 3 קומות מעל קומה משולשת ברח' העליה השניה גוש 6122 חלקה ומגרש 17 באזור ציבורי בהקלות הבאות:

1. בנית קומה מפולשת וקומה נוספת חלקית מעל 2 קומות מותרות.

2. (6) אחוזים בניה שמור תנאי דיור/מעל (30) אחוזים בקומה.

3. העברת אחוזים מקומה לקומה עד 6 אחוזים.

וזה שלא בתאם לתכנית בנין ערים 274 החלה במקום.

כל המעונין יכול לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקומית בעירית בני-ברק בשעות קבלת קהל ורשאי להגיש התנגדות מנומקת לועדה המקומית תוך 14 יום מיום פרסום זה.

מר מ. אירנשטיין
יו"ר הועדה המקומית
לבנין ותכנון עיר
בני-ברק

קבלת מודעות משפחתיות
03-738707
03-735588 — 9

דחפון
שרות הודעות טלפוני של דחוף
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

בכנסת

המליאה / עמוס בדרור

רק מפ"ם וחד"ש הצטרפו להצעת שינוי לאי־אמון בממשלה בשל אפליית דרוזים

ויידן עטשי: העדה הדרוזית נמצאת במצב של חשבון נפש בקשר ליחסה ולמחויבותה לישראל ● רוני מילוא: הוחלט לחכות למסקנות ועדת ששינסקי

קולותיהם של מפ"ם, חד"ש ושינוי בלבד ניתנו אתמול להצעת אי־אמון בממשלה של שינוי, על רקע טענות של האפליה של הדרוזים בישראל.

ויידאן עטשי, שהציג את הנושא, הזהיר, שהדרוזים לא יוכלו להמשיך ולהתנבות, כדבריו, בהבטחות־שווא ומס שפתיים שאין להם כיסוי במציאות. העדה נמצאת במצב של הערכה מחדש וחשבון נפש באשר ליחסה ומחויבותה לעם היהודי.

ב־21 בפברואר 1987 החליטה הממשלה החלטה שנחשבה היסטורית, כי הכפרים הדרוזיים יושוו ליישובים יהודיים השכנים בכל הקשור להכרה כאזורי פיתוח וישובי עימות. אך בפועל לא אירע כמעט דבר.

"האם לפנות לערב הסעודית ולמדינות המפרץ הפרסי כדי לקבל נדבות?" שאל עטשי. "היכן תקציבי הממשלה, כספי המגבית היהודית ותרומות פרויקט שיקום השכונות שלא זכינו לנתח מהם?"

אמידה סרטני (מפ"ם) ותאופיק טובי (חד"ש) אמרו כי לא רק הדרוזים מקופחים. יש בדואים, וערבים בכלל, שגם את זכויותיהם אין מקיימים. טובי שאל אם החלטת הממשלה המתייחסת לדרוזים באה כדי לפלג בינם לבין הערבים האחרים החיים בארץ.

ז'אק אמיר (מערך) תבע בתוקף מן הממשלה לבצע את כל ההמלצות של הוועדה המשותפת בכנסת, בנושא הדרוזים. הוא עצמו משמש בתור יו"ר ועדת המעקב שמינתה לעניין זה. הוא יראג שההמלצות יתוקצבו בתקציב המדינה של השנה הבאה. הוועדה משותפת לוועדת הכספים ולוועדת החוץ והבטחון.

סגן השר במשרד ראש הממשלה רוני מילוא (ליכוד־חרות) השיב בשם הממשלה, כי נעשה מאמץ עילאי ליישם את החלטת הממשלה כבר בשנת הכספים הנוכחית. אולם היו עיכובים. ביחס להגדרות כמס ליישובים — הוחלט לחכות למסקנות ועדת ששינסקי. המאמצים נמשכים, וצעדים חשובים כבר נעשו. בעשר השנים האחרונות נבנו 300 כיתות לימוד, והוקם שיכון לחיילים משוחררים. יש כמה יישובים שכבר זכו לכיסוי גרעונות השנים הקודמות; לגבי האחרים נמצאים הדברים בתהליכים מזורזים.

המענק הכללי לכפרי הדרוזים הועלה ב־25% משנה לחמש השנים הקרובות, ובתוך כמה שנים יגיעו לתקציבים לנפש כמו היהודים. על פני 5 השנים הקרובות גם ייבנו 40 כיתות לימוד נוספות בשנה.

מילוא הגדיר את הדרוזים בתור "עדה מפוארת" שקשרה את גורלה עם העם היהודי וציין את שירותם הצבאי של בני העדה שמזה 20 שנה הוא במסגרת שירות חובה.

שלטון החוק במבחנה

כל צמרת משרד המשפטים, וכן היועץ המשפטי לממשלה, נכחה אמש בדיון נרחב על שלטון החוק שנערך בעקבות הצעה לסדר היום של מרדכי וירשובסקי (רצ). וירשובסקי טען נגד היחס שמתחיל להתפתח כלפי בתי המשפט, כאשר התקפות עליהם באות בעיקר מעובדי מדינה ודתיים המגנים בעצמם על שמירת החוק, היינו — דיינים. הוא הזכיר את הרב עובדיה יוסף הממשיך בפעילות פוליטית למרות פסיקה מפורשת של בית המשפט העליון. כן התקפו בית המשפט בחריפות בכנס של דיינים, בעקבות הבג"ץ בעניין שושנה מילר. המסקנה שהיה באחרונה — התקפות על השופטת פרוקצ'יה מצד שני הרבנים הראשיים. דברים מסוג זה עתידים לפגוע בכולנו. שכן גנבים ורמאים עלולים להתייחס אל בתי המשפט באותה צורה.

נושא שני הוא העבירה שעדות־שקר בבית משפט הפכה לנורמה של עובדי מדינה — כך מלמדות מסקנות ועדת לנדוי על השב"כ. זה 16 שנה היתה קיימת: האם תיעלם כל־כך מהר? בפרשות איראן, פולארד והשב"כ גם התנגד הדרג המדיני מסתתר מאחורי "אי־ידיעה". הדרושה נורמה חדשה שגם אי־ידיעה לא תפטור את השלטון, אולי אז יהיה פיקוח טוב יותר וקיום חוק כפי שצריך.

נושא שלישי הוא אי־קיום חוקה ושיטת הבחירות הנוכחית. לא ייתכן גם שיהיו שתי מערכות של חקירות ושל משפט. האחת בצד הזה של הקו הירוק והשניה בציור השני ששם שולטים באמצעות צווים של הצבא.

שר המשפטים אברהם שריר אמר שפגיעה בשופט נוגעת את החוק, ואם יימשכו הדברים הוא מציין שהיועץ המשפטי לממשלה יפעל בהתאם לכך. אפשר גם להרחיב את החקיקה כדי למנוע את התפשטות התופעה. בין הפעולות למען השלטת שלטון החוק מינה השר מועצה ציבורית בראשות השופט בדימוס משה עציוני. תפקידה של זו יהיה הסברת חשיבותו של שלטון החוק.

מקומה הראוי של המערכת המשפטית במדינה נפקד מבחינת המשאבים שמקציבה הממשלה. אמר השר. עבריינים לא באים על עונשם במשך שנים, אזרחים אינם באים על סיפוקם בתוך זמן סביר. 262 שופטים בלבד במדינה עוסקים במשך השנה בחצי מיליון עניינים המובאים לפניהם. משפטים נמשכים לעתים 8 שנים, והוצאה לפועל אורכת עוד שנתיים. אם לא ייתנו המשאבים המתאימים לקיום מערכת משפט נכונה, עלולה ישראל להידרדר ממדינת חוק למדינה פרועת־חוק.

חוקה בשנת ה־40?

דיון קצר נוסף ביסודות החברה המשפטי נערך כאשר הגיש שבח וייס (מערך) הצעה לסדר היום שבו ביקש להשלים את החוקה בשנת ה־40 למדינה.

הכנסת עדיין משמשת גם בתור "אסיפה מכוננת", כלומר כמי שצריכה לחוקק חוקה. זה נעשה בצורת חוקי יסוד. אך עדיין אין מספיק מלא חוסרה גם המסגרת. וייס הציע שהנושאים השנויים ביותר במחלוקת — עניין דת ומדינה, והשפעת מצב הדיונים על חוקינו — יישארו פתוחים כמו חוקים רגילים. את שאר הנושאים, שבהם יש קונסנזוס רחב ביותר, אפשר להקיף במסגרת של חוקה.

שר המשפטים אמר, כי חוק יסוד זכויות האדם נמצא בוועדת החוקה חוק ומשפט, ועליה מוטל התפקיד לנסחו כך שרוב גדול בכנסת יוכל להתאחד סביבו. לא ברור אם הכל מבינים מה תעשה חוקה: יש להיזהר מיצירת הרושם שהחוקה תפתור את כל הבעיות. וייס "הסתפק בדברי השר", באשר הנושא נמצא בלאו הכי בדיון בוועדה שאותה ציין השר.

ראש הממשלה יצחק שמיר, מתחבק עם יצחק בן אהרון, מי שהיה מזכ"ל ההסתדרות בתקופת ממשלות המערך. עתה, בהיותו יו"ר הוועד הציבורי להקמת מרכז ישראל גלילי, שותה בן אהרון עם שמיר, על השתתפות הממשלה במרכז על שמו של גלילי (צילמה: מגי אילון)

העתונאי גדעון אלון זכה בפרס ראשון על כתבה בנושא עולי אתיופיה

מאת סופר "הארץ"

העיתונאי גדעון אלון ("הארץ") זכה אמש בפרס ראשון, בתחרות של כתבות מצטיינות בנושא עידוד העליה, שאורגנה ביוזמת איגוד העורכים והעתונאים של כתבי עת בישראל.

חבר שופטים בראשות הגב' נעמי שרמר, יו"ר תנועת עם ישה עם אחד החליט להעניק לאלון את הפרס הראשון בסך 2000 שקל, על כתבה מקיפה שפירסם ב"הארץ" על קליטתם של עולי אתיופיה. בפרס השני, בסך 1500 שקל זכה העיתונאי אברהם ברמלך מקול ישראל. הפרס השלישי בסך 1000 שקל זכה מנחם מיכלסון מידיעות אחרונות. הפרסים הוענקו ע"י השר יצחק פרץ וראש מחלקת העליה בסוכנות חיים אהרון.

ביום עיון שאירגן איגוד העורכים והעיתונאים של כתבי עת בישראל, בשיתוף עם מחלקת העליה בסוכנות, בנושא "עיתונות ועליה", תקף הסופר אמנון שמוש בחריפות רבה את השתיקה סביב הטרגדיה ההולכת ונעשית על יהדות סוריה. שמוש ציין, כי בסוריה מצויים עדיין 3700 יהודים בעוד לפני 30 שנה היו שם 4500 יהודים. לדבריו, הטרגדיה של יהודי סוריה עלולה להפוך לקטסטרופה. הוא הדגיש שהיהודים בסוריה חיים בפחד מתמיד לגבי גורלם, אחרי סיום כהונתו של הנשיא חאפז אסאד.

כמו תמיד מקדימה את כולם!

ב.מ.וו. הראשונה שמנהיגה „מחיר בטוח" ומבטלת את ההפקדה כבר ב־1.12.87.

בזמנים של אי ודאות וחשש מפני פיחות, אתה עלול להתפשר בקניית מכונית רק מפני שהיא „למסירה מיידית".

אצלנו תוכל למנוע מעצמך את ההתלבטות. אם תשלם את מלוא מחירה של המכונית בעת ההזמנה, תבטיח לעצמך מחיר סופי.*

בדרך זו תגן על כספך מפני פיחות ושינויים במחירי המכוניות, תזמין את המכונית בה אתה רוצה בדיוק, ו„תסגור" את המחיר, גם אם מועד האספקה יהיה עד 1.3.88.

זאת ועוד. ב.מ.וו. מקדימה את כולם בביטול ההפקדה על מכוניות כבר ב־1.12.87. אם אתה עומד לשחרר את הב.מ.וו. שלך מן המכס – אין צורך שתמתין עד ה־1 בינואר 88 לביטול ההפקדה, מפני שהחל מה־1 בדצמבר 87 תשלם חברת רס־קאר את ההפקדה במקומך.

* המבצע מוגבל ללקוחות שישלמו את מלוא מחיר הרכב עד 31.12.87.

רס־קאר רכב בע"מ
יבואן ומפיץ BMW בישראל
אולם התצוגה: דרך פתח־תקוה 19 ת"א
טל: 03-622271.

חיפה אדרת רכב בע"מ, שד' ההסתדרות 202, מפרץ חיפה טל 04-725297-8
ירושלים מירמז לרכב בע"מ תלפיות, יד חרוצים 11 טל 02-713888
ת"א טופ־קאר, יהודה המכבי 4 טל: 03-442842
ת"א, טוב־גל, דיזנגוף 274 טל: 03-5466337
נתניה טופ־קאר, ספיר 10 טל: 053-349197

מנהיגה בכל דרך.

בוועדות ובסיעות / דן מרגלית

האוצר יעביר בקרוב מיקדמות ל־9 רשויות מקומיות ערביות

מתוך 13 רשויות שהוכללו בהסדר הקונסולידציה

משרד האוצר יעביר בימים הקרובים מיקדמות לכיסוי הגרעונות התקציביים של תשע מתוך 13 רשויות מקומיות ערביות שהוכללו בהסדר הקונסולידציה — מסר אתמול נציג האוצר עוי הדר לוועדת הפנים בראשות ח"כ דב שילנסקי (ליכוד). הוא קרא לרשויות הערביות להגביר את הגבייה העצמית.

ח"כ עבד אל ואהאב דראושה (מערך) סיפר על לחצים שהופעלו על ראשי רשויות ערביות לשבור את שביתתם והתמורה הובטחה להם לכסות את גרעונותיהם.

מונעים הסברה על האיידס

"משרד החינוך מנע העברה של תכניות הסברה ישראליות למלחמה באיידס שמועברות בחו"ל" — נאמר אתמול בהודעת ועדת החינוך בראשות ח"כ נחמן רז (מערך).

הוועדה דנה ב"חינוך לחיי משפחה והתכנית למניעת מחלת האיידס". נציגי משרד החינוך מסרו כי המשרד לא שולל משפחה הוא תכנית, והוכנה במסגרת "החינוך כרגשים" שונים.

יו"ר האגודה לתכנון המשפחה, פרופסור צבי פלטי, ציין כי בתי הספר מקדישים זמן מועט מדי לחיי המשפחה. בית הספר הוא מקור לידע אך לא מקור חינוכי. יש צורך "באומץ נפשי לשנות את ההרגשים בחינוך".

נדחה הדיון בחקיקה הדתית

הסיעות הדתיות נענו לפניית ח"כ רפי אדרי שלא להעלות היום לדיון את חוק ההסמכה שנועד להעניק למועצות המקומיות סמכות לחוקק חוקים דתיים.

בדיון במערך, אמר שמעון פרס כי "התחייבנו לסטאטוס־קוו... איננו קשורים אחרי הדתיים. אלא אחרי המצביע־המסורתי" ואף ח"כ אורה נמיר תהתה אם אין זה מסוכן לצדד בחוק ההסמכה שינוצל על ידי הדתיים בצורה מרחיקת לכת.

מורים ערביים בוגרי אוניברסיטאות בגדה מוחים:

תנאי להוראה בבתי"ס במזרח י־ם — תעודת יושר של שב"כ

הדברים נמסרו לחברי ארגון המורים העל־יסודיים בסיור ראשון במוסדות במזרח ירושלים החברים בארגון ● תלמידים הנעדרים מהלימודים בימים לאומיים פלשתיניים צפויים לגירוש מבתיה"ס ● מורים התאוננו שבניגוד למקובל בישראל אין להם קביעות

מאת נילי מנדלר
כתבת "הארץ" לענייני חינוך

בוגרי אוניברסיטאות בגדה, ובעיקר בוגרי אוניברסיטת ביר זית, המבקשים לעבוד כמורים בבתי ספר במזרח ירושלים, נידחים על ידי עיריית ירושלים ומשרד החינוך, אם אינם מציגים "תעודת יושר", מטעם שירותי הבטחון, המעידה כי אין הם בעלי דיעות לאומניות. דברים אלה נמסרו אתמול על ידי מורים ערביים, לחברי ארגון המורים העל־יסודיים, בראשות שושנה באייר, שערכו זו הפעם הראשונה, סיור בבתי ספר על יסודיים במזרח ירושלים, הנמצאים בפיקוח עירוני וממשלתי.

אחד המורים סיפר כי בתו התקבלה לעבודה באחד מבתי הספר במזרח ירושלים, אולם עבודתה הופסקה, כעבור ימים אחדים, משנודע כי היא בוגרת אוניברסיטת ביר־זית. היא נדרשה להביא "תעודת יושר" ורק אחרי שהשיגה אותה והאב הפעיל את קשריו, הוחזרה לעבודה. התברר שמנהלי בתי הספר נדרשים על ידי משרד החינוך והעירייה לערוך מעקב גם אחרי תלמידים הנעדרים מהלימודים, בימים "קריטיים", כמו יום הכרזת בלפור, יום האדמה או כ"ט בנובמבר. המנהלים מזמינים את ההורים ומחייבים אותם לחתום על הצהרה האומרת, שהיעדרות נוספת של בנם מהלימודים, בימים בעלי משמעות לאומית, תגרום לסילוקו מבית הספר, באורח זמני או לצמיתות.

המורים התלוננו באוזני יו"ר ארגון המורים על כך, שבניגוד לסקטור הערבי־ישראלי, להם אין קביעות. המינוי שלהם מתחדש מדי שנה וניתן לפטרם בקלות. יצוין, שהסיור נערך בבתי ספר, שהמורים בהם חברים בארגון המורים העל־יסודיים.

תלונות אחרות היו על כך שמשרד החינוך והעירייה אינם עורכים כמעט השתלמויות למורים במזרח ירושלים.

רמת ההישגים של התלמידים בבתי הספר שבפיקוח ישראלי (להבדיל מבתי הספר הפרטיים), נמוכה ביותר. בתיכון המקצועי עבדאללה אבן חוסיין סיפר אחד המורים, שלמעלה ממחצית התלמידים המגיעים לבית הספר (שהוא שש־שנתי: כיתה ז' עד י"ב), אינם יודעים קרוא וכתוב. שעור ההצלחה בבחינות הבגרות הירדניות, בקרב תלמידי המסלול העיוני, הוא כ־30%. מנהל בית הספר, חסן אבו גוש, מיחה על כך, שלמרות השעור הגבוה של טעוני הטיפוח בקרב התלמידים, אין בבית ספרו אף לא מורה יועץ אחד ואף לא עובד סוציאלי אחד.

קציר יעמוד בראש עמותה למען "שלוותה"

מאת עדנה אבירזר
כתבת "הארץ"

נשיא המדינה לשעבר, פרופ' אפרים קציר, יעמוד בראש עמותה שהוקמה למען בית החולים הפסיכיאטרי שלוותה בהוד השרון, שבבעלות קופת חולים הכללית. מטרת העמותה היא גיוס של 3 מיליון דולרים לתוספת מיידית של 60 מיטות וחדרי טיפול.

מנהל בית החולים, ד"ר מיכה נוימן, אמר כי בשל הקפאת תקציבי פיתוח מצד הנהלת קופת חולים בשבע השנים האחרונות הופסקה בנייה של שלוש קומות נוספות של חדרי אשפוז וחדרי טיפולים. בשל מצוקת אכלוס, כ־44% מהמטופלים כיום בבית החולים הם מטופלי יום. מתוך 204 מטופלים, 114 הם מאושפזים ו־90 מטופלי יום. בית החולים היום הגיע לשיא ארצי במיעוט המיטות לשיעור האוכלוסיה אותה הוא משרת, כ־300 אלף נפש, ולשיא ארצי בקיצור משך האשפוז. במקרים רבים נדרש חולה לחזור לבית החולים כתוצאה מקיצור הטיפול.

לדברי ד"ר נוימן, תורמים לא אוהבים להזדהות עם מוסד פסיכיאטרי. הוא הביע תקווה שעל כל שקל תרומה תשקיע קופת חולים שקל נוסף.

ההסתדרות הציונית:

כ־20% מהמתנחלים עלו לארץ בשנים האחרונות

כ־17% מהעולים שעלו בחמש השנים האחרונות בחרו לגור מעבר לקו הירוק

מאת אורי ניר, סופר "הארץ"

כעשרים אחוזים מכלל היהודים המתגוררים בישובים שמעבר לקו הירוק עלו לארץ בשנים האחרונות. מתוך 70,000 העולים שעלו לארץ בחמש השנים האחרונות, 12,000 (שהם כ־17%) בחרו להתגורר מעבר לקו הירוק.

דברים אלה נמסרו אתמול במהלך סיור שאירגנה מחלקת העליה בהסתדרות הציונית בכמה ישובים יהודיים ביהודה ושומרון. לפי נתונים של אנשי מחלקת העלייה, שיעור העולים החדשים בכלל האוכלוסיה היהודית ביהודה ושומרון (כ־20% מהתושבים היהודיים), גדול פי ארבעה משיעורם בגבולות מדינת ישראל (כ־5%). ראש מחלקת העלייה בהסתדרות הציונית, חיים אהרון, מסר כי למעלה ממחצית מהעלייה מארצות הברית נקלטת בישובים היהודיים שמעבר לקו הירוק. מתוך כלל העולים החדשים הנקלטים ביהודה ושומרון, כ־80% מוגדרים "דתיים".

אהרון השתתף אתמול בטקס פתיחתו של מרכז קליטה חדש בישוב אריאל שבשומרון. מרכז הקליטה ייקרא על שמו של רפאל קוטלוביץ ז"ל, מי שהיה ראש מחלקת העלייה בסוכנות. יהיה זה מרכז הקליטה הראשון שייפתח בשומרון. ראש המועצה המקומית באריאל, רון נחמן, מסר כי יישובו מתרכז באחרונה בקליטה ישירה של עולים, לא דרך מרכז קליטה. פרויקט מיוחד, "אפריאל", מתמקד בקליטת עולים חדשים מדרום אפריקה.

ערכה את העמוד: עדה ארטמן

صورة عن الأصل

נערך משפט דיבה במוסקווה נגד עורך "סוביטקאיה קולטורה"

"אוהב יהודים", צעק התובע על הנאשם בהוצאת דיבתו כאנטישמי

התובע, אלכסנדר רומאנקו, הכחיש שפירסם נאום שיטנה חריף נגד היהדות הבינלאומית והציונות, אך ביטל את התביעה בפתיחת המשפט בטענה שאין לו אמון בשופטים

מאת אליהו זהבי

קופנהאגן, (מיוחד ל"הארץ"). כתב העיתון הדני "אינפורמציון" בבריה"מ פירסם ידיעה בלעדית, על משפט שהתנהל במוסקווה, בנושא "קשר הציונות הבינ־לאומית".

בבית המשפט באזור סברדלוב (מוסקווה), אמור היה להתקיים משפט. בו תבע אדם בשם אלכסנדר רומאנקו את עורך העיתון "סובייטסקאיה קולטורה", על הוצאת דיבה. עילת התביעה היה, מאמר שפורסם ביוני 1987, לפיו השמיע רומאנקו, באסיפת ארגון "פאמיאט" בעיר נובו־סיבירסק, נאום שיטנה חריף נגד היהדות הבינלאומית והציונות. עורך העיתון, אנדריי סי־מונוב, האשים בהתאם לסעיף 130, בהוצאת דיבה.

אולם בית המשפט היה מלא מפה לפה ביהודים וחברי ארגון "פאמיאט".

בשורה ראשונה ישב אדם שלבש חולצת "טי", עליה נכתב באותיות עבריות "הלאה הציו־נות". האיש מוכר בין יהודי מוס־קווה, כמורה לעברית ופעיל "פאמיאט".

חילופי האשמות

בטרם החל בית המשפט לדון בתביעה, נשאל הנאשם, בהתאם לחוק, אם הוא מסכים להרכב בית המשפט, וכאן הפתיע א. רו־מאנקו ואמר, כי אין לו אמון בהרכב השופטים. באולם פרצו חילופי "מחמאות" בין יהודים לחברי "פאמיאט" ובין הנאשם לנתבע, עורך "סובייטסקאיה קו־לטורה".

רומאנקו הספיק להציג לפני השופטים "הכחשה" לפרסום הכתוב בעיתון: ארגון "פאמיאט" בעיר נובוסיבירסק מסר, כי רומאנקו אינו חבר "פאמיאט" ולפיכך, לא השמיע הרצאה אנטישמית במוע־דון הארגון.

לאחר דיון שנמשך קרוב לשע־תיים, החליט רומאנקו לבטל את הגשת התביעה, בנימוק כי אינו נותן אמון בהרכב השופטים. לפני שהספיק לקום ולצאת מאולם בית המשפט, קם עורך "סובייטס־קאיה קולטורה" ותבע לפתוח במשפט נגד התובע, מאחר וזה השמיע באולם בית המשפט לפחות 17 פעמים כינויי גנאי כלפי העורך: "שקרן" "משמיץ" "אוהב יהודים" וכו'.

בית המשפט החליט להעביר את תביעתו של א.סימונוב ל־הכרעת התובע הכללי, שיחליט אימתי תישמע האשמתו של עורך "סובייטסקאיה קולטורה".

נאום יאלצ'ין המודח נמכר בשוק השחור במוסקווה

"חברי הוועד המרכזי נהנים מדירות שרד, אוכלים אלתית מעושנת ופילה"

מאת אליהו זהבי

קופנהאגן, (מיוחד ל"הארץ") כתבי עיתונות סקנדינאווים קיבלו דו"ח משוכפל של נאום הקטרוג שהשמיע בוריס יאלצ'ין בכנס מליאת הוועד המרכזי ב־21 אוקטובר, נאום שגרר את הדחתו מכהונת מזכיר המפלגה במוסקווה. הדו"ח נמכר ב"שוק שחור" של מוסקווה, במחיר 20 רובל (שווה לשלושה ימי עבודה).

בכנס מליאת הוועד המרכזי, השתתפו 300 חברי הוועד ומספר בלתי ידוע של פקידי מפלגה בכירים. לא ברור מי "הדליף" את תוכן הנאום ואם הדו"ח מוסר בדייקנות ובנאמנות את דברי יאלצ'ין: בנאומו קרא לחברי הוועד המרכזי לשמש מופת ולהגשים כלפי עצמם את עקרונות הפריסטרויקה. להלן הוכיח, כי חברי הוועד נהנים משימוש במכוניות שרד, דירות שרד, בתי מלון ונופש 'מיוחדים' ור־שאים לרכוש בחנות "מיוחדת" בקרמלין קוויאר, אלתית מעושנת, בשר פילה ודוקה. את צמרת המפלגה האשים כי הם "מושכים את גורבאצ'וב כמו בובה מעיר לעיר, ועורכים למענו 'הצגות ראווה'". כלפי אשתו ראיסה טען כי הורשתה לעלות אל סיפון צוללת גרעינית בנמל מורמאנסק, ושאל באיזו זכות עלתה ראיסה גורבאצ'ובה, לספון הצוללת.

יאלצ'ין, שוויתר על דירת שרד כאשר הגיע למוסקווה, "הסתפק בדירה בת שלושה חדרים", שאל את חברי הוועד, "אימתי עמדו בתור לרכוש מצרכי מזון בסיסיים, או נסעו ברכבת התחתית של מוסקווה?

האיש המדווח על הנאום אומר, כי חברי הוועד נתקפו בהלם והגדירו את יאלצ'ין כ"אדם שאיבד את עשתונותיו". גורבאצ'וב נפגע אישית מן ההגדרה "בובה", והאשמות כלפי אשתו ראיסה.

הדלפת נאום יאלצ'ין דומה לדרך בה הודלף בשעתו נאום כרושצ'וב בקונגרס המפלגה ה־20, בו חשף את פשעי סטלין.

כידוע, לא פורסם עד כה בעיתוני בריה"מ נאום יאלצ'ין, ובאוניבר־סיטת מוסקווה קיימו סטודנטים אסיפת מחאה, בתביעה לפרסום הנאום.

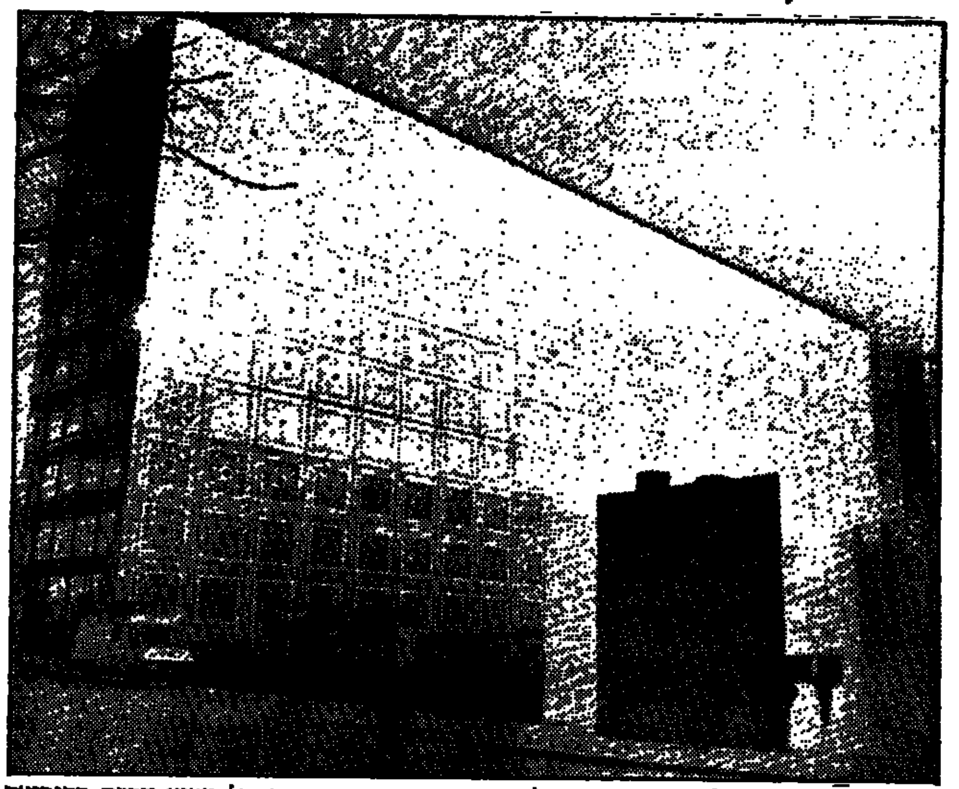

זהו המכון הערבי העולמי, אשר נחנך שלשום בפאריס, בהשתתפותו של נשיא צרפת פרנסואה מיטראן. (צילום אי־פי)

בעקבות ביקורת על שימוש באמצעים מפוקפקים

קנדה ביטלה את האגף לטרור נגדי בשירותי הביטחון שלה

מנהל השירות פוטר לאחר ששופט גילה עדות שקר של אנשי הביון ● עובדי השירות נשלחו ל"חינוך מחודש" למלא תפקידים במסגרת החוק

מאת גלעד דותן
סופר "הארץ" בקנדה

אוטאווה (מיוחד ל"הארץ"). הממ־שלה הפדראלית הקנדית הודיעה אתמול באוטאווה על החמרת הפיקוח על שירות הביון והביטחון הקנדי, המקביל לשב"כ בישראל. ג'יימס קלהר, שר המשפטים והמ־מונה על השירות, הודיע גם על ארגון מחדש של שירות הביון, במהלכו יבוטל האגף לחתרנות־נגד.

בכך הגיבה הממשלה על ביקורת בוטה בדבר שימוש מופרז בציתו־תית, במודיעים מפוקפקים וב־אמצעים בלתי חוקיים אחרים.

הביקורת נמתחה, בין השאר, על ידי שופט שגילה, שעדות בשבועה שנמסרה מטעם שירות הביון הושגה באמצעי מירמה, גילוי שהביא להתפטרותו של מנהל השירות. בין שאר ההמלצות שקיבל שר המש־פטים: שליחת כל עובדי השירות ל"תוכנית אוריינטציה" שמטרתה לחנך אותם למלא תפקידים במסגרת החוק.

המשכים מעמוד 1

עיסקת נשק עם גרמניה

(סוף מעמוד 1)

ובוודאי גם לא האחרונה" בהיקי־דונה. הם שיבחו את שיתוף הפעולה עם ישראל בתחום הבטחוני.

אין קשר לביקור

לתזמון העיסקה הנוכחית אין קשר לביקורו של שר הבטחון יצחק רבין במערב גרמניה. רבין שהה כאן במשך ימים אחדים בחודש ספטמבר לביקור רשמי ראשון של שר בטחון ישראלי. בעת ביקורו כאן הדגיש רבין פעמים אחדות, כי ישראל מעוניינת לקדם את שיתוף הפעולה הבטחוני עם גרמניה. הוא גם רמז על כך, שבון מוכנה לבדוק אפשרויות להרחיב את הרכישות הבט־חוניות שלה בישראל.

הקשרים הבטחוניים בין מערב גרמניה לישראל התהדקו בשנים האחרונות. אחד הביטויים לכך היה החלטת משרד הבטחון להעביר לבון את המרכז של משלחת הרכש של המשרד באירופה. קודם לכן היתה פאריס המרכז של המשלחת.

תעסוקה לאלפי עובדים

נודע כי העיסקה תבטיח תעסוקה לאלפי עובדים בתעשיית הבט־חוניות בישראל, והיא מצילה את בית החרושת "סולתם" מסגירה.

התקרית ברפיח

(סוף מעמוד 1)

כנראה הגשם, ירד לבדוק את הפירצה. שני רימונים נזרקו לעברו תורתה אש מנשק קל. אחד הרי־מונים התפוצץ כשני מטרים מהחייל והשני התפוצץ בין שני הגדרות על קו הגבול. במהלך התקרית השבה אש לעבר היורים על ידי חיילי צה"ל.

בבדיקה שנעשתה במקום הארוע התגלו עקבות של שני אנשים שה־גיעו משטח מצרים עד לגדר הגבול וחזרו לשטח מצרים. בשטח המצרי נתגלתה נצרת רימון ומנוף של רי־מון מסוג אף־1, רימון הגנה סובייטי המיוצר בבריה"מ ובפולין. בתעלה בין שני הגדרות התגלה סולם. אין עקבות בשטח ישראל.

חיכו לכוח צה"ל

מבדיקה ראשונית של קציני הקישור משני הצדדים עלה כי כנראה שני מחבלים הם שנכנסו לתעלה, חתכו את הגדר ואחר כך חיכו לכוח צה"ל שיבוא לבדוק את הפירצה.

להערכת גורמים בצה"ל מדובר בנסיון של מחבלים לחצות את הגבול ולבצע פעילות חבלנית בישראל. גורמי הבטחון אינם שול־לים את האפשרות כי מדובר גם במסתננים שניסו לחדור לישראל.

מיד עם היוודע דבר התקרית הגיעו למקום קציני צה"ל בכירים, אנשי כוחות הבטחון, אנשי יחידת הקישור וכן קצינים מצריים בד־אשותו של קצין מצרי בדרגת אלוף משנה אשר הודה כי אכן מדובר בחד־דירה שבאה מהגבול המצרי ואף הב־טיח לערוך תחקיר בנושא. עוד נודע כי הקצין המצרי הבטיח לאנשי הקישור הישראלי כי לאור נסיון החדירה יתוגברו הסיורים באזור ואף יוצבו חיילים נוספים על קו הגבול. דיווח על התקרית הועבר לתת אלוף אורן שחור, יו"ר הוועדה הצבאית הישראלית המשותפת למצרים ולישראל וכן נמסר דיווח לאלוף פיקוד הדרום יצחק מרדכי.

האלוף מרדכי ציין לפני שבועיים בסיפוק רב כי מהגבול המצרי לא נורתה יריה אחת במשך עשר השנים כהן שורר השלום עם מצרים, ואכן תקרית זו שברה את השקט בגבול הדרומי.

עודד זראי, שליח "הארץ" בקהיר מוסר כי אמש התייחסו כאן בביטול לתקרית שאירעה בגדר הגבול בר־פיח. סגן ראש הממשלה ושר החוץ ד"ר עבד אל־מג'יד אמר כי האירוע שולי ואין בו כדי להשפיע על היחד־סים בין שתי המדינות.

מעבר הגבול ברפיח פעל אתמול כרגיל.

בראיון ראשון מסוגו לרשת האן־בי־סי:

גורבאצ'וב: גם לבריה"מ מערכת הגנה בחלל אך לא נשתמש בה

לא מתנה קיצוץ במספר טילים בין־יבשתיים לביטול מערכת ההגנה החללית האמריקאית ● סירב לתת הבטחות בנושא היהודי

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). בפעם הראשונה הודה המזכיר הכללי מיכאיל גורבאצ'וב, כי לברית המועצות מערכת הגנה חללית, הדומה במטרותיה לזו האמריקאית, אך הבטיח כי "ברית המועצות לעולם לא תפרוס מערכת זו בחלל".

את הגילוי הזה השמיע גורבאצ'וב בראיון טלוויזיה ראשון בסוגו ובלעדי, לרשת הטלוויזיה אן־בי־סי. גורבאצ'וב אמר, כי ברית המועצות איננה עומדת עוד על התניית הקיצוץ במספר הטילים הבין־יבש־תיים, בביטול מערכת ההגנה החללית האמריקאית, תנאי שעמד בתוקף עד לאחרונה. מאידך גיסא, תעמוד ברית המועצות על כך שארה"ב תדבק בקפדנות בהסכם למניעת יצור נשק נגד טילים שנחתם ב־1972 ואשר על פיו אין לייצר, לנסות ולפרוס בחלל, נשק נגד טילים.

גורבאצ'וב אמר עוד בראיון בו השעה, כי הוא מוכן גם לדון לפרטים על צמצום הנשק הקונבנציונאלי באירופה, נושא המטריד מאד את מדינות אירופה, החוששות כי ישארו ללא הגנה לאחר סלוק הטילים לטווח קצר ובינוני.

מנגד, לא היה גורבאצ'וב מוכן לתת הבטחות מרחיקות לכת בנושא הגירת יהודים. הוא הבהיר כי נושא זכויות האדם בכלל זוכה לעיון מחדש במסגרת החוק הפלילי וכי מניעת הגירה מברית המועצות תופעל מעתה רק נגד מי שבידיו מידע בטחוני מסווג. גורבאצ'וב לא פירט מהו מידע בטחוני מסווג וכמה זמן תמשך "תקופת צינון" נגד מי שמחזיק במידע כזה.

רייגן יבקש מגורבאצ'וב להוסיף היתרי יציאה ליהודים

ואשינגטון (ע"ר). הנשיא רונלד רייגן יפנה אל מנהיג ברית המועצות מיכאיל גורבאצ'וב בבקשה שיגדיל את מספר היתרי היציאה מברית־המועצות ליהודים, בוועידת הפיסגה שבשנים יקיימו השבוע הבא — גילו פקידים אמריקאים. הפקי־דים הוסיפו ואמרו, שרייגן יעלה גם נושאים אחרים המתייחסים לזכויות האדם, אך לדעתם אין לצפות לפריצת דרך בנושא.

ערכה את המדור: עדה ארשפיז

אידה נודל: אלפי יהודים תולים תקוות בסיוע ארה"ב להגירתם

מאת בני לנדאו

לוס אנג'לס (מיוחד ל"הארץ"). "ברצוני לנצל את ההזדמנות הזאת כדי לומר לאמריקאים שאלפים מי־הודי בריה"מ תולים בכם את תקוותם ומקווים שלא תרפו מעקרונות כבוד האדם וזכויותיו. הם מקווים שתסייעו להגשמת תקוו־תיהם" — אמרה שלשום אידה נודל במסיבת עיתונאים בלוס אנג'לס. נודל, שהופיעה בפני כתבים בחברת ראש עיריית לוס אנג'לס, תום בר־אדלי, ונשיא חברת הנפט "אוקסי־דנטל פטרוליום", ד"ר ארמנד האמר, הצהירה כי תעשה כמיטב יכולתה לסייע להגירתם של אלפי יהודים מבריה"מ.

בראדלי הכריז על "שבוע מסורבי העליה" בלוס אנג'לס במסגרת מסע ההתעוררות המתקיים כאן לקראת ביקורו של המנהיג הסובייטי מי־כאיל גורבאצ'וב בארה"ב. היום אמור מסורב עלייה אחר, ולאדימיר סלאפאק, להופיע בפני מועצת העיר. אידה נודל תבאם מחר באר־וחת ערב חגיגית שתערך על ידי אגודת ידידי אוניברסיטת בר אילן.

מספר שיא של עולים

מוסקווה, (אי־פי). מספר שיא של יוצאים מברית־המועצות, נרשם בחודש נובמבר: פקידים סובייטיים אישרו בפני כתב אי־פי במוסקווה, כי 892 יהודים הורשו לצאת את המדינה בחודש זה, יותר מאשר אי פעם במשך שש השנים האחרונות.

מתחילת השנה קיבלו היתרי יציאה 7,143 יהודים, לעומת ממוצע שנתי של כאלף יוצאים, בשנים האחרונות. לדברי אחד הפקידים הסובייטיים, רק 1,767 יהודים מבר־יה"מ השתקעו השנה בישראל, בעוד ששאר היוצאים בחרו בארצות אחרות.

מחנה אמונים של חיזבאללה הוקם באלג'יר

אתונה (ע"מ). מקורות מהימנים בביירות גילו לכתב "אלנשרה", כי לעיר אלג'יר הגיעו במהלך חודשים אוקטובר־נובמבר, עשרות צעירים לבנונים, מהשתייכים לארגון חיז־באללה. זאת, לאחר ששלטונות אלג'יר איפשרו לאנשי חיזבאללה, להקים מחנה אמונים באלג'יריה.

שלטונות אלג'יריה גם מגישים סיוע בנושאי אמונים ומנהלה לחיז־באללה.

אבלים על פטירתו
של בעלי, אבינו, אחינו וסבנו
יהושע גלבוע ז"ל
הובא למנוחות אתמול י' בכסלו תשמ"ח, 1.12.87, בחיפה
המשפחה האבלה
יושבים שבעה בבית המנוח, רחוב יצחק שדה 37, חיפה

עיריית חיפה

אבלה על מותו ללא עת של
יהושע גלבוע
ז"ל
יו"ר אגודת העתונאים חיפה והצפון

אריה גוראל
ראש העיר

אבלים על מות חברנו
יהושע גלבוע ז"ל
ומשתתפים בצער המשפחה

הארץ

עתונאי חיפה והצפון
מרכינים ראש על הסתלקותו של חברנו
יהושע גלבוע ז"ל
יו"ר אגודת העתונאים בחיפה והצפון
ומשתתפים באבלה הכבד של
בלפוריה, הבנות והמשפחה

לחברתנו רות כהן
ולבני המשפחה
אנו משתתפים בצערכם על מות
האב ז"ל
בית יכין
ההנהלה והעובדים

לד"ר יעקב ארנון
משתתפים בצערך במות אחותך
תרצה בארי ז"ל
ההנהלה, הועד הפועל והעובדים
בי"ח אל"ין

לבלפוריה גלבוע ולמשפחה
למערכת "הארץ"
ולאגודת העתונאים בחיפה

אתכם באבלכם על מותו ללא עת של
יהושע גלבוע ז"ל

"צים" חברת השייט הישראלית
היחידה לעתונות וליחסי ציבור

על פטירתו של
יהושע גלבוע ז"ל
היקר באדם
אבלים יחד עם בלפוריה ועם כל המשפחה
משפחת לדרמן

לגדליה בן ארי ומשפחתו ולמשפחת מייק

אתכם באבלכם על מותו בטרם עת של האיש היקר
אברהם מייק ז"ל

קבוצת חברות הבניה
א.צ. ברנוביץ
ההנהלה — המשפחה

לעו"ד ראיק ג'רג'ורה
משתתפים בצערך במות
אמך ז"ל
לשכת עורכי־הדין
חיפה והצפון

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו
של ההיסטוריון והסופר
הרטוג בהם ז"ל
בגיל 95
ההלוויה תתקיים ביום חמישי י"ב בכסלו תשמ"ח
3.12.87, בהילוורסום, הולנד
המשפחה

הננו מודיעים בצער על פטירתה של יקירתנו
שרה דנין — ינאי
ההלוויה תתקיים היום יום רביעי י"א בכסלו תשמ"ח 2.12.87
נפגשים בשעה 14.00 אחר הצהרים ליד שער בית העלמין בחולון

אבלים:
בתה וחתנה —צפורה ועקיבא פלכסר
בנה וכלתה —יובל ורותי ינאי
אחותה —צפורה דנין — בס
אחיה וגיסתה —דן ושרה דנין וב"ב
אחיה וגיסתה —חירם ושרה דנין וב"ב
גיסתה —מרים דנין וב"ב
נכדיה —עמית, חגי, יעל, נורית, תמי
נינותיה —איילת, נעמה
ומשפחות —דנין, יקותיאלי, גלעד, אלינג, ישראלי, סופר, רונן.

יושבים שבעה בבית בתה רחוב הסייפן 62 נוה רסקו רמת השרון

רבקה (איוה) — הרמלין
איננה

ההלוויה תצא היום, יום רביעי (2.12.87)
בשעה 1.00 אחה"צ מבית ההלוויות העירוני,
רח' דפנה 5 ת"א לבית העלמין בחולון.
השבעה בבית משפחת הרמל.
רח' הנשיא 60 הרצליה פיתוח

בעלה: יוסף הרמלין
בנה וכלתה: אוריאל ורחל הרמל
נכדיה: עופר וטלי הראל,
רון הרמל

אזכרה וגילוי מצבה ליקירתנו
לוסיה — שרה פרידמן ז"ל
תתקיים ביום חמישי י"ב בכסלו תשמ"ח 3.12.87 בשעה 14.00 בבית העלמין בחולות־יצחק

בעלה: מונו־ק'ארנולד פרידמן
בניה וכלותיה: יורם ומיקי פרידמן
עמי ודיתה פרידמן
נכדיה: לי, דנה, יונתן, נועם, אבי, יעל ומורן

תודתנו מעומק הלב לכל מנחמינו בע"פ ובכתב, בארץ ובחו"ל

מתרבים הדיווחים על עסקת פאריס־טהראן לשחרור השבויים

לונדון: צרפת מכרה נשק לאיראן והעבירה כסף למיליציות בלבנון

מקורות בלונדון: בפרשה מעורבים 3 סוחרי נשק הידועים בקשריהם עם משרד ההגנה הצרפתי

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). בבירה האנגלית הולכות ונערמות הוכחות מודיעיניות, לפיהן עיסקת חילופי השבויים בין פאריס לטהראן, כללה גם מכירת נשק למשטרו של הח־מייני והעברת כספים לרשותן של המליציות השיעיות בדרום לבנון, לרבות ה"חיזבאללה". דיווחים אלה מוסיפים שמן למדורת הזעם הפולי־טית בלשכתה של ראש־הממשלה מרגרט תאצ'ר, החוששת כי הצרפ־תים נתנו את ידם לעיסקת סחיטה.

היומון "אינדיפנדנט", המתבסס על מקורות יודעי־דבר בלונדון, מוסר, כי בפרשה מעורבים שלושה סוחרי נשק, הידועים בקשריהם עם משרד ההגנה הצרפתי. הם חיפשו בשוק הנשק העולמי חלקי חילוף ל־7 ספינות סיור אשר סופקו בשעתו על ידי צרפת לאיראן, אך לפחות 4 מהן לא היו בשימוש, זה זמן רב. הספינות הן מדגם "לה קומבאטה 2", המוזרתן לפעילות מבצעית עשויה להשפיע ישירות על מלחמת המיכ־ליות במפרץ. החלפים לספינות, המצוידות בטילי קרקע־קרקע, הוע־ברו כבר לתעודתן באמצעות מס־מכים מזוייפים מנמל לה רושל, דרך פורטוגל, ומשם לאיראן, בתוך ספינת משא ניגריאלית.

הסוחרים עמדו להשיג גם חלקי חילוף למערכות ורדאר צרפתיות, המשמשות את איראן בהתקפות הטילים שלהם על הטריטוריה של עיראק ותומכות בשיגור הטילים הלובים שיש בידי טהראן לכיוון כווית.

החלק השני בעיסקה כרוך במתן סיוע כספי לאזורי המצוקה בדרום ביירות, והוא אמור לשמש תחליף לסירוב הצרפתי לשלם כופר נפש ישירות לחוטפים. המדובר בסיוע של מתן תרופות ומזון, בסימון חברות צרפתיות. האספקה תעבור, אם בכלל, לרשותן של המליציות, אשר תחלקנה אותו, בין היתר, בין תושבי דרום ביירות, כפרס על שתיקתם המפורשת בעניין מקום אחזקתם של החטופים. בעיסקה כולה היו מעורבות שתי השגרירויות בפאריס, ביירות וטהראן.

בלונדון ניתכה התקפה מחוצת על הממשלה הצרפתית. ה"טיימס" כתב במאמרו של "סוף לאחדות האירופית", ה"גארדיאן" דיבר על הצביעות של שיראק והקריקטור־יסט של ה"מייל" הציג רגל לבן על קודקוד של ה"אייפל". הממשלה הבריטית אינה מקבלת את הסברי הצרפתים, לפיהם לא היתה כניעה לדרישות מחזיקי בני־הערובה.

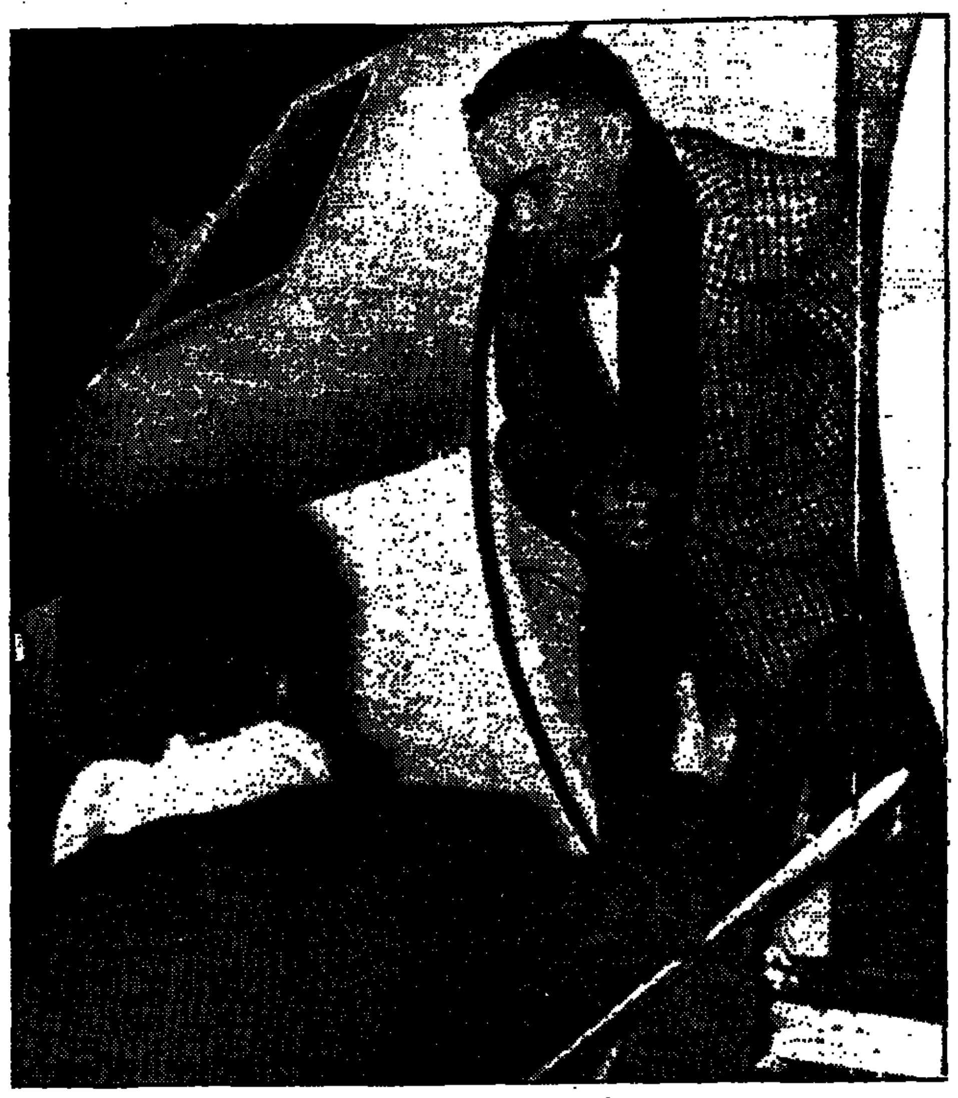

חוזר מטהראן: המזכיר הראשון של שגרירות צרפת באיראן, פול טורי, נראה כאן בשובו — דרך קראצ'י — מן ההסגר הממושך על בית השגרירות. (צילום: איפי)

"שיחה קשה" בין שר החוץ הצרפתי לשגריר הבריטי

צרפת: לא שילמנו כופר

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). הדו־בר של המשרד הצרפתי הכחיש אמש "בכל תוקף אפשרי" את הידיעות בדבר עיסקה חשאית צרפתית־איראנית, שבמסגרתה העבירה צרפת נשק ותחמושת לאיראן תמורת שחרור החטופים הצרפתיים בלבנון.

על פי ידיעות אחרות, שהוכחשו גם הן, שילמה צרפת סכומי כסף גדולים כבר "לאפשר" את שחרורם של החטופים. שניים מבין חמשת בני־הערובה הצרפתיים בלבנון שוחררו בביירות בסוף השבוע שעבר על־ידי "ארגון הצדק המהפכני" ושבו לצרפת.

שר החוץ של צרפת, ז'אן־ברנאר ריימון, נועד אתמול למה שתואר כ"שיחה קשה" עם שגריר בריטניה בפאריס. ביממה האחרונה נמתחה ביקורת חריפה בעיתונות הבריטית נגד צרפת על שוויה "בגידה בסולידריות האירופית" בסחר־מכר שלה עם הטרוריסטים. לפי דיווחים מלונדון היו התבטאויות קשות של ראש הממשלה מרגרט תאצ'ר, העומדת "לדרוש בהקדם מצרפת דין וחשבון מלא בפרשה".

ריימון עצמו דחה אמש בתוקף את ההאשמות של העיתונות הבריטית הצרפתית בדבר "קניית" החטופים תמורת אספקת נשק או תשלום כופר.

דיווחים אלה הוכחשו שלשום בנוסח זהה במיוחד על־ידי ראש ממשלת צרפת שיראק ואולם מקורות מעריביים, כמו צרפתיים, עדיין מצביעים על "מידע ברוק" המוכיח, לטענתם, שההכחשות הרשמיות "רחוקות מלהיות מדויקות".

זוג הודים עניים הקריב את בנו לאלה קאלי כדי להתעשר

לאחר ש"איש קדוש" אמר להם שיפול בחלקם עושר עצום אם יעשו את המעשה ● משטרת הודו פתחה במירדף אחרי ההורים

ניו־דלהי. (רויטר־עתים) — משטרת הודו פתחה במירדף אחרי זוג הודים עניים, שהקריבו את בנם לאלה קאלי, לאחר ש"איש קדוש" אמר לאב כי בזכות מעשה זה הם ייהנו מעושר עצום.

העתון "אינדוסטאן טיימס" דיווח שהאם אחזה בילד בן הי"ג, מתניש, והאב ערף את ראשו.

לאחר מכן הניח האב את הראש מול תמונה של קאלי. הוא מרח את תמונת האלה ואת המצח של אשתו ושל עצמו בדם בנו.

אחיו בן ה־10 של מתניש עקב אחר הרצח בשכנת ממקום מסתור. הסב הודיע למשטרה על הפשע והחיפושים שנערכו נתגלה הראש הערוף בכפרם של בני הזוג, ליד מירוט, במרחק 70 ק"מ מזרחית לדלהי.

הדצמבר הולך ונגמר.

שים לב!
שנת המס מסתיימת בדצמבר - רק עוד החודש, עד ה־31 בדצמבר 87 אתה יכול לנצל את ההטבות שמס הכנסה מעניק לעצמאים ולשכירים, המפקידים כספים בקופות גמל ולהבטיח את העתיד לעצמך ולבני משפחתך ב"בר־יציב".

מהר!
הכנס לאחד מ־71 סניפי בנק "ברקליס־דיסקונט" ברחבי הארץ ופתח לך או לילדיך חשבון בקופת גמל ריווחית ויציבה - "בר־יציב", ותהנה מן ההטבות שמעניק מס הכנסה!

כדאי במיוחד להצטרף עד 31.12.87

קופת הגמל בר יציב

בנק ברקליס דיסקונט בע"מ
מקבוצת בנק דיסקונט

משלחת אנשי עסקים ספרדיים ביטלה את ביקורה בישראל

כנראה עקב ביטול ביקור משלחת כלכלית ישראלית בחודש שעבר

מאת דניאל דגן
סופר "הארץ" באירופה

בון (מיוחד ל"הארץ"). משלחת של אנשי עסקים ספרדיים, שעמדה לבקר בישראל בסוף החודש שעבר, ביטלה את בואה ארצה. המשלחת, שהתארגנה על ידי לשכת המסחר ספרד־ישראל, שמרכזה במדריד, עמדה לכלול כעשרה אנשים.

ביטול הביקור התפרש במדריד כביטוי לצינון שחל ביחסי ספרד־ישראל בעקבות ביטול ביקורה של משלחת כלכלית ישראלית בחודש שעבר. בראש המשלחת הזאת צריך היה לעמוד שר המסחר והתעשייה אריאל שרון.

במדריד מציינים, כי המשלחת של לשכת המסחר ספרד־ישראל לא עמדה לשאת אופי רשמי. עם זאת אין מתעלמים במדריד מן הרקע הפוליטי של הביטול.

באופן רשמי הוסבר הביטול בסיבות אישיות. בלשכת המסחר ספרד־ישראל הסבירו אמש, בתשובה לשאלות, כי המשלחת תצא ארצה במועד מאוחר יותר, שטרם נקבע.

בסוף השבוע שעבר התעניין המלך חואן קרלוס באופן אישי בידיעות ובפרשנויות על נסיגה שחלה כביכול ביחסי ספרד־ישראל. בשיחה עם ח"כ אבא אבן ועם שגריר ישראל בספרד שלמה בן עמי ביקש המלך לדעת כיצד התקבלה בארץ פרשת הביטול של ביקור המשלחת הכלכלית בראשות שרון.

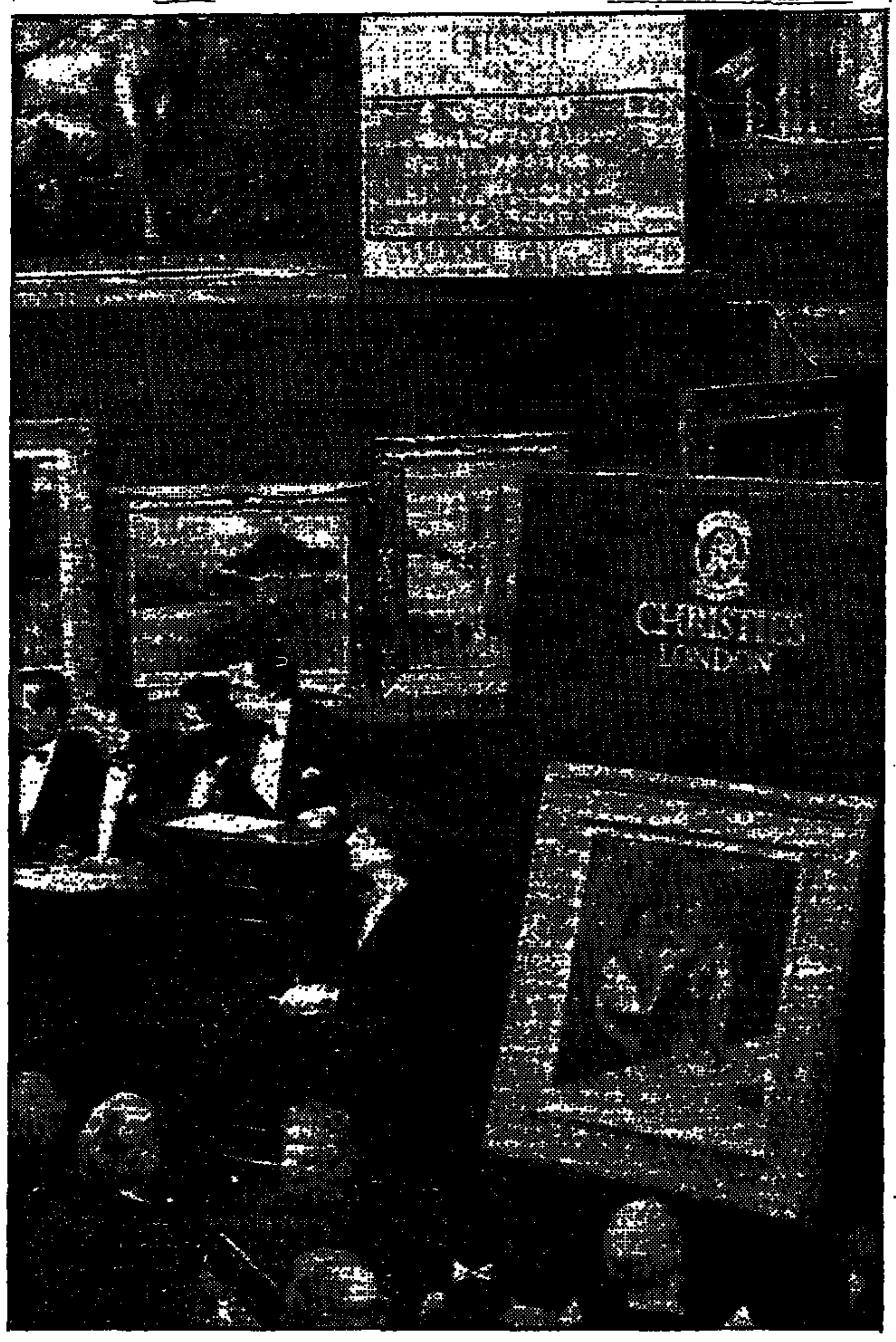

פרי מכחולו של הצייר האימפרסיוניסטי הצרפתי אדגר דגא, נמכר אתמול במחיר שיא של 7.48 מיליון ליש"ט (13.7 מיליון דולר) — כולל דמי העמלה — במכירה פומבית שנערכה כאן. לפי התחזיות, לא ציפו שהציור "הרובבות" יימכר במחיר העולה על 6 מיליון ליש"ט (10.9 מיליון דולר), אמרה דוברת של בית המכירות הפומביות "כריסטי". ציור השמן, המתאר רקדנית צעירה הנשענת על המנהיג שלה שעה שהמורה מפוקת, הושלם בין השנים 1974 ו־1976. (צילום: איפי)

מזכיר האו"ם נחוש לפעול לכינוס ועידת שלום בין־לאומית על המזרח התיכון

ההודעה נמסרה לרגל יום הסולידאריות של האו"ם על העם הפלשתיני

(ע"צ ועי"ד). מזכיר האו"ם פרז דה קואיאר חזר אמש על החלטתו הנחושה לפעול למען כינוס ועידת שלום בין־לאומית על המזרח התיכון.

לרגל יום הסולידאריות הבין־לאומי עם העם הפלשתיני, אמר מזכיר האו"ם כי שאלת פלשתין נשארת אחת המשימות הבסיסיות של האו"ם, 40 שנה לאחר שעלתה על סדר היום.

הוא הדגיש בפני חברי הוועדה למען זכויות העם הפלשתיני, כי השלום במזרח התיכון מחייב נסיגה מוחלטת של הכוחות הישראליים, הכרה וכיבוד כל המדינות של האיזור, ופתרון צודק של הבעייה הפלשתינית, על בסיס הכרה בזכויות העם הפלשתיני, כולל הגדרה עצמית.

אשר לוועידה בין־לאומית, הוא אמר כי העמדות נשארו רחוקות זו מזו, הן בשאלות של נוהל והן בשאלות מהותיות, אך הוא הדגיש כי בכוונתו להמשיך במאמציו.

מאה מסורבי עליה יפתחו בשביתת רעב במוסקווה

מאת אליהו זהבי

קופנהאגן. מאה מסורבי עליה יפתחו במוסקבה בשביתת־רעב בששה בדצמבר, יום יציאתו של גורבאצ'וב לארה"ב. השביתה תימשך כל ימי שהותו של גורבאצ'וב בארה"ב.

מאז חודש יוני האחרון אסרה עיריית מוסקבה על עריכת הפגנות ללא קבלת רשות, וטרם ברור היכן תתקיים שביתת הרעב שנועדה לעורר דעת הקהל בעולם למצבם של מסורבי העלייה בבריה"מ.

ד"ר פראנק בארנבי עד ההגנה המרכזי המגיע היום לארץ:

"המוסד השתמש בואנונו ללא ידיעתו לאינטרסים הביטחוניים של ישראל"

"הישראלים היו מעוניינים בסיפור, לכן העניקו לואנונו מספיק חבל ולא עצרו אותו באוסטרליה, למרות שהשירותים האוסטראליים דיווחו למוסד על הימצאו שם"

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון, (מיוחד ל"הארץ"). מדען הגרעין הבריטי, ד"ר פראנק בארנבי, עד ההגנה המרכזי במשפט ואנונו, המגיע היום ארצה מלונדון, סבור כי ה"מוסד" השתמש בנאשם מבלי ידיעתו, לטובת אינטרסיה הבטחוניים של ישראל.

בארנבי, לשעבר מנהל מכון השלום של "סיפרי" בשטוקהולם, ומי שחקר את ואנונו מטעמו של ה"סאנדיי טיימס", אומר כי הרושם הראשוני שקיבל, היה שהשרות החשאי "שתל" את ואנונו, משום שהיה הגיוני לשער אז, שיש לישראל אינטרס לחשוף את קלפיה הגרעיניים, כדי שאספקת הנשק האמריקאית לא תינזק, ובגלל הנשק הכימי שיש בידי העיראקים. מימצאיו היו משכנעים משום שהוכח כי הוא עבד בדימונה 10 שנים ... המלופים תמכו בטיעוניה.

בארנבי סבור כי אם היו הישראלים רוצים ללכוד אותו היו עושים זאת עוד בהיותו באוסטרליה, שכן הוא לא הסתיר את זהותו והשרותים האוסטראליים דיווחו ל"מוסד" על קיומו שם. לדבריו, הישראלים "היו מעוניינים בסיפור. על כן העניקו לואנונו מספיק חבל".

קופח ב"יהודי ערבי"

המדען אמר ל"גארדיין", כי ואנונו הוא בעל אישיות מורכבת ואימפולסיבית ונסיבות יציאתו מלונדון מוכיחות זאת. הוא גם טען לקיפוח בקצב קידומו בתוך הכור, בגלל היותו "יהודי ערבי". תחושה זו והכרה האנטי־גרעינית שלו, הביאו אותו לצעדו.

ל"הארץ" אמר בארנבי בשעתו, כי לישראל יש 100 פצצות וכי למעשה אין לה כל צורך בזה, לבד מן "יצור". לדבריו, לישראל גם האפשרות לייצר פצצות ניטרון. העובדה שהמדובר היה ב"שיגרה של ...

פרופ' אליהוא כץ זכה בפרס מקלוהן

מאת גלעד דותן

טורונטו (מיוחד ל"הארץ") פרס מקלוהן בסך 50 אלף דולר (קנדיים), יוענק היום לפרופ' אליהוא כץ מן האוניברסיטה העברית. הפרס מוענק מדי שנתיים מטעם הוועד הקנדי למען ארגון האו"ם לחינוך, מדע ותרבות.

פרופ' כץ, מומחה תקשורת שעמד בראש הטלוויזיה הישראלית בעת הקמתה, הביע אתמול תמיכה נמרצת במדיניות ממשלת קנדה להגן על הטלוויזיה המקומית מפני "טביעה" בשיטפון הסדרות האמריקאיות, המאיים על הטלוויזיה גם ברבות ממדינות אירופה.

לקראת השנה האזרחית החדשה.

שלח לחו"ל את היינות הטובים של ישראל.

יש לך עסקים בחו"ל?
יש לך ידידים בחו"ל?
לקראת ראש השנה 1988, אמור להם "שנה טובה" בדרך אלגנטית ויוקרתית.
הפתע אותם בחבילת שי נפלאה של כרמל, עם מיטב היינות של ישראל.
את חבילת השי נשלח עבורך לארה"ב ולאירופה.
להזמנות ולפרטים נוספים נא להתקשר לברברה או אביבה.
כרמל מזרחי, מחלקת היצוא, טל. 03-942021

כרמל מזרחי

הבלשים הישראליים החשודים בלונדון בכוונה לחטוף אדם — יבקשו לשחררם בערבות

השניים מקווים שהחברה ששכרה אותם למשימה בלונדון תמציא את הכספים הדרושים לערבות

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון, (מיוחד ל"הארץ"). מרדכי בן־דוד ואב גבע, שני הבלשים הישראלים אשר נעצרו על ידי משטרת לונדון, באשמה כי התכוונו להחזיק אדם נגד רצונו, יופיעו בשבוע הבא בבית־המשפט, ויבקשו שחרור בערבות. הם פיטרו את פרקליטם האנגלי בגלל חוסר מזומנים. המקורות כי החברה אשר שיגרה אותם למשימה בבירה האנגלית, תמציא הכספים הדרושים לצורך הערבות.

בא כוחם של הנאשמים יטען, כי לשניים אין עבר פלילי וכי לא היה בכוונתם לבצע מעשה חטיפה. אולם המשטרה עשויה לבקש מן השופט להשאירם במאסר, בגלל החומרה שבה היא מתייחסת גם לכוונה עצמה.

בינתיים מסר מקור ב"סקוטלנד יארד" ל"הארץ", כי שני הבלשים נשלחו על ידי דוד שלמה, מחברה בשם "יהלומי הכוכב האדום" (רד סטאר דיימונד) הסוחרת בבורסה הרמת־גנית.

(עו). מרדכי בן דוד ואב גבע אינם מופיעים ברשימת החוקרים הפרטיים המאושרים, הנמצאת במשרד המשפטים — כך מסרה יהודית בר־גון, הממונה על כך במשרד.

דובר משטרת ישראל מסר, כי למשטרה לא ידוע על העבירה שאותה מייחסים, לפי הידיעות, שני העצורים לסימון מאייר, האיש אחריו עקבו — הוצאת יהלומים בסכום של 4 מיליון דולר מ־12 משפחות בישראל.

בן דוד, ששירת ביחידה ללוחמה בטרור שבמשמר הגבול בשנים 83־77, וגבע, ששירת שנים רבות בקר־מנו דוד הימי, אינם מוכרים ברוב משרדי החקירות הגדולים בישראל.

בעל משרד חקירות הפועל מדי פעם עבור בורסת היהלומים ברמת גן ציין, כי לדעתו השניים נשכרו על ידי חברה שאינה שייכת לבורסת היהלומים.

ישראלי החשוד בהברחת חשיש מלבנון לאנגליה הודה באשמה

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה:

לונדון, (מיוחד ל"הארץ"). יצחק פרנק, אחד משלושת הישראלים העצורים זה שנה וחצי בחשד כי הבריחו חשיש מלבנון לאנגליה, החליט להודות יחד עם חבריו באשמה ומשפטו ב"אולד ביילי" נקבע לתחילת חודש ינואר.

הוא ושני חבריו, משה אהרון שטרויז ואשר סבן, החליטו להודות באשמה עוד בתחילת חודש אוקטובר. אולם שעה קלה לפני פתיחת משפטם חזר בו. נראה, כי השניים לחצו עליו לחזור מהחלטתו הקודמת בגלל סירובה של התביעה להגיש נגדם כתב אשמה נפרד.

התובע הציע לשלושה עיסקה, לפיה הם לא יעמדו לדין על מקרה של הברחת סמים ב־1984, אלא רק על זה שהיה שנתיים לאחר מכן, במידה ויודו באשמתם.

מדינות אפריקה יבקשו מנושיהן מורטוריום של עשר שנים להחזרת חובות

אדיס אבבה 1 (ע"צ) מדינות אפריקה החליטו לפנות אל נושיהן ולבקש מורטוריום של עשר שנים להחזרת חובותיהן, כדי שיעלה בידן להגשים את התוכנית להבראה כלכלית של היבשת — על כך מסרו מקורות המקורבים לוועידת הפיסגה של הארגון לאחדות אפריקה, הנקיימת את דיוניה באדיס אבבה.

ראשי המדינות והממשלות, שהתכנסו לישיבה בדלתיים סגורות, אישרו אמש החלטה זו, שתפורסם ברבים במושב הנעילה של ועידת הפיסגה שלא מן המניין, שהוקדשה לנטל החוב של מדינות אפריקה, הנאמד ב־200 מיליארד דולר.

מדינות אפריקה עומדות לפנות לנושיהן בתביעה נוספת — פרישה מחדש של חובותיהן, כדי שיוכלו להחזירם במהלך 50 שנה, כשהתשלום הראשון ייעשה לאחר עשר שנים והריבית על החוב תוקטן.

ועידת הפיסגה של הארגון לאחדות אפריקה עומדת להחליט על כינוס ועידה בינלאומית שתוקדש לחוב היבשת האפריקנית בהשתתפות הנושים הציבוריים והפרטיים, שאפריקה חייבת להם כסף.

ערכה את העמוד: [illegible]

לא מכרת לא שילמת
בלוח העיר
קבלת מודעות
מ־8.00-20.00
03-371261

י.ו.א.ל ירושלים אויל אקספלוריישן בע"מ
הודעה על אסיפה כללית יוצאת מן הכלל של החברה

[illegible]

בפקודת מועצת המנהלים

صكتا من الاصل

ספורט

בעריכת יחיאל אריד

הערב בחיפה, במישחק לזכר השוער אבי רן

מלטה — אתגר לניצחון בכורה ב"עידן מיהיץ'"

פרסלני, יאני ודריקס בהרכב הפותח של ישראל

בין ארצי

מאת אילן מיש
סופר "ספורט הארץ"

בתקווה לניצחון בין־ארצי ראשון ב"עידן מיהיץ'", תתייצב היום נבחרת ישראל מול נבחרת מלטה באיצטדיון קרית־אליעזר בחיפה. המישחק, שיחל ב־18.00, הוא לזכר שוער מכבי חיפה ונבחרת ישראל אבי רן ז"ל, שנספה לפני כחמישה חודשים בתאונה ימית בכנרת. ההכנסות יימסרו למישפחת רן. לפני המישחק תהיה דקת־דומיה לזכר השוער המנוח.

עד כה הדריך מילינקו מיהיץ' את הנבחרת בחמישה מישחקים בין־ארציים. המאזן: תיקו 1—1 עם צפון אירלנד, וארבעה הפסדים: 0—2 למערב־גרמניה, 2—3 לרומניה, 0—4 לבראזיל ו־0—5 לאייר. הפרש השערים שלילי ביותר: 3—15. מיהיץ': "המישחק עם מלטה חשוב מאוד. בשני המישחקים האחרונים הפרש השערים 0—9 לחובתנו. זה לא מחמיא. חייבים לעשות הכל כדי לשנות את המאזן". לדבריו, המישחק עם מלטה הוא מהקשים ביותר. אפשר להבין אותו. נגד אנגליה, למשל, אין מה להפסיד.

את מלטה לא ראה המאמן בפעולה. מהמידע שהגיע אליו, היא מסוג הנבחרות שהלחימה היא התכונה הבולטת ביותר שלהן; זו נבחרת מגובשת, ששחקניה מופיעים יחדיו זמן רב. מיהיץ' ציין את התוצאות המפתיעות שהשיגה מלטה נגד פורטוגל ושוודיה, במוקדמות אליפות אירופה.

שלושה שינויים בהרכב

בהרכב הישראלי צפויים שלושה שינויים לעומת המישחק באייר. ירון פרסלני יהיה בלם אחורי, אלי יאני יוצב בקישור ואלי דריקס יפתח כחלוץ. מיהיץ' ערך גם שינוי פנימי: יהודה עמר יוסט לעמדת המגן הימני. מהמישחק שוחרר אלי כהן מהפועל תל־אביב, הסובל מפציעה במפשעה. כהן לא התאמן אתמול, וכמוהו גם דריקס שקיבל זריקה. אגב, דריקס שוחח אתמול עם מיהיץ', שהחליט להעניק לו אשראי.

הקפטן אורי מלמיליאן התייחס למישחק משני היבטים, המקצועי והריגשי: "קשה לעכל את העובדה שזה מישחק לזכרו של אבי רן ז"ל, שאינו עוד עימנו". על המישחק אמר: "אין ניצחון בטוח. במישחק האחרון איתם היה קשה (1—2 לישראל, לפני 3 שנים). מאז הם התקדמו". מלמיליאן אמר, כי שחקני הנבחרת החליטו לתרום את דמי שלושת האימונים האחרונים למשפחת רן, בסך כולל של כ־2,000 דולאר.

● הרכב נבחרת ישראל: גינזבורג, עמר (אבי כהן), פרסלני, מנשה שמעונוב, קלינגר, דוויר, עובדיה, מלמיליאן, יאני, דריקס (אייזנברג), ברייליבסקי.

בסגל הנבחרות למישחק עם מלטה נכללים גם פביאן, ליאור רדזנטל וגראל. הוסכם על ארבעה חילופים במהלך המישחק.

8 משחקני מלטה כבר היו בישראל

נבחרת מלטה הגיעה אמש באיחור רב, שגרם לביטול האימון המתוכנן. במסיבת עיתונאים באיצטדיון רמת־גן אמר מאמנה הבולגרי של הנבחרת האורחת, גנצ'ו דוברב, כי המיפגש עם ישראל ישמש הכנה למישחק הביתי האחרון של מלטה במוקדמות אליפות אירופה, ב־20 בחודש, נגד פורטוגל. בפורטוגל סיימו הנבחרות בתיקו 2—2. מדברי המאמן עולה, שהאורחים ינקטו הערב במישחק זהיר בחיפה.

למלטה שחקן אחד בלבד המשחק מחוץ לארצה, החלוץ קארמט בוסטיל, המופיע בקבוצה מליגת המישנה. שמונה מבין השחקנים שהגיעו שיחקו נגד ישראל בביקורה הקודם של מלטה בארץ. גילם הממוצע של שחקני מלטה 23.

המישחק ינוהל על ידי השופט הבין־לאומי אריה פרוסט.

שוער נבחרת מאלטה דייויד קלהיט (ראשון מימין), המאמן דוברב, החלוץ בוסטיל והקפטן וולה — בהגיעם אמש למישחקם עם ישראל הערב בחיפה. (צילום: עודי קרן)

הערב בבית הגמר, אחרי 7 ניצחונות על ההולנדים

הבעיה הגדולה של מכבי ת"א נגד דן־דבוס: רגלו של מגי

רק הבוקר, לאחר מיבחן כשירות, יוברר סופית אם ישחק

גביע האלופות

סרטוהנבוס, הולנד (שרות "ספורט הארץ"). מכבי תל־אביב עולה הערב למישחק עם אלופת הולנד דן־דבוס, בבית הגמר של גביע אירופה לאלופות, במטרה אחת: לנצח. בהתחשב ברמת שתי הקבוצות, אין ספק שמשימה זו אפשרית בהחלט.

עדיין לא ברור אם כוכב הקבוצה הישראלית, קווין מגי, יטול חלק במישחק. קווין הגיע להולנד רק בשעות הערב ויצא מנמל האוויר הישר למלון. שחקני מכבי התאמנו באולם המישחק בשעה מוקדמת יותר, ומגי לא הספיק להגיע לאימון. הבוקר יעבור מגי בדיקת כשירות ואחריה יוחלט סופית אם הוא מסוגל ליטול חלק במישחק. קווין אמר אתמול, כי פצעו המרושים ברגלו, אך עדיין לא עבר מיבחן ריצה.

מכבי קיים אתמול אימון שני באולם בו יהיה המישחק. מישטח המיגרש יורכב רק סמוך למישחק, כך שכדורסלני מכבי הסתפקו באימון על ריצפת העץ סי. המאמן רלף קליין, שעד כה נשמע אופטימי, סרב לדבר אתמול על סיכויים: "על סמך ההרכב שראיתי אצל ההולנדים. ישנם שני שחקני נבחרת שלא שמעתי עליהם בדיווחים המוקדמים שקיבלתי. עכשיו זה כבר יכול להיות סיפור אחר לגמרי".

המישחק אינו מעורר ענין רב. מעריכים, כי באולם שתכולתו 4,000 מקומות יהיו רק כ־2,500 צופים.

לראשונה בבית הגמר

נאשואה דן־דבוס, האלופה ההולנדית הכמעט ניצחית, מופיעה העונה לראשונה בבית הגמר. עם מכבי תל־אביב נפגשה שמונה פעמים בגביע אירופה, והמאזן מורה על שבעה ניצחונות למכבי ורק אחד לדן־דבוס. העימות האחרון היה בסוף 1985, ומכבי ניצחה בסרטוהנבוס 113—95.

מאמן יאן דקר

כוכב דן־דבוס הוא האמריקאי השחור פול תומפסון (1.96), בעבר בקבוצה המקצוענית קליבלנד קאבאלירס ואשתקד בלימוז', צרפת. קלע מצויין עם ממוצע של 25 נקודות. האמריקאי השני הוא מייק רדיק (2.04) בעונה השניה שלו בקבוצה, אחרי ששיחק בצרפת ובבלגיה.

בקבוצה שלושה משחקני הנבחרת ההולנדית שגברה על ישראל באליפות אירופה האחרונה בראשותו של בודר שחקני הולנד, יוס קיימפס (2.05). הוא שיחק שנתיים באוניברסיטת פרסנו בארה"ב וחזר לדן־דבוס לפני ארבע שנים. הנק פיטרסה (2.11) שיחק ארבע שנים בסליין קולג', קנטאקי, ורונאלד שחילפ (2.04) עבר הקיץ מקבוצת דיזיקט בק. שחקן בולט אחר הוא הרכז השחור ריימונד בוסטי (1.83) שלמד שנה אחת בארה"ב.

המאמן בן ה־37 יאן דקר שיחק עד לפני שנתיים בקבוצה. הופיע גם ב־170 מישחקים בנבחרת. ישפטו מוסאר (בלגיה), הובר (אוסטריה).

הערב יהיה מישחק נוסף במחזור השני של בית הגמר. כאשר אורתז תארח את סאמורן קלן שהפתיעה בשבוע שעבר בניצחון גבוה על טרייסר מילאנו. שני המשחקים האחרים יתקיימו מחר: ברצלונה — אריס סלוניקי, טרייסר — פרטיזן בלגראד.

המישחק בדן־דבוס: שידור חי בסינרמה

מאת סופר "ספורט הארץ"

מישחקו של מכבי תל־אביב הערב מול דן־דבוס יועבר בשידור טלוויזיה ישיר לאולם הסינרמה בתל־אביב. אתמול הגיעו אנשי הסינרמה להסדר, על פיו רכשו את זכויות השידור ואת קו־השידור של המישחק לישראל. המישחק יוקרן על גבי חמישה מסכים גדולים, החל ב־21.00. באולם 2,500 מקומות. מחיר כרטיס כניסה 20 ש"ח. מכירה מוקדמת תהיה הבוקר במשרד הדרן בתל־אביב. "כל עוד לא יהיו שידורים ישירים בטלוויזיה, אנו נשדר את המישחקים אצלנו", אמר אתמול יורם צרפתי ממנהלי הסינרמה.

קאנטו מכינה הערב קבלת־פנים סוערת

עכשיו תור הפועל ת"א נגד ריווה ומארזוראטי

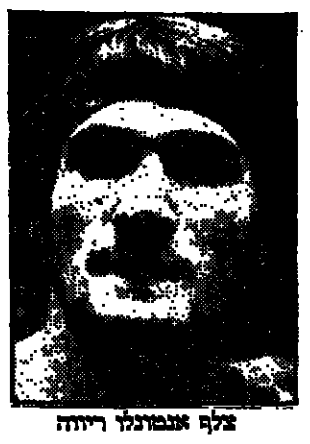
צלף אנטונלו ריווה

גביע קוראץ'

קאנטו (שרות "ספורט הארץ"). קאנטו. השם הזה אומר הרבה בהיסטוריה של הכדורסל הישראלי. את נציגת המועדון הזה כבר ראינו בהתמודדויות רבות מול קבוצות ישראליות. בדרך כלל, היה זה בגביע האלופות מול מכבי תל־אביב. הערב (21.30 שעון ישראל), באולם של ארקסטס קאנטו, יהיה זה מול הפועל תל־אביב — במישחק הפתיחה של בית ד' בגביע קוראץ'.

כמה שמות בקבוצה האיטלקית מוכרים לנו היטב, ובראשם הרכז בן ה־35 פייר־לואיג'י מארזוראטי (1.87), שעודנו הכוח המניע של הקבוצה. אבל הכוכב הגדול הוא אנטונלו ריווה (1.93), הקלע הבולט של הקבוצה ושל נבחרת איטליה. שני האמריקאים הם דן גיי (2.07) בעונה השניה שלו וג'ף טרנר (2.10) שנמנה עם הנבחרת האולימפית של ארה"ב שזכתה במדליית הזהב בלוס־אנג'לס. את החמישיה משלים ג'ובאני בוזה (2.04). המאמן הוא הבין־לאומי לשעבר קארלו רקאלקאטי. ביום ראשון ניצחה קאנטו בליגה את טורינו 87—84, כאשר הקלעים לזכותה היו: ריווה 24, טרנר 17, גיי 15, בוזה 15, מארזוראטי 14, רוסיני 2.

הפועל תל־אביב הספיק לערוך בקאנטו שני אימונים. הראשון היה כבר שלשום והשני אמש. בבוקר טיילו השחקנים בעיר. הקבוצה אמורה לשחק בהרכבה המלא, לאחר שליבנטון סאמס וג'ונתן דלזל נרפאו מהפגיעות מהם סבלו.

לדברי אנשי הפועל תל־אביב, אמור האולם להיות הערב מלא וגדוש, והיינו 5,000 צופים. החמישיה הראשונה של הפועל תהיה: פרישמן, סאמס, איימוס, דלזל ומרסר.

"קאנטו היא קבוצה יוצאת מהכלל. לא לשווא היא מדורגת במקום השני בליגה האיטלקית", אומר המאמן משה ויינקרנץ, שראה את הניצחון של קאנטו בטורינו. "למרות הכל אנחנו מתכוונים להציג את המישחק הרגיל שלנו. נוסף ליכולת הגבוהה שלהם, תהיה לנו בעיה עם הקהל, שהוא ביתי מאוד". ישפטו: גיאורג (גרמניה) וטונקרייץ (פולין).

● במישחק נוסף בבית זה תארח הערב יוגופלסטיקה ספליט את קאי מארטוסה.

הבעיה הגדולה של הגליל הערב באיטליה:

לא לאבד העשתונות בהר־הגעש של פזארו

מחזיקות גביע

פזארו (שרות "ספורט הארץ"). הפועל גליל־עליון פותח כאן הערב (21.30 שעון ישראל) את הופעותיו בבית ב' ברבע גמר גביע אירופה למחזיקות גביע, ככל הנראה במישחקו הקשה ביותר, נגד סקבוליני פזארו. הישראלים, שהגיעו לכאן ביום שני, ערכו שני אימונים באולם הנאה שיהיה מלא הערב 5,000 צופים שיעניקו בוודאי עידוד קולני לקבוצה המקומית.

המאמן מולי קצורין ראה שלשום בטלוויזיה קטעים ממישחק הליגה שהיה ביום א' בליוורנו, שם ניצחה סקבוליני 99—90 (48—46) את קבוצת אליברנו. "כמו כל הקבוצות האיטלקיות, זו קבוצה פיסית מאוד עם שחקנים גבוהים וחזקים", אומר קצורין. "תהיה לנו בוודאי בעיה בשטח הזה, בעיקר בגלל חוסר הניסיון של השחקנים שלנו במישחקים כאלה באווירה הצפויה כאן".

קצורין אומר שהוא מתפעל מהיכולת של הרכז היוגוסלבי אלכסנדר פטרוביץ' (אחיו הבכור של דראז'ן). "אני מכיר אותו, אבל אף פעם לא ראיתיו משחק באחריות כזו וקולע ברמה כזו (23 נק')". גם האמריקאי גרג באלארד (2.01), לשעבר בוושינגטון בולטס, הרשים את המאמן הישראלי: "יש לו יד רכה (קלע 28 נק') והוא משתלב היטב בסגנון המישחק האיטלקי. רואים גם שהקבוצה מנוהלת היטב על־ידי מאמן מנוסה כמו ואלריו ביאנקיני".

החמישיה הראשונה של פזארו כוללת עוד את אריך קוסטה (2.11) ואלסיו מאגניפיקו (2.09). השחקן החמישי הוא דומניקו זמפוליני (2.00) או אנדריאה גראציס (1.93).

יום הולדת לקצורין

שחקני הגליל הפתיעו את מאמנם קצורין בפזארו הגשומה, כאשר ערכו לו מסיבת יום הולדת (33). המוראל לא נפגע בעקבות שני ההפסדים הרצופים בליגה. "אני בטוח שהבחורים מודעים למה שצפוי לנו הערב", אמר קצורין. "הם לא ראו את שידור הטלוויזיה ואני חושב להם בהחלט לקראת מה אנו הולכים. האווירה יוצאת מן הכלל ואין לנו כל טענות".

רכז אלכסנדר פטרוביץ'

כל שחקני הגליל העליון כשירים, כך שהחמישיה הראשונה תכלול את בראד ליף, ויין פרימן, טרי מרטין, דב הנפלד והעשר פליישר. ישפטו: קוליץ' (יוגוסלביה) ומליגבלו (צרפת).

● במישחק נוסף בבית זה תארח הערב ורונבנטו בלגיה את הקבוצה הבלגית מארימבורג.

אליצור נתניה: בלי אשליות נגד מונאקו

גביע קוראץ'

מאת סופר "ספורט הארץ"

לראשונה בתולדותיו יעלה הערב (20.30) אליצור נתניה למישחק ברבע גמר גביע אירופי. היריבה, בבית א' בגביע קוראץ', היא קבוצת מונאקו מצרפת. המישחק יהיה באולם אליצור בנתניה.

לקבוצה הנתניתית אין ניסיון רב בכדורסל האירופי, וכך גם מתייחסים שם למישחקים האלה, שבהם יכולה הקבוצה לצבור ניסיון חיוני. על עליה לחצי הגמר אין מדברים. המאמן צבי שרף אמר, שריאל מדריד היא הפייבוריטית הברורה בבית זה.

למרות זאת, יכול אליצור לנצח הערב. הקבוצה הצרפתית טובה, אך אינה נימנת עם הצמרת האירופית. אליצור נתניה מנסה באמצעותה להתאושש מהתוצאה המאכזבת של הליגה, ותראה שהיא מצליחה בזה. השחקן החשוב מהנבחרת הזו הוא חוסה וייסמן, שבשבועות האחרונים מגלה יכולת משופרת. אתמול ראו כדורסלני אליצור קלטת של מונאקו.

ענק דויד פופסון

החמישיה המשוערת הערב: וייסמן, לוקס, נחושתן, גודן ופייר.

הקבוצה הצרפתית שהגיעה כבר שלשום התאמנה אתמול בבוקר באולם המישחק. לאחר האימון יצאה לטיול בירושלים. הבוקר צפוי אימון קליעות. הבעיה הגדולה של מונאקו: הכוכב שלה בילי־ג'ו וויליאמס עדיין אינו רשאי לשחק בגביע אירופה. השחקן המפורסם ביותר של הקבוצה הוא כדורסלן נבחרת צרפת, פיליפ זאגייל. שני האמריקאים הם דייויד פופסון (2.08) והרברט סמית (1.78). ישפטו קאפגלי (טורקיה) וג'ונס (אנגליה).

● במישחק נוסף בבית א' תארח ריאל מדריד את ריימסור בולוניה.

האוהד שאינו יכול לחיות — בלי לינקר

לונדון (איי־פי). אוהד כדורגל בריטי מכר את ביתו, התפטר מעבודתו ועקר לברצלונה, כדי להיות בקרבתו של השחקן האהוד עליו, גארי לינקר. "לא מספיק לי לראות את גארי כדורגלי רק פעם־פעמיים בשנה", אמר איאן קלאפהאם בן ה־30, נשוי ואב לשני ילדים. הוא מכר את ביתו ב־140 אלף דולאר, וגם ויתר על מישרתו כמכונאי, בה העסק בשכר של 15 אלף ליש"ט בשנה. הוא רכש למשפחתו וילה בפרברי ברצלונה.

האוהד הקנאי יראה לראשונה את לינקר בספרד ב־6 בדצמבר, במישחקה הביתי של ברצלונה נגד מורסיה.

השופטים רמות ווילברברג הושעו לשני מישחקים

מאת יוסי לוין
סופר "ספורט הארץ"

שופטי הכדורסל יצחק רמות ואריק ווילברברג הושעו משני מישחקים בליגה הלאומית, בעקבות האירועים במישחק בין מכבי לבית"ר תל־אביב. ההחלטה נתקבלה אתמול על ידי הנהלת איגוד השופטים בעקבות המלצת הוועדה המקצועית של איגוד השופטים. ועדה זו הסתמכה על דו"ח המבקר של איגוד השופטים שחזה במישחק. "הציון שקיבלו השניים נמוך ממה שמקובל", אמר אתמול יו"ר איגוד השופטים עמרם שפירא.

שני השופטים ימשיכו לשפוט בליגות אחרות. הם גם לא נופו מהסגל הלאומי.

אן.בי.איי.

שיא קליעה אישי של בארקלי: 43 נק'

ניו־יורק (איי־פי). צ'ארלס בארקלי הציב שיא קליעה אישי של 43 נקודות והוביל את פילדלפיה לניצחון 106—100 על יוטה ג'אז, הפסדה הביתי הראשון של יוטה העונה. "כל מה שהוא זרק נכנס", אמר קארל מאלון שקלע 17 נקודות ליוטה. "גם אם היה בועט בכדור, זה היה נכנס". פילדלפיה שיחקה ללא שני שחקני חמישיה — רוי הינסון ומוריס צ'יקס — הפצועים.

ג'ק סיקמה, עם 21 נקודות ו־13 ריבאונדים, הוביל את מילווקי באקס לניצחון 104—94 על אינדיאנה פייסרס.

כדורגל

0—5 לבני יהודה במישחק הרצה לממן

מאת אילן מיש
סופר "ספורט הארץ"

בבני־יהודה מקיימים השבוע שלושה מישחקי אימון במטרה להריץ את הקשר ברוך ממן, החוזר לשחק לאחר פציעה קשה במחזור השני. אתמול ניצחה הקבוצה את הפועל באר־יעקב מליגה ב' 0—5. ברוך ממן גילה שיפור ביכולתו. היום יהיה מישחק עם מכבי בדים (ליגה ב') ומחר עם קבוצת הנוער.

● הפועל באר־שבע. ראשי הקבוצה פנו למשטרה בבקשה שתתגבר כוחה למישחק הביתי עם מכבי תל־אביב בשבת.

● הפועל תל־אביב לא הצליח לגבור במישחק אימון בבלומפילד על הפועל קרית־אונו מליגה א'. התוצאה בסיום 4—4. השערים לתל־אביב: משה סיני, יעקב סגל, בני רובין ומוריס לאנו.

● בית"ר תל־אביב יקיים היום מישחק אימון עם הפועל רעננה מליגה א'.

פרשת שוחד חדשה בצ'כיה: מאסרים וקנסות ל־40 איש

פראג (איי־פי). יותר מ־40 איש, שהיו קשורים למועדון הכדורגל ליאו יאבלונץ, נשפטו על ידי בית־דין אזורי באשמת שוחד ומעשי שחיתות. הם נדונו לתקופות מאסר שבין חודשיים לשנתיים, וכמה מהם קיבלו מאסר על תנאי לשנה עד ארבע שנים. כן הוטלו עליהם קנסות בסך כולל של 257 אלף כתרים צ'כיים (25,700 דולאר).

בפרשה המסעירה היו קשורים 27 כדורגלנים, שמונה מנהלים, שני מאמנים וארבעה מבצות המועדון. המישחק בליגה השלישית של צ'כיה.

לנדל מועמד לניצחון חמישי בתחרות המאסטרס

הנפתחת הלילה בניו־יורק בהשתתפות "8 הגדולים"

מאסטרס

מאת מיכאל קרנן

בינואר 1981 עשה איוון לנדל את הופעת הבכורה שלו בתחרות המאסטרס, בה נוטלים חלק בכירי הטניסאים בעולם, על סמך הניקוד שצברו במהלך השנה בתחרויות "הפרס הגדול". כבר בהופעתו הראשונה העפיל לגמר (נוצח ע"י ביורן בורג) ומאז לא החמיץ שום מישחק גמר. המאזן שלו ארבעה ניצחונות ושלושה הפסדים בתחרות היוקרתית הזו.

גם השנה נחשב לנדל למועמד מספר אחד לתואר, בטורניר שיחל הערב ב"מדיסון סקוור גארדן" בניו־יורק ויגיע לשיאו ביום שני, כשיתקיים מישחק הגמר. לנדל מופיע בקבוצה אחת עם בוריס בקר, ג'ימי קונורס והבראד גילברט, וקשה לראות מי מהם יוכל למנוע ממנו להעפיל לחצי הגמר שיתקיים ביום ראשון. המישחקים בכל בית נערכים בשיטת ליגה, כאשר לחצי הגמר יעלו שני המוכשים בעלי המאזן הטוב ביותר. כל טניסאי מקבל 10,000 דולאר על השתתפותו בטורניר ו־20 אלף דולאר על כל ניצחון. המנצחים בחצי הגמר יקבלו 40 אלף דולאר כ"א והמנצח בגמר — 100 אלף דולאר. הזוכה בחמישה מישחקים יוכל, איפוא, לצבור 210 אלף דולאר.

קונורס בן ה־35 יציב שיא השתתפויות ב"מאסטרס", כאשר ישחק בטורניר בפעם ה־11. לגילברט תהיה זו הופעה שניה, ולבקר — הופעה שלישית. בשנתיים הקודמות הוא נכנע בגמר ללנדל.

לנדל רואה את יריביו הרציניים ביותר בשוודים סטפאן אדברג ומאטס וילאנדר, המופיעים בבית השני יחד עם פאט קאש ומילוסלאב מצ'יר. שוו הופעת הבכורה שלהם במסגרת הגבוהה הזו. אדברג, שניצח לאחרונה את לנדל בגמר טורניר טוקיו, שיחק אשתקד בחצי הגמר של ה"מאסטרס". וילאנדר הופיע בחצי הגמר ב־1984 וב־1985.

המישחקים הלילה (החל מ־01.00 שעון ישראל): אדברג — קאש, קונורס — גילברט, מצ'יר — וילאנדר.

אדאמס הדיח את מרנשטיין, ישחק היום בגמר נגד פאלק

גמר כל ישראלי לנשים: ברגר נגד קוריאט

טניס

האמריקאי צ'יק אדאמס והשחורי קני פאלק יתמודדו היום (14.00) במישחק הגמר של תחרות ה"מאסטרס" בסבב פרנקל, שיהיה במרכז הטניס בירושלים. המנצח יזכה ב־800 דולאר.

בחצי הגמר ניצח אתמול אדאמס בן ה־16 את הישראלי בן ה־17 ברעז מרנשטיין 6—7, 6—2, 6—4. מרנשטיין קיבל 300 דולאר. מול ביש פקד את הכדורג מס' 1 ז'רפיליפ פלריאו, ולאחר שהוליך 1—0 נגד פאלק מתוו שייר בבטנו ולא יכול להמשיך במישחק.

בגמר לזוגות יתמודדו קלסינגר ווילאמסון מארה"ב מול ביילי ואיירסון מאנגליה.

המפתיעה הראשונה בקרב הנשים, אילנה ברגר, גברה על ההונגריה בת ה־14 גיטה שמידט 6—2, 6—2, 3—6 ותתמודד היום בגמר עם דליה קוריאט, שניצחה את יעל סגל 7—6, 6—1.

בגמר לזוגות נשים ישחקו אילנה ברגר ודקפה בנימיני נגד רמקה מגרמניה וקורל מהולנד.

אליפות אירופה

סקוטלנד בלוקסמבורג הונגריה נגד קפריסין

לוקסמבורג (שרות "ספורט הארץ"). לוקסמבורג תארח הערב את סקוטלנד במישחק האחרון בבית 7 במוקדמות אליפות אירופה בכדורגל. מבית זה עלתה כבר נבחרת אייר. ניצחון של הסקוטים יעלה אותם למקום השלישי. לוקסמבורג לא צברה נקודה וספגה 23 שערים ב־7 מישחקים.

הונגריה תארח בבית 5 את קפריסין. מבית זה תעלה הולנד או יוון.

יוון — הולנד ברודוס

אמסטרדאם (ע"ז). התאחדויות הכדורגל של הולנד ויוון הסכימו, שהמישחק האחרון במוקדמות אליפות אירופה יהיה ב־16 בדצמבר באי רודוס, ללא קהל. קודם־לכן הודיעו היוונים, שהמישחק יתקיים בעיר נידחת ביוון, במחאה על החלטת האיגוד האירופי על קיום מישחק חוזר בין הולנד וקפריסין ב־9 בדצמבר באמסטרדאם.

הולנד זקוקה לתיקו נגד הקפריסאים, כדי להבטיח הופעתה בגמר אליפות אירופה בשנה הבאה במערב־גרמניה.

אופ"א המתיקה עונשה של אפועל

ברן (איי־פי). איגוד הכדורגל האירופי המתיק את עונשה של קבוצת אפועל ניקוסיה, שהושעתה כמכר לשנתיים בגלל סירובה להתמודד ב־1986 עם האלופה הטורקית בשיקשאש בגביע אירופה. העונש, שהוטל לפני שנה, בוטל על ידי הוועד הפועל של אופ"א לבקשת הקפריסאים, שטענו כי ההשעיה גורמת נזקים חמורים לכדורגל בארצם.

כדוריד

ישראל הערב נגד שוייץ — בנורווגיה

נבחרת הכדוריד של ישראל הגיעה אתמול לנורווגיה והערב תקיים את מישחקה הראשון בטורניר הקוטב, נגד שוייץ. לשחקני ישראל צפוי במוצאי השבת הקרובה מישחק מעניין עם אלופת העולם, נבחרת יוגוסלוויה.

יוסף זהב

מובארק לארה"ב בינואר

נשיא מצרים מבקש לדון עם האמריקאים על סיוע כלכלי ושיתוף פעולה צבאי; האמריקאים מבקשים לדון עימו ב"יציקת תוכן לשלום בין מצרים וישראל"

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). נשיא מצרים חוסני מובארק יבוא לביקור רשמי בארה"ב במחצית חודש ינואר הקרוב. ביקורו של הנשיא יהיה הראשון מזה כשנה וחצי ויוקדש לדיון על נושאים בילטראליים, סיוע כלכלי, ויציקת תוכן לשלום בין ישראל למצרים.

גורמים רשמיים בממשל האמריקאי מסרו כי לביקור אין קשר עם תהליך השלום או עם ועידת הפיסגה והוא נועד במיוחד כדי לבדוק את אפשרויות שיתוף הפעולה הצבאי והכלכלי בין ארה"ב למצרים. צפוי כי במהלך הביקור יחתום הנשיא מובארק על מיזכר הבנה לייצור טנק מסוג אבדו 1 בשיתוף עם ארה"ב ויתכן גם כי יסוכמו עקרונות לשיתוף פעולה צבאי בין שתי המדינות.

פקידים אמריקאים הוסיפו כי ארה"ב תיזהר במהלך ביקורו של מובארק דיון מיוחד עימו לשיפור היחסים עם ישראל ותבקש ללמוד על יכולת תרומתה של מצרים למאבק נגד איראן במפרץ הפרסי. הפקידים הוסיפו כי לפי שעה אין כל תכנון לביקור של המלך חוסיין וכי ביקורו של שמיר בארה"ב ייערך כנראה בתחילת או במחצית חודש פברואר.

גורמי הביטחון מודים: יש קושי להביא לרגיעה בבלאטה

מטען הושלך על רכב צה"ל ● 5 צעירים מהמחנה נעצרו בצו מינהלי

מאת אורי ניר
סופר "הארץ"

חמישה צעירים תושבי מחנה הפליטים בלאטה שליד שכם, הנאשמים בפעילות עויינת, נעצרו אתמול במעצר מינהלי. מקורות צבאיים מסרו, כי החמישה היו מעורבים בעבר בהפרות הסדר הציבורי כגון יידוי אבנים, הבערת צמיגים ונסיונות לפגוע בתנועת כלי הרכב ליד מחנה בלאטה. המקורות מסרו כי החמישה ממשיכים בפעילות עויינת במסגרת האירגונים הפלשתינאיים, למרות שנגד חלק מהם כבר הוצא בעבר צו מעצר מינהלי.

אור ליום אתמול הושלך על סיור של צה"ל במחנה בלאטה מטען נפץ מאולתר, שהיה נתון בתוך צינור. התפוצצות המטען לא גרמה פגיעות בנפש או ברכוש, ובעקבותיה נערכו סריקות נרחבות במחנה.

מחנה הפליטים בלאטה היה בחודשים האחרונים למוקד המתיחות הבולט ביותר בגדה המערבית. הרף מספר מבצעים שערכו כוחות הביטחון במקום לשם ניטרול פעילים עויינים, הם עדיין מתקשים להשליט שקט במחנה. גורם המכביד במיוחד על רשויות הביטחון בבלאטה הינן התארגנויות של צעירים מקרב תושבי המחנה, הנוהגים לאיים על אנשים הנחשדים ב"שיתוף פעולה" עם השלטונות הישראליים. מקורות במערכת הביטחון מסרו כי אווירת הטרור שצעירים אלה משליטים, וכן מקרים כמעט יומיומיים של יידוי אבנים והתפרעויות בתוך המחנה, מצרים מאוד את מרחב התימרון של גורמי הביטחון בפעילותם שם.

בקבוק תבערה הושלך אמש על אוטובוס ישראלי אזרחי ליד העיירה אל־בירה, על כביש ירושלים רמאללה. איש לא נפגע ולא נגרם כל נזק. כוחות הביטחון ערכו סריקות בשטח.

המשכים מעמוד 1

דיניץ — פת

(המשך מעמוד 1)

במושבו, כפי שהיה בזמן האחרון. המועמדים האחרים אינם מוכרים בשמותיהם ואין גם הסכמה וטו מוחלט עליהם.

קלמן סולטניק, יו"ר הקונפדרציה, הגוף העיקרי המרכיב את הקואליציה של האירגונים הציוניים האמריקאיים עם מפלגת העבודה, אמר אתמול כי אם העבודה לא תבחר בדיניץ, הקואליציה עשויה להתפרק, והקונפדרציה עלולה להעביר את תמיכתה לליכוד.

הודעת האירגונים האמריקאיים עוררה כעס גדול בצמרת ההסתדרות של גור וזווילי, ושמחה גדולה אצל שמחה דיניץ. אמש השתתפו שלושת המועמדים באירוע מפלגתי חגיגי שהתקיים בירושלים, ורבים ניגשו לדיניץ לברכו כאילו בחירתו ליו"ר הסוכנות מובטחת.

ההערכה אמש במפלגת העבודה היתה שהמפסיד העיקרי מהודעת האמריקאים הוא ניסים זווילי, שזכה עד אמש לתמיכה רחבה ביותר מכל חלקי המפלגה. זווילי אמר אמש כי העובדה שלאמריקאים יש מועמד מועדף מובנת, אך ברור שהתנועה הציונית צריכה לבחור את המועמד המתאים ביותר לפי שיקול דעתה.

במטהו של ח"כ מרדכי גור התקבלה ההודעה בזעם גדול, אך מקורביו הודיעו כי אולי דווקא הודעה זו תקל על גור להתמודד מהמרוץ, לאחר שגם ללא ההודעה של האמריקאים היה קשה לו לגבור על זווילי. בפני מקורביו התבטא גור בצורה קשה ביותר כלפי שמעון פרס על המצב שאליו נקלע עתה. גור הגדיר כמביאים את הודעת האמריקאים, ואת העבודה שצמרת מפלגתו תבעה לה עתה. אולם פרס מבית, האשים גור את שמיר, כאילו הוא היה זה שביקש להכשילו אצל הגורמים האמריקאים.

בהתייעצות שהיתה אמש בשעה מאוחרת במטה ההסתדרות של גור נשקלה האפשרות כי יפרוש עתה מהמרוץ, אולם הובעה הערכה כי ההודעה האמריקאית, תביא לפרישתו של זווילי דווקא, והתומכים הרבים של יו"ר מחלקת ההתיישבות יתנו עתה את קולם לגור. מגור הועלתה הצעה, כי גור יודיע על פרישתו רק סמוך להצבעה, בעת ישיבת המרכז, בעת שתינתן לו זכות הדיבור, על פי החלטת הלישכה. אז יקרא גם לתומכיו להצביע עבור ניסים זווילי, עליו יצביע גור כאיש המסוגל לחולל את השינוי בראשות הסוכנות.

תגובת שמחה דיניץ על הודעת האירגונים האמריקאים לפיה: "הודעת האמריקאים גרמה לי לשמחה וקורת רוח רבה, אולם אני לא רואה עדיין בהודעה של האמריקאים בחירה לראשות הסוכנות. מי שבוחר בתנאים הוא מרכז מפלגת העבודה. הודעתם מצביעה בבירור על האמון הגדול של המנהיגות היהודית האמריקאית במועמדותי, ועצם תמיכתם בי נותנת לי מכשיר רב כוח להשתמש בו לפיתוחה של הסוכנות. אבל קודם כל אני זקוק לאמון של מפלגתי. אחרי 10 שנים שראשות הסוכנות לא היתה בידינו, הגיע הזמן לשינוי", אמר דיניץ.

יחיאל לקט, יו"ר תנועת העבודה הציונית, אמר במסיבת עיתונאים בירושלים, לרגל הוועידה השמינית של תנועת העבודה הציונית, שנפתחה אתמול כי תהליך "ההתייעצות וההסכמה" לגבי המועמד ליו"ר הסוכנות היהודית פשט את הרגל ויש לבטלו. בצורה שנערך הוא משיג מטרה הפוכה מזו שלה הוא נועד. במקורו הוא נועד לחזק ולהעמיק את השותפות בין הישראלים הציוניים בסוכנות לבין התורמים נציגי המגביות. עכשיו הוא גורם לערעור היחסים, לפירוד ול"מלחמות היהודים".

הוא הוסיף כי במקום תהליכים "עקומים" כאלה יש להביא לדמוקרטיזציה של הסוכנות היהודית לפיה "כולם בוחרים בכולם". עצרת הסוכנות מקימה את חבר הנאמנים ואת ההנהלה על בסיס של מפלגות הציונים לכל צד. ניתן לקיים תהליך דמוקרטי אישית והשוואתי. הצעה זו שהיא מהפכנית ומרחיקה לכת עשויה להביא "לדה מפלגתיזציה" של הסוכנות מצד אחד, (שכן הבחירות יהיו אישיות) ולדיאלוג מסוג חדש בין הציונים והתורמים מצד שני, שכן, מי שירצה להיבחר יצטרך להאזין לשני ולגלות פתיחות הבנה לבעיותיו.

התייעצויות בליכוד

בצמרת הליכוד התקיימו אמש התייעצויות בעקבות הערכה כי מועמדותו של שמחה דיניץ במפלגת העבודה מובטחת. בשיחות הועלתה האפשרות כי תהיה פנייה נוספת של ראש הממשלה יצחק שמיר לבנימין (ביבי) נתניהו, כדי שיסכים להיות מועמד הליכוד. היום אמורים המציעים עומדים שרי תנועת החרות להתכנס, כדי לדון בהרכב מוסדות התנועה וסוכם כי נושא מועמדות הליכוד יידון באותה ישיבה שתתקיים אצל ראש הממשלה יצחק שמיר.

חייל מילואים פנה לרבין

(סוף מעמוד 1)

ב־19 בנובמבר.

עוד מספר ש' במכתבו כי כאשר פנה למפקדו והעיר לו על השמירה הנעשית מתוך המכוניות, השיב לו הלה, כי גם הוא יכול להביא בפעם הבאה את מכוניתו הפרטית ולהשתמש בה בעמדת שמירה.

במקומות בהם אמורים היו להיות 6 שומרים לפי הנהלים נמצא רק שומר אחד.

ח"כ כהן אמר, בפנייה אל שר הביטחון, כי "האסון הכבד שפקד את חיילינו בליל הגלשנים מצוי בבדיקה, ואני בטוח שתיעשה בדיקה של ממש. אולם מתלונתו של איש המילואים ש'. וממידע שהגיע לידי מחיילים אחרים, עולה כי מצב רמת השמירה והביטחון של מוצבי צה"ל מעורר דאגה".

ח"כ כהן מבקש משר הביטחון להורות על בדיקה כלל צה"לית של נושא השמירה והכוננות במוצבי צה"ל. לדבריו תלונתו של ש' מצביעה על הפקרות במוצבים ועל אי תיפקוד הקצונה. דברים אלה מחייבים בדיקה פרטנית של הנעשה במוצב זה ובדיקה של הנעשה במוצבים אחרים.

תלונה באל־על

(סוף מעמוד 1)

בחברת התעופה "אל על". הוא הסביר כי מחירי החלקים יקרים והחברות מנסות "למשוך" מה שיותר את השימוש בחלקים הקיימים.

חוסכים בהכשרה ואימון

המצב דומה לדבריו גם במישור הטייסים. לדבריו חברות התעופה מנסות לחסוך גם בתחום ההכשרה והאימון. יחסי עבודה מעורערים בחברות התעופה יכולים אף הם להשפיע לדבריו על אפשרות של גרימת תאונות אוויריות. לדברי הקברניט, במקרה של התרסקות המטוס היפאני באוגוסט 1985, קבעה ועדת החקירה, כי יחסי העבודה בחברת התעופה "ג'אל" היו מהגורמים לתאונה. "הדברים מדאיגים".

הקברניט ביקש שלא לפרסם את שמו משום שאין לו אישור לשוחח עם עיתונאים מטעם דובר החברה.

דובר חברת "אל על", נחמן קליינמן, אמר אתמול בתגובה, כי "שוב מנסים כמה טייסים להפוך את נושא יחסי העבודה בחברה לבעיות הקשורות לבטיחות טיסה. 'אל על' נכללת כבעבר גם היום בין חברות התעופה הבטוחות ביותר בעולם ותמשיך לשמור על רמה גבוהה של תחזוקה ובטיחות טיסה".

השגריר האוסטרי

(סוף מעמוד 1)

מבוכה מסויימת בקרב חוגים מדיניים בירושלים, על רקע המתיחות הדיפלומטית השוררת בין ישראל לאוסטריה מאז נבחר קורט ולדהיים לנשיא.

על מנת להימנע מהגשת כתב האמנה לוולדהיים, מיוצגת ישראל בוינה זה יותר משנה על ידי מיופה כח. הבה בשעה יהיה — על פי הפרוטוקול — שגריר אוסטריה בישראל לבכיר שבדיפלומטים הזרים כאן. הוא יהיה זה שיברך בשמם את נשיא המדינה ביום העצמאות ובראש השנה.

לדברי הממונה על הטכס במשרד החוץ אריאל אדן על זקן הסגל הדיפלומטי לייצג את הסגל בטכסים ואירועים רשמיים והוא זה הפונה בשמם של הדיפלומטים למשרד החוץ בנושאים טכסיים ובעיות שונות.

משרד החוץ האוסטרי הבהיר בהודעות שונות כי לא ישלים עם מצב של חוסר איזון ביחסים עם ישראל. עם זאת, על אף שפליינרס היה אמור לסיים את כהונתו בישראל בקיץ האחרון בתום שש שנים, הוארכה כהונתו בשנה נוספת.

המנכ"ל המדיני של משרד החוץ ד"ר יוסי ביילין אמר אמש ל"הארץ", כי "אין לנו בעיה עם אוסטריה או עם נציגה בישראל, אלא עם נשיאה. השגריר פליינרס נמנה עם המוכרים והטובים שבשגרירים ונקבל בברכה את מינויו לזקן הסגל הדיפלומטי".

הסגרת נקש לצרפת

(סוף מעמוד 1)

תיים שיתנגדו על מסמכי הקבלה.

במשטרת נמל התעופה ומטה המרכז נעשו אתמול פעולות תיכנון כדי לאפשר הסגרה מהירה וחלקה של נקש. גורם משטרתי בכיר אמר אתמול: "יש לנו נוהל קבוע לגרוש והסגרת אנשים. אנחנו לא צופים בעיות, אבל נהיה ערוכים לכל התפתחות".

אתמול התקבלה בשרות בתי הסוהר ההודעה הרשמית בקשר לביצוע הסגרתו. אשתו של ויליאם נקש ביקרה אותו אתמול בכלא שאטה ונפרדה ממנו לאחר שקיבלה היתר מיוחד לכך.

דובר שרות בתי הסוהר אמר אתמול: "שב"ס ערוך ומוכן לפעול לפי צו ההסגרה. עד יום רביעי בבוקר ישלמו כל ההכנות האירגוניות והנהליות הקשורות בשיחרור פיקודו האישי של נקש, ויכוח על החזרת ציוד אישי, שיוחזר מהכלא העברתו לידי משטרת ישראל". בשרות בתי הסוהר ננקטו בימים האחרונים בכל האמצעים כדי לשמור על בטחונו של ויליאם נקש. ככל הידוע הוגבר הפיקוח הצמוד עליו. פיקוח צמוד זה יימשך עד לעלותו למטוס לצרפת.

טיסה רגילה לפאריס

זוהר בלומנקרנץ, כתב "הארץ" לענייני תעופה, מוסר כי נקש יוטס בטיסה מסחרית רגילה מספר 323 של אל על. דובר אל על, נחמן קליינמן סירב אמש להשיב אם איזה צעדים נקטה חברת התעופה, כדי להבטיח או להפריד את נקש משאר הנוסעים. לדבריו, אין חברת התעופה נוהגת למסור פרטים כלשהם שאפשר שהם נוגעים לבטיחות.

גדעון אלון, כתב "הארץ", מוסר כי גורמים בכירים ביותר בישראל, ביניהם אישים פוליטיים, עושים מאמצים כדי להבטיח שבתום משפטו של נקש יתקיימו בעניין הנוכחי בצרפת יינתן לו לרצות את עונשו בישראל. חוששים שגורמים ערביים ינסו להתנקש בחייו.

נקש ביקש מפרקליטו עו"ד רום להפסיק את כל המהלכים המשפטיים כדי לעכב את הסגרתו. הוא הרגיש כי "נמאס לי לנהל מאבק נגד הסגרתי". בכוונתו של נקש לנסות להוכיח במשפטו כי לא היתה לו שום כוונה לרצוח את האזרח הערבי עבדאללה הקר.

"אין כל ייהוד"

יואב כרמי, כתב "הארץ" בצרפת, מוסר כי מיד עם הגיעו לנמל התעופה בפאריס, היום בצהריים, יובא למעצר בכלא פרהנש פאריס ויובא לשופט לצורך הארכת המעצר.

אישים במינהל המשפטי בפאריס הבהירו אמש, כי מבחינתם "אין כל 'ייהוד' בטיפול בתיק של ויליאם נקש. הרשויות המשפטיות יבקשו בשלב מאוחר יותר, אם העציר יועבר לנפה המשפטית של העיר ננסי, שם מיוחסת לו העבירות, או שיישאר במעצר באזור פאריס.

בנציגויות הדיפלומטיות והקונסולאריות של ישראל בפאריס נמסר אמש, כי מירושלים לא התקבלו כל הנחיות לקראת בואו המתוכנן.

לדברי אנשי הנציגויות, לא יינתן לעציר בנמל התעופה של פאריס איש מנושאי התפקידים הרשמיים בנציגויות הישראליות. "ברגע בואו הוא נתון לחלוטין בידי מערכת המשפט הצרפתית; אנחנו לא מעורבים בפרשה", הסבירו.

בלגית נידונה ל־7 שנות מאסר באשמת הברחת הרואין לישראל

(ע). אזרחית בלגית נידונה אתמול ל־7 שנות מאסר בפועל, לאחר שהורשעה כבלדרית סמים הבריחה לארץ הרואין בעבור רשת סמים בינלאומית.

מרגריטה בת לואיס סכאן (42), נעצרה בהגיעה לארץ באפריל. בבגד חוך שלבשה נמצא כמעט ק"ג של הרואין. במשפטה הוכח כי הבריחה 250 גרם הרואין באותה שיטה כחצי שנה לפני שנעצרה.

במשפט הוכח שפת מפעיליה — יוסי מנור, שהביא לביתה בבלגיה בחור המכונה "אפריקה", שעמו נסעה לנמל־התעופה, ומשם טסו יחד לארץ. על־פי הוראת מנור, שאף סיפק לה את כרטיס־הטיסה, לא יצרו השניים כל קשר בשדה התעופה ובמטוס.

מנור הבטיח לנאשמת 1,000 דולר בעבור כל 100 גרם הרואין שתעביר, והורה לה להמתין לו במלון "שלום" בתל־אביב.

בתחילת המשפט כפרה הנאשמת באישומים, אך לאחר מספר ישיבות הודיע סניגורה כי מרשתו חזרה בה מכפירתה, בעקבות עסקת טיעון עם התובעת.

שופט בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, אורי שטרוזמן, ציין בגזר־הדין כי מצוקתה הכלכלית של הנאשמת היא שהניעה אותה להתקשר עם מבריחי הסמים ולעבוד בשירותם. לאחר שנתפסה, היא שיתפה פעולה עם החוקרים ואף סייעה בכך בהד פיסת מפעילה.

השופט הוסיף, כי אין חולק על חומרת העבירות שביצעה, ולתרומתה אף ייאמר שהתקשרה מיוזמתה, כדי לעסוק בהברחה בהברה מלאה. כן ציין כי המלחמה בסמים מצויה כיום בעיצומה בכל העולם, והברחות סמים בכמות כה רבה מחייבת ענישה חמורה.

משפטו של יוסי מנור ייפתח בשבוע הבא.

אם לשניים מערד נאלצה להעביר את ילדיה למשפחה אומנת כי היא זקוקה לניתוח השתלת כבד בחו"ל

מאת איתן רבין סופר "הארץ"

תושבת ערד, פנינה בוטנרו (34), אם לשני ילדים, בני 4 ו־6, נאלצה באחרונה למסור את ילדיה למשפחה אומנת, לאחר שלקתה בזיהום בכבד וזקוקה לניתוח דחוף להשתלת כבד.

בעלה, משה, עובד כמלצר במלון "מצדה" בערד. הוא אינו מסוגל לטפל גם באשתו וגם בבתם חולת האסטמה, הזקוקה לטיפולים תכופים בבית־החולים.

במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול בבאר־שבע, נמסר כי ד"ר יגאל קם, מבית־החולים רמב"ם בחיפה, המליץ על ההשתלה. עלות הטיפול בלונדון תגיע ל־70 אלף דולר.

בערד נפתח מבצע התרמה. בראש הוועד הציבורי לגיוס התרומות עומד ראש המועצה, אברהם שוחט. חברים בו מזכיר מועצת הפועלים, בצלאל טביב, הסופר עמוס עוז, המתגורר בערד, ואנשי ציבור אחרים. חבר הוועדה הציבורית מאיר רוזן ביקש להפנות את התרומות לחשבונות בנק שנפתחו על שם פנינה בוטנרו. האחד בסניף בנק הפועלים בערד (סניף 763, מספר 400300) והאחר בבנק לאומי בתל־אביב (סניף 816, חשבון 55787/78).

7 תלמידות הורחקו מבית־הספר כי השתתפו בתחרות מלכת יופי

(ע). מנהל בית־הספר התיכון המקיף הדתי באופקים הרחיק ביום א' 7 תלמידות, שהשתתפו בתחרות מלכת היופי של העיירה, על אף שהן הופיעו בשמלות־ערב ארוכות ולא בבגדי־ים או בבגדים חושפניים.

דובר משרד החינוך והתרבות אמר, שההרחקה מנוגדת לעמדה הרשמית של משרד החינוך והתרבות, שהיא: אם השתתפות התלמידים באירועים שונים היא אישית ולא מייצגת בית־ספר, מתנ"ס, או מוסד חינוכי אחר, אין כל מקום להרחקתם. מה עוד שהתלמידות מאופקים הקפידו על צניעות. גם לאחר הבהרת עמדת משרד החינוך, לא הוחזרו התלמידות ללימודים.

מנהל בית־הספר סירב להיפגש לשיחת הבהרה עם כתב עתי"ם בדרום.

שוטרים הצילו אשה שאיבדה את הכרתה כשטבלה באמבטיה

(ע). סיירי משטרת חיפה הצילו אתמול את חייה של אשה חיפאית שנמצאה ללא הכרה באמבטיה בביתה.

במוקד משטרת חיפה התקבלה שלשום בלילה קריאת מצוקה מתושבת העיר. היא הודיעה שאמה, מרים קרוש (72), אינה עונה לקריאותיה. לכתובת האם נשלחו סיירי המשטרה, רס"ר ישראל כהן ומט"ר יעקב בן איון.

אנשי המשטרה, שניצבו למול דלת נעולה, הזעיקו תחילה את מכבי־האש כדי שיסייעו לפרוץ לדירה. מכיוון שאלה היו עסוקים בכיבוי דליקת־יער בכרמל, פרצו השוטרים לדירה בעד חלון אחורי.

סיירי המשטרה גילו את האשה ללא הכרה באמבטיה וביצעו בה פעולת הנשמה מלווה בעיסוי לב. אמבולנס של מגן דוד אדום העביר את האשה לבית־החולים כרמל, שם שבה להכרתה לאחר טיפול.

מזג־האוויר הסוער באירופה שיבש תנועת מטוסים לארץ

מאת זוהר בלומנקרנץ, סופר "הארץ" לענייני תעופה

מזג־האוויר הסוער ששרר באירופה גרם לשיבושים בתנועת המטוסים לישראל. אתמול שבה תנועת המטוסים לסדרה, לאחר שמאות נוסעי "אל על" שהיו בדרכם לישראל, נתקעו בראשית השבוע בנמל "היתרו" בלונדון, משום שמטוס החברה לא היה יכול לנחות במקום בשל תנאי מזג־האוויר.

הנוסעים הגיעו ארצה שלשום לקראת חצות, לאחר שבשעות אחר־הצהריים שלחה "אל על" מטוס מיוחד לאספם.

רואה חשבון נידון לשישה חודשי מאסר על זיוף

מאת סופר "הארץ"

רואה החשבון אריה שביב (46) מחולון, נידון אתמול לשישה חודשי מאסר על־ידי שופט השלום בתל־אביב, אורי זידאב. הנאשם הורשע בשתי עבירות של זיוף מיסמך ושימוש במיסמך מזויף.

סכר גדול ייחנך בנחל חיון בערבה

מאת איתן רבין סופר "הארץ"

סכר חדש, הגדול מסוגו בנגב, ייחנך היום בנחל חיון שבערבה, בטקס חגיגי בהשתתפות נציגי משרד החקלאות, נציבות המים והתורמים, ארגון נשי הדסה.

הסכר, שיעשיר את מקורות מי התהום, יפתור את בעיית המליחות בקידוחים המקומיים מהם שואבו יישובי הערבה עד כה וכן יפתור את בעיית ההצפות בימי החורף.

גובה הסכר החדש 17 מטר והוא יכול להכיל עד 6.7 מיליון קו"ב מים. [illegible]

נשרפו 800 דונם יער טבעי מפותח בפארק הכרמל

מאת אלי אלעד סופר "הארץ" בחיפה

בדליקת היער הגדולה שכובתה אתמול לפנות בוקר בפארק הכרמל, עלו באש כ־800 דונם של יער טבעי מפותח ועצי אורנים שניטעו על־ידי הקק"ל.

הדליקה, שהחלה שלשום לפנות ערב באזור הר שוקף ליד הכפר הדרוזי דליית אל־כרמל, התפשטה במהירות בשל הרוחות החזקות שהביאו את האש עד למרחק של כחצי ק"מ מבית ההבראה "יערות הכרמל". באמצעי הזהירות פונו ממנו המבריאים עד לאחר הכיבוי.

נחקרות נסיבות הדליקה.

לשכת עורכי־הדין מוחה על ההתקפות נגד השופטת איילה פרוקצ'יה

מאת צבי הראל סופר "הארץ"

הוועד המרכזי של לשכת עורכי־הדין החליט אתמול למחות נמרצות נגד ההתקפות שלהחות הדסן על השופטת איילה פרוקצ'יה ופסק־דינה בעניין חוק העזר בירושלים.

הלשכה ממליצה בפני היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, לבדוק אם נעברה עבירה מצד אלה שהתקיפו את השופטת.

ערך את העמוד: אריה השבייה

שי לברונית דהרוטשילד: קלטת וידאו על מפעלי משפחת "הנדיב"

התנועה נעימה צופתה לברונית נאדין דהרוטשילד בביקורה אתמול באוניברסיטה העברית בירושלים: במסגרת בקריית האוניברסיטה על הר־הצופים, ביקרה הברונית בארכיון הפרטים היהודיים. מנהלת הארכיון, מרים קליק, הגישה לה קלטת וידאו ובה קטעי סרטים על משפחת רוטשילד ומפעליה, הנמצאים בארכיון. הקטע המוקדם ביותר הוא מ־1911. נשיא האוניברסיטה, פרופ' אמנון פזי, הגיש לברונית תעודה על רישום הברון אדמונד דהרוטשילד ב"ספר החיים" של האוניברסיטה. (צילום: יוסי זמיר, "סקופ 80")

התנגדויות של פרטים ורשויות מונעת ביצוע 4 מחלפים גדולים

מאת יפעת נבו סופרת "הארץ"

ביצוע של 4 מחלפים גדולים, שתוקצבו לשנה זו, בהיקף כולל של 7.2 מיליון ש"ח, אינה מתבצעת בגלל התנגדויות של פרטים וגם של רשויות מקומיות. מע"ץ נאלצה להעביר חלק מהכספים לפרויקטים אחרים. בעוד הצמתים שנועדו להפוך למחלפים, ממשיכים לגרום לפקקי תנועה קשים מדי יום.

לעבודות במחלף הכפר הירוק הוקצבו השנה 2.5 מיליון ש"ח, לפינוי שטחים ומיטורים. בניית הפרוייקט נועדה להתחיל לפני שנתיים ולהסתיים בשנתיים, כך שהיום יכלה התנועה לזרום בו.

לשני המחלפים המשולבים על כביש גהה, על צומת אלוף שדה ועל צומת בר־אילן, הוקצבו השנה 1.2 מיליון ש"ח, לפינוי שטחים ומיטורים. ביצוע הפרוייקט נועד להמשך 3 שנים, ולדברי דובר מע"ץ יכול היה להימצא היום בשלבי בנייה מתקדמים, אלמלא ההתנגדויות בוועדות האישור.

למחלף גבעת־שמואל־בני־ברק הוקצבו השנה 3.5 מיליון ש"ח. הוועדה המחוזית לתכנון ובניה לאזור המרכז נתנה תוקף לתוכנית לפני 3 שנים. עיריית בני־ברק, שחלק מהמחלף עובר בתחום השיפוט שלה, הגישה התנגדויות חוזרות ונשנות בוועדה המחוזית לאזור תל־אביב, ושם מתעכבים האישורים.

תחנת טלוויזיה פיראטית השתמשה ברשת "בזק" כדי לקשר מינוייה

מאת מיכאל גרמי סופר "הארץ"

צעיר ירושלמי, המפעיל תחנה פיראטית של טלוויזיה בכבלים, משתמש לצורך העברת הכבלים למנוייו במערכת [illegible] של חברת בזק. הצעיר [illegible] על־ידי המשטרה בעקבות תלונת אנשי בזק, אך שב לפעול מיד עם שחרורו, והוא ממשיך לנצל את מערכות בזק.

השימוש בציוד של בזק, בשכונת רמות, התגלה לעובדי החברה כשהתברר להם שמישהו פרץ את מנעולי ארונות הסעף של מערכת הטלפונים בשכונה, השחיל באמצעות המערכת כבלים אל הדירות בסביבה, ושב ונעל את הארונות במנעולים משלו, שאותם לא הצליחו עובדי חברת הטלפונים לפתוח. בעקבות חקירה ומעקב התגלה [illegible] של הצעיר שחיבר את התחנה הפיראטית שלו למאות דירות בשכונת רמות.

לאחר שעובדי בזק הביאו את הממצאים למשטרה והגישו נגד הצעיר תלונות על פריצה והשגת גבול, הוא נעצר לחקירה ושוחרר בערבות.

לתרעומת עובדי בזק, שב הצעיר והשחיל כבלים במערכת של בזק, מיד לאחר שחרורו. [illegible] שיך הצעיר להשתמש במערכת בזק.

בן 15 מת"א מואשם ברצח אחמד שניר במהלומות גרזן

(ע). נער בן 15, מגבעת הרצל בתל־אביב, הואשם אתמול בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב ברצח אחמד שניר, באמצעות מכות גרזן שהנחית על ראשו. הפרקליטות ביקשה לעצור את הנער עד תום משפטו, אך לבקשת הסניגור נדחה הדיון לשבוע הבא, עד אז יישאר הנאשם במעצר.

בכתב־האישום טוענת התובעת כי הנאשם, ביחד עם נאשם אחר, עבדאללה שניר, הגיעו ב־20 בנובמבר לבית המנוח ב"פרדס שניר" בגבעת הרצל. תוך כדי שיחה עמו, הלמו בראש המנוח במוט ברזל ובגרזן, בכוונה לגרום למותו.

התובעת מציינת, כי למעשה הרצח לא קדמה שום התגרות מצד המנוח, אשר מת מיד ממכות הגרזן.

נגד עבדאללה שניר הוגש כתב־אישום נפרד בקשר לאותו רצח.

אמרגנו של זהר ארגוב מבקש צו מניעה נגד בני משפחתו

דורש שיפסיקו לדון בהפקת תקליטים וקלטות־וידאו

(ע). אמרגנו ומפיקו של הזמר המנוח זהר ארגוב ביקש אתמול מבית־המשפט המחוזי בירושלים להוציא צו מניעה נגד בני משפחתו של הזמר, ולהורות להם להפסיק ליצור קשר עם מפיקים שונים, תוך התעלמות מזכויותיו, לשם הפקת קלטות, תקליטים וקלטות וידיאו ובהם שירי של־הזמר. כמו כן, מבקש המפיק למנותו כמנהל עזבונו של הזמר, כדי לדאוג לבנו.

המפיק האמרגן, נסים ברזיים, טוען בתביעתו כי במאי אשתקד נחתם בינו לבין הזמר חוזה שבו הפך ברזיים למפיקו הבלעדי. המפיק רכש את כל זכויות היוצרים העתידיות של ארגוב.

התובע טוען, כי מותו של הזמר הביא לעלייה בפופולריות שלו, שתנוצל על־ידי מפיקים שונים לעשיית הון ממכירת קלטות של שיריו. פעולות אלה יביאו לפגיעה בזכויות היוצרים שרכש התובע, טוען ברזיים.

לדברי התובע, מיד לאחר מותו של ארגוב החלו בני משפחתו להתארגן בכוונה ליצור קשר עם מפיקים שונים, תוך התעלמות מזכויותיו. קשר זה עלול לגרום לו נזק כספי עצום ופגיעה חסרת תקנה, טוען ברזיים.

כמו כן, מבקש המפיק למנותו למנהל עזבון זמני של הזמר. בבקשה זו נטען כי לארגוב בן קטין, השוהה בטבריה, ולדעתו לא ידאג איש מבין אנשי משפחתו של ארגוב לבן הקטין. הוא מבסס את טענתו על כך, שבני המשפחה לא דאגו לבן הקטין בעבר.

טרם הוגש כתב תשובה. הדיון בבקשות יתקיים היום במעמד שני הצדדים.

ועד נאות רחל בחולון התנצל לפני הקבלן אברהם רובינשטיין

מאת צבי הראל סופר "הארץ" בבית המשפט

תביעת הדיבה שהגיש הקבלן אברהם רובינשטיין נגד חברי ועד שכונת נאות רחל בחולון הסתיימה אתמול בהתנצלות של אנשי הוועד, שתפורסם השבוע במודעות בשני עיתונים.

הקבלן הגיש ב־1983 תביעת דיבה נגד שלושה חברי ועד דיירי השכונה אשר סייפר, צבי בידוד ועמנואל מיכאלי. רובינשטיין טען כי השלושה ייחסו לו מעשי מירמה וזיוף בקשר לבניית השכונה. תביעת הדיבה על סך כ־260 אלף דולר הוגשה חודשים מספר לאחר שנגד הקבלן והחברה הוגש כתב־אישום בקשר לבניית שכונת נאות רחל וממנו זוכה באחרונה על־ידי השופט אורי שטרוזמן.

אתמול היה אמור להתחיל להישמע שלב ההוכחות בתביעת הדיבה, אך הצדדים הגיעו להסכם שקיבל תוקף של פסק־דין. רובינשטיין לא יקבל פיצויים בגין הפרסומים, וכל צד יישא בהוצאות המשפטיות שהיו לו. מודעות ההתנצלות של הנתבעים יפורסמו ביום חמישי השבוע. בהתנצלות נכתב כי ועד שכונת נאות רחל מביע את צערו בפני התובע וחברת הבניה שבבעלותו, ומתנצל על עוגמת־הנפש שנגרמה לתובעים עקב הפרסומים על מעשי הזיוף והמירמה, שהיו ללא ביסוס עובדתי. עם זאת, נאמר כי חברת רובינשטיין מביעה את צערה על כך שהגישה את תביעת הדיבה [illegible] ביקשה מהנתבעים להתנצל בפומבי.

מטעם הקבלן והחברה הופיע עו"ד אמנון עברון. את הנתבעים ייצג עו"ד שמעון חזן.

"הסנמכ"ל אמר לי: כדאי לך לשכב אתי", העידה אחת העובדות

– במשפטו של סמנכ"ל משרד התיירות לשעבר טייטלמן הנאשם בשוחד מיני

(ע). "הנאשם אמר לי: 'כדאי לך לפתוח את הרגליים. כך תשתחררי מהמחדלים שלך. אני טוב במיטה'" — מסרה אתמול עדת התביעה הראשונה במשפטו של אהרן טייטלמן, שהיה סמנכ"ל לענייני אמרכלות במשרד התיירות.

טייטלמן מואשם בבית־המשפט המחוזי בירושלים בדרישת שוחד מיני מעובדות במשרד התיירות, בשבילו ובשביל חברו.

העדה, שעבדה כמזכירה במשרד התיירות ושמה נאסר לפרסום, אמרה כי הנאשם הציע לה פעמים רבות לבוא עמו, למלון בירושלים ולקיים עמו יחסי־מין. "אמרתי לו שהוא אינו מוצא חן בעיני ושלא אבגוד בבעלי. הוא אמר לי 'יהיה לך טוב אתי, אל תפחדי'", סיפרה העדה.

היא סיפרה עוד, כי ביקשה מטייטלמן להסדיר לה תוספת שכר לאחזקת רכב. "טייטלמן אמר לי שיש לו חבר המגיע פעמיים בשבוע לירושלים, והוא מעוניין בבחורה לבילוי. 'אם תפגישי בינו ובין עובדות אחרות במשרד, נאשר לך את תוספת הרכב'".

בהמשך עדותה אמרה העדה, כי היא הסדירה את המפגש המבוקש, ובעבור זמן־מה קיבלה את האישור לתוספת רכב למשכורתה. (העובדת האחרת משמשת אף היא עדת תביעה במשפט). תוספת השכר, טענה העדה, הופסקה לאחר חודשיים. העדה הדגישה, כי למרות הלחצים הרבים שהפעיל עליה טייטלמן, לא נאותה לקיים עמו יחסי מין.

העדה סיפרה כי מינויו של טייטלמן למשרה עורר תסיסה במשרד התיירות, מכיוון שהמינוי היה ללא מכרז והסמנכ"ל הקודם הודח מתפקידו.

טייטלמן, שישב בדוכן הנאשמים, נראה משועשע מהעדות. הוא רשם הערות לעצמו ושיגר פתקים לסניגורו.

בחלקו הראשון של הדיון נכחו חברי הכנסת דן תיכון ופנחס גולדשטיין.

המשפט יתחדש מחר.

"אלמונים מתנכלים לנו", מתלוננת משפחת עבריין מכפר יונה שנעלם

מאת נורית אמיתי וראובן שפירא סופרי "הארץ"

משפחתו של עבריין מכפר יונה, שכנראה חוסל בידי עבריינים (עקבותיו נעלמו מאז ינואר השנה), מתלוננת כי אלמונים מתנכלים לה ומאיימים את חייה, עד שהיא מתכוונת לנטוש את ביתה.

חי (חייקה) סלומון, בעל רקע פלילי עשיר, נעלם בינואר, ולהערכת המשטרה נרצח על רקע סכסוכי עבריינים בתנגיה. למרות מאמצי המשטרה, לא נמצאה גופתו עד היום. בני המשפחה טוענים כי יתכן שבנם, שעסק גם בסחר בירקות והיה מסתובב בשוקי הגדה, נרצח על רקע לאומני.

לבני משפחת סלומון בית עם בית־קפה וספריית וידיאו, לצד הכביש המוצה את כפר יונה. כ־8 חודשים לפני שנעלם בנם, ירו אלמונים מטווח קצר אל מבנה בחצר האחורית של הבית, שם התגורר הבן.

האם, רחל סלומון, סיפרה כי לאחר היעלמות איימו עליה אלמונים בטלפון.

בערב ראש השנה הוצתה ספריית הווידיאו. ביום חמישי פרצו אלמונים לבית המשפחה וגנבו תכשיטים, מקלט טלוויזיה ועוד.

השבוע סיפרה האם לסופרי "הארץ", כי בני המשפחה החליטו לעזוב את הבית בכפר יונה ולעבור למקום אחר, מפחד המתנכלים האלמונים, שהמשטרה אינה מצליחה לשים ידה עליהם.

"יש לנו ילדה קטנה והפחד שלנו גדול. למה המשטרה לא שומרת עלינו? אנחנו לא יודעים מי עושה לנו את־זה", אמרה [illegible] דובר מרחב השרון, פקד עמנואל [illegible] נותנה ומטה מרחב השרון חוקרים את הפרשה ביסודיות ואינם מזניחים מאומה. בני המשפחה, אמר הדובר, מוזמנים להתלונן במשטרה ותלונתם תטופל.

"מאיימים על חיי", טוען אדם המעורב בחקירת הציתות בנתב"ג

מאת זוהר בלומנקרנץ סופר "הארץ" לענייני תעופה

דמות מרכזית בחקירת משטרת נתב"ג בחשד להאזנות־סתר בלשכת מנכ"ל רשות שדות־התעופה התלונן במשטרה על איומים שקיבל על חייו. מיכאל שמיר, ששימש מזכיר מועצת רשות שדות־התעופה וממלא מקום מנהל שדות־התעופה "דב" בתל־אביב והרצליה, התלונן במשטרת מרחב הירקון על איומים על חייו שקיבל בטלפון.

שמיר נחקר בסוף השבוע שעבר במשטרת נתב"ג על ידיעותיו בנושא החשד להאזנות־סתר בלשכת מנכ"ל רשות שדות־התעופה. מאז קיבל היתר מאנשי המשטרה לשאת אקדח שהוא מחזיק ברישיון.

אתמול קיבל שר־התחבורה, את המנכ"ל צבי גובראי לשיחה. בפגישה הועלה בין השאר נושא החשד להאזנות־הסתר.

לדברי קורפו, מיד עם השלמתה של חקירת המשטרה בחשד להאזנות־הסתר, ייכנס לפעולה הסמנכ"ל למנהל, דוד בראבו, שמונה לבדוק היבטים אחרים הקשורים להמשך תיפקודה התקין של המערכת.

בנקאי בכיר

נסיון 30 שנה בבנקאות
כולל ברמות ניהול

פנוי ומעוניין בהצעות כולל מינהל

ת.ד. 16466 תל־אביב מיקוד 61163 ל־282
– סודיות מובטחת –

ב.ל.ת. מימון והנפקות (1981) בע"מ

אגרות חוב 1991 – 1985 (סדרה 1)
בסכום כולל של 18 מיליון דולר ארה"ב

הודעה בדבר קביעת שעור הריבית

הנאמנים של מחזיקי אגרות החוב קבעו כי שעור הריבית שתישאנה אגרות החוב הנ"ל שטרם נפדו לתקופה מיום 1.12.1987 ועד ליום 31.5.1988 תהיה 8.0% לשנה.

קרא ב"חדשות", מיום שני עד חמישי

למה אני תקוע בפקק? ואיך יוצאים ממנו?

מדריך מיוחד

● איך להגיע לתל־אביב, בדרך הקצרה והמהירה ביותר, מהרצליה, כפר־סבא, רעננה, רמת־השרון, כפר־שמריהו, פתח־תקוה, ראשון־לציון ורחובות? ● מתי כדאי לך לצאת מהבית? מפות, צירים, לוחות זמנים ● הפתרונות, לטווח הקצר והארוך ● מעשה: היכן הפקק שלך? איך אתה מעביר את הזמן? הבטח לעצמך את גיליונות "חדשות" של 30.11, 1.12, 2.12, 3.12 ● נקודות מכירה מיוחדות בפקקי התנועה

הבהרה

בסוף חודש ספטמבר פורסמה בעתון זה מודעה תחת הכותרת: "רק אחד" ובה רשימת מועמדים אפשריים למשרת מנהל אמנותי למשרדינו.

ברצוננו להבהיר ששמו של אשר (שרי) ארנון אשר הוא המנהל והבעלים של משרד עצמאי לעיצוב גראפי ואשר מעולם לא הביע את רצונו לעבוד במשרדנו, נכלל ברשימה ללא הסכמתו וללא ידיעתו.

ראובני ● פרידן

אלכסנדר'ס תעשיות נעליים בע"מ

רח' לבנדה 18 תל־אביב

מודיעה:

1. מר אלכסנדר פרידמן אינו מנהל בחברתנו, אינו עובד בחברתנו ואינו מייצג את חברתנו לשום ענין החל מתאריך 1.8.87.
2. ל"א.נ. פרידמן" בע"מ אינה קשורה בשום ענין בחברתנו.
3. השיקים של חברתנו משוכים על בנק לאומי לישראל בע"מ סניף רח' לבנדה תל־אביב מס' 5002999, 5003000, 5003379, 5003896, 5004950, גנובים, מזוייפים ומבוטלים, וכל אדם המקבל אותם בכל צורה שהיא שם את כספו על קרן הצבי.

אלכסנדר'ס תעשיות נעליים בע"מ

هكذا عن الأصل

חדשות כלכלה

יעקבי: תקציב 88' — תוכנית מינימום לשמירה על הקיים

דריכה במקום אינה מדיניות כלכלית ● האוצר עורך הצגה אופטימית של הנתונים

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שר הכלכלה והתקשורת, גד יעקבי, יצא אתמול בחריפות נגד הצעת תקציב המדינה לשנה הבאה. "התקציב הוא דריכה מכוונת במקום, ושמירת היציבות אינה יכולה להיות יעד מרכזי במדיניות הכלכלית לשנה הבאה", אמר יעקבי.

בפגישה עם כתבים כלכליים בירושלים אמר שר הכלכלה והתקשורת, כי שמירת היציבות היא רקע להתקדמות כלכלית וחברתית, אך כשהיא הופכת ליעד ראשי, יש לבדוק שנית את היעדים.

יעקבי אמר כי הוא מודאג מסעיפים שאינם כלולים בתקציב, כגון עידוד היצוא למרכיביו, במיוחד לנוכח ירידת הדולר. הוא טוען כי משרד האוצר עורך הצגה אופטימית של הנתונים.

לדעת שר הכלכלה, אין להנהיג כלכלת בחירות. עם זאת, מתנגד יעקבי להנהגת שכר־לימוד מדורג בבתי־הספר התיכוניים ולהטלת דמי אישפוז בבתי־החולים. לדבריו, משפחות חולים מפסידות כספים בגין אישפוז, ותשלום בגין אישפוז ממושך יקשה עליהם.

שרי מפלגת העבודה יתכנסו היום לדיון בהצעת התקציב.

התעשיינים תובעים מהממשלה פיחות 5%: החזרת שער הדולר ל־1.64 ש"ח

דב לאוטמן: בנק ישראל והאוצר מובילים את התעשיה והיצוא לדרך ללא מוצא ● מנכ"ל משרד התעשיה: יש מקום להחזיר את שער החליפין ל־1.64 ש"ח

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ראשי התעשיינים תובעים מהממשלה לבצע פיחות בשיעור 5%, שיחזיר את שער הדולר ל־1.64 ש"ח. בתגובה אמר מנכ"ל משרד התעשיה והמסחר, יורם בליזובסקי, כי יש מקום לחזור לשער חליפין של 1.64 ש"ח לדולר.

בתשובה לשאלה האם פירוש הדבר שיש לבצע פיחות, אמר בליזובסקי כי אינו מתייחס לאמצעי אלא למטרה, שהיא להבטיח רווחיות ליצואנים. לדעתו, אין לבצע פיחות מאחר שצריך לשמור על היציבות במשק.

בהופיעם לפני ועדת הכספים של הכנסת תבעו אתמול ראשי התעשיינים לקזז את השפעת תוספת היוקר האחרונה על רווחיות היצוא על־ידי החזרת 7.5% מתשלומי המעסיק לביטוח הלאומי, ליצואנים. מוצע גם לבנות כלים שבעזרתם יינתן פיצוי ליצוא לגוש הדולר,

דב לאוטמן

ובעיקר לצפון אמריקה, ולהגדיל במידה ניכרת את תקציבי המחקר והפיתוח והשיווק ליצוא.

נשיא התאחדות התעשיינים, דב לאוטמן, אמר כי מדיניות האוצר ובנק ישראל, המבוטאת בהצעת התקציב לשנת 88', תוביל לקיפאון בצמיחה, לגידול בעודף היבוא האזרחי ולפגיעה קשה ברווחיות היצוא, שהגיעה ממילא לשפל חסר תקדים.

לאוטמן הוסיף, כי בנק ישראל מתעלם מהמשבר החריף ביותר שאליו נקלעו התעשיות המייצאות לשוק הדולר, שרווחיותן בסוף 87' מגיעה אל מתחת לאפס. לאוטמן דחה את טענתו של בנק ישראל כי המשבר נובע בשל העלאת השכר בתעשיה.

על הצעתו של בנק ישראל לעבור משוק הדולר לשוק האירופי עקב המשבר, אמר כי "מי שמציע לנו לעשות זאת ורוצה לפגוע בתעשיה ולאומות כי אין עתיד לתעשיה, שכן, ארה"ב היא שוק עיקרי והשוב האי־אפשר להיכנס אליו ולצאת ממנו עם תנודות המטבע".

יו"ר הוועדה, ח"כ אברהם שפירא, הודיע כי יקיים יום עיון מיוחד בהשתתפות שר האוצר, שר התעשיה, נגיד בנק ישראל ונציגי התעשיינים על־מנת לבחון את הבעיות ביסודיות ולהציע פתרונות.

ח"כ גידעון גדות (ליכוד) עזב את הישיבה בכעס ואמר כי לא ברור לו מדוע התקיימה, והעיר כי יתכן ששפירא רוצה למצוא חן בעיני התעשיינים.

20% גידול בתנועת הנוסעים דרך נתב"ג לעומת אשתקד

מאת זהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תעופה

תנועת הנוסעים דרך נמל־התעופה בן־גוריון גדלה ביותר מחצי מיליון איש ב־11 החודשים הראשונים של השנה, לעומת התקופה המקבילה אשתקד. כך עולה מנתונים סטטיסטיים של רשות שדות התעופה.

על־פי הנתונים, בינואר–נובמבר עברו דרך נתב"ג 3,384,285 נוסעים, ב־571,572 יותר מאשר בתקופה המקבילה אשתקד. זה גידול בן 20.32%.

גורם מוסמך ברשות שדות התעופה הסביר אתמול כי הגידול המשמעותי בתנועת הנוסעים מסביר חלקית את הקשיים שעברו הנוסעים, במיוחד בתחום הבדיקות הביטחוניות, שגרמו לעתים לעיכובים במועדי ההמראות.

מחירי האשראי בבנק לאומי

ליום 2/12/87

סוג ההלוואה	תקופה	ריבית חודשית – לקוחות: מסחריים	ריבית חודשית – לקוחות: פרטיים בעלי חשבון יומי
הלוואה צמודה למדד	עד 5 שנים	0.8%	0.9%
"הלוואת עוקף" – הלוואה צמודה למדד עד 60,000 ש"ח כנגד שיעבוד דירה	עד 12 שנים	0.9%	0.9%
הלוואה דולרית*	7–12 חודשים	1.5%	1.6%
הלוואה בשקלים צמודים לדולר בריבית קבועה פטורה מהיטל"ס	3–7 חודשים	1.34%	1.5%
	6–7 חודשים	1.5%	1.7%
הלוואה דולרית לטווח ארוך פטורה מהיטל"ס	39 חודשים בממוצע	1.15%**	
הלוואה בשקלים לא צמודים בריבית קבועה	עד חודשיים	3.25%	3.25%
	3–7 חודשים	3%	3.25%

* הריבית קבועה ואינה כוללת היטלים קיימים או שיוטלו בעתיד
** ריבית משתנה ליבור + 5.5% לשנה

פרטים וגובה מסגרת אשראי – בסניפי בנק לאומי.

בנק לאומי-רווח יומי

הבינלאומי יחזיר העמלות מפידיון המניות הבנקאיות ישירות ללקוח

מאת אריה לביא

הבנק הבינלאומי ממשיך להיות "הילד הנורא" של מערכת הבנקאות, גם לאחר שהמנכ"ל שלו בעבר, צדיק בינו, שיצר לו מעמד זה, עומד בראש בנק לאומי.

הנהלת הבנק הבינלאומי החליטה אתמול להיכנע לתביעת ועדת הכספים ולהחזיר את העמלות מפדיון המניות הבנקאיות, בדומה לבנק הפועלים ולבנק לאומי. אך בניגוד לשני בנקים אלה, שהחליטו להעביר את העמלה למדינה כמעין דיווידנד, לאחר ניכוי מס כחוק, החליט הבנק הבינלאומי להחזיר את העמלה ללקוחות מהם היא ניגבתה.

סופר "הארץ" מציין שהפעילות של הבנק הבינלאומי בתחום זה היתה מצומצמת. סך העמלה שנגבתה מהלקוחות עקב פדיון המניות הבנקאיות הגיע לכ־1.5 מיליון שקל, כאשר חלקו של הבנק הבינלאומי בעניין זה מוערך ב־5% בלבד.

בנקאים ממשיכים להביע מורת־רוח מהחלטת ועדת הכספים של הכנסת לחייב את הבנקים להחזיר את העמלות. אחד הבנקאים אמר, שבמצב שנוצר, בו ועדת הכספים מתערבת בשיקולים עסקיים, היא עשויה להחליט מחר לדרוש מהבנקים להחזיר עמלות גם על תחומי פעילות אחרים.

אגרקסקו מתנגדת לשיווק חקלאי משותף עם איטליה

מאת אבי גנאור

בחברת אגרקסקו הופתעו מהצהרתו של שר־החקלאות האיטלקי, פלופה פנדולפי, שהצהיר בבואו לישראל כי ברצונו לבדוק את האפשרות לייצא את התוצרת החקלאית האיטלקית לצפון אירופה באמצעות אגרקסקו וערוצי שיווק משותפים חדשים. מהנהלת החברה נמסר, כי לא היתה פניה רשמית לאגרקסקו, וגם אם היתה, אין סיכוי רב שהחברה היתה נענית לה בחיוב, שכן האינטרס של החקלאי הישראלי מתנגש עם האינטרסים של החקלאים האיטלקים בכל הקשר לשיווק חקלאי באירופה.

"אגרקסקו נמצאת מזה זמן רב תחת לחצים לשווק תוצרת חקלאית של מדינות זרות, שרוצות להשתמש ולנצל את המערכת שלנו", אומרים באגרקסקו, "אבל מערכת זו הוקמה לטובת החקלאות הישראלית ולא למען אגרקסקו".

עם זאת, הנהלת אגרקסקו מאשרת שיש בכוונתה לשלב בעתיד גם מוצרי חקלאות ממדינות אחרות, בעיקר משיקולים עסקיים של שמירת שוק ורצף השיווק. הענף העיקרי שבו מעוניינת אגרקסקו, הוא ענף האבוקדו. ומתנהל מו"מ עם מגדלי האבוקדו של מדינה זרה במטרה לשווק את תוצרתה לאירופה כתוספת לתוצרת הישראלית. באגרקסקו מדגישים, שההכרעה בנושא זה תיפול רק לאחר שמגדלי האבוקדו בישראל יודיעו על עמדתם. השנה פחתה תפוקת האבוקדו בישראל ביותר מ־50%, לעומת אשתקד. ובאגרקסקו חוששים שהירידה בתפוקה תוביל לאבדן של חלקים מהשוק.

השנה מורגש בשוק גם מחסור במלונים מזן טלידבש לייצוא, וכדי להתגבר על המחסור ולספק את התחייבויותיה לשוק האנגלי, תשווק העונה אגרקסקו לבריטים 75 טון של מלונים מברזיל בשווי של כ־75,000 דולר.

בערבה מחממים מלונים ליצוא במים גיאו־תרמיים

מאת אבי גנאור
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

משוב פארן שבערבה מגדל 60 דונם של מלונים לייצוא בעונת החורף, בחממות המחוממות במים גיאו־תרמיים הנובעים מבטן האדמה בטמפרטורה של כ־60 מעלות צלסיוס. המים החמים מוזרמים בצינורות לבתי־הצמיחה ומחממים את הגידולים בשעות הלילה, כשהטמפרטורה יורדת. החימום בשיטה הגיאו־תרמית זול בשיעור של 50% לעומת השימוש באנרגיה הקונבנציונלית שמקורה בדלק.

שיטת החימום הגיאו־תרמית פותחה בעבודת מחקר ופיתוח משותפת עם מנהל המחקר החקלאי ומשרד החקלאות, והצלחתה הביאה את הנוגעים בדבר להתקין חממות דומות גם בקיבוץ רתמים שליד רביבים ובמושב קדש־ברנע שליד ניצנה. בשני המקומות מקור המים הוא בקידוחים, אך הטמפרטורה שלהם נמוכה יותר ומגיעה ל־40 מעלות צלסיוס בלבד.

להערכת המומחים, ניתן להקים חממות דומות בכל אתר שבו מצויים מעיינות חמים טבעיים, כמו בעין־יהב, עידנדי, המת־גוד ובקרבת הר־סדום. ניצול המים החמים מאתרים אלה עשוי לאפשר הקמת חממות לגידול פירות־חורף בשטח של כ־500 דונם.

מקור נוסף לאספקת מים חמים בחורף מהוות הבריכות הסולאריות הניסיוניות שהוקמו על־ידי חברת "אורמת" בצפון ים־המלח. בריכות אלה עומדות בחורף ללא שימוש, ולדעת החוקרים ניתן לנצלן לחימום חממות נוספות בשטח של כ־300 דונם שבהן ניתן יהיה לגדל מלונים, פרחים וירקות.

ספקות לגבי המשך קיומה של חברת "אלקול" העוסקת בייצור רצפות צפות ותקרות אקוסטיות

מאת יונתן שרמן

רואי־החשבון של חברת "אלקול" מפקפקים ביכולתה להמשיך ולהתקיים כעסק חי ללא מימוש תוכנית ההבראה שלה, כולל גיוס הון. כך נאמר בחוות־הדעת שפורסמה בתשקיף ההנפקה של החברה בבורסה. הרשות לניירות־ערך כפתה על החברה, העוסקת בייצור רצפות צפות ותקרות אקוסטיות, לפרסם את חוות־הדעת בהבלטה, על כריכת תשקיף ההנפקה שלה. נכתב שם כי גיוס ההון בצורת הנפקה של מניות ואופציות, מהווה 20% מתוכנית ההבראה בת 4 שלבים, וללא גיוס ההון עלולים בעלי המניות של החברה לאבד את השקעתם.

כן נמסר בתשקיף, כי לחברה חוב לספק שיתרתו כ־1.5 מיליון שקלים, שהיא פרסה בהסכמה עם הספק. "אלקול" לא עמדה בתנאי הפריסה וקיבלה התראת פירוק, ורק בהסדר נוסף, בוטלה ההתראה.

החברה מבקשת לגייס בהנפקה סכום של 1.3 מיליון שקל, להחזר מידי של חובות שאינם לבעלי עניין.

לעורך־דין גלעד בלוי

בהסמכתך וקבלת התואר

גאים ואוהבים

אמא אבא ושרון

ירושלים 30.11.87

יד-טבנקין

מכון גלילי ביד טבנקין־אפעל והחברה להיסטוריה צבאית ליד אוניברסיטת תל־אביב

מודיעים כי יום העיון על "קימפ דיוויד", שנועד להיום, יום ד', 2.12.87, **נדחה** בשל אירוע בלתי צפוי.

על מועד אחר תבוא הודעה

"ג'נרל דינמיקס" תרכוש מאי.אי.אס ציוד תואם יבמ ב־1.2 מיליון דולר

מאת יונתן שרמן

חברת־הענק האמריקאית, "ג'נרל דינמיקס", חתמה על חוזה לרכישת מסופים ומדפסות תואמי יבמ בסכום של 1.2 מיליון דולר מחברת אי.אי.אס מחיפה.

מסופים ומדפסות אלו תואמים את פעילות המחשבים הגדולים של יבמ, ויתרונם במחירים הנמוך ממחיר תוצרת יבמ, אם כי ביצועיהם זהים.

בעקבות העסקה החדשה צופים באי.אי.אס גידול בן 30% במכירות החברה ב־88', לאחר שמכירותיה הוכפלו אשתקד ועלו על 20 מיליון דולר.

50 מהנדסי מחשבים עומדים לעבור לעבוד בניו־יורק

קנדה ואיטליה מתעניינות בבעלי ניסיון ב"לביא" ● בארץ נרשמה ירידה תלולה בביקוש למהנדסים במרכז ובצפון

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

כ־50 מהנדסי־מחשבים עומדים לפני חתימת חוזי־העסקה בחברת מחשבים גדולה מניו־יורק, המראיינת מועמדים בארץ – כך עולה מסקר של חברת או.אר.אס, הסוקר את ההתפתחויות במשק בחודש האחרון.

חברות אווירונאוטיקה מקנדה ומאיטליה מתעניינות בהעסקת מהנדסים בעלי ניסיון בפרויקט ה"לביא", בנוסף לדרישה הקיימת מצד חברת "אטלאס" הדרום־אפריקאית למהנדסי מחשבים ואוויוניקה. באו.אר.אס מעריכים, כי עד עתה עברו 30 מהנדסים מהתעשיה האווירית לדרום־אפריקה.

עוד עולה מהסקר, כי בחודש נובמבר היתה ירידה משמעותית בביקוש למהנדסים במרכז ובצפון הארץ. הביקוש בחודש זה הגיע רק ל־10% מהביקוש הרגיל, כאשר קיימת דרישה בעיקר למהנדסי כימיה.

מאידך גיסא, קיים ביקוש משמעותי לעובדים בענף המתכת, ככל הנראה על רקע גידול הזמנות של משרד הבטחון בתעשיות הביטחוניות. הגידול בביקוש הוא בשיעור של כ־20% אחוזים ביחס לחודש הקודם.

ביקוש משמעותי קיים גם בענפי הטקסטיל, דפוס, מיזוג אוויר ומכונאות. באו.אר.אס מעריכים, כי כיום יש כאלפיים עובדים בענפים אלו בגוש דן, יבנה, רחובות ואשדוד.

אוליבטי בוחנת שיתוף־פעולה עם בתי־תוכנה בישראל

מאת יצחק לאור, איטליה

נשיא אוליבטי, קונצרן המחשבים האיטלקי הענק, קארלו דה בנדטי, אמר אמש כי אוליבטי בודקת אפשרויות לשיתוף־פעולה עם תעשיית התוכנה בישראל.

בשיחה עם עיתונאים ישראלים באיברה שבאיטליה אמר דה בנדטי, כי יש בישראל כוח־אדם מקצועי מעולה וכי הוא מאמין במוח היהודי. הוא גילה כי בעבר נשא ונתן עם 3 גורמים בישראל על אפשרות לפעולה משותפת, אך עד כה לא הסתייע הדבר. נשיא אוליבטי נקב רק בשמו של ד"ר ארנסט יפה כאחד מהגורמים הללו. מו"מ זה נפסק עם פרישתו של יפה מתפקידו כיו"ר מועצת המנהלים של בל"ל.

דה בנדטי יגיע בסוף השבוע לישראל, לביקור בן 3 ימים, שהוא מגדיר כ"ביקור פרטי". בביקורו הקודם חתם דה בנדטי חוזה עם בנק לאומי על מיכון סניפי בל"ל בארץ.

פתיחה חגיגית של

הועידה העולמית השישית של האגוד העולמי של הציונים הכללים

תתקיים ביום חמישי 3.12.87 בשעה 20.30 במלון הילטון, ירושלים.

בהשתתפות **ראש הממשלה מר יצחק שמיר**

– הציבור מוזמן –

ארגוני העצמאים מציעים רפורמה במיסי הארנונה

חישוב לפי שכ"ד ולא "בהחלטה שרירותית" של ראשי העיריות והמועצות המקומיות

מאת אבי גנאור

במסיבת עיתונאים שקיימו אתמול ראשי ארגון "להב", המייצג רבים מארגוני העצמאים בישראל, הציג אלדד בוקשפן, נשיא הארגון, הצעה לרפורמה בארנונה המשולמת על־ידי בעלי העסקים בישראל.

ארגוני העצמאים מציעים, ששיעור הארנונה יחושב על־פי שכר־הדירה המשולם למ"ר ולא על־פי החלטותיהם השרירותיות של ראשי העיריות והמועצות, כפי שנהוג כיום.

על־פי הרפורמה המוצעת, יגיע שיעור הארנונה במיגזר העסקי ל־12% משכר־הדירה בקומת הקרקע, שבה מרוכזות החנויות, בדרך כלל, ו־20% בקומות העליונות, בהן מרוכזים המשרדים.

ארגוני העצמאיים טוענים, שהצורך ברפורמה בשיטת חיוב הארנונה נובע מההעלאה הדראסטית והמוגזמת של הארנונה בשנתיים האחרונות.

לחיצה בכפתור ואנו באים לעזור

לחיצה על לחצן המצוקה של מוקד 99 מזעיקה מיד לביתך – שומרים חמושים, אשר יסכלו כל פגיעה בך או ברכושך, ויסייעו לך בכל מקרה בו נדרשת לך עזרה מיידית.

פרטים והרשמה
מוקד 99 - רח' כנרת 15, בני ברק
טל. 03-707131-2

מוקד 99
מקבוצת "השמירה" בע"מ

מתייקרים סוכריות, ממתקים, מיונית, עפרונות, שוקולד, מרגרינה, גלידה וגפרורים

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

משרד התעשיה והמסחר אישר שורה של העלאות מחירים, שייכנסו היום לתוקף. מחירי סוכריות, גומי לעיסה ופלים, יועלו ב־3%. מחירי השוקולד המרגרינה ב־4%, המיונית ב־6%, הגלידות ב־8%, הגפרורים ב־15% והעפרונות ב־12%.

דובר משרד התעשיה והמסחר אמר כי העלאת המחירים אושרה לאחר בדיקה קפדנית של כלכלני המשרד שהצביעה על הצורך לאשר העלאת מחירים, בשל התייקרויות בתשומות. נקבעו מחירים מירביים לרוב המוצרים הללו, שהיו גם בעבר במסגרת הפיקוח המינהלי.

אלה המחירים המירביים החדשים: קופסת גפרורים 10 אגורות. 12 קופסות גפרורים (בחבילה) 90 אגורות. מלח שולחן "מעולה", 1 ק"ג 44 אגורות. מלח מטבח "גביש", 1 ק"ג 46 אגורות. ופל מצופה "פסקידמן" בחנות 74 אגורות ובקיוסק ובמזנון 95 אגורות. חפיסת שוקולד חלבי בת 100 גרם בחנות 1.58 ש"ח, בקיוסק ובמזנון 1.90 ש"ח. שוקולד אינטרמצו "זהר הגליל", בחנות 1.58 ש"ח, בקיוסק ובמזנון 1.90 ש"ח. שוקולד "פר־לרוך" יבוא, 100 גרם 4.32 ש"ח. מרגרינה, עם או בלי מלח, 200 גרם 47 אגורות. מיונית, מיכל בן 500 גרם 2.85 ש"ח. חבילת גומי־לעיסה (5 יחידות) "עלית" בחנות ובקיוסק 20 אגורות.

עולים מחירי הרכב החדש

(עש"ת). מחירי המכוניות החדשות הועלו מאתמול בשיעורים המגיעים ל־7.5%, לאחר שצו בעניין זה, בחתימת השרים נסים וקורפו, פורסם בעיתונות.

דובר משרד התחבורה מציין, כי לאור השינוי בשערי המטבע בארצות מהן מיובאים כלי־הרכב לישראל, עודכנו מחירי המכוניות החדשות עד נפח של 1600 סמ"ק.

הפועלים מפעיל קרן הלוואות למפוטרים למימון הסבה מקצועית

מאת אריה לביא

בנק הפועלים מפעיל קרן הלוואות מיוחדת למימון הסבה מקצועית למי שפוטרו ממקומות עבודתם. בבנק הסבירו, שהפעלת הקרן באה על רקע צמצומי עובדים במספר מפעלים, לרבות התעשיה האווירית.

הקרן מיועדת לסייע להשתלב מחדש בעבודה, או לפתיחת עסק עצמאי. ההלוואות יהיו בסכומים של עד 10 אלף שקל ל־5–7 שנים. הן יהיו צמודות למדד, בריבית נמוכה יחסית, 0.8% לחודש (9.6% לשנה). ללווים תינתן אפשרות לדחות את פרעון הקרן בשנתיים הראשונות, על־מנת להתחיל לפרוע את ההלוואה עם השתלבותם במקום־עבודה חדש.

עורך את העמוד: אריה חשביה

הארץ

מוסף מיוחד

יצוא EXPORT 87

התערוכה הבינלאומית השניה

יופיע

ביום שני 7.12.87

מפרסמים המעוניינים להבטיח את השתתפותם במוסף, מתבקשים לפנות

עד מחר יום חמישי 3.12.87

למר שלמה גינזבורג מחלקת המודעות של עתון "הארץ" טל. 5121212
או אל משרדי הפרסום.

מפרק אורן מבנים דן במכירת החברה לנושיה הלא־מובטחים

מבקש מהנהלת הבורסה למנוע מחיקת המניות מהרישום למסחר

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

עורך־הדין ישראל קנטור, המפרק הזמני של חברת אורן מבנים, פנה השבוע להנהלת הבורסה וביקש ממנה לדחות את מחיקת המניות מהרישום למסחר בבורסה. קנטור נימק את בקשתו בכך שהוא מנהל משא־ומתן על מכירת החברה לנושיה הלא־מובטחים של החברה. בעל החוב העיקרי של החברה הוא בנק לאומי.

קנטור מעריך כי חובות אורן מבנים נאמדים ב־9 מיליון דולר, בעוד ששווי נכסיה עומד על 6 מיליון דולר. לדבריו, הנושים הלא־מובטחים של אורן יהיו מוכנים לוותר על חלק מחוב החברה להם, ולקבל בתמורה את השליטה. הנהלת הבורסה נענתה עקרונית לבקשת קנטור, ותבקש מדירקטוריון הבורסה המתכנס מחר, לדחות את מחיקת המניות ל־26 בפברואר 1988, בתקווה שעד אז יימצא פתרון לבעיית החברה.

אורן מבנים נשלטה עד לפני מספר חודשים על־ידי האחים הורוביץ. עם כניסת האחים לקשיים מימוניים, היא נמסרה לכונס נכסים. החברה רשומה למסחר בבורסה, אך בעקבות הסתבכות האחים, הופסק המסחר במניות. הציבור הרחב מחזיק בכ־50% ממניות החברה, וקיים חשש כי בעקבות כינוס הנכסים, הוא עלול להפסיד את כל השקעתו.

נבלמה העליה בהיקף האשראי; ריבית הג'אמבו עדיין גבוהה

מאת אריה לביא

ירידה קלה נרשמה בהיקף האשראי החופשי בשקלים בשבוע שהסתיים ב־25 בנובמבר, מנתוני בנק ישראל. היקף האשראי ירד בשבוע זה באופן שולי, ב־35 מיליון שקל, והסתכם ב־10.877 מיליארד שקל, לעומת 10.912 מיליארד שקל בשבוע הקודם.

בהיקף הפקדונות השקליים לא נרשם שינוי מהותי. הוא עומד על כ־7.8 מיליארד שקל.

הבנקים הגדולים עשו אתמול מאמצים לבלום את העליה בשיעורי הריבית על פקדונות ג'אמבו. שיעורי הריבית על פקדונות לא השתנו ונשארו ברמה של 25%–26% על פקדונות גדולים במיוחד. הבנקים הבינוניים עשו מאמצים לגייס כספים והם שילמו לעתים שיעורי ריבית גבוהים יותר.

עירית חיפה | יד לבנים חיפה

עירית חיפה ו"יד לבנים" חיפה מקימים בית "יד לבנים" בשד' הנדיב.

בבית יונצחו שמותיהם של החיילים בני חיפה, שנפלו מ-ט"ז בכסלו תש"ח (29.11.47) ואילך.

הרשימה הכוללת את שמות החיילים שיונצחו, מוצגת בלשכות המודיעין העירוניות בחיפה ובמשרד "יד לבנים" חיפה, בימים ובשעות המפורסמות מטה.

המשפחות השכולות של החיילים בני חיפה, מתבקשות לבדוק ברשימה את נכונות הרישום לא יאוחר מיום 1.2.87 ולהפנות הערותיהם או בקשותיהם (במידה וישנן) ל"יד לבנים" חיפה ת.ד. 4172 מיקוד 31041.

רשימת לשכות המודיעין העירוניות:–
1. היכל העיריה.
2. רחוב הנביאים 23.
3. שדרות הנשיא 119.
4. התחנה המרכזית של אגד בבת-גלים.

וועד הר הכרמל, שד' מוריה (בנין קולנוע מוריה) כל יום בשבוע בשעות 08.00–12.00 לפני הצהריים.

"יד לבנים" חיפה, רח' יוסף 47.
ימי קבלה: א' ו-ג' בשעות 09.00–12.00
ב' ו-ד' בשעות 16.00–19.00

על בסיס הנתונים הקיימים, הגענו למסקנה ש־

תיווקל

רק 160 ש"ח כולל מע"מ
הנחות לבתי־ספר

בסיס נתונים משוכלל למחשבי P.C ותואמים.

אלדור

פרוייקט משותף מכ"ח, ב.א.ס.מ ואלדור

אלדור מחשבים בע"מ
מרכז מכירות: רח' עמישב 45, גבעתיים (בנין קולנוע שבייט) טל. 03-319448
מרכזי שרות:
חיפה - טל. 04-526953
ירושלים טל. 02-655090, 02-668458
באר־שבע טל. 057-718111
תל־אביב טל. 03-319448

הארץ

יום ד' יא בכסלו תשמ"ח
2 בדצמבר 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל-אביב, רחוב זלמן שוקן 21, ת"ד 233 מיקוד 61001 טל' 5121212 פקס' 810012 — טלקס 33748
ירושלים: רחוב החבצלת 2 טל' 224245-6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 661166-8, ת"ד 5259 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל-אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה הרץ, גדעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחויבת בתוכנן
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

גונבים לנו את המדינה

מה מביא אתיאיסט כיצחק שמיר להכריז, ביום הצהרת בלפור דווקא, כי "לשבת בישראל צריך להיות אופי יהודי מיוחד, כך שכל מי שמגיע לכפר או לעיר, ירגיש על כל צעד ושעל שהיום שבת בישראל"? מן הסתם זו אותה סיבה שמביאה אפיקורוס כשמעון פרס לא לנסוע בסוף-שבוע, מחמת "קדושת השבת"; ואותה סיבה שהביאה את דוד בן-גוריון — שלהם למען עליונות הממלכתיות על שיקולים סקטוריאליים — להפקיד מגזרים חשובים של המדינה בידי ההלכה ולשחרר בחורי ישיבה משירות בצה"ל. ארבעים שנה ואותה סיבה: התאווה לשלטון.

כל כמה שייראה הדבר מגוחך, המפלגות הדתיות, שהן מיעוט, לא היו מגיעות לעמדות כוח אדירות במדינה אילולי הפוליטיקאים האפיקורסים והחילונים. מאות בחורי ישיבה ששוחררו בראשית ימיה של המדינה מהעול המוטל על כל אזרח עד גיל 55 — נהפכו בינתיים לאגודה של מפגינים ופורעי חוק הגוררים את העסקנים הדתיים ליישר עמם את השורות וכולם יחד וכל אחד לחוד מבקשים לכפות את חוקי ההלכה על הרוב החילוני.

לעתים נוצר הרושם שהמיעוט הדתי מקווה להצליח במקום שהערבים נכשלו: לפגוע בעצמאותה ובריבונותה של המדינה. הם מנהלים מלחמה מתוכננת בכל הצורות ובכל החזיתות. בשיטת דונם אחר דונם. וביתר דיוק: בשיטת קואליציה אחר קואליציה, משליטים הדתיים אורחות החיים לפי ההלכה, גונבים נפשות ילדים ונערים לחזרה בתשובה, מנהלים פעולה מיסיונרית בתוך צה"ל, משתלטים על שכונות חילוניות בכוונה תחילה להופכן לשכונות של שומרי שבת ואוכלי כשר, ופועלים בשקט, בהדרגה ובבטחה להמשך החקיקה הדתית. לעולם לא היו הדתיים מרימים ראש או חולמים להגיע לעמדות תכתיב וכפייה, בלי שיתוף הפעולה של אתיאיסטים שהחרדה לאובדן שלטונם גדולה מדאגתם לאופיה ודמותה הממלכתית של המדינה. פשוט, קשה לקלוט איך גדולים וחזקים היו לאסקופה נדרסת, נכנעים לדיקטטורה-הדרך של מיעוט מימי הביניים.

עתה מרכזים הדתיים את המאבק לסיכול פסק דינה של השופטת איילה פרוקצ'יה בניסיון לחקיקה חדשה, שתסמיך את הרשויות המקומיות לכפות את שמירת השבת. אין זה מפליא שהרבנים הראשיים, עובדי מדינה לכל דבר, הרשו לעצמם לחרף ולגדף את פסק דינה של השופטת פרוקצ'יה — הלא אמרנו כבר שהמחנה הדתי על כל גוניו פועל על-פי הקיצוני שבאדמו"רים בחצרות האפלות של ירושלים וברוקלין. אך קשה לעכל את העובדה ששמיר כבר הודיע לדתיים כי יתמוך ב"חוק ההסמכה" ועקב כך, לא קשה לנחש מה תהיה עמדתו של פרס, שמעולם לא היה גיבור גדול כלפי הדתיים.

אי-אפשר להבין איך שני פוליטיקאים אלה, שידעו כה יפה להתפשר על חשבון הדברים שהם מאמינים בהם — האחד השלים עם שיתוק סיכויי ההידברות לשלום והשני ויתר על התנחלויות ועל סיפוח השטחים — כדי להחזיק בממשלה הגדולה, אינם מוצאים שפה משותפת לשים קץ אחת לתמיד לסחיטה הדתית.

האינם מרגישים שבעוד הם נלחמים על כיסאותיהם, גונבים לנו כחוות השחור את המדינה?

הכנות דעת הקהל לפסגה

הנשיא רייגן והמזכיר גורבצ'וב פנו השבוע אל דעת הקהל, לקראת פגישת הפסגה ביניהם, המיועדת לשבוע הבא. אופייני ששני המנהיגים פנו אל הציבור האמריקאי: "הנשק בחלל" היה אחד הנושאים המרכזיים בדברי שניהם.

רייגן דיבר לפני המוסד "הרטג' פאונדיישן", השמרני. מן הסתם בחר בזירה זו כדי להרגיע את תומכיו מן הימין, החוששים שמא יפליג בוויתוריו לגורבצ'וב. אין זה מפתיע איפוא שהבטיח כי "יוזמת ההגנה האסטרטגית" (מלחמת-הכוכבים) לא תוכל להיות נושא למשא ומתן.

כצפוי, עשה גורבצ'וב מאמץ להציג עצמו, בראיון בטלוויזיה האמריקאית, כמנהיג מתון המתמקד ברפורמות פנימיות בארצו וכאיש גמיש בענייני חוץ. הוא אף הודה כי גם בארצו נעשים מחקר ופיתוח בתחום נשק החלל, אך בריה"מ לא תציב נשק זה — ולא תתנגד למחקר אמריקאי מקביל, כל עוד תישאר ארה"ב בגבולות ההסכם נגד טילים באליסטיים — כלומר, כל עוד לא תעשה ניסויים ממשיים בנשק שפיתחה. כמובן, יש סתירה ישירה בין תנאי זה לבין הכרזת רייגן בברזון, ואם שני המנהיגים אכן יעמדו על הצהרותיהם הפומביות, צפוי מבוי סתום בעניין העלול לסכן גם התקדמות בהצעות לקיצוץ הדדי בשיעור 50 אחוז בנשק האסטרטגי (טילים לטווח הארוך).

גם דברי גורבצ'וב על "ביטחון המדינה" כהנמקה להגבלת חופש היציאה מבריה"מ, אינם מתקבלים על דעת הציבור האמריקאי. אם יעמוד רייגן על הודעתו להעלות עניין זה בפסגה, צפוי, גם בשאלה זו, עימות ואולי קיפאון בין השניים.

כן, להתעצבן

מאת גדעון סאמט

על כל אירוע חשוב, המעורר חשש הכרוך במחדל, יש — סליחה על החלוקה הצפויה הזאת — שלוש אפשרויות תגובה: חמורה, מטשטשת, ומשהו באמצע שמציע קצת מהשניים.

בעקבות שתי דוגמאות מימים אלה נחתור אל המסקנה, שבמצבנו שלנו תמיד תהיה עדיפה האפשרות הראשונה.

החולייה והשרשרת

סביב מסע-הדמים של המחבל נאמרו הרבה מלים, רובן מהסוגים ב' וג', מיעוטן הקטן מהראשון. גם המעט הזה הביא מיד לכך שרבים וטובים נרתעו מעוצמת הביקורת.

וכך שמענו את הדיבורים המוכרים על כך, שאל לנו להיכנס להיסטריה, שיש לראות את הדברים ב"פרופורציה הנכונה", שאנחנו תמיד נסחפים ל"הלקאה עצמית". עמיתי יואל מרקוס הביע כאן אתמול, בין היתר, את חששו ש"ידינו קצת מהססים" וכי ראשי מערכת הביטחון נגררו אחרי הלך הרוח של הציבור שהגיב "כאילו נפלה עליו מלחמת יום כיפורים חדשה".

איפוק וקור-רוח הן מידות מבורכות ולא הייתי רוצה שראשי מערכת הביטחון, הכל מי שגורלנו נתון בידיו, יאבדו אותן. אבל לא התרשמתי מכמות המכות שהם הנחיתו על חזה עצמם כמו מהנטייה הטבעית, האינסטינקטיבית, להסביר לציבור שבעצם לא קרה כאן דבר חמור כל כך, בעיקר אם מסתכלים עליו באמת ה"פרופורציה" המפורסמת.

בולט בין התגובות מסוג זה — סוג ג' — דבריו של תא"ל י', כפי שהוצג בדיון. הוא הסביר שכל מערך הצבא והיישובים בצפון היה מוכן היטב, אלא מה — היתה חוליה חלשה אחת בשרשרת. וכידוע — הדי סוף תא"ל י' — חוזקה של שרשרת הוא כחוזק החוליה החלשה ביותר שלה.

תא"ל י' הוא מהלוחמים הטובים ביותר שצה"ל הקים מתוכו, ככל הידוע לי, ועל-פי היכרותי השטחית אתו גם איש מוכשר, נבון ובעל קסם אישי. כמי שיושב בתל-אביב, היססתי בכלל אם להעז ולאפיין אותו: הוא עושה את המלאכה הקשה ואני רק משקיף בנוחות מרחוק. אבל לא הצלחתי להשתכנע ממשל השרשרת שלו. מנין לנו שכל החוליות היו כשורה? מדוע עלינו לשמוע כך מפי אחד האחראים הראשיים לגיזרה ההיא, כאשר העמדה למעשה במבחן רק חוליה אחת?

זמן קצר לאחר תחילתו של שטף התגובות נבטש המשפט האומלל על אשמתו של השין-גימל. ובכל זאת, אפילו בדבריו של תא"ל י', היה לו הד. הנטייה שבאה לביטוי בדבריו היתה להימנע ככל האפשר מראייה קטסטרופאלית-מדי של תמונת המצב בקרב יחידות צה"ל.

והנה, במקום המידה הזאת של איזון ומיתון — שמצאנו אצל רוב המגיבים מצמרת הביטחון — הייתי מעדיף במקרה זה את חוסר המיתון. רציתי לקלוט את התחושה שאכן משהו גרוע מאוד, מסוכן, קורה לנו: לא רק במחנה המסוים שנפגע, אלא בהשתקפות הזאת של רישול, חוסר משמעת, אוזלת-סמוך, הכמעט-בו שמקובל כל-כך אצלנו כלפי הפראיירים הצייתנים.

הגישה אל המקרה ההוא היתה חייבת להביא בחשבון, שצפצוף על הוראות ועשיית דין לעצמנו הם מכה קשה לא רק בצבא אלא בכבישים, בבתי הספר, בכל מקום. התחושה הקריטית של סכנה ממש, אשר במקרה זה קיבלה צידוק מר, דרושה לנו יותר מדברי הרגעה על כך שזה לא עוד יום כיפורים אחר. הרי לא צריך לרענן את זכרוננו — ואולי בעצם כן? — שיום הכיפורים היה, בין היתר, תולדה של אותה גישה עצמה — סוג ב' רג' — אשר העדיפה כל הזמן להרגיע.

מכל ים האמירות, הייתי בוחר תגובה קצרה וקפוצת-שפתיים, שיודה במשהו גרוע מאוד שקרה לנו, כנראה על רקע רחב מכפי שנדמה: שמשהו כנראה מאוד לא בסדר בשרשרת כולה, לא רק באיזו חוליה מקרית רופפת.

תגובה כזאת היתה צריכה להבין, שבעניינים כגון אלה של דיני נפשות עדיפה הראייה הקיצונית. לא היסטרית, חס וחלילה, אבל מחמירה מאוד. מכאן, כדבר המובן, היתה נובעת גם הגישה אל מידת הענש לדרגי הנשיאה-באחריות.

איננו יכולים להרשות לעצמנו את הפינוק של משהו פחות מזה. כן, במקרים קשים כאלה מוטל עלינו להתעצבן.

שערוריית הסוכנות

לכאורה, אין צורך להוסיף ולתאר את הדינוזאור הזה שאנו נושאים על גבנו. גוף מנוון, ארכאי, מחליא באטימותו, בושה לנו ולעם היהודי. לנגד עינינו מתנהל עכשיו, לקראת הקונגרס הציוני, מאבק האיתנים על מינוי היושב-ראש. במהלכו נשמעים מדי פעם דברים רפים, מצוות אנשים מלומדה, מפי אותם מעסקני הסוכנות ונבחרי ההסתדרות הציונית כדבר הצורך לרענן, לשנות.

אבל האמת היא, כמובן, שאין שום טעם בשינוי פה ושם. גם במקרה זה, הדיבורים על מוסר-הנפל רחוקים מרחק רב מהגישה הקריטית, המידה, הנדרשת כלפיו. מה אנחנו שומעים? למשל, את פטפטי-ההבל של שני הנבחרים הראשונים — סוג ב' — ברשימת העבודה לקונגרס. נתן רענן ואברהם בורג. הם כבר מצעידים, הרוח החדש המבטיח כאילו שצמח לעסקנות הציונית.

האחד כתב השבוע ב"דבר" את הקשקשת המגלצת הרגילה על אודות הצורך "לברור את המוץ מן התבן, להבחין בין עיקר וטפל בציונות העכשווית ולהוציאה מעמק הבכא והנבאים אל דרך המלך". ליד הקש והגבבה האלה הופיעה ציטטה שהביא יצחק רועה מפיו של שמעון הלקין ז"ל, נבואת-זעם מרה על הממסד הציוני.

וב"ידיעות אחרונות", תחת כותרת אידיאליסטים-מבלי-משים — "מאמינים" — תיאר בורג הצעיר ליצור מתוך דיוני הקונגרס, לא פחות ולא יותר, הקשים, הקשיבו, "תצא סינתיזה שתהיה משמעותית לחיים ולקיומו של העם היהודי". כי קצאת ספרים הרבה חוכמה, ומאידך גיסא שקט הוא רפש".

דברי הלקין, ולא אלה של שותף איתן מפוקפק, הם נושאי הטון הנכון כפי מי שמבקש להעריך היום נכוחה את שערוריית הסוכנות וההסתדרות הציונית. מלים מרות, מלות בוז לנוכח אטימות של עשייה והתנהגות כאמור. הן מה שעלינו לשמוע גם על האירוע המבהיל בצפון.

בסוגריים / נחמיה שטרסלר

הסופגנייה והאח הגדול

כדי לקבוע את מחיר הסופגנייה, הם הולידו על המשקל כאמת-המידה היחידה. לא קבעו את כמות הסוכר, לא את סמיכות הריבה ולא את משך האפייה. האיך ברע בלי כל אלה אם שילמנו מחיר הוגן?

בכל מקרה, כאורח שומר חוק, לא נשארה לי ברירה אלא לרכוש משקל נייד. אחרת לא אדע אם הסופגנייה שרכשתי משקלה 70 גרם, ואז מחירה 80 אגורות, או שמשקלה 50 גרם ואז מחירה 60 אגורות.

האם המדובר במוצר חיוני הזקוק להשגחה ממשלתית? ברור שלא. האם הייצור הוא מונופוליסטי? ודאי שלא, הרי יש קונדיטוריות וקיוסקים לרוב. וזה מוצר קלאסי של תחרות מושלמת, עם הרבה קונים והרבה מוכרים.

אז למה לא לתת למחיר להיקבע מאליו? מדוע לא לאפשר לדרוש יותר תמורת איכות טובה יותר? פשוט, משום שיש מי שאינם סובלים שמשהו במדינה הזאת מתנהל כך סתם, בלי עזרת האח הגדול, בלי פיקוח, בלי השגחה.

הפעם זו עבודה משותפת של משה נסים ואריאל שרון. שניהם חתמו על הצו.

הרב הראשי אברהם שפירא: "רב שחור"

הרב הראשי מרדכי אליהו: אירוע מפלגתי

ההתחרדות (ב')

טירוף מערכות

מבחינה מסוימת מתנהגת היום המפד"ל כמו אגודת-ישראל, ואילו אגודת-ישראל לקחה לעצמה את תפקידיה של המפד"ל

מאת דן כספי

ביום א' השבוע, בשעות אחר-הצהריים, התכנסו בהיכל שלמה בירושלים כמה עשרות רבנים ובראשם שני הרבנים הראשיים, אברהם שפירא האשכנזי ומרדכי אליהו הספרדי, כדי להתייחס למצב שנוצר אחר פסק-דינה של השופטת איילה פרוקצ'יה בדבר הקרנת הסרטים בלילות-שבת בבירה. למרות מקום הכנס (משכן הרבנות הראשית) ולמרות נוכחותם הבולטת של שני ראשי הממסד הרבני הרשמי, לא היה זה כינוס מטעם הרבנות הראשית, אלא אירוע מפלגתי טהור: הגוף שהתכנס מוגדר כ"חבר הרבנים של המפד"ל". את האופי המפלגתי הדגישה נוכחותו של רב אחד, אחד המשתתפים התואמים הבולטים בכנס: הרב יצחק לוי, שהוא גם המזכ"ל המפלגה הדתית-הלאומית.

אחד הנוכחים בכנס, איש הממסד המפד"לי בעבר, שפגשתי אותו ערב, אמר לי: "חבל שלא היית בכנס הזה. הרב שפירא, דיבר שם ממש כמו 'רב שחור'. לא היית מבדיל בינו לבין רב מהעדה החרדית. וזה היום הרב הראשי מטעם המפד"ל". ובהתייחסו לרב לוי, הוסיף האיש ואמר: "מזכ"ל המפלגה מסמל היום את דמותה הרבה יותר מאשר זבולון המר".

כפי שדווח בעיתונים, אמנם נאמרו בכנס דברים קשים, שעד לפני שנים מספר היו נחלתם של רבני בני-ברק או חרדים ירושלמים: זלזול בבית-המשפט שפסק את הדין, קריאה למלחמת קודש נגד "המתייוונים", גינוי למדינה המתייצבת לצד הלוחמים נגד התורה וחוקי הדת.

אותו יום ממש, ובערך באותן שעות, יצא אברהם שפירא אחר — חבר-הכנסת העומד בראש סיעת אגודת-ישראל — בפעולה אחרת הקשורה לאותו פסק-דין: הוא ושר לשת חבריו בצמרת אגודת-ישראל הלכו לשני ביקורים, בזה אחר זה: אצל ראש הממשלה, יצחק שמיר, ואצל ממלא מקומו, שמעון פרס. בשני הביקורים ביטאו ראשי הסיעה החרדית את מורת רוחם מהמצב שנוצר בעקבות פסק-הדין ודרשו במפגיע כי ראש הליכוד וראש המערך יתמכו, עם סיעותיהם הגדולות, ב"חוק ההסמכה", כדי לשמור על הסטאטוס-קוו ועל ההסכם הקואליציוני. ח"כ שפירא יצא מעודד מהפגישות — כך אמר לי אותו ערב.

בסבב הפגישות של ראשי אגודת-ישראל עם ראשי השלטון, לא היתה שום הפתעה: מה גם שבסוף השבוע שעבר היתה סדרת-פגישות דומה של המתחרים החרדים — ראשי ש"ס. גם נימת דיבורם של הרבנים הראשיים אינה מפתיעה: את קיצוניותם ואת זלזולם בחוק ובמערכת המשפט כבר הוכיחו בעבר. אלא שהזיכרון הפוליטי, המשמר שנים מעטות בלבד, מאפשר לשרטט תסריט אחר. אפשר להניח שאילו אירעו הדברים לפני שנים, היו ראשי המפד"ל באים לפגישות עם ראשי הסיעות הגדולות ומדברים על שמירת הסטאטוס-קוו וההסכמים הקואליציוניים. חוגים הקשורים לאגודת-ישראל היו מכנסים את הרבנים ויוצאים בקריאות בגנות המדינה החילונית ובתי-המשפט שלה.

אלה סימנים זעירים לטירוף המערכות העובר על הציבור הדתי בארץ: המפד"ל נוהגת כמו אגודת-ישראל ואגודת-ישראל מתנהגת כמו המפד"ל.

* * *

לדעת אנשי-ציבור דתיים רבים שפגשתי בשבועות אחרונים, עובר על המפד"ל תהליך מואץ של התחסלות. התהליך החל לפני כעשרים שנה, כאשר אימצה לה המפלגה את הקו הנצי, והרתה עם גוש-אמונים תורתה על דגלה את סיסמת שלמות הארץ. כך ניסתה המפד"ל להתחרות עם תנועת החירות, והפסידה בתחרות. אחרי שלב ההקצנה הלאומית, עוברת עתה המפד"ל שלב של הקצנה דתית. ושוב, כבעבר, מנסה המפד"ל להתחרות עם טובים ממנה, בקרב אבוד מראש: היא מתחרה עם המפלגות החרדיות על מידת החרדיות.

אלא שהמצב מסובך יותר, ואינו מושפע מתפיסות טקטיות בלבד. לא רק הנהגת המפד"ל פועלת לעבר המפלגות החרדיות, אלא גם רובו של מאגרה הציבורי, הציבור הדתי-הלאומי מאסכולת "המזרחי" ו"הפועל המזרחי" עובר תהליך של הקצנה דתית, תהליך התחרדות. מבחינה זו, מנהיגי המפד"ל נקלעו אל בין הפטיש והסדן — בין מגמות ההקצנה הדתית של ציבור בוחריה, לבין הסכנה להיבלע במפלגות החרדיות.

מצד שני, אף במפלגות החרדיות מתחוללות תמורות; ולא רק בשל הפיצול במחנה החרדי, עם הקמת ש"ס כמתחרה הספרדית של אגודת-ישראל. גם אגודת-ישראל משתנה. לא זו בלבד שאגודת-ישראל של היום שונה בתכלית מאגודת-ישראל ההיסטורית, שהוקמה כתשובה חרדית לציונות; אותה אגודת-ישראל חדלה להתקיים אחרי הקמת המדינה, ומשום כך היא מותקפת עד היום, ללא-הרף, מאגפה הימני — חסידי סטמר וכל המרכיבים האחרים של "העדה החרדית". אגודת-ישראל אמנם לא שינתה את האידיאולוגיה האנטי-ציונית שלה, והיום כבעבר אין מתפללים בבתי-הכנסת שלה לשלומה של מדינת ישראל אף לא לזכרם של חללי צה"ל; אך בשנים האחרונות הקלה להכיר הכרה דה פקטו במדינה.

לפנים היתה מטרה אחת לאגודת-ישראל בכנסת ולהסכמיה עם הממשלות למיניהן — לשמור על האינטרסים של הציבור החרדי שהיא מייצגת: שחרור בחורי-ישיבות מהשירות הצבאי; הזרמת כסף לישיבות שלה ולחינוך העצמאי; חוק הפתולוגיה, לשמירה על שלמות גופם של מתים חרדים, המלחמה על בתי-הקברות. מה שקרה מחוץ לתחומיה בציבור החילוני, לא היה מעניינה.

כיום יצאה אגודת-ישראל, מבחינה מסוימת, מהגטו שלה. תיקון החוק להגבלת ההפלות לא בא למלא אחר האינטרס של הציבור החרדי שהיא מייצגת: בציבור זה אין הפלות והחוק אינו נוגע לו. חוק המצות איננו מיועד להגנה על החרדים, אלא מגביל הגבלה דתית את הציבור כולו. הוא הדין בחוק החזיר, ששפירא הצליח עד כה להעבירו בקריאה טרומית ובקריאה ראשונה. גם המערכה נגד חיטת השמיטה, שניהלה האגודה, נועדה לציבור כולו ולא לציבור שלה — לציבור זה יש מערכת נפרדת של הכשרים, החיטה משנת השמיטה לא היתה מגיעה אליו השנה, כפי שלא הגיעה אליו בשנים הקודמות.

עם הארץ / מאיר שלו

אחת עשרה שאלות פשוטות

הסיסמאות הראשונות של מערכת הבחירות כבר נורות בימים אלו. מדובר, כרגיל, בשמאל וימין, בגאולות ותקומות, כיעדים ומורשת, בעם ישראל ובארץ ישראל, בזיקותינו, שורשינו, אבותינו, אמותינו וקברותינו. לא ידובר בשאלה פשוטה הרבה יותר — יכולתם של המועמדים למלא את תפקידם.

ובינתיים, בפנימיות של השר משה קצב, שליין הופכים ווייד של אוליבר טוויסט לקייטנת-קיץ שוויצרית, מענים ילדים. שרת הבריאות חדלה לבחון קונדומים ועתה היא מחפשת תורמים לניתוחים בחו"ל. שר החוץ משתעשע עם רוזנים צרפתיים מפודרים בפאריס. העולים מאתיופיה נמקים בזרועותיו השעירות של משרד הקליטה, וכל מי שנסע לאחרונה בכבישי הארץ המטולאים לא חדל להדהד בסגולות הביצוע של מר קורפו.

אבל במערכת הבחירות לא ידברו בכך. שוב ישיחו גבוהה ויפיחו שרעפי חזון, ושני הצדדים כבר מרמזים על רצונם להמשיך את חייהם המשותפים. זה נוח, זה נעים, זה נוסך ביטחון. הם כבר מכירים זה את זה וחשים בטוב במצולה הדלוחה של החיים בצוותא. הם מכירים את תלתלי השיער שנשארו במסרק, את הגרביים המלוכלכים בסלון, את העקבות הנמאסים בחדר האמבטיה ואת הריח המצמיץ של הדו-השינה המשותף.

ויותר מברית יגעה של נישואין, זוהי בריתם המגושמת של העיוור והפיסח. הברית התלותית, ההדוקה מכולן. העיוור מסוגל ורוצה לרוץ, אבל המגור מן הנפילה מעכב בעדו. מומו של הפיסח אינו מניח לו להגיע אל מה שרואות עיניו. המשל הקלאסי מדבר על העיוור המרכיב את הפיסח; אצלנו מתעקשים על סימטריה, ואנו זוכים גם לחזות במציאות ישראלית מיוחדת — הפיסח מרכיב את העיוור, ואנחנו מרכיבים את שניהם.

לחודש-חודשיים ייפרד צמד מוכי הגורל, כדי להצביע זה על גרעיו וחטאותיו של רעו. משרדי הפרסום יבנו את פרס באריזה מרשרשת של דינמיות פעלתנית, בלי להזכיר את המלה "עיוורה". את שמיר יציגו כמגינו העיקש של הקיים, בלי לדבר על כושר המנהיגות. על כבישים, בתי חולים, בתי אבות, מרכזי קליטה ומושבי עובדים — לא ידבר איש.

בארצות הברית התפרסמה פעם תמונתו של המועמד לנשיאות ריצ'ארד ניקסון, ומתחתיה נדפסה השאלה — "האם תקנה מכונית משומשת מאדם זה?"

הרעיון להוריד את מערכת הבחירות משרות התוכן הנבואיים אל המציאות היום-יומית של הסגולה האישית — הוא רעיון שישיב גם את מערכת הבחירות שלנו אל משבצתה הנכונה.

הנה אחת עשרה שאלות פשוטות שאשאל את עצמי במערכת הבחירות הבאה:

1. האם תשאיר את משה קצב בתור בייביסיטר לילדיך?
2. האם תבחר בחיים קורפו לוועד הבית?
3. האם תיקח את שושנה ארבלי-אלמוזלינו כשורה פרטית לבנך?
4. האם תשאיל לשמעון פרס ספר מספרייתך?
5. האם תישן עם יצחק שמיר בליל חורף בידיעה שיש לכם רק שמיכה אחת?
6. האם תבקש מחיים בר-לב להזעיק למענך אמבולנס?
7. האם תבקש מדוד לוי לשאת דברים על קברך?
8. האם תבקש מיצחק נבון עזרה בהחלפת גלגל במכוניתך?
9. האם תחתום ערבות לאריאל שרון?
10. האם תיתן לגדעון פת / גד יעקובי לנהל את תיק ההשקעות שלך?
11. האם תשאל את מנחם בגין מה השעה?

לו היינו שואלים את השאלה האחרונה בזמן — היינו חוסכים לעצמנו לא מעט צרות.

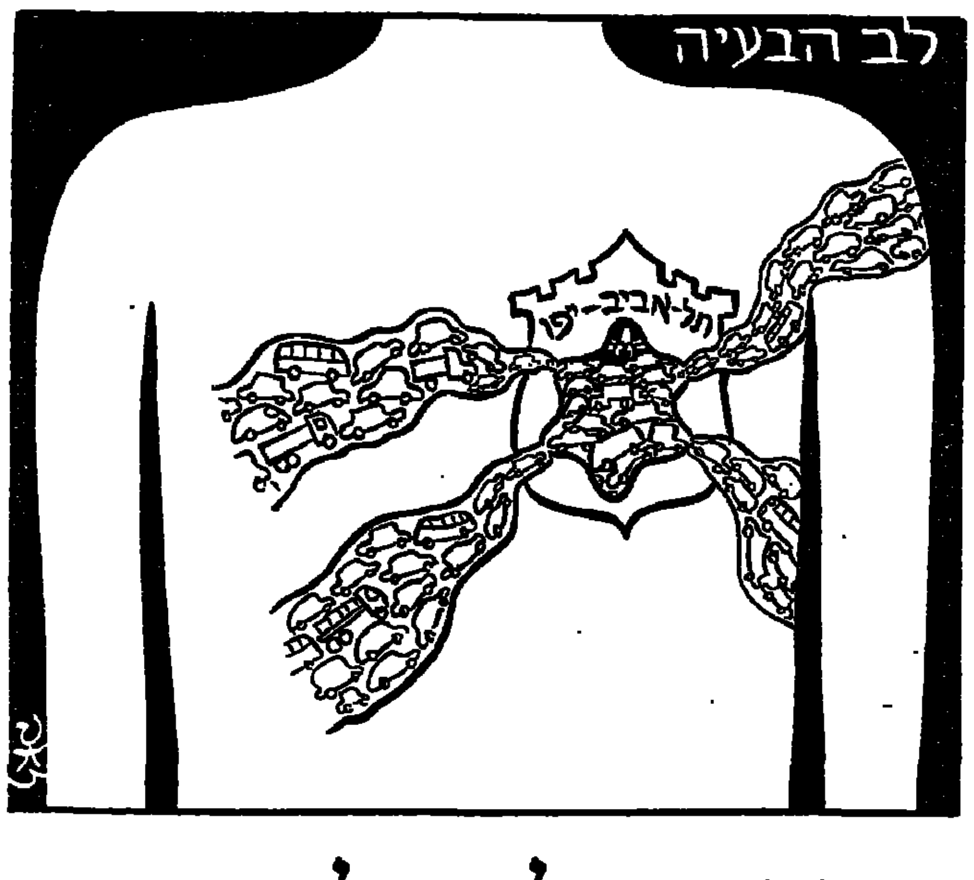

כמה שאלות לגבי מס רווחי הון על הבורסה

מאת שמשון ארליך

על-פי הפרסומים המוקדמים, אימצה ועדת ששינסקי את הכלל ההגיוני כי התנאי להפחתת שיעורי המס מצוי בהרחבת בסיסו. פירושו של דבר ביטול פטורים, וממילא הרחבת הגבייה והגידול בהכנסות שיקזזו את אובדן הגבייה מהקטנת השיעורים.

בין הפטורים האמורים להתבטל מצויים הקיצבאות של הביטוח הלאומי, ההפרשות לקרנות ההשתלמות, הפטורים לתושבי עיירות הפיתוח, פטורים ליצואנים, שכר לשעות נוספות וכיוצא באלה. אולם הפטור המעורר מחלוקת יותר מכל הוא זה של רווחי הון מעיסקות בורסה. בעניין זה, ההתנגדות קולנית ותקיפה. לגבי הבורסה נשמע את כל הנימוקים, החל מהשיקולים ה"מקצועיים" הקשורים בקשיי גבייה וגמור בפגיעה בשוק ההון.

אף אם רוב הטיעונים נגד הטלת מס על רווחי הון בבורסה מתגלים לאחר בדיקה כרופפים ובעלי משקל קל, הצליחו בכל זאת המתנגדים למנוע את הטלתו עד כה. היה ויש להם טיעון לכל שעה ושעה: כאשר הבורסה מצויה בעלייה אסור לעצור בעד הגיאות, כאשר היא מצויה בירידה אסור להרוס ללא תקומה.

מן הראוי אולי לתבוע כמה תשובות לכמה שאלות פשוטות, לשם הבהרת הנושא. קודם כל השאלה העקרונית: על מי מוטל נטל ההוכחה — מי צודק אפריורי ומי חייב לבסס את טיעוניו. האם צודק הטוען כי הכנסה מרכישה של ניירות ערך, על-פי רוב לזמן קצר-קצר, מיוחסת יותר מאשר הכנסה הנובעת מעבודה, מסחר, מיוזמות תעשייתיות או חקלאיות ומיצירה ספרותית ואמנותית? או אולי צודק הטוען, כי כל אותן הכנסות הן לפחות שוות-ערך לרווחי הון מפעולות בבורסה, ולו רק מפני שללא יוזמה ועבודה ממילא אין צורך בבורסה.

כאשר מגיע הדיון לצדדים המעשיים, אומרים לנו כי קשה לגבות מס רווחי הון. אך מדוע קשה יותר לגבות מס רווחי הון מעסקות שכולן עד אחת רשומות על גבי "המדיה המגנטית" מאשר מפחחי רכב, מרוכלים בשוק, מרופאים ומתווכים? אם אכן יש בעיות גבייה, מדוע אין שלטונות המס מסוגלים לרכוש מחשב, ולו ייעודי, אשר יקלוט את הסרטים המגנטיים מן הבנקים לצורך מיון העסקות וייחוסן לנישומים? ייתכן שלא יידרש גם מחשב ייעודי, אבל בכל מקרה תהיה רכישתו מוצדקת, כדי למנוע את הטענה כי העיסוק במס רווחי הון מהבורסה יבוא על חשבון פעולות אחרות של מס הכנסה.

מי בדק את כדאיותו של מס כזה ושל כל הפעולות הקשורות בו? האם בדקו כמה מהרווחים בשוק ההון הם מהשקעות לטווח ארוך — וכמה מהשקעות לטווח קצר? כמה מהמשקיעים הם מקצועיים, הגם שאינם רשומים כבאלה?

על מה מתבססת הטענה כי מס רווחי הון יהרוס את הבורסה? האם אין לשאול את בעלי טענה זו מדוע לא הרס מס רווחי הון כזה את הבורסה האמריקאית? האם יש בורסות משגשגות שחלים עליהן מסים במקומות רבים בעולם, ומכל מקום ההוכחה חלה על הטוענים כך.

אין ספק ששמועות על הטלת מס יש בהן כדי לפגוע זמנית בבורסה, כמו כל שמועה שיש לה נגיעה במשק. אולם השמועה מזיקה כי עיקר כל עוד מביאה הפאניקה הזמנית למניעת הטלתו של המס. שכן, אין ספק כי ברגע שיוטל המס יבואו אותם אנשים עצמם הטוענים לסכנתו ויסבירו ללקוחותיהם כי השד אינו נורא כל-כך. הוא מצוי, ואינו מזיק, בדומה של הבורסות בעולם. מצד שני, אם יתברר כי אי אפשר לגייס השקעות בבורסה אלא באמצעות פטורי מס, עדיין תישאל השאלה, האם אין זו דרך יקרה מדי לגיוס הון?

יש לקוות שתשובות לשאלות אלה יעבירו את הדיון לפסים ענייניים יותר מאלה שעליהם הוא התנהל עד כה.

החשבון על חשבוננו!

כל הקניות שלך על חשבון ישראכרט

כל חודש יוחזר ל-27 לקוחות כל סכום הקניה החודשי!

החל ב-2 בדצמבר יועלה בגורל מידי יום מסי כרטיס ישראכרט. לבעל הכרטיס הזוכה יוחזר מלוא סכום הקניות שבו חשבונו חוייב ע"י ישראכרט, במועד החיוב האחרון החל מ-2 בדצמבר. החזר סכום הקניות יעשה באמצעות תוי קניה ישראכרט.

מספרי הזוכים יתפרסמו יום יום בעיתונות

ההשתתפות במבצע, חלוקת הפרסים בהתאם לתקנון המבצע הנמצא במשרדי חברת ישראכרט. ההשתתפות במבצע אסורה על עובדי ישראכרט ומשרד הפרסום.

ישראכרט, ידידי

ורשבסקי פרילוך דובר

صورة عن الاصل

לנגוס שנית בתפוח

מאת צילה שני

ראיון עם מנתח פה ולסת מחלוצי השתלת השיניים בארה"ב – ד"ר ליאונרד לינקאו

"לנגוס בתפוח" נשמע לכאורה כעניין של יום יום", אומר ד"ר לאונרד לינקאו, מנתח הפה והלסת מארצות הברית. "אף על פי כן, 30 מיליון איש הסובלים מסיבוכים דנטליים, שאיבדו את שיניהם, או כאלה המשתמשים בשיניים תותבות, חייבים לוותר על תענוג שנלקח אצלנו כמובן מאליו".

אנשים אלה יכולים לנגוס שנית, תודות למהפך שחל בשנים האחרונות בהשתלת שיניים, שד"ר לינקאו היה אחד ממחולליו. 35 שנות ניסיון ויותר מ–120 אלף השתלות עומדות מאחוריו. את ההשתלה הראשונה שלו, הוא מספר, ביצע על אמו, שבועות אחדים לפני שקיבל תואר של רופא שיניים מאוניברסיטת ניו יורק ב–1952. מאז הוא מקדיש את רוב זמנו בחיפוש אחרי מקסימום של שלמות ובריאות בהשתלה, ומרבה לסייר ברחבי העולם כדי להפיץ את תורתו. הוא ביקר בארץ לצורך הרצאות ראשונה, ובקרוב ישוב לכאן כדי להרחיב את תורתו.

השתלת שיניים יכולה לתרום למראה הפנים יותר מאשר כל ניתוח פלסטי, אף שמחירה אינו עולה על התקנת שיניים תותבות (מחיר שן תותבת נע בין 600–1,000 דולר בארה"ב). השתלת שיניים יכולה להתבצע גם במהלך ביקור אחד בקליניקה, תוך כדי שימוש בהרדמה מקומית. יש שנאלצים לשוב ארבע פעמים ויותר, תלוי במקרה.

בשהותי האחרונה בניו יורק הפצירה בי חברתי, ששיניה הולכו נושרות ובעקבות כך נכנסה לדיכאון, שאצטרף אליה לביקור בקליניקה של ד"ר לינקאו. ניסיתי להתחמק – מי מאתנו אוהב לצפות בביקור אצל רופא השיניים? – אך בסופו של דבר נעתרתי להפצרותיה.

ד"ר לינקאו הזריק לה שתי זריקות הרדמה וביקש כי תאותת לו בידה אם תרגיש אי־נוחות. כל הטיפול ארך פחות מחצי שעה, מתחילתו. הפה נוגב ועל גבי המתקן הותקנו שיניים מלאכותיות זמניות. "בביקור הבא", אמר בחיוך ד"ר לינקאו, "היא תצא מכאן עם פה ושיניים מקסימות". חברתי, שהציצה בראי שהוגש לה, היתה נרגשת וקרובה לדמעות. "אילו היו מספרים לי, לא הייתי מאמינה", אמרה.

לינקאו הוכתר כמעט בכל הפרסים האפשריים, ובקרוב תוקם על שמו מחלקה להשתלת שיניים באוניברסיטת ניו יורק. למרות התהילה האופפת אותו, הוא מציין כי נושא השתלת השיניים נשאר עדיין נושא שנוי במחלוקת בעיני הקהילה הדנטלית השמרנית. אף שהוא מציין "כי אחרי 35 שנה במקצוע, יש רבים שעברו למחנה, ורבים אף נמנים על חוליו."

יתרונות ההשתלה

שאלה: מהי השתלת שיניים?

השתלה היא תוספת אי־אורגנית לגוף, הנקבעת מתחת לחניכיים, ואם אפשר, בתוך העצם. על המתקן קובעים שיניים מלאכותיות שנראות קבועות בפה.

מדוע יבקש מישהו להשתיל לעצמו שיניים?

כל מי שמוטרד משיניו התותבות, שאינן יושבות היטב, או כל מי שאינו מסוגל לאכול כיאות מאכלים מסוימים, או מי שסובל מקשיי דיבור, בגלל שיניים תותבות, מבקש השתלת שיניים.

מה ההבדל בין השתלת שיניים להתקנת שיניים תותבות?

לינקאו: נושא שנוי במחלוקת

השתל מורכב מתחת לחניכיים, בתוך העצם אם אפשר, בעוד ששיניים תותבות מורכבות על גבי החניכיים, וניתנות להסרה.

מיהו המועמד הטוב ביותר להשתלה?

הגיל אינו מהווה גורם, אך הבריאות כן. המועמדים להשתלה הם אלה שאיבדו את העצם וכאלה ששיניהם נשרו, ופיהם כמעט נקי משיניים.

מי אינו יכול להחשב כמועמד?

בהכללה הייתי משיב: אלכוהוליסטים, חולי סכרת המתקשים להשתלט עליה, חולי לב, חולים שעברו שיתוקים או כאלה שסובלים ממחלות דם.

מהם היתרונות שבהשתלה?

ההשתלה ממריצה את גידול העצם, ולעתים אף מונעת את [illegible]. ההשתלה מספקת תמיכה טובה לשיניים הטבעיות שנותרו בפה, נותנת הרגשה ומראה טבעי, מונעת נשירה וגרגור (דבר שעלול לקרות במקרה של שיניים תותבות) ומאפשרת לאכול את כל סוגי האוכל.

מהם הסיכונים?

המועמד חייב להיות במצב בריאות טוב. קיימת גם סבירות של כישלון. קיים חשש לנפיחות, ולעתים נדירות יש שהמושתל מאבד את התחושה בלחי ובשפה התחתונה.

מתי בוצעה ההשתלה הראשונה?

מספרים על השתלות במצרים העתיקה. ההשתלה המודרנית הראשונה בוצעה בידי הריס ב–1887, אך פריצת הדרך נערכה בשנות ה–30.

השתלות בישראל

דיקן בית הספר לרפואת שיניים שליד האוניברסיטה העברית בירושלים, פרופסור עדי גרפונקל, אומר כי נושא השתלת השיניים מצוי כיום בתנופה רבתי, וכי האוניברסיטה העברית נמצאת בשלבים מתקדמים ליצירת מרכז להשתלות שיניים.

לדבריו, המחלקה שלו לכירורגיית פה ולסת מבצעת השתלות מזה 15 שנה, ועד כה בוצעו בה כמה מאות השתלות מכל השיטות הנהוגות בעולם, אך בעיקרון הם שמרניים. רוב ההשתלות נעשות על־פי הפניה של רופא לצורך רפואי, אך הם מבצעים גם השתלות קוסמטיות למי שמסוגל לשלם (השתל בלבד, התקנה הישר מבית תרושת, עולה בישראל כמה מאות דולרים).

שיטתו של ד"ר לינקאו נלמדת אף היא במחלקה. העובדה שמאחורי לינקאו ניסיון של 12 אלף השתלות מעמידה אותו במקום מכובד, אף שלדבריו, בהיותם מוסד אקדמי ולא־מסחרי, הם מתייחסים לכל השיטות, לגופו של המקרה.

אין לך שיטה אוניברסלית המתאימה לכולם. אין 100 אחוז ברפואה. ההשתלה באה לפתור בעיות של תפקוד, אך אינה יכולה להיות פתרון לכל, אומר פרופ' גרפונקל.

שחקן בייסבול

על שאלתי מדוע פנה להשתלה, משיב ד"ר לינקאו כי האמת היא שכל ימיו חלם דווקא להיות שחקן בייסבול. הוא נרשם ללמוד חינוך גופני. אך משום מה מצא את שמו רשום בפקולטה לכימיה. "לא חשבתי שאי־פעם יצא ממני רופא, ובטח לא רופא שיניים".

חבר של אביו, רופא שיניים במקצועו, העסיק אותו בתחילת לימודיו [illegible] בקליניקה שלו, והוא מספר שלא יכול היה לסבול לראות את הרופא "נכנס בפה של כל אחד". אך הגורל רצה אחרת. הוא למד רפואת שיניים וכשסיים את לימודיו פתח לעצמו קליניקה פיצפונת, וניסה לעניין את הספורטאים הצעירים שאותם אימן בבייסבול. הם באו והביאו גם את הוריהם.

ההשתלה תפסה אותו בראשית דרכו כרופא שיניים. הוא החליט להתעמק בנושא, ומאז לא חדל. חבריו למקצוע לא ראו את הדבר בעין יפה והרבו להקניטו. הוותיקים מעמם והגישו אותו: "מה פתאום שיבוא להם צעיר עם תיאוריה חדשה?" אך בתחום האחרון ערכו לו מסיבת הפתעה, הוא הופתע לגלות בקהל המוזמנים אחדים ממתנגדיו בעבר.

בין הפציינטים שלו שחקנים ושדרני טלוויזיה. אך הוא אינו יכול לנקוב בשמותיהם. אחד מהקליינטים שלו, בעל תוכנית טלוויזיה, הקדיש לו חלק מתוכניתו וכינה אותו "ליאונרדו דה וינצ'י של הפה".

"הקליינטים המפורסמים באים עם אחיות ואינם מפסיקים את עבודתם עד עלותם לכסא, כותבים ממש עד לרגע ההשתלה. רובם אינם מרבים "סמול טוקס", אולי משום שהם כה נפחדים ומוטרדים איך יראו בסיום ההשתלה. מה שכן, הם חולמים לצאת מכאן הכי יפה שאפשר, ולשלמות שכזו דרושים בין ארבעה לשישה ביקורים. הם מרבים לכל ומבקשים כי אטפל בהם אישית, אף שבקליניקה שלי עובדים שלושה רופאים נוספים, ארבעה טכנאים, ו־10 אנשי צוות. את שאלת אם היו לי כשלונות. צאי ותראי לי רופא שלא היו לו", אומר ד"ר לינקאו.

זכור לו מקרה של חולה שהגיע אליו ללא שיניים. גם עצם לא היתה לו. זו היתה השתלה קשה ולאחר סיומה טען שמצבו הורע. האמת נודעה לו בעקיפין. היה זה רופא שיניים ממתנגדי ההשתלה, שטיפל בו קודם לכן והסית אותו נגדו. דברים כאלה קורים במקצוע שלהם, אומר הרופא. החולה תבע אותו, ולבסוף נערכה פשרה. מקצוע הרפואה בארה"ב, הוא מספר, הפך למקצוע יקר. חברות הביטוח דורשות שישלם סכום עתק לביטוח ויש חברות שמסרבות לבטח רופאים.

אין לו זמן לתחביבים. התחביב הגדול שלו הוא צילום שיקופיות. יש לו אוסף של יותר ממליון וחצי שיקופיות, ואלה ממלאים את כל הארונות והמדפים שבמשרדו. כדי לשמור על הכושר, הוא משחק טניס ומתעמל במכשירים. הוא חובב טבע ואמנות. ואת הזמן הנותר הוא מקדיש לכתיבה מקצועית. עד כה חיבר שישה ספרים, ספרו השביעי, "חייך, אתה יכול", יוצא לאור בימים אלה.

המסר שלו לקראת סיום הראיון הוא שבעתיד יותר ויותר אנשים יפנו להשתלת שיניים. תיתכן גם אפשרות שהרופאים יוכלו לבעלי לסתות חלשות לעשות משהו עבור עצמם, אך לפי שעה הדבר אינו אפשרי כי מדובר בניסויים בגרעים. במקרה של פגיעה בתאונה, הוא אינו ממליץ להשתיל שיניים אלא אם כן הפציינט מפותח דיו מבחינה שכלית וגופנית. 16 נראה לו גיל טוב להתחיל.

ילד הפלא לא איכזב

מאת שולמית קיסרי

הצעקה האחרונה

חליפת צמר מחוייטת בטפיים, בעיצוב עודד פרוביזור (צילום: סמי בדגר)

מאז שנות ה–60 זה מאוד אין לומר כי העולם שייך לצעירים. הם הכשרוניים ביותר, ה"מרליקים" ביותר וכו'. באופנה כיום יש כמה עובדות חדשות בשטח: האופנאים הבשלים, לפחות בארץ, נתנו לנו השנה את המיטב שבמיטב. הצעירים והמוכשרים והשאפתניים יצטרכו לעבוד קשה עוד עונות אחרות כדי להגיע לרמתם של האופנאים הבשלים.

הסיבה: מבלי להיכנס לפילוסופיה של הגיל, הבגרות והבשלות, האופנה פשוט השתנתה. היא אינה מתפשרת עוד על יריעות בד גדולות ומראה זרוק. האופנה עכשיו מסוגננת, מחויטת, מבקשת תפירה טובה ומעל לכל – מקצועית. תכונות אלה יכולות להיות בדרך כלל נחלתם של אלה שעבדו שנים, התפתחו, רכשו ניסיון ועתה, בסוף שנות השמונים, כאשר חזרה לעולם האופנה הטובה, יש להם יתרון.

עודד פרוביזור הגיש לנו בשבוע שעבר חוויה בצורת תצוגת אופנה ברמה גבוהה במיוחד, שהוצגה במלון דן לטובת בית התפוצות. ב–1970 כינתה אותו העיתונות בארץ "איב סן לורן מחיפה". אז היה עוד צעיר ומתחיל, שחזר מפאריס מלימודים. היום, כאשר האופנה סבה סיבוב שלם, יכול האופנאי הבשל להפגין את כל ניסיונו, אהבתו לצורה, רגישותו לבדים, הרומנטיקה העכשווית ובעיקר ההידור הפריסאי במובנה הטוב ביותר של מלה זו. שכן פרוביזור היה פריסאי כאשר כל העולם נמצא במערב הפרוע, ביפן, בהודו ובמדבריות ערב בעידן של הקאפטנים. הוא צפה בהתפתחות האופנה, המשיך לעבוד וחיכה ליום הגדול.

באוספו ראינו את הנשים האלגנטיות כפי שהיה רוצה לראותן בתל־אביב. בהשראת ההיסטוריה של אופנות 40 השנים האחרונות והפרשנות מלאת חיים, שמחה ומשעשעת של חורף '88. מראה מחויט ליום, ולערב מראה־נשף משעשע, צבעים וורודים רכים, פרחים וכוכבים, חליפות מבד בסגנון אנגלי, שמלות של ואליס סימפסון, ניקיון והידור בשילובי צווארונים לבנים ופאייטים. מבלי לפחוד מן המיני, מבלי להתפשר עם מה שנקרא "הטעם הישראלי". הפעם רווינו, אנו העוסקים כל השנה בביקורת אופנה, נחת מילדי הפלא הישראלים שלא איכזבו.

אוספים רבי קסם

שתי אופנאיות ותיקות אחרות הציגו שני אוספים רבי קסם, שהסבו את תשומת הלב לכך שבעולם כולו מבדילים כיום בין שני סגנונות בסיסיים: אופנת הבייסיק והאופנה המחויטת המהודרת. כיום, אם רוצים להתלבש טוב – צריך גם ממון. עובדה עתיקה כימי האנושות.

אוסף מקסים הציגה מירי שפיר בסטודיו שלה ברחוב ירמיהו. כוחה רב: חליפות מחויטות במראה קלאסי עכשווי שילוב של מראה מילאנו ופאריס ומינון מדויק ומפתה של רומנטיקה והידור. חליפות שלושה חלקים משילובי אריגים משובצים או אריגים בפסים דקים, או אריגים חלקים, חולצות לבנות יפהפיות מכותנה חלקה או תחרה ותכונות מלבבות במראה אלגנטי לכל שעות היום ולערב. מבחר חליפות ומבחר מקטורנים ושמלות ערב בהשראת הסגנון הספרדי או בסגנון שמלות הכלה. שפיר לא הלכה "עד הסוף" בנושא המיני, מתוך חשש מתגובתן הצפויה של הלקוחות – חבל. כי כאופנאית בעלת טעם וניסיון היא יודעת שקשה להתווכח עם האופנה. זו באה והולכת, ואחרי הקצר שב צפוי הארוך – אז אין סיבה מסוימת להיצמד עתה לארוך.

תמרה יובל־ג'ונס, שהציגה את אוספה בבית האופנה שלה ברחוב פרישמן, נמנית עם נכסי צאן ברזל של האופנה הישראלית. זוהי אופנאית בעלת אישיות מיוחדת, המכנה את עצמה "ילדת שנות השישים". אכן, הילדה הזו שבגרה אינה נכנעת לאופנות המתחלפות ומשחקת באופנה עכשווית בהסתייגות. מצד אחד היא מציגה מיני ומידות קטנים צמודים ומצד שני – אופנות וגזרות שהיו אהובות עליה מאז ומתמיד. כוחה רב במעילים, ומעיל הצמר המעוטר בגאורגן ומחפי פרווה מפוספסת היה יצירת מופת. באוסף כלל סגנונות אחרים, כמו מקטורני ג'ינס רקומים, מקטורני קטיפה רקומים ושמלות ערב רקומות, וכן סידרה של מערכות קטיפה מוזהבת באווירה רומנטית, בהשראת הרומנטיקה של תקופת הצייר גיינסבורו.

תכשיטי בית המקדש ברחוב הירקון

שישה חודשים לאחר שנפתח ברחוב הירקון בתל־אביב המרכז לתכשיטים, באנו אליו לביקור חוזר. שני המייסדים, אנשי תיירות לשעבר, הקימו על שטח של 450 מ"ר מרכז ובו חנויות תכשיטים ואמנות מסוגים שונים. בפתיחה הציגו 17 יצרנים ומעצבי תכשיטים, כיום נוספו עוד 6 חנויות ובסך הכל 23. המרכז נבנה מלכתחילה בעיצוב עכשווי של מרכזי קניות. הוא בעל אופי אחיד של ביתנים נקיים, עם מרחב פנימי המאפשר ללקוח להסתובב ולהתרשם. יתרונו של המקום בין השאר הוא שמוכרי המוצגים בו נמנים עם מבחירי השוק המוכרים במחיר מפעל ללא פער תיווך.

בשלב זה עדיין אין המרכז [illegible] לתכשיטים מתוך קונים והוא בתהליכי למידה ראשונים. בכל זאת, שני השותפים אופטימיים ומאמינים שביכולתם להפוך תוך פרק זמן לא גדול למרכז שוקק קונים בשל המיקום המרכזי, העיצוב הפנימי, המבחר ובעיקר בזכות העובדה שהם אינם מתפשרים ולא נענו להצעות להפוך את המקום לעוד באזאר חנויות מכל סוג.

מהלקוחות שהגיעו למרכז עד עתה כ–60% הם ישראלים ו–40% תיירים. התיירים נמשכים בעיקר לתכשיטי כסף פיסוליים – מזוזות (של אבס ואחרים), חנוכיות ודמויות מפוסלות נוסח "כנר על הגג" (של פרנק מייזלר והוד כץ) וכן לפמוטים ומבחר תכשיטים מקוריים של [illegible] ארכיאולוגיים [illegible] תכשיטי הכסף בבית המקדש. כתום תכשיטי הזהב ותכשיטי הזהב המשובצים מושכים את תשומת לב הקונים תכשיטים של אמנים הכוללים בין השאר רבידי זהב בהשראת [illegible] הודיים. התכשיטים של דניאל הם משובצי יהלומים ואבנים טובות, אלגנטיים ומעניינים וכן מחרוזות פנינים שזורות באשכולות, של אותו מעצב. החברה הממשלתית למטבעות מוצאת לה גם כאן את קהל התיירים שלה הרוכשים תכשיטים ומדליות כקמיעות מזל.

מחירי התכשיטים במרכז: תכשיטי אופנה מ–20 ש"ח עד 120 ש"ח, שעונים אופנתיים של "ילה־מוגר" ב–220 ש"ח ותכשיטים יקרים יותר המגיעים עד למחיר של עשרות אלפים ש"ח ומעלה.

זהירות, משהו אוטומטי

מאת אברהם טל

חור בכיס

הגב' ר"ה לא הופתעה לגלות בחשבון החודשי של חברת

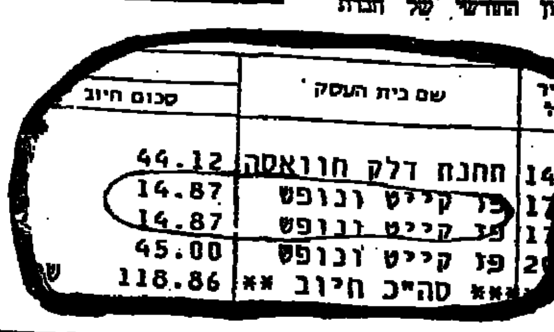

[illegible]	שם בית העסק	סכום חיוב
14	תחנת דלק חוואסה	44.12
17	פז קייט ונופש	14.87
17	פז קייט ונופש	14.87
2	פז קייט ונופש	45.00
**	סה"כ חיוב **	118.86

האשראי "ויזה" חיוב על סך 14.87 שקל בגין קניית דלק למכוניתה ב־17.7 בתחנת הדלק "קייט ונופש", אך היא הופתעה מאוד לגלות בשורה הבאה חיוב נוסף על סך 14.87 שקל בגין קניית דלק למכוניתה, באותו יום ובאותה תחנה. פנתה הגברת לחברת ויזה, ומתשובתה של זו התברר כי תחנת הדלק הנ"ל נוהגת להעביר את החיובים על גבי סרט מגנטי ישירות ממחשב בית העסק למחשב של ויזה. החיוב נוצר על גבי הסרט המגנטי של בית העסק, עם העברת כרטיס האשראי בידי עובד התחנה במכשיר האלקטרוני.

בקצרה, משהו אוטומטי.

"יתכן שעקב תקלה מועבר כרטיס הויזה פעמיים במכשיר ואז מחוייב הלקוח בכפילות על גבי אותה אסמכתא ובסכום זהה", מנמקת חברת ויזה את הלקוחה, ומפנה אותה לתחנת הדלק.

הגב' ה. פנתה לתחנה וקיבלה החזר, אך, לדבריה, לא היה בעל התחנה מוכן לברר מי מפועליו עבד באותו יום ואחראי לחיוב הכפול. הגב' ה. אומרת שזהו המקרה השני של חיוב כפול הידוע לה באותה תחנה. גם במקרה האחר הוחזר הכסף למתלונן.

אי־אפשר לעצור את הקדמה, אך ככל שהקדמה מתקדמת, צריך לפקוח עליה עין.

ואם בחברות כרטיסי אשראי עסקינן, נסב תשומת לב מחפשי המציאות לירחון המצורף של חברת ויזה לחודש נובמבר, שבו שלוש חברות מציעות מזכירה אוטומטית/טלפון תוצרת פאנאסוניק מודל 2422.

חברה א' מציעה את המכשיר בארבעה תשלומים חודשיים של 195 שקל, ובסך הכל 780 שקל. חברה ב' מציעה אותו מכשיר בשישה תשלומים של 160 שקל, ובסך הכל 960 שקל. הקורא הנבון עלול שלא להבחין בכך שחברה ג' מציעה את המכשיר ביותר תשלומים, ולכאורה בעלות כמה, מאשר חברה ב': שבעה תשלומים של 118 שקל, ובסך הכל 826 שקל. [illegible]

בעסקה הכי הרבה קשה לדעת, אף הנה אינה מציעה את המכשיר (במודעה) במחיר מוזל, ואין במודעות מידע על שיעור הריבית המגולם בתשלומים.

העצה היחידה לצרכן הנבוך לכל היא לטלפן לשלוש החברות, לברר מה המחיר במזומן, להשוות, לחשב בעצמו את שיעור הריבית הגלום בהצעה, ולהתאפק: על־פי הניסיון, מחירי המוצרים האלה יורדים במשך הזמן בקצב די מהיר.

זעקת חמס/טעות לעולם חוזרת, אבל עד מתי?

באוגוסט השנה קיבל נישום שומה זמנית לשנת המס 1986. פתח הנישום את המעטפה הירוקה וחשכו עיניו: השורה התחתונה הסתכמה בדרישה לתשלום של כ־3,600 שקל, בעוד שלפי הדו"ח שהכין הגיע לו החזר קטן. נפנה הנישום מכל עיסוק כדי לנסות ולמצוא את מקור הרעה שנפלה עליו, ומאמציו נשאו פרי.

התברר שפקיד המס שהכין את השומה טעה פעמיים, טעות קטנה וטעות גדולה. הטעות הקטנה: הוא זיכה את הנישום בסכום נמוך בכמה מאות שקלים מהמגיע באחד מסעיפי הניכויים הסוציאליים; הגדולה: הוא זיכה את הנישום ב"ניכויים במקור" בסך 12,133 שקלים, בעוד שבפועל הסתכמו הניכויים הללו ב־15,133 שקל (על־פי האישורים שצורפו לדו"ח) – הפרש של 3,000 שקל בדיוק.

הודה הנישום לעצמו על עירנותו וכתב מכתב לפקיד השומה ובו הסב את תשומת לבו להפרשים ומקורם, וביקש לתקן את הטעויות. [illegible] אחרים ועכשיו אוכל לדווח על ההמשך.

בסוף אוקטובר קיבל הנישום שומה מתוקנת ובה שיפור ניכר: במקום כ־3,600 שקל, תובע ממנו פקיד השומה רק כ־1,100 שקל. הבדיקה העלתה: פקיד השומה תיקן את הטעות בסעיף הניכויים הסוציאליים, אך לא הצליח לתקן במלואה את הטעות בנוגע לניכויים במקור: הוא לא חזר לסכום הניכויים הלא־נכון של 12,133 שקל, אך עדיין לא העתיק מהאישורים את הסכום הנכון – 15,133 שקל – אלא בחר בפשרה: 14,135 שקל.

כתוצאה מכך נוצר חיוב מס בסיסי של 1,000 שקל, ויחד עם ההצמדה והריבית – כ־1,100 שקל.

התיישב הנישום פעם נוספת וכתב עוד מכתב לפקיד השומה. הפעם, כדי שפקיד המס לא יצטרך להתייגע מדי, צירף למכתב תצלומים של אישורי הניכויים במקור (שכאמור צורפו בשעתו לדו"ח השנתי), והוא ממתין בסבלנות אבל גם בסקרנות לראות מה תביא בכנפיה השומה הבאה. המשך: מן הסתם יבוא.

כותבים לנו

רק טיפשים ונוכלים

ב"חוג בית" מיום 18.11 פורסם מאמר בשם "מדוע לאסטרולוגיה אסור לטעות?" מאת יהודית רותם. ברצוני להעיר כי עוד במאה ה–12 כתב הרמב"ם, כי "רק טיפשים ונוכלים מדברים על כך שהאסטרולוגיה שווה משהו". עצוב לדעת שבסוף המאה ה־20 יש היום לא מעט אנשים המקבלים את האסטרולוגיה כמדע רציני ושעיתון כ"הארץ" נותן יד להפצת דעות משוחררות וטיפשיות ללא ביקורת. נדרשת בורות במדעי הטבע כדי להאמין באסטרולוגיה.

ולדימיר בילובר, תל־אביב

המספרות – מוקד להדבקה בכינמת

סכנת ההידבקות בכינמת ידועה לכל, אך עלי לציין, וזאת לתדהמתי, כי למדנו לחיות עם הנגע. אין מתרגשים יותר מן המגיפה, אין שולחים ילדים נגועים הביתה לטיפול, אין מסבירים עוד לילדים שאסור להחליף כובעים, בכובעים, במסרקות ראש וכו'. גודר זה על כתפו של זה, שיער מתערבב בשיער. הגנים והגנות. לי נראה שאחד המוקדים המועדים להידבקות הוא המספרות ללא הבדל מעמד, איזור או יוקרה. זהו תחום מסתורי ובלתי מבוקר לחלוטין מבחינה היגיינית. מעבירים מראש לראש מגבות, לאחר ייבוש קל, מסרקות ומברשות, גלגלים לסלסול תמיד גז אחיד. אני עוד זוכרת כי לפני שנים ניצבה על שולחנו של הספר צנצנת ובה תמיסה לחיטוי, שבה היו נתונים כלי עבודתו. יש להתפלא על כך שהדאגה להדברת מכת הכינים לא הכלילה את פקחי משרד הבריאות לבדיקת הנושא.

שרונה גלר, תל־אביב

כולנו על המפה

מאת עדנה לוינשטיין

לקט

בשורה טובה לכל בית אב בישראל: במהלך השנה הקרובה תקבל כל משפחה מפה ראשונה מסוגה של עיר מגוריה ובה פירוט מרבי של כל הנתונים החיוניים על האזור. המפות יוכנו את נתוניהן של 60 הערים העיקריות במדינה. המפות יכללו את כל הכבישים והרחובות, תמרורי "אין כניסה", מסלולי קווי אוטובוסים, מסלולי טיולים, רשימת המוזיאונים, רשימת בתי המרקחת, שירותי החירום וכל שירותי העירייה. יחד עם המפה, שימו לב, יקבל כל בית אב גם את חשבון הארנונה או המים, למען הגורל שמפה. יוזמת המבצע היא הוצאת "אריטור אתי ש.ת.פ."●●●

האילתים ירקדו בלוס אנג'לס. ב–6 בדצמבר תצא ללוס אנג'לס להקת המחול אילת לסיבוב הופעות שיימשך עד 24 בדצמבר. שתי הערים קשורות בברית ערים תאומות. במסגרת ההופעות שיפתחו את חגיגות ה–40 בחוף המערבי, תופיע הלהקה גם ביוטה, הוואי וריברסייד. להקת המחול אילת היא הבייבי של אופירה נבון. היא זאת אשר הקימה את הלהקה בהיותה אשת נשיא המדינה. הרעיון להקמת הלהקה היה לאפשר לתיירים המגיעים למקום לראות פרק בחיי הישראלי, מבלי שיהיה צורך להטיס במחירים יקרים להקות מהמרכז. הלהקה היא עממית במלוא מובן המלה. משתתפים בה מורים ומורות, חיילים וחיילות, פקידים ופקידות וקיבוצניקים מן הסביבה. כיום הלהקה מופיעה מדי שבוע בבית הקולנוע המקומי והיא גאוות העיר אילת. אופירה נבון עצמה היתה פעם רקדנית אצל יונתן כרמון, שאתו הקימה את הלהקה. כיום הכוריאוגרף הוא עמוס קב. אשר למימון הנסיעה (150,000 דולר) ל–37 איש (24 רקדנים והיתר מלווים), מרגיעה אופירה נבון ומספרת כי המימון בא מגורמים שונים בלוס אנג'לס (ל. פורת).

הייחוד הישיר. לאחרונה פתחה קרן לב"י במבצע התרומה ארצי בשיטת "הייחוד הישיר" ולפיה יישלחו 100 אלף מעטפות התרומה למנהלי חברות, בעלי עסקים ובעלי מקצועות חופשיים. עיתוי המבצע קשור למועד סיום שנת התקציב – 31 בדצמבר '87. בקרן לב"י מקווים להגיע באמצעות מבצע זה כמיליון ש"ח, המיועדים להמשך מימון מטרותיה של הקרן: הקניית חינוך והשכלה לחיילים שלא זכו לכך בטרם גיוסם, מחקר ופיתוח של אמצעי לחימה מתוחכמים בעבור צה"ל ורכישת ציוד הצלה ומיתקנים רפואיים לטיפול בחיילים.●●●

זה עתה נולד. הירחון "הורים וילדים" מודיע את הופעתו בימים אלה, בעריכתה של נריה בר, מי שהיתה עורכת הירחון בגלגולו הקודם כשנשא את השם "הורים". צוות הכותבים אף הוא מורכב ברובו מן הצוות הקודם ואחדות הכותבים [illegible] מהודר על נייר כרומו, משופע בתצלומים, ובו מוצעים לקורא שפע נושאים בטיפול בילדים, גידול ילדים, רפואה, מחשבים ועוד. מכיוון שהורים חדשים נולדים כל אימת שנולדים תינוקות חדשים – יש סיכוי שמגזר הקוראים של "הורים" יהיה בלתי נדלה.●●●

"בריאות וטבע" הוא מדריך מסוג חדש למוצרי טבע ורפואה טבעית, בהוצאת "נדיר, שירותי שיווק". המדריך כולל מידע מגוון לכל מי שמתעניין בנושא הבריאות הטבעית. הוא מחולק לארבעה תחומים עיקריים: מידע כללי על ארגונים ולימודי טבעונות; מוצרים – כל מוצר טבעוני, מזון, קוסמטיקה ועזרים; אספקה ושירותים: תזונה, קייטרינג ובתי הארחה; רפואה – תזונאים, כירופרקטים ומרפאות. להשיג ברשת סטימצקי ובחנויות הטבע.●●●

חוברת ראשונה של "צ'קאפ", ירחון לבריאות, ספורט ורפואה, ראתה באוגוסט אור, בעריכתה של יהודית יופה. בחוברת הראשונה מופיעים נושאים כמו "בריאות משפחתית מהי", "רואים 6/6", מדור לאשה, כאב גב, דיאטן, סיסטיק פיברוזיס, ציפורניים, שבעה רעיונות להרפיה, מדור לילדים – ועוד.●●●

לאימוץ עולים חדשים. תנועת "עם יפה עם אחד" פותחת במרכז התנועה מטה מבצע מיוחד לאימוץ עולים חדשים – בודדים ומשפחות. יו"ר התנועה, נעמי שרמי, פונה בקריאה אל משפחות ותיקות או ותיקות פחות להושיט יד ולעזור לאמץ עולים חדשים כדי להקל על קליטתם בארץ. במטה המבצע יתנו יחד עם המתנדבים ויתאימו את העולים למשפחות המאמצות. נא להתקשר לטלפונים 03-712217 ו–03-484555.●●●

הזמנה להציע הצעות לרכישת נכס מקרקעין בקרית שמונה

1. מוזמנות בזה הצעות לרכישת נכס מקרקעין בקרית שמונה הממוקם ברחוב ברנר 9 בקרית שמונה הידוע כיום "מוטל הסירה". הנכס בנוי על מגרש בשטח של 1,000 מ"ר והוא כולל 4 מבנים שהשטח הבנוי הכולל שלהם הינו 1,016.34 מ"ר (להלן: "הנכס").
2. פרטים על הנכס, תנאי רכישה וכן מידע נוסף ניתן לקבל אצל החתום מטה.
3. הצעות לרכישת הנכס יש להגיש בכתב לא יאוחר מיום 1.1.88 שעה 12:00 במשרד החתום מטה בצירוף ערבות בנקאית צמודה לשער הדולר ארה"ב בגובה של 5% מן הסכום המוצע ואשר לתקופה של 60 יום מתאריך 1.1.88.
4. על ההצעה להיות נקובה בשקלים, כשהסכום צמוד לשער היציג של הדולר ארה"ב.
5. הנכס יוערך על ידי שמאי מקרקעין אשר קביעתו תשמש בסיס לתמחור.
6. החתום מטה שומר לעצמו הזכות לנהל משא ומתן עם כל מציע וכן אין הוא מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר, או כל הצעה שהיא.
7. המכר הסופי של הנכס כפוף לאישורו של יושב ראש ההוצאה לפועל בחיפה.

י. דיבנוביץ, עו"ד
משרד י. סלומון ליפשיץ ושות'
משדרות הנשיאים 64
חיפה 33264
טל: 04-335231-4

הועדה המקומית לבנין ותכנון עיר בני־ברק

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

עיריית בני ברק הגישה בקשה לועדה זאת בתוכנית מס' 20852 לבנות בנין בן 3 קומות מגרש טריוקס גוש 6190 חלקה 20/2070 באזור ציבורי בהקלות הבאות:
1. (6) אחוזים בנין/שטח [illegible] דיור/מעל (30) אחוזים בקשה.
2. הגברת אחוזים משמה לקומה עד 6 אחוזים.
זה שלא בהתאם לתכנית בנין ערים 223 א' [illegible] במקום.
כל המעוניין יכול לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקומית בעיריית בני־ברק בשעות קבלת קהל והרשאי להגיש התנגדות מנומקת לועדה המקומית תוך 14 יום מיום פרסום זה.

משה אירנשטיין
יו"ר הועדה המקומית לבנין ותכנון עיר בני־ברק

עיריית ירושלים
הועדה המקומית לתכנון ולבניה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 (להלן: החוק)
בב 87/741/

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר שלום ויונה אמיאל הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה להתרת הקלה בנכס גוש 585 חלקה 257 ברחוב משה מרחוק 20 בירושלים והיינו: תוספת בניה לדירה קיימת בשטח של 15.40 מ"ר. את ההתנגדויות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים.
ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 1200–1400.

אברהם בחולה, מ"מ ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

לא כל אחד יכול לקרוא מודעה זו!!

אזרח נכבד,
בישראל חיים כ־8000 עוורים, מרביתם חיים מקצבאות הביטוח הלאומי וזקוקים לעזרתך.
ההכנסות ממבצע "אור לעוור" מסייעות למרכז ולאגודות למען העוור ליזום לקיים ולפתח שירותים שמטרתם שיפור רמת חייהם של אלפי עוורים.
בחודש דצמבר יפקדו את ביתך תלמידי בתי־הספר על מנת להעלות תרומה למבצע "אור לעוור".
קבל אותם בסבר פנים יפות והרם בעין יפה. ההכנסות מתרומות אלו קודש לרווחת העוור החי בתוכנו.
עזור להם לעזור לעצמם.

המרכז לעיוור בישראל. שד' בן־גוריון 94 תל־אביב טל. 5448111.

עיריית תל־אביב־יפו

החלפת צינורות מים ברחוב שינקין
החל מיום א' 6.12.87
יבוצעו עבודות ותיקונים במערכת המים בין שד' רוטשילד לבין רח' יהודה הלוי
עקב העבודות יחולו שיבושים במעבר הולכי־רגל וכלי רכב ברחוב

מפעל דוודים חדרה
מכרז 4/87
מכירת מכונות ומתקנים לעיבוד פח, ייצור דוודי חשמל, שמש וקולטים.
טפסים להגשת הצעות ניתן לקבל במשרד המפעל אזור התעשיה חדרה בין השעות 8:00-14:00 אצל מר נתנזון טל. 063-32370
הצעות בצרוף המחאה בנקאית בגובה 10% יש להגיש עד ל־9.12.87 שעה 12:00
הנהלת המפעל אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כלשהיא.

עיריית חיפה – משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר – 04-640775 פי–480

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי:
מר ליברמן צבי – לאשר תוספת קומה בבנין קיים לכיוון מזרח ותוספת בניה לדירה מזרחית שבקומת־קרקע, ברח' גנסין 9 חלקות 146: 66 בגושים 10885; 11200, נוה־שאנן.
הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:
1. עודף שטח בניה למגורים מעל למותר.
2. בליטות למרווחים קדמי וצדדי.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00–11.30.
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר ינוביץ
מהנדס העיר

עיריית חיפה – משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3 חיפה
טל. 04-640775

הודעה על פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה ע"י:
ג'ורג' מרק שלבק – לאשר תוספת מרפסת בקומת קרקע, תוספת דירה בקומה א', ברחוב סטלה מאריס 23, חלקה 152 בגוש 10814.
הבקשה כרוכה בבליטה למרווח האחורי.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה בבנין העיריה רח' ביאליק 3, חיפה בימים א', ג', ה', בין השעות 08.00–11.30.
המעונין להגיש התנגדות לבקשה ימציאה לפי הכתובת דלעיל תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר ינוביץ
מהנדס העיר

מסע בחירות בסימן שינוי

"כאומה וכיחידים אנחנו מה שאנו אומרים", קובע בעל הטור רב־ההשפעה ג'ורג' וויל. במערכת הבחירות הנוכחית הוא מציע להתמקד ברעיונות, לא בברגי המנגנון הפוליטי • לדעתו, מי שיצליח להגדיר ולפרש את חוויות הדור שנולד בעשרים השנים שלאחר מלחה"ע האחרונה, ה"בייבי בומרס", יהיה הנשיא האמריקאי הבא

מאת בני לנדאו

לוס־אנג'לס

ג'ורג' וויל הוא מרבי־ההשפעה שבעיתונאי ארה"ב. הוא תורם בקביעות ל"ניוזוויק". הוא כותב ספרים. טורו השבועי מתפרסם בכ־400 מעיתוני היבשת וזיכה אותו לפני שנה בפרס פוליצר. הוא ידידם של ננסי ורונאלד רייגן. יותר מכל הוא תופעת טלוויזיה. כאחד ממשתתפי הקבע של מישדר הראיונות הפופולארי "השבוע עם דייוויד ברינקלי", הוא מביע מדי יום א' את רעיונותיו הנוצצות בכשרון רב. נותנים לו. ממושקף, מסורק ומתוהדר בעניבת פרפר, נראה וויל כדולה את אמבטיות היהודיות כמעיין צלול של ידע. כל הבלגן העולמי מסודר אצלו בראש. הוא אליטיסטי ושמרן. הוא גם יודע כיצד מדברים ומתנועעים על המרקע. מיליוני צופים מושפעים משנינותו.

העיתונאי הבוהה כתב עתה מדריך בן מאתיים עמודים על מערכת הבחירות האמריקאית. אלפי המשפטים המושחזים מחוללים כאב־ראש חד. המעיין הצלול מצטייר כרדוד. אבל המאמץ כדאי. וויל מכיר את גיא החזיון. "כל הסימנים מעידים על כך שב־1988 תבחר ארה"ב בנשיא חדש", הוא מבשר. "האליפות כבר הוכרעה. כעת נותר לראות מי ניצח".

מיהו, אם כן, האיש שייבחר ב־8 בנובמבר לבית הלבן? וויל אינו יודע. הוא כן יודע כיצד לחשוב על הנושא. בספרו הוא מעלה כמה מחשבות על הדרך שבה יש להשתתף לא רק על מחשבותיהם של המועמדים אלא גם על הדברים שהם אומרים. וזהו אחת מהפתעות העונה. וויל, העיתונאי הנפגש עם רייגן לשיחות פרטיות, סבור כי הסיפור החשוב באמת טמון באמונותיהם הציבוריים של המועמדים. הוא מציע להתמקד ברעיונות, לא בברגי המנגנון הפוליטי ובהתחבולות האקרנים הסבירים.

"כאומה וכיחידים", הוא קובע, "אנחנו מה שאנו אומרים. כשהמועמד משגר מיליוני מלים באלפי הופעות, הוא רוצה לומר משהו". כמעט באותה נשימה הוא מסביר, כי הבוחר המתמיד לגייס כספים מונע מהמועמדים להקדיש זמן ומחשבה לבעיות העומדות על הפרק. ללא שמץ של ציניות הוא מצהיר, כי הפוליטיקה אינה רק תחרות לכוח, תהילה ועושר אלא, לעתים קרובות יותר מכפי שסבורים, גם תחרות לצדק ולטובת הכלל. ניחא.

נוסחת הקסם של רייגן

מערכת הבחירות '88 תתנהל בצלו של רונאלד רייגן. כישלונו הגדול של הנשיא — הגרעון בתקציב — יותיר את רישומו על וואשינגטון עוד שנים רבות. כוח ההרגע של הממשל הוא הכסף. ובוואשינגטון אין די כסף. בכל אחד מימי נשיאותו של רייגן שקע הממשל לעומק רב יותר בחובו הפנימי. בסוף המאה יצריכו תשלומי הריבית השנתיים סכום שווה־ערך למחצית תשואת מס ההכנסה.

חישבו על כך. מרבית מס ההכנסה הפדראלי מגובה מהמתאות המשכורות של עשרות מליוני שכירים אמריקאים. מי מקבל את סכומי־העתק שמשלמת הממשלה? אמריקאים בעלי הון שהשקיעו את כספם באיגרות חוב ממשלתיות. וזה המתגוררים ב"ואר ובבוקי". כשם שהגדיר זאת הסנאטור פטריק מויניהאן: לודינו טריליון דולר מהפי־נים וערכנו חגיגת צריכה. מקלות־העובדות הקרה בבקר המהות ניערה את האמריקאים. כעת הם חכמים ועצבים יותר. הם גם מעצבנים יותר. כל אימת שהם מציצים מבט אל הכביש או אל חדרי המגורים שלהם ורואים מכוניות ומכשירי טלוויזיה יפניים — שני המכשירים שבהם הם משתמשים יותר מכל — הם מבינים פעם נוספת כי הם הולכים ומאבדים את כושר התחרות והעשייה.

הרפובליקאים יאלצו לחיות עם תוצאותיה של הרה זו, כמו גם עם שאר תוצאות מחשבותיהם ופועלם באותם ברסן השלטון. הם לא יוכלו להתפתק בהטחת האשמות בקונגרס. ב־1988 ינסה המועמד הרפובליקאי לנתק עצמו מהנשיא הקשיש, מבלי לפתוח עליו ביקורת. הוא גם ינסה לחקות את נוסחת הקסם של רייגן.

רייגן ידע את נפש בוחריו. הוא הציג עצמו כגבר בעל אופי רגוע ואמונה ברורה. הוא גילם את האמריקאי הטיפוסי, את המיתוס העצמי של האומה. הוא יצא מתוך ההנחה שהאמריקאים מקדישים לפוליטיקה עניין מקוטע, שמשך הריכוז של קהל הבוחרים קצר מאוד. רייגן ביטא כמה רעיונות ברורים וחזר עליהם מאה אלף פעמים. הוא גם הבין שהפוליטיקה משולה למשחק בייסבול, לא לפוטבול: איך משחק בלסתות השוקות.

בדומה לציבור הבוחרים האמריקאי, ידע גם רייגן להפגין אושר. האינטלקטואלים — מאושרים רק שעה שהם אומללים — הגיעו למסקנה שהוא איש לא רציני. אבל האמריקאים אהבו אותו. הם אהבו אותו בשל אופיו, לא בשל הידע שהפגין.

אחד משלהם

וויל סבור כי מרבית האמריקאים מסכימים כי הגרעון בתקציב, שאלת היחסים עם ברה"מ ודוקטרינת רייגן במרכז אמריקה הם הנושאים החשובים שעל הפרק. אבל הבוחרים אינם בטוחים מהו הפתרון הדרוש. הם אינם יודעים איזו מדיניות מורכבת יש לנקוט. מסיבה זו הם מבקשים להאציל את סמכות ייצוגם לגבר עם אופי, מישהו שיוכלו לסמוך עליו, אחד משלהם היודע מה הוא עושה.

בוש, דוקאקיס, קאמפ או קאומו, סיימון או גור? האם נשיאה ה־40 של ארה"ב יהיה בעל רעיונות חדשים או פוליטיקאי שיקרא לאומה "לצאת לדרך"? האם יגיע מבחוץ או יהיה מנוקק ואשינגטוני עתיר ניסיון? האם יחולל שינוי של ממש? שינוי, סבור וויל, הוא נתן הקבע של הפוליטיקה האמריקאית. אבל באיזו תפנית מדובר, ומי יחולל אותה?

על מנת להיבחר לנשיא בשנות ה־80 חייב המועמד לשכנע לא פחות מ־55 מיליון אמריקאים להצביע בעבורו. על מה מסכימים ביניהם 55 מיליון אמריקאים? על כמה רעיונות כוללים מאוד. האמריקאים רחוקים מלהיות מיקשה אחת. מקליפורניה נראה העולם אחרת מכפי שהוא נראה מטקסס או מדאקוטה. בבוורלי הילס חיים אחרת מכפי שחיים בהארלם.

וויל סבור כי הפילוג הגיאוגרפי מכביד בעיקר על הדמוקרטים. מאז ומתמיד התקשו הדמוקרטים לחזור אחר מצביעי הימין בדרום ארה"ב ובמערבה ולשמור, בו־זמנית, על בסיס הכוח בצפון מזרח. העובדה כי חשיבות הפילוג הגיאוגרפי במפה האמריקאית נמצאת בירידה — כי המכנה המשותף בפוליטיקה הנוכחית אינו רק גיאוגרפי אלא גם דמוגרפי — אמורה להקל על הדמוקרטים.

ה"בייבי בומרס" יכריעו

כאחרים, סבור וויל כי את עתידה הפוליטי של ארה"ב יכריעו, במידה רבה, ה"בייבי בומרס" — 76 מיליון האמריקאים שנולדו בין 1946 לבין 1964. זה דור יהיר ובעל עוצמת־רכש רבה, שראה עצמו מאז ומתמיד במרכז העניינים. הוא גדל על פזמוני רוקנ'רול ומישדרי טלוויזיה ויש לו מכנה משותף של סרטים, זיכרונות, רעיונות ומוסיקה. כל מי שיצליח להגדיר את חוויות הדור ולפרשן, כל מי שיצליח לתרגם את ניסיונו המצטבר לסיסמה פוליטית ברורה ולגרוף 57 אחוז מקולותיו, עשוי למצוא עצמו, תוך פחות משנה, בנשיאה של האומה רבת העוצמות במערב.

המשימה מפרכת. אנשים מאבדים שנים מחייהם במאמץ שווא. בעל הטור הפוליטי דייויד ברודר סבור, כי כל אדם החותר להיות נשיא ארה"ב הוא "קצת לא נורמלי", ומכאן שאסור להפקיד בידיו את המשרה הבכירה. בשלב זה מתערבלים בזירת המערכה לא פחות מתריסר מועמדים. "כמה ממסעות הבחירות", כתב וויל, "משולים לנהר שתחילתו צלול ושופע וסופו רדוד ונמוג. אחרים מתחילים כמי ביצה דלוחים והולכים ומזדככים בהמשך הדרך". בשטף ההתמודדות לומדים המועמדים על אופיים, כמו גם על אופי האומה שאותה הם מבקשים להנהיג. הם מעצבים דעות וקולטים דעות. הם נחשפים בפני ציבור הבוחרים במצבי לחץ.

אמריקה עתידה להשתנות. "אמריקה", כתב וויל, "היתה תמיד, ועודנה, נהר זורם של שינוי. לאושרנו אין הוא מתחולל רק בעטיה של הפוליטיקה".

בדין ובצדק / צבי הראל

ארוכה הדרך לעליון

עו"ד עמיקם לויתן, פרקליט במשפטי תעבורה, נחשב בעיני רבים לאחד הפרקליטים הבולטים בתחום התחבורה. הוא מרצה בהשתלמויות שנערכות לתובעים משטרתיים ומופיע במשפטי תעבורה.

לויתן טוען כי מאז שהחל השופט שמגר בכהונתו כנשיא בית המשפט העליון (נובמבר 1983) הוא אינו מאפשר כמעט, כדרך של שגרה, לשמוע ערעורים בבית המשפט העליון במשפטי תעבורה. כאשר אחד הצדדים מבקש להגיש ערעור לבית המשפט העליון על פסק־דין של בית המשפט המחוזי, שגם הוא שימש כערכאת ערעור, הוא צריך להגיש בקשה מיוחדת כדי לאפשר לו להגיש את הערעור. בבקשה זו דן הנשיא שמגר. רק כאשר הנשיא שמגר נעתר לבקשה בחיוב מוגש הערעור. במלים אחרות: בקשה כזאת מגישים לצורך ערעור על ערעור. לא כך הם פני הדברים בפסקי־דין שניתנו בערכאתו הראשונה, על־ידי בית המשפט המחוזי. במקרים כאלה מוגשים הערעורים ישירות ללא בקשה מיוחדת.

* * *

החשיבות של פסקי־דין של בית המשפט העליון היא בכך שהוא מחייב את הערכאות הנמוכות (שלום ומחוזי). כך קובע החוק. לויתן סבור כי במצב שנוצר "נעצר" הדיון המשפטי במשפטי התעבורה בבתי המשפט המחוזיים, ולטענתו לא פעם נוהג בית משפט מחוזי על־פי השקפתו, בניגוד לדעתו של בית משפט מחוזי אחר. התוצאה היא, כך סבור לויתן, שאין אחידות בשתי שאלות מרכזיות: בשאלת ההרשעה ובשאלת הענישה.

ניקח, לדוגמה, את הפירושים השונים של בתי המשפט לדיני השוחד. לצורך המחשה בלבד נאמר שבית המשפט המחוזי בבאר־שבע קבע שעובד בנק מסוים שמקבל טובת־הנאה יורשע בשוחד, ואילו בית המשפט המחוזי בחיפה, בנסיבות דומות, יקבע שאין זה שוחד. מצב דברים כזה יקומם את האזרחים, מהטעם הפשוט שאין אחידות בין בתי המשפט: האזרח יחשוב, ובצדק, כאילו בבאר־שבע ובחיפה ישנם חוקים שונים (פסיקה של בית המשפט העליון היא כמו חוק).

לפני שלוש שנים קבע בית המשפט העליון הלכה עקרונית בעניין הבנקים המסחריים: נקבע כי על כל עובדי הבנקים המסחריים תחול עבירת השוחד. המשמעות היא שפסיקת בית המשפט העליון מחייבת מאז את כל בתי משפט השלום והמחוזיים בישראל. למעט פסיקה חדשה, אם תהיה כזו, של בית המשפט העליון.

* * *

לויתן סבור כי מעיון בפסקי־דין של בתי משפט מחוזיים עולה שקיים שוני בפסיקה בין בתי משפט בגלל הסיבה שאין פסיקה מחייבת, בנושאים השנויים במחלוקת, של בית המשפט העליון.

להלן נציין שלוש דוגמאות לאי־אחידות בין בתי המשפט.

דוגמה ראשונה: שופט בית המשפט המחוזי בירושלים לשעבר יוסף חג' יחיא (מכהן כיום כשופט מחוזי בתל־אביב) קבע שקצין משטרה יכול להאריך את תוקף פסילתו של נהג שהיה מעורב בתאונה קטלנית (מעבר ל־60 יום) רק אם ביקש זאת לפני סיום 60 הימים הראשונים. עמיתו, השופט יהושע פלפל מבאר־שבע, שהסתמך על סעיף אחר בפקודת התעבורה, קבע כי קצין משטרה יכול לבקש את הארכת הפסילה גם כאשר חלפו 60 הימים הראשונים, על־ידי פנייה לבית המשפט.

דוגמה שנייה: נאשם הורשע כי הוביל מטען בתפזורת שלא היה מכוסה. בית המשפט הטיל עליו עונש פסילה על תנאי. השאלה שהתעוררה במקרה זה היא האם התנאי חל רק על עבירה זו או על "סל" של 26 עבירות נוספות? היה שוני בפסיקת שני בתי משפט מחוזיים.

דוגמה שלישית: נהג שעובר עבירה תוך־כדי נסיעה באור צהוב. האם עבירה זו מפעילה את הפסילה על תנאי שלו כמו במקרה של עבירה של נסיעה באור אדום?

לויתן סבור כי העובדה שקרוב ל־80 אחוזים מכלל המשפטים שנערכים בישראל הם משפטי תעבורה מקנה משנה תוקף לצורך באחידות ההרשעה ובאחידות הענישה.

* * *

הנשיא שמגר שדן בבקשות למתן רשות ערעור נותן לא פעם החלטות שבהן הוא משגן את עמדתו של בית המשפט העליון. כך, למשל, בא הדבר לידי ביטוי בעניינו של איתן רז, שבו התעוררה שאלה בסוגיית מידת העונש. רז נידון לפני שנתיים בבית המשפט לתעבורה בעכו לפסילת רשיון נהיגה למשך חמש שנים. הוא הגיש ערעור ובית המשפט המחוזי בנצרת קיצר את הפסילה מחמש שנים בפועל לשנתיים בפועל. פרקליטות המדינה הגישה לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור נגד פסיקתו המקלה של בית המשפט המחוזי בנצרת. לטענת הפרקליטות, לא היה מקום להתערב בעונש מפני שמדובר בנהג בעל הרשעות קודמות בעבירות תעבורה.

הנשיא שמגר כתב לבקשה זו של הפרקליטות: "הנני סבור כי לא היה במקרה דנן מקום להתערבותו של בית המשפט המחוזי במידת העונש, אך הנני מקווה כי הרגשתם ופירושם של הנימוקים יהיה בו כדי להבהיר עמדתו של בית משפט זה גם מבלי שהעניין יובא בפני ערכאה רביעית" (ערכאה רביעית הכוונה לדיון בפני שלושה שופטים).

עו"ד לויתן סבור כי עם כל הכבוד, הרי הדברים שכתב השופט שמגר בעניין הנאשם איתן רז, כמו בהחלטות נוספות, אינן בגדר פסק־דין הנכתב על־ידי שלושה שופטים. לדבריו, גם שופטים הסבו את תשומת לבו לכך שאין זה פסק־דין מחייב.

בתגובה נמסר לי מבית המשפט העליון כי אין זה נכון לומר כי בבית המשפט העליון לא נשמעים כלל ערעורים במשפטי תעבורה.

לויתן ער לעובדה כי על בית המשפט העליון מוטל עומס כבד, הולך וגדל, אך לדעתו היה מקום לדון במספר רב יותר של סוגיות עקרוניות.

תור הזהב — חד־סטרי

הפריחה המחודשת של יחסי ישראל–ספרד נתקלת שוב ושוב בחששות מכיוון מדריד כי הידוק־יתר של הידידות עם ירושלים יפגע ביחסי ספרד עם מדינות ערב • דומה כי הספרדים חוששים מעצמם יותר מאשר מכל גורם אחר

מאת דניאל דגן

מדריד

כמעט בכל שיחה עם ישראלים כאן ניתן לשמוע את המונחים "רה־אנקואנטרו" (פגישה מחדש) ו"מדורו" (בשל). הספרדים העוסקים ביחסי מדריד־ירושלים מקפידים בהבעתם לשתי המלים כדי להסביר את ההתפתחויות החיוביות מצד אחד, וכדי ליטול את העוקץ מפגיעות ומכשולות מצד שני.

ספרד וישראל חתמו באחרונה על הסכם תיירות; הנה ביטוי נוסף ל"פגישה מחדש" של שני עמים, שעשו יחדיו כיברת־דרך ארוכה, הפרו זה את זה מבחינה תרבותית, והגיעו במשותף לפריחה אינטלקטואלית מיוחדת במינה. אחרי שנים של הפסקת הקשר, בשל העוינות הדתית, שוב נעשה צעד קטן לקראת הגברת הקשר והידוק שיתוף הפעולה.

המלך חואן קרלוס וראש הממשלה פליפה גונזאלס מוזמנים, כל אחד בנפרד, לבקר בארץ; מובן מאליו, אומר כל אחד מהם במעין רפלקס־מותנה, שההזמנה מתקבלת. הם ישמחו מאוד מאוד לבוא לישראל, הבעיה היחידה היא קביעת המועד. הזמן עדיין אינו "בשל" לכך. צריך להמתין. העניינים הרי מתפתחים ממילא בכיוון חיובי.

אשרות מיותרות

נשוב להסכם התיירות. כאן מלש במיוחד מצב של העדר איזון ביחסים.

ספרדים הרוצים לבוא ארצה אינם זקוקים לסידורים מוקדמים כלשהם. הם נוחתים בנמל התעופה בן־גוריון מבלי שהצטיידו באשרות. במעבר הגבול מוחתמת בדרכוניהם אשרת־תייר, המאפשרת להם לשהות בישראל שלושה חודשים. מן התיירים הספרדיים לא נגבה תשלום כלשהו.

ישראלים המבקשים לבקר בספרד נאלצים לכתת רגליהם לקונסוליות של המדינה האיברית. שם הם נדרשים למלא שלוש פעמים טפסים מפורטים, להציג כרטיסי טיסה, להשאיר כתובת של מכרים, למסור שלוש תמונות, לבזבז זמן יקר — ועוד לשלם תמורת התענוג המפוקפק. לאחר כל זאת מקבלים הישראלים אשרה לתקופת שהיה, המוגבלת בדרך־כלל לחודש אחד. מאמצים מיוחדים והסברים מפורטים נדרשים כדי לקבל אשרות המאפשרות כניסות ויציאות חוזרות. וגם אז הן מוגבלות לתקופה של שלושה חודשים.

באחרונה התלוננו ישראלים על קשיים בקבלת אשרות בקונסוליה הספרדית בירושלים. אבל גם ללא התלונות האלה קשה להבין מדוע מתעקשים הספרדים להטיל על ישראלים את "הטירחה" המטרידה הזאת, הלא נעימה, של השגת אשרות מראש.

פקידים ספרדיים כאן אומרים שידיהם כבולות. אם תשחרר מדריד את הישראלים מחובת ההצטיידות באשרות, הם מסבירים, היא תאלץ לנהוג כך גם לגבי אזרחים של עשרות מדינות ערביות. ספרד נהנית מקשרים מסורתיים הדוקים עם העולם המוסלמי, והיא אינה יכולה להרשות לעצמה מצב שבו יהיו שעריה פתוחים למאות מליוני ערבים.

לעבור מתחת לרף

ההסבר נשמע צדקני, רחוק ובלתי־ענייני. מי אמר ששיחרור הישראלים מחובת ההצטיידות באשרות צריך לחול אוטומטית על מדינה ערבית כלשהי, או על כל המדינות הערביות? באותו נימוק השתמשה גם איטליה, כשדרשה, במשך שנים ארוכות, אשרות כניסה מישראלים. מדריד יכולה לעשות את ההסכמות שלה עם כל מדינה ערבית בנפרד, או עם כל המדינות הערביות ביחד, ואין לכך בהכרח נגיעה לישראל.

נושא האשרות דומה מאוד לנושא היחסים עם ישראל בכלל. במשך זמן רב טענו הספרדים שאין הם יכולים לקשור יחסים דיפלומטיים מחשש לתגובות העולם הערבי. בלשונו של שגריר ישראל כאן: "הם הניחו רף גבוה גבוה, וטענו שאי־אפשר לקפוץ מעליו. אבל בסופו של דבר הם עברו מתחת לרף — דבר לא קרה".

בעניין האשרות, כמו בנושאים אחרים, הספרדים חוששים מעצמם יותר מאשר מכל גורם אחר. הערבים לא מחו בצורה קולנית במיוחד על קשירת היחסים עם ישראל, ובוודאי גם לא ימחו יתר על המידה על ביטול אפשרי של חובת ההצטיידות באשרות. חוץ מזה, כפי שאמר כאן בעל טור בעיתון הספרדי "אל פאיס": "מחאות, אם הן באות, אפשר לשמוע ולתייק. לא צריך להזמין אותן, ובוודאי אין צורך להבהל מפניהן".

על־פי שיחות רבות כאן ניתן להתרשם כי ההסתייגות הספרדית המופרזת היא קודם כל תוצאה של שיקולים ספרדיים עצמיים, שיש להם מעט מאוד קשר למדיניות הפוליטית המזרח־תיכונית. בני האומה הזאת, כמו מנהיגיה, עדיין נרגשים לעתים מן ה"מפגש מחדש" עם היהדות. בכל הנוגע לישראל הם חושבים במונחים דרמטיים והיסטוריים — גם אם כשמדובר בדברים מעשיים מובנים מאליהם. לכן שוב ושוב ההרגשה של התחרות, הצורך בזמן ובתהליך של "הבשלה".

פנינה ירושלמית

באחת מפינות החמדה היפות ביותר של הבירה, ממש במרכזה, ממוקם "בניין סרגיי" — הוא בניין משרד החקלאות והחברה להגנת הטבע, שבחצרו הושלמו לא מכבר עבודות שיקום ושיחזור

מאת אלי אלעד

אחת מפינות החמד האהובות עלי ביותר בירושלים מצויה בטבורה של העיר, מעט מוסתרת מעיני העוברים ושבים. היא מקפלת בתוכה המרשימה ובבנייניה קטע היסטורי מרתק מעברה של הבירה. בפינה זו, הקרויה בניין סרגיי, הושלמו לא מכבר עבודות שיקום ושחזור שגאלו את המקום משכבות האבק שהחלו להצטבר בו. הוצבה תצוגה מעניינת, המשתלבת יפה באווירתו הייחודית־היסטורית של המקום, ובמרכזה כלים חקלאיים עתיקים, לרבות בית־בד לעצירת שמן זית, מיתקנים לטחינת גרעיני תבואה, מיתקנים המציגים שיטות שונות להעלאת מים, ועוד.

בניין סרגיי מוכר יותר לישראלים ולתיירים הרבים הפוקדים את המקום ברחוב הלני המלכה 13, כמוצר ההיסטורית של משרד החקלאות והחברה להגנת הטבע, שמשרדיהם ממוקמים מסביבה. ביצוע עבודות השיקום התאפשר הודות לתרומה שהתקבלה מבלונה רוד בוטשטן מוואשינגטון, שעל שם האחרונה נוסף עתה לחצר השם "חצר אליס".

בניין סרגיי, הקרוי גם "מגרש הרוסים החדש", נקרא על שם בנו בכורו של הצאר הרוסי אלכסנדר השני, הנסיך הגדול סרגיי רומנוב שביקר בארץ ב־1888 בראש משלחת של נסיכים. המגרש הרחב שעליו הוא שוכן נרכש ב־1886 על־ידי "החברה האימפריאלית הפרובוסלאווית הרוסית למען ארץ ישראל" — שהנסיך סרגיי היה נשיאה — לשם הקמת אכסניה מפוארת יוקרתית לצליינים שיכולים היו לשלם תמורת השהייה במקום וכן לשימושם של אורחים חשובים ומשלחות רמות־דרג של הכנסייה הרוסית ונציגי השלטון הצארי. (לפי גירסה אחרת, יועד הבניין, שנבנה אמנם בצורה טובה ונוחה, לשימושו של המעמד הפשוט בשכבת עולי הרגל).

עוד קודם לכן, בשנות השישים של המאה ה־19, הושלמה בנייתן של אכסניות אחרות בירושלים, בהן אלה ששכנו בבניינים ההיסטוריים המאכלסים כיום את בית המעצר במגרש הרוסים ואת היכל הגבורה. כך או כך, עבודות הבנייה של בניין סרגיי הושלמו ב־1890. בראשית המאה העשרים, בין השנים 1902־1904, הוקמו בחצר הגדולה של האכסניה מבנים נוספים.

למען ציון לא אחשה

"סמלו המסתורי" של בניין סרגיי הוא מגדל האבן העגול והגבוה, המזכיר בנייני פאר בפטרסבורג במאה ה־19 ונראה כמעין זקיף היצבני לבניין המפואר. על מגדל זה, בפינת הרחובות הלני המלכה ומונבז, הוטבע סמל הכנסייה הרוסית בירושלים, סביב לעיגול כתוב ברוסית קדומה: "למען ציון לא אחשה ולמען ירושלים לא אשקוט". בפנים העיגול — תשליב האותיות איקס ופי, כ' ו־ה', קריסטוס (משיח) וזה־מבוס (טלה), ובתוכו האותיות אלפא ואומגה לפי הברית החדשה: "אני האלפא והאומגה, הראש והסוף".

אגב, הכניסה הראשית למכלול של בניין סרגיי היתה מרחוב מונבז, בעוד הכניסה הראשית כיום, דרך רחוב הלני המלכה, שימשה אז כניסה אחורית, לצורכי תחזוקת הבניין ואספקת שירותיו.

הבניין, מבנה אבן דו־קומתי, בעל גג רעפים, כלל 16 חדרי אכסניה. מחציתם חדרי לינה מפוארים והאחרים מצומצמים יותר. נוסף לחדרים אלה היו במבנה גם ארבעה אולמות, שני חדרי־אוכל, ספרייה, מכבסה, בית מרחץ, מחסנים, אורווה ומוסך. במבנה פרטים אדריכלטוניים יוצאי דופן דוגמת מגדלים, מעשנות ושער מעוטר. בתקופת המנדט שכנו במקום משרדי השלטון הבריטי ובהם תיירות, מחלקת עבודות ציבוריות, מחלקת הייעור ומשרדים נוספים. ב־1922 הוקמו בחצר צריפי מגורים לקציני צבא בריטיים. ב־1939 התקינו בבניין סורגים וחלונות אטומים, נגד פורעים ערביים.

במלחמת העצמאות שימש המגדל הגבוה של הבניין לתצפית. עד 1967 ישבה בבניין המשלחת הרוסית הפרובוסלאווית. בניין סרגיי לא נכלל במסגרת הסכם שנחתם ב־1965 בין ממשלות ישראל וברה"מ שלפיו נמכרו לישראל קרקעות ובניינים שהיו בחזקת הרוסים. הסכם זה, שנקרא "עיסקת התפוזים", השאיר בבעלות סובייטית את בניין סרגיי וכמה בניינים היסטוריים נוספים סמוכים השוכנים במתחם מגרש הרוסים ובהם בניין הקתדראלה, בניין בתי המשפט וחלקת קרקע קטנה הממוקמת ליד שער הכניסה הדרומי למתחם.

מכבש בורג

מומלץ מאוד לאלה שטרם ביקרו בחצר בית סרגיי לבוא ולעשות כן, ולאחרים שטרם ראו את התצוגה המחודשת — גם כן. חלק מהכלים החקלאיים בתצוגה הובאו למקום במשך שנים על־ידי מדריכים חקלאיים. ב־1961, בתקופה שמשה דיין כיהן כשר חקלאות, נוסד בחצר מוזיאון פתוח שהתבסס על כלים אלה בעיקר. לאחר מכן הוזנח המקום ומשנים, ביוזמת החברה להגנת הטבע, התרומה לשיקומה והחייאתה של החצר־מוזיאון, נוספו כאן כלים חקלאיים חדשים.

בכניסה לחצר בולטת בגדולה אבן הממל כשהיא מוצבת בתוך אבן הים — שתיהן חלקים מבית־בד להפקת שמן זית. חלק נוסף הקשור בהפקת שמן הזית הוא מכבש־בורג שבתוכו מניחים עקלים (סלים מיוחדים), שהמכבש לוחץ על גבם תוך כבישה וסחיטה של השמן.

כלי השקיה

קטע נכבד מהתצוגה מוקדש לכלי השקיה ושיטות השקיה. איש החברה להגנת הטבע בירושלים, נחמן גרשון, מציין כי הכלי הבולט כאן הוא האנטיליה — כלי שאיבה המופעל על־ידי בהמה שמסובבת קורה עם גלגל שיניים. גלגל השיניים מניע גלגל נוסף שאליו מחוברים דליים, השואבים את המים המשפכים לתעלה. מיתקן האנטיליה מוצב במרכז החצר.

מיתקן שאיבה אחר נקרא קילון — מעין מנוף לשאיבת מים. בצדו האחד משקולת ובצדו השני הדלי המעלה את המים. כן מוצג גלגל שאיבה שהחבל נכרך סביבו ומעלה בתוך כך את הדלי מן הבאר. כלי שאיבה נדיר, שכמותו כבר קשה לראות גם בכפרים נידחים, נקרא בורג־ארכימדס — מין גליל ארוך שבתוכו מבנה ספיראלי. מסובבים את הגליל ובתוך כך המים עולים דרך המבנה הספיראלי שבתוך הגליל השאבים למעלה.

בנושא טחינת הקמח אפשר לראות אבני ריחיים קטנות עשויות מבזלת ובצדן אבני ריחיים גדולות מהתקופה הרומית־ביזנטית, ששימשו לטחינת קמח והונעו על־ידי בהמות. על גבי אחת מהאבנים אפשר להבחין בצלב חרות. קיימים עוד כלים חקלאיים, דוגמת שקתות אבן להשקיית בהמות, חוליות אבן ששימשו חלק מ"סיפון" מים עתיק והובאו לכאן מאזור הכינרת, ועוד.

החדרים המשמשים כיום את סניף ירושלים של החברה להגנת הטבע ואת בית ספר שדה שימשו בתקופת האימפריה העות'מאנית אורוות ומקום אחסון לעגלות סוסים. חדרי הכיתות שנפתחו לא מכבר שימשו מחסני פחם ועצים. בעוד אולם ההרצאות הגדול המסוכך שימש לבית מרחץ רוסי ולול תרנגולות. משרדי המרכז ללימודי שדה (מל"ש) שימשו כנראה מכבסה.

לב לכל דורש — עוד חזון למועד

עשרים שנה לאחר השתלת הלב הראשונה, מחסור בתורמים ובעיות אתיות בלתי פתורות מעכבים את ההתקדמות בתחום זה. רשימת הממתינים מתארכת אך סיכויי המנותחים שופרו מאוד, הודות לחידושים הרפואיים

מאת אובה סאנדר

DIE ZEIT

מיוחד ל"הארץ"

לפני 20 שנה, ב־3 בדצמבר 1967, שתל הכירורג הדרום אפריקאי כריסטיאן ברנארד את הלב האנושי הראשון. הוא שתל לב חדש בגופו של לואיס ואשקאנסקי בן ה־55, שלבו איים להפסיק לפעום לאחר שסבל שלוש פעמים מאוטם שריר הלב. התורמת היתה אישה צעירה והיא מתה אף שלבבה עוד פעם. היא נפצעה בתאונת דרכים סמוך למרפאת ההשתלות בקייפטאון וסבלה מפגיעות חמורות בראשה. לאחר ההשתלה שעלתה יפה, הגגה העיתונות העולמית את תחילתו של "עידן רפואי חדש". אולם נשמעו גם קולות אחרים. חתן פרס נובל ומנתח הלב ורנר פורסמן כתב את הדברים הבאים ב"פרנקפורטר אלגמיינה צייטונג": "האם אין זו סצינה מבעיתה ואכזרית, כאשר באולם ניתוחים אחד מחכים רופאים לחולה למכונת לב ריאות והרבונום, בחדר סמוך, עומד צוות מנתח עם סכינים שלופות ליד אישה צעירה האחוזה בחבלי המוות, לא כדי לעזור לה אלא כדי למהר את גופתה חסרת המגן?"

תפקידו החדש של הרופא, המעבר ממרפא ל"מספק איברים", וקביעת הגבול המדויק בין חיים ומוות, לא עוררו תהיות אצל פורסמן בלבד. "הבעיה המוסרית" — כותרת ב"לה מונד" — הקשה הזאת העסיקה גם את "די צייט", ששאל אז: "האם ברנארד ועמיתיו הם מלאכים שטניים?" העיתון "די וֶלט" אפילו חשש מ"סוג של סכיזופרניה" בקרב רופאים, שיהיו חייבים מעתה "לחכות למותו של אדם", אפילו "לשאוף" לכך. בוועידה על "היבטים אתיים של ניסויים בבני אדם", דיבר הפילוסוף הנס יונאס בגנות שיטה שבעבר היו מוקיעים אותה כביתור גופות חיים למטרות חקר. אחרים העלו חזיונות נלהבים לעתיד. "ווטנאגנבלאט" חישב ומצא, ש"גיל חיים מרבי של 265 שנה חייב להיות אפשרי". בבוא היום "בנק לבבות יעמוד לרשות בני אדם כפי שעומדים כיום לרשותם מנות דם". העיתון האנגלי "גארדיאן" דיבר, לאחר ראיון עם ברנארד, על "עדרים של בעלי חיים שיגודלו במיוחד למטרה זו" בתור ספקי איברים, על "קופים, אורנגאוטנים וחזירים".

אולם האופוריה פגה במהרה. 17 יום לאחר מכן מת לואי ואשקאנסקי. 64 צוותי מנתחים שונים השתילו בשנה שלאחר מכן לבבות ל־110 חולים. בדרך כלל גורלם לא שפר עליהם מגורל החולה השני של ברנארד, שמת כ־20 חודשים לאחר הניתוח. 80% ממושתלי הלב לא שרדו לאחר חמש השנים הראשונות.

ההתלשות המערכת החיסונית

שלוש סיבות עיקריות מסבירות זאת וכולן קשורות לכך שהמערכת החיסונית של הגוף מנסה להשמיד גופים זרים:

- לא איתרו את דחיית הלב המושתל במועד מוקדם דיו ולפיכך גם אמצעי־הנגד ננקטו מאוחר מאוד.
- התרופות לדיכוי המערכת החיסונית לא מנעו במידה מספקת את דחיית האיבר הזר.
- לעומת זאת, המערכת החיסונית נחלשה במידה שהובילה לזיהומים קטלניים, חיידקים, פטריות ונגיפים.

לאחר כמה ניסיונות השתלה, ויתרו מרבית מנתחי הלב על אופציה זו. לצד ברנארד וצוות צרפתי, היה זה בעיקר האמריקאי הפרופסור נורמן שמוואי מסטנפורד, שבמאמצי ניתוחים הצליח עקב בכך אגודל לשפר את הטיפול. עתה הוא נחשב "חלוץ השתלות הלב". אחד החולים שלו חי כבר יותר מ־17 שנה עם לב מושתל. לצד שיפורים קטנים רבים — הגבלה מהירה יותר של איברים, בחירה קפדנית יותר של תורמים ומקבלים — נודעת חשיבות מכרעת לשני חידושים רפואיים: ראשית, ניתן כיום לגלות שהגוף דוחה את הלב לפני שנגרם נזק ללב, זאת בבדיקה קבועה של משטה רקמת שריר הלב, באמצעות צנתר המוחדר לעורקים. שנית, התרופה ציקלוספורין יכולה לחסום במידה רבה אותו חלק במערכת החיסונית האחראי לדחייה, מבלי שיכולת ההתגוננות של הגוף בפני מחלות תיחלש במידה כה רבה כפי שאירע כאשר השתמשו באמצעים אחרים.

בעיקר לחולים צעירים, ואלה מרבית הסובלים ממחלה נדירה חשוכת מרפא שהתפתחותה הדרגתית — קרדיומיופאתיה — אין חלופה להשתלות. בינתיים, סיכויי ההצלחה של ההשתלה שופרו בבירור. למעלה מ־70% מהמנותחים מוסיפים לחיות גם לאחר חמש שנים. ברשימות המצפים להשתלה הולך וגדל מספרם של הסובלים מהיסתתמות העורק הכלילי, שתרופות, ניתוחי מעקף או ניתוחים אחרים אינם מועילים להם.

רשימת המצפים הולכת ומתארכת, אף כי מדי שנה מושתלים ברחבי העולם למעלה מ־1000 לבבות חדשים. גורם מגביל הוא המחסור בתורמים מתאימים.

הגבול האתי

הבעיות האתיות הכרוכות בלקיחת לב מגופו של אדם נחשבות פתורות במידה רבה. להוציא את דנמרק, כל מדינות אירופה רואות באמת־מידה למוות את הפסקת פעילותו החשמלית של המוח, את קו האפס א.א.ג. קביעת מות המוח הנמשכת לפחות 10 שעות, נעשית בידי שני נוירולוגים, שאינם קשורים לצוות ניתוחי ההשתלות. אבל קביעת הגבול הרפואי האתי מוסיפה לעורר ויכוחים חריפים, כפי שהראה המקרה של קרדיולוג הילדים ליאונרד ביילי מלומה לינדה.

לאחר שנתנה כבר לפני שלוש שנים על השתלת לב של באבון בבייבי פיי, התינוקת בת 12 היום, הוא הציג לפני שבועות מספר את לבבו של תינוק שנולד כשחלק מהמוח חסר. בכך חלף על פני "מחסום" של ממש: דילג על "קביעת מות המוח כקריטריון למות האדם", אמר מנתח הלב הידוע מהאנובר פרופסור הנס גיאורג בורסט. בעיניו, מעשה זה היה כבדיכת "התערבות שעד כה לא היתה מותרת בקיומה של ישות שלמה". היא איננה מוצדקת גם אם התינוק "נועד למוות" עוד לפני לידתו. רוב הרופאים בבית החולים האנגליסטאי בעיר הקבוצה לנחון הכיצוה, שלא בעשתה הגלה לעבור בחודש השלישי להריון ואפשר לו להיוולד רק כדי שאיבריו ישמשו לתרומה.

לא מכבר גם נמתחה ביקורת קשה על מנתחים מערב־גרמניים שהוציאו משני תינוקות כאלה את כליותיהם להשתלה זמן קצר לאחר שנולדו. פרופסור בורסט מבית הספר הגבוה לרפואה בהאנובר, מכיר את השפעותיהם של ניסיונות כאלה ואת דרך תיאורם באמצעי התקשורת. התוצאה — "ירידה מיידית במספר התורמים". לא רק בני המשפחה נוטים יותר לסרב לתרום איברים של קרוב שנפטר — בדרך כלל מספר המסרבים לתרום לב עומד על 40% — גם מנהלי המרפאות מגלים לפתע התנגדות.

המתנה קטלנית

בעיקר זה הדבר על בתי החולים הקטנים. הם, שגם כך יכולים "להציע" איברים פחות מכפי שהיה זה אפשרי במצב של נכונות רבה יותר, חוששים לשמם הטוב. "הבחור מכל מגיעה קטנה בראש המצבים כלי רכב מיוחד להובלת איברים מסיע את איבריו". כך מתאר בורסט שמועה אופיינית הפוגעת בשמו של בית חולים זה או אחר.

בעבור מקבל הלב הפוטנציאלי, ירידה משמעותית בנכונות לתרום איברים היא תרתי־אסון. בהאנובר ממתינים דרך קבע 15 חולים אנושים ללב שישתל בהם. ועדת אתיקה של רופאים, פסיכולוגים ועובדי סיעוד כללה אותם ברשימה לאחר בדיקה מדוקדקת של התנאים הרפואיים, הנפשיים והסוציאליים שלהם. עם זאת, כל חולה רביעי כזה מת לפני שנמצא בעבורו הלב המתאים. אלה הזקוקים לחכות יותר מחודש נתקפים לא אחת בחלה. "הפציינט האופייני הנכנס ללחץ כזה הוא גדול גוף ודמו הוא מקבוצת דם נדירה יחסית", אומר בורסט. לב התורם חייב להיות לפחות בגודלו של הלב המקורי וקבוצות הדם אמורות להתאים, שאם לא כן יידחה האיבר החדש.

עוד זמן רב יחסרו לבבות של תורמים, גם אם בעתיד תשופר חלוקת האיברים ויגדל מספרם של התורמים הזקנים יותר. האם המחקר ייטיב את המצב ב־20 השנים הבאות? "השתלת לבבות של בעלי חיים, שימפנזות, לבני אדם היא כרגע בלתי מציאותית לגמרי" סבור בורסט, "כל עוד לא יימצאו תרופות טובות יותר במידה משמעותית לדיכוי הדחייה" של הלב החדש. לבבות מלאכותיים שווים לכל נפש לתקופת מעבר שלפני השתלת הלב, הוא מקווה, יהיו תוך 20 שנה. אם איבר שאיבה העשוי משריר גב יותיר את הלבבות המלאכותיים או את הלבבות המושתלים, הדבר יצטרך לעמוד לבדיקה וייעשו ניסויים בבעלי חיים.

בורסט יכול "לתאר לעצמו בבירור" שבשנים הבאות תתקבל תקנה משפטית בנוסח האמריקאי. בארצות הברית חייבים בתי חולים להודיע כאשר יש להם תורם פוטנציאלי (בין אם המדובר באדם המביע נכונות לתרום בעתיד ובין אם המדובר בלב הנמצא אצלם במאגר). חוק חדש שנחקק באוסטריה, בבלגיה, בצרפת ובסקנדינביה הוא רואה כבעייתי ביותר. על־פיו רשאים רופאים לקחת איברים בלא הסכמה, גם אם בתקופת חייו הביע התורם התנגדות לכך או אם קרוביו מסרבים. הכנסייה הקאתולית מגנה עד כה קבלת תקנה זו בגרמניה.

סמים בין טחנות־הרוח

הולנד מכבידה את ידה על יבואני ויצואני סמים, בעודה מבדילה בין סמים רכים (שאינם אסורים על־פי החוק) לבין סמים קשים (נגדם פועלים השלטונות ביד קשה) • את מקום ההרואין מתאילנד תופס היום באמסטרדאם הקוקאין מקולומביה

מאת הנרייטה בועז

אמסטרדאם

באורח מקרי, באותו שבוע במחצית נובמבר שבו ביקשה ישראל מהולנד לנקוט אמצעים תקיפים יותר כנגד יצוא סמים (לא חוקי, כמובן) לישראל, פעלה משטרת הולנד בתקיפות רבה נגד סוחרי סמים. אם כי פסימיסטים טוענים, שסחר הסמים לא נפגע קשה מן המבצע הזה.

בקשת ישראל נמסרה לקבוצת חברי פרלמנט הולנדים שביקרה בארץ. נמסר כי קצין משטרה ישראלי בכיר ביקש ב־13 בנובמבר את ציר הפרלמנט ההולנדי ה. גואלתור פרדייל, המתמחה בענייני משטרה (בנו של המפקד לשעבר של משטרת האג), שמשטרת אמסטרדם תנקוט אמצעים תקיפים יותר נגד כנופיית־הסמים הישראלית הפועלת בבירת הולנד. בישראל מאמינים, כי אפשר להצליח בכך על ידי שיתוף פעולה הדוק בין נציג משטרת ישראל המוצב בהולנד לבין הבולשת ההולנדית.

ספק אם שיתוף פעולה כזה יעקור מן השורש את יצוא הסמים מאמסטרדם לישראל, אך מקווים שאפיקי היצוא הללו ייסכרו. מזה שנים מוצבים שני קציני משטרה הולנדים בבאנגקוק, במגמה למנוע יצוא הרואין מתאילנד להולנד. אך עד כה התוצאות לא היו מרשימות. סחר הסמים השתנה במרוצת הזמן. היבוא העיקרי של סמים להולנד אינו הרואין מתאילנד כי אם קוקאין מקולומביה.

שתי תפיסות גדולות

את תמונת המצב הקודרת מאירים מדי פעם הישגים מרשימים במאבק נגד סוחרי הסמים הגדולים. ב־12 בנובמבר נתפס משלוח הקוקאין הגדול ביותר שהגיע להולנד, ויש אומרים, הגדול ביותר שנתפס אי־פעם באירופה. בשיתוף פעולה של משטרות הולנד, בריטניה, מערב גרמניה וצרפת, נתפסה במשאית שחנתה בפרוור של עיר הנמל ההולנדית רוטרדם, כמות קוקאין בת 245 ק"ג, ששוויה בשוק כ־75 מיליון דולר. חמשת הגברים שעסקו בפתיחת המשאית נעצרו, והקוקאין הושמד.

גילוי הקוקאין בהולנד לא היה מקרי, אך הוא נבע מגילוי מקרי של משלוח סמים בנמל סאותהמפטון בחוף הדרומי של אנגליה, כעשרה ימים קודם לכן. אנשי המכס הבריטים גילו במקרה מכולה שהגיעה מקולומביה ושנועדה לרוטרדם. המכולה הכילה מספר רב של שקי קוקאין. תכולת השקים הוחלפה, ובמקום סמים הוכנסו בהם דוגמים. אך ניתן לאניה להמשיך לייעדה. האוניה עם המכולה מקולומביה הגיעה לנמל רוטרדם ב־30 באוקטובר, אחרי שעגנה בנמל ברמן בגרמניה המערבית.

בלשים הולנדים ובריטים בלבוש אזרחי השגיחו היטב, 24 שעות ביממה, על המכולה שנפרקה בנמל רוטרדם. הם הניחו למשהודי המכולה להעמיסה על משאית ולהביאה אל אחד הפרוורים. רק כאשר החלו בפתיחת המכולה, פשטו שוטרים על חמשת החשודים ועצרו אותם. כמות הסמים שנתפסה במבצע זה היתה גדולה פי עשרה ממה שנתפס במהלך מה שנחשב לתפיסה הגדולה ביותר שבוע ימים בלבד קודם לכן, כאשר שיתוף פעולה של המשטרה ברוטרדם, אנטוורפן ואמסטרדם, הביא לתפיסת 25 ק"ג קוקאין.

בסך הכל, נעצרו בפעולות אלה 16 חשודים, נתיני מדינות שונות, בגילים בין 24 ל־52. על אחדים מהם נאמר, שהם מראשי סוחרי הסמים בהולנד.

רשת בולדוג

ב־10 בספטמבר ביצעה משטרת אמסטרדם פשיטה ברזוגנית על ארבעה בתי־קפה של רשת "בולדוג", לרבות "בולדוג פאלאס", שם נמכר חשיש. נעצרו הבעלים ואחדים מהעובדים. בתי־הקפה "בולדוג" אינם "מאורות חשיש" אפלות, הפועלות בסמטאות חשוכות. הם משגשגים מזה שתים־עשרה שנה ברחובות ראשיים. "בולדוג פאלאס", היהלום שבכתר של הרשת, שוכן באחת הכיכרות המרכזיות של אמסטרדם — כיכר ליידסה. זה בניין יפה, בן חמש קומות, ששימש בשעתו תחנת משטרה. אחרי שתחנת המשטרה הועתקה לבניין המרוחק כמה מאות מטרים משם, אל מאחורי התיאטרון העירוני, נרכש הבניין על־ידי רשת "בולדוג" והוסב לבית־קפה. זוהי נקייה ומסודרת אורות ביאנן. בקומת הקרקע פועלת "מסעדת בריאות" המתמחה במיצי פירות, לצד בית־קפה. משרד קטן של מחלקת התחבורה העירונית, מוכר כאן כרטיסים לחשמליות ולאוטובוסים. יש גם דוכנים למכירת חולצות־טי הנושאות את סמל ה"בולדוג". מעטים מהעוברים ושבים, החולפים על פני הבניין הזה מדי יום, הבחינו בעובדה שעל שלט ה"בולדוג" נראה גם עלה ירוק — רמז לחשיש שנמכר כאן.

מזה שנים מבדילה הולנד בין סמים רכים לבין סמים קשים. סמים קשים אסורים למכירה, אך סמים רכים נמכרים — אמנם, לא באורח חוקי. מאחר שבגרמניה המערבית אסור הסחר בסמים רכים, באים צעירים גרמנים רבים להולנד, ליהנות מן החופש היחסי בתחום זה. עד כדי כך פשט סחר החשיש בהולנד, שלפני שנים החלה תחנת־השידור "אורה" לשדר תוכנית קבועה ביום שבת אחרי־הצהריים, למחירי הסוגים השונים של חשיש (כגון מריחואנה אמריקאית או "לבנוני אדום"). מרשימה בתחנה העובדה, שהאחראי לתוכנית זו היה בנה של מי שהיתה בזמנו שרת־העבודה של הולנד (אם כי היא התגרשה מאביו זמן רב לפני כן ושבה להשתמש בשמה מבית הוריה).

ב־10 בנובמבר פשטו כשמונים שוטרים על רשת "בולדוג" ותפסו עשרה ק"ג חשיש וכן "עוגות חולי" — תופינים האפויים מחשיש. שלושים עובדים ושני בעלים נעצרו. העובדים שוחררו מיד. הבעלים — רק כעבור שלושה ימים. פשיטת המשטרה על "בולדוג" הוסברה בכמות הגדולה של חשיש שנמצאה שם. נרמז בכך שבתי־קפה שימכרו כמויות חשיש "צנועות", לא יוטרדו.

נמתחה ביקורת רבה על פעולת המשטרה נגד "בולדוג". המבקרים טוענים, שצריכת סמים רכים אינה מזיקה לבריאות יותר מצריכת משקאות חריפים, המותרים על־פי החוק. הוצגו שאלות בפרלמנט. ברור כי המילה האחרונה בעניין זה עדיין לא נאמרה.

אתה סובל מחוסר תחרותיות?

יגאל אילן חברה לפיתוח תוכניות שיווק בע"מ - שרותים בישראל ארה"ב ואירופה.
דרך חיפה 13 תל־אביב - טלפון: 252967 / פקס: 268020

למי שמחפש תשובות מעשיות בתחום השיווק

صكذا من الاجل

صورة عن الأصل

בארץ חלם

ראש השעם

חוזר האדם מארצות הגויים שמעבר לים כשהוא הלום ונבוך: שם מותר למהר. ויותר מזה: מותר גם שלא למהר. חוסר עקביות שכזו, ולכך הם קוראים ציוויליזציה. שיבואו לארץ חלם וילמדו השיכה מהי: שהרי אצלנו, מי שמעז להכביס להילוך חמישי בכביש תל־אביב–אשדוד (המכונה "מהיר") שם נפשו בכפו. ולא מהשיירית האורבת לו בפינה זו או אחרת עלולה לנחות המהלומה, אלא מבעלת בריתה ובת־חסותה הסמויה, הלא היא הטראנצפט.

כאחד שיש לי הצעה מעשית למשרד התחבורה, שהשורה התחתונה בה היא להזמין את אנשי התחבורה בארצות הגולה כדי שילמדו אצלנו פרק בהלכות הזרמת תנועה זהירה, כדאי להציג את התיזה מן ההתחלה. והרי היא: ראשית, כביש אשדוד הוא רק דוגמה. כל כביש המכונה "מהיר" בארץ חלם מתאים לתיאור הנ"ל. שנית – המהירות. לגויים בער להגיע מהר. הללו, העובדים חמישה ימים בשבוע, תשע שעות ביום (ללא קיצור של יום שישי הקדוש), ממהרים אפילו בתוך המפעלים. לא ייאמן: הם אפילו הולכים מהר, כדי להספיק. מי שרואה אותם תמיד ממהרים לאיזה יעד, תכליתיים עד זרא, עד יכול לחשוב – לפי ההיגיון החלמאי שלנו – שהם חושבים מהר ומבצעים מהר את המשימות שהחליטו עליהן בהתרצות מזורות. רק ברחובות הם מהלכים בניחותא, עתים בניגוחות לש־אלות של תיירים מארץ חלם, ויש להם אפילו הפנאי ללוות איזה חסר אונים מבינינו אל יעדו.

ובכבישים אותו היגיון בלתי מוסבר: יש הנוס־עים בניחותא, במהירות של 60–80 או 100 קמ"ש, ויש המאיצים ב־120–140 או 160 קמ"ש. הכל על אותו כביש "מהיר" ותמיד באותו סגנון חסר גיוון: הנוסעים לאט ב־100 קמ"ש, לדוגמה, עושים זאת בנתיב הימני בלבד. המאיצים ל־120 קמ"ש עוברים לנתיב השמאלי ו – לא תאמינו – שבים לנתיב הימני. המצב יכול להידרדר עוד יותר: במו עיני ראיתי כיצד בכביש "מהיר" עקף מאודהו ב־140 קמ"ש, ואפילו הוא שב לנתיב הימני. הדברים חוזרים במהירויות גדולות עוד יותר, וגם המבדיקים כ־170 קמ"ש חוזרים בכפייתיות אל הנתיב הימני לאחר העקיפה.

כאמור, יש להם מה ללמוד מאתנו. ויש להזמינם בדחיפות לארץ חלם, כדי שיישבו ורכיהם. עלינו להראות להם, למשל, את הכביש "המהיר" תל־אביב–אשדוד. כבר בנתיבי אילון הם יוכלו להבחין בנסיעה הבטוחה – בשני הנתיבים, נא לשים לב – במהירות של 60–70 קמ"ש. בראש השיירות יוכלו להבחין בנקל במשאית עמוסה אותו, ובמשאית עמוסה נוספת, נוסעות בזהירות מירבית. המשאית בנתיב השמאלי לא תפנה את משמרתה אלא כאשר נהג הטראנצפט, באמצעות סיסמה כלשהי, יודיע לאחיו בהגה המשאית כי הוא מחליף אותו. אמנם את הסיסמה הסודית לא הצלחתי לגלות, אבל יש בידי לחשוף את זהות הטראנצפט: רכב בעל לוחית רישוי בת שש ספרות, עשויה פיברגלס. במקרים נדירים, כנראה כאשר נהג־הפיברגלס חולה בשפעת או נקרא למילואים, יגייסו במקומו איזו תלת־גלגלית. במקרי חירום מסתבר כי גם מתנדב אקראי למועצה הלאומית למניעת תאונות יירתם למשימה, ברכב חדיש יותר, ובלבד לנסוע לאט, בנתיב השמאלי, כדי למנוע מאנשי חלם את סכנתה של המהירות המביישה.

למעשה, נושאים ראשי ההולך הללו בכל נטל הזהירות בדרכינו. הפקקים המשתרכים מאחוריהם וחוסר היכולת לעקוף את שתי השיירות, רק מעי־דים על מסירותם הבלתי נלאית למשימה. למען ההגינות, מגיע להם צל"ש או אולי אפילו תואר כבוד – למשל "ראש שעם" (והומור שפקקים עשויים ממנו).

ומה על ניידת המשטרה? אה, זו עומדת לה בצי־דותה ותופסת את מי שמנסים לחמוק מראשי השעם שלנו. וגם זאת כדאי שהגויים ילמדו מאתנו: הברית המופתית בין ראשי השעם ובין ניידות המשטרה הנעולות על חסידי המהירות. ורק חבל, שלעתים כה קרובות נהפך שיתוף הפעולה הפורה הזה – בדרך מסתורית – לברית בין הבתרים.

הצדק מאחורי המשפט

העקיפה, האחריות – והחוק

נהג הסוטה מנתיבו לנתיב הנגדי, כדי לעקוף, ונקלע להתנגשות חזי־תית עם הרכב הבא ממול, האם הוא אחראי לתאונה – או לא? "לא" קבע בית המשפט לתעבורה, למרות שב־תאונה נהרגו ארבעה בני־אדם ונוסף נפצע קשה. אפילו בית המשפט המחוזי, לשם ערערה פרק־ליטות המדינה, תמך בזיכויו של הנהג. הנימוק: הנהג שהגיח ממול נהג במהירות 120 קמ"ש, וללא רשיון. ואילו נהג ברשיון, ובמהירות המותרת בחוק, האם ניתן היה, בנ־סיבות שכבר נוצרו, למנוע את התאונה?

בית המשפט העליון, שאליו הגיעה פרקליטות המדינה לערעור שני, החליט להתייחס אל התאונה מתוך גישה דומה. הוא הפך את הזי־כוי להרשעה, וקבע כי העדר רשיון נהיגה, אין משמעו בהכרח חוסר מיו־מנות נהיגה, וכי גם עניין המהירות הגבוהה אינה משחררת את הנהג החוסם מאחריותו המוחלטת ל־תאונה.

פסק הדין הזה של בית המשפט העליון מוזכר בחוברת "פסקידין – תעבורה" בהוצאת לשכת עורכי הדין בתל־אביב ובעריכת עו"ד עמיקם לויתן, כבסיס להחלטתו של שופט התעבורה יוסף אליעז מבאר־שבע, בעניינו של הנאשם בריצה חליל.

התביעה טענה כי חליל עקף משאית בדרך לא פנויה בכביש באר־שבע–עוד. העקיפה נעשתה, לדברי התביעה, בשעת בוקר מ־אוחרת. לפתע ראה מולו רכב משטרתי. השוטר שנהג ברכב המשטרתי סטה לשוליים. נהג המונית טען בעדותו כי הוא לא ביצע עקיפה, אלא רק נסיון עקיפה, משום שכל שהספיק לבצע היה התיישרות רכבו עם גלגלי המשאית.

רק נסיון עקיפה

למרות שבתאונה זו לא היו נפ־געים, מצא השופט לנכון להתייחס בפירוט רב לטענה שהציג הנאשם: לא ביצעתי עקיפה. רק נסיון עקיפה. השופט אף הרחיק לכת וניסה למצוא את הסוגיה, על־ידי הבחנות רקות בין "עקיפה", "נסיון עקיפה" ו"סטיה" לצורך ביצוע עקיפה. בדרך חיפושיו אחר אס־מכתאות בחוק, הוא הגיע אל פסק הדין של בית המשפט העליון, הדן אף הוא בנושא העקיפה. זאת, משום שאותו פסקדין, שניתן במאי 84', יצר מהפכה־זוטא בשני עניינים עקרוניים: הוא נתן היתר לערער גם על "אני מאמין" של שופט, ובלבד שיש בעובדות כדי להצביע על טעות גלויה וברורה שמוצאות בי־סודה במסקנה מוטעית של השופט. ועניין השני לא פחות: בית המשפט העליון קבע כי לא מהירות נסיעה מופרזת, ואף לא היעדר רשיון נהיגה, של נהג הנוסע בנתיבו, יש בהם כדי לשחרר מאחריות את הנהג הסוטה מנתיבו לנתיב הנגדי.

פרשת התאונה, שבה דן בית המשפט העליון, התייחסה אל נהג המונית סלים יוסף סעיד. הלה נהג במונית, בסמוך לשעה שתים וחצי אחר הצהריים, בדרכו מעפולה לטבריה. הוא ביקש לעקוף משאית, שנסעה לפניו. כדי להתחיל בעקיפה הוא סטה לשמאל הכביש, אל הנתיב הנגדי. באותו זמן באה מולו מכונית פרטית. כשנהגה ראה את המונית, הוא ביצע סטיה שמאלה מכיוון הנסיעה־שלו, והתנגש בדופן הד שמאלי של המשאית, ולאחר מכן גם במונית. כתוצאה מכך נהרג נהג המכונית הפרטית ושלושה מנוסעיה, ונוסע נוסף נפצע קשה.

בית המשפט לתעבורה בעפולה החליט כי סעיד אינו אחראי לתאונה, משום שהוא נסע במהירות של 44 קמ"ש, בו בזמן שהמכונית הפרטית שבאה ממול נסעה – על־פי הערכת מומחה מטעם הסניגוריה – במהירות 120 קמ"ש, וכי התאונה נגרמה למעשה ממהירות נסיעתה של הפרטית, מהעובדה שהיא סטתה לשמאל הכביש, ומשום שנהגה נסע ללא רשיון. בקביעה זו תמך גם בית המשפט המחוזי בנצרת, שם נדון העניין בערכאת ערעור ראשונה.

סיכון ממשי

בית המשפט העליון, בהרכב שלושת השופטים מאיר שמגר (נשיא), מרים בן־פורת (משנה ל־נשיא) ומשה בייסקי, קבע כי מסקנות בית המשפט לתעבורה אינן מקובלות עליו. "כל אימת שנהג עוקף מכונית הנוסעת לפניו, חובתו העיקרית והמרכזית היא שלא להפריע לתנועה הבאה ממול, ואין הוא רשאי לבצע עקיפה, אף אם הכביש פנוי לפניו, אלא אם יש לו ראיה ברורה למרחק מתאים, המב־טיחה שלא תבוא תנועה פתאומית ממול בכיוון הנגדי, בשעה שהוא חוסם את דרכה על־ידי ביצוע העקיפה, לפני שיספיק להשלים את העקיפה בביטחון", קבע השופט שמגר. לכן, קובע נשיא בית המשפט העליון, הסיטה הכביש על־ידי הנאשם היא שהיתה הגורם לתאונה, שבלעדיה התאונה לא היתה כלל מתרחשת.

השופט בייסקי אף מצא לנכון להוסיף ביקורת משלו על התייחסות בתי המשפט בערכאות הנמוכות יותר אל עניין מהירות הנסיעה של נהג הרכב הפרטי, ואל העובדה שלהלה לא היה רשיון נהיגה. "בר־איות אין למצוא כל בסיס אובייק־טיבי לקביעה, כי הוא נהג במ־הירות 120 קמ"ש. המומחה דיבר על אומדן לאחר מעשה, ותו לא", קבע השופט בייסקי. הוא אף מצא לנכון להעיר, כי העובדה שלנהג המכונית הפרטית לא היה רשיון נהיגה, עדיין אינה מוכיחה כי הוא לא היה מיומן בנהיגה. "נהג המכונית הפרטית נהג בנתיבו שלו, שהוא היחיד בכיוון נסיעתו ואשר נחסם על־ידי המשיב (הנאשם – י.ב.) – ועובר לתאונה, הוא לא עשה שום מעשה אסור, ולא הוא שיצר את הסיכון, אלא המשיב", קבע בייסקי.

השופט אליעז, שהסתמך על פסקדין זה לעניין האחר, שגם שם נדונה האחריות בזמן עקיפה, לא מצא פתרון לסוגיית האבחנה בין סטיה מנתיב לצורך ביצוע עקיפה, בין נסיון עקיפה ובין ביצוע עקיפה בפועל. לעומת זאת, הוא מצא שם חיזוק רב לנקיטת עמדה רציונאלית לאירוע, בהכרעת הדין המנומקת כותב השופט אליעז: "מה לי עקיפה ומה לי נסיון עקיפה – הנאשם גרם כאן סיכון ממשי להתנגשות חזיתית, בשל יציאתו לעקיפה בדרך לא פנויה, וההתנגשות נמנעה אך ורק בשל מיומנותו, קור רוחו ונסיונו בנ־היגה של השוטר, שנהג ברכב המשטרתי שהגיע ממול".

בית המשפט העליון ובתי המשפט בערכאות הנמוכות יותר, שהחליטו ללכת בעקבותיו, קבעו תקדים מרחק: לא מהירות מופרזת – על־פי החוק – ואפילו לא העדר רשיון נהיגה פורמאלי (להבדיל ממיומנות בנהיגה), יש בהם כדי להכניס אחריות לתאונה. בסטטיסטיקה ה־משטרתית, קרוב לוודאי, עדיין משובצת אותה תאונה כאילו נגרמה בגלל "מהירות מופרזת".

ה"אומגה" של אופל

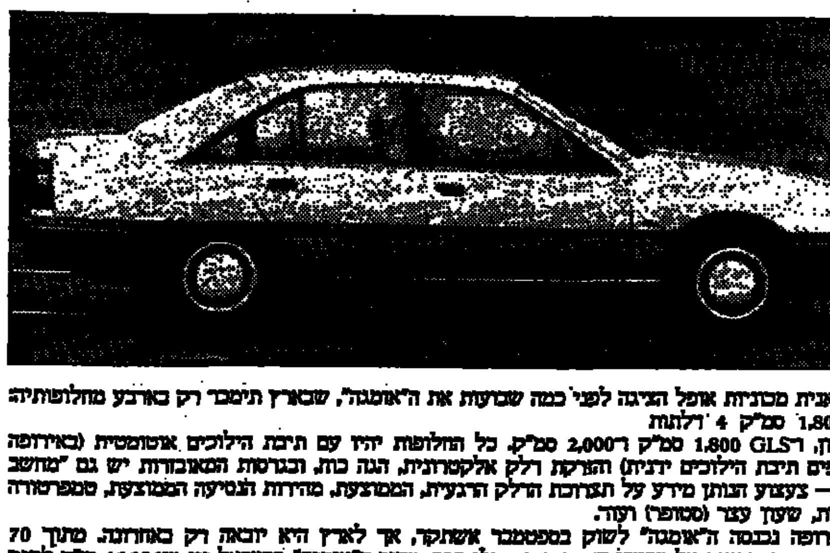

יבואנית מכוניות אופל הציגה לפני כמה שבועות את ה"אומגה", שבארץ תימכר רק בארבע מחלופותיה: LS 1,800 סמ"ק 4 דלתות וקראוון, ו־GLS 1,800 סמ"ק ו־2,000 סמ"ק. כל החלופות יהיו עם תיבת הילוכים אוטומטית (באירופה מעדיפים תיבת הילוכים ידנית) הזרקת דלק אלקטרונית, הגה כוח, ובגרסות המאובזרות יש גם "מחשב דרך" – בצעצע הנותן מידע על תצרוכת הדלק הרגעית, הממוצעת, מהירות הנסיעה הממוצעת, טמפרטורה חיצונית, שעון עצר (סטופר) ועוד.

באירופה נכנסה ה"אומגה" לשוק בספטמבר אשתקד, אך לארץ היא יובאה רק באחרונה. מתוך 70 ההזמנות כבר נוסעים על כבישי הארץ כ־40 כלי רכב. מחיר ה"אומגה" בישראל נע מ־65,286 ש"ח לדגם הבצע, ומגיע עד 118,880 ש"ח לדגם הגדול, המאובזר ביותר. המחירים כוללים מע"מ, אינם כוללים הפקה, נכונים לאחד באוקטובר.

בתכנון פרוייקט ה"אומגה", יצירת הקונצפציה שלה ובניית קו הייצור, השקיעה חברת אופל בשני מיליארד מרק. לקראת הכ־נסת ה"אומגה" לייצור, עבר המפעל שברוסלסהיים שליד פרנקפורט מודרניזציה הכוללת מערכת בקרה ממו־חשבת ורובוטיזציה של קו הייצור. על־פי התחזיות המוקדמות ל"אומגה", תוחלת חיי הדגם היא חמש עד שש שנים.

באחרונה השקיעה חברת ליאו גולדברג, יבואנית אופל, 2.7 מיליון דולר בפיתוח אתר למסירת רכב חדש, מוסך מרכזי ל־45 נקודות עבודה ומשרדים. האתר החדש נמצא באיזור התע־שייה של פתח־תקווה.

דרך הגבורה נוע תנוע

עיריית גבעתיים פנתה באחרונה לחברת נתיבי איילון בבקשה לתכנן בעבודה, בתכנון ראשוני, את דרך הגבורה. הכביש הזה, הנוגע בקצהו בתחום השיפוט של תל־אביב ועובר בחלקו גם בתחומי רמת־גן, ידע במשך שנים ארוכות תהפוכות כתגר כביות מיתאר, שמנעו את סלילתו. עקב כך מצאו לעצמן המכוניות הרבות דרך אל הרחובות הקטנים של בתי מגורים, ולטענת התושבים, רבות מן התאונות הקטליות ש־אירעו שם, בעיקר עם ילדים, נגרמו בגלל התנועה הסואנת שהרחובות הקטנים אינם בנויים לה. החלטת עיריית גבעתיים הנכונות לחדש את תוכנית המיתאר הישנה, תגרום לרבים־רבים בעיר להיאנח אנחת רווחה.

את המאסה הכבדה של התנועה מתל־אביב לכביש גהה ולכיוונים אחרים, אמורים לשרת עורקי תנועה כמו דרך השלום, דרך אלוף שדה הממשיכה אותה, ועל־פי תוכנית המיתאר הישנה – גם דרך הגבורה. אלא שדרך הגבורה לא נסללה עד תומה. בעבר, בקטע הלא סלול, היתה דרך עפר שקישרה בין הקצה האחד של הכביש הסלול ועברה דרך "שטח תשע" (אתר בגבעתיים המיועד לבנייה), משם מצאו הנוס־עים את דרכם אל דרך אלוף שדה. אלא שלפני שנים החליט מי שהחליט בעיריית גבעתיים, להניח סוללה ולחסום את דרך העפר. כלי הרכב נאלצו מאז למצוא את דרכם בין הרחובות הצרים של שכונת תל־גנים השקטה, בפקקים אינסופיים. חיי התושבים נעשו בלתי נסבלים. הפגנות שנערכו בזמנו, ומכתבי תלונה חוזרים ונשנים של התושבים, לא הואילו. נימוק לחסימת דרך העפר ולביטול תוכנית המיתאר – לא ניתן. העירייה פשוט התעלמה, והדיונים לסיבות האמיתיות ל־השעיה של סלילת דרך הגבורה פרחו בקרב תושבי העיר.

רבים וטובים בגבעתיים כבר אמרו נואש. אלא שלמציאות דינ־מיקה משלה. לא רק ראשות העיר התחלפה. גם "שטח תשע" קיבל תנופה, והאתר השומם צפוי לראות בעתיד צמיחה רבתי של בנייני מגורים. תושבי תל־גנים נבהלו כיצד יוכלו רחובותיהם הצרים לעמוד בתוספת מאסת כלי הרכב שתיווסף עם אכלוס בנייני "שטח תשע"? כיצד יוכלו ילדיהם להגיע לבתי הספר מבלי להסתכן מדי יום?

השאלה, שהופנתה לעיריית גבע־תיים, זכתה בתשובה בלתי צפויה. לפתע, מבוזתם של התושבים הנואשים: תוכנית דרך הגבורה הד־חייתה. מנכ"ל נתיבי איילון, אינג' דני הולצמן, שהתבקש להכין את התכנון הראשוני, אומר כי הכביש, באורך של כ־2 ק"מ, עתיד להיות דו־מסלולי – שני נתיבים לכל כיוון. בשלב הראשון מתוכננים בו שלושה רמזורים: האחד במפגש הרחובות הרצוג עם בן־גוריון (מר־דיוקו?), השני במפגש עם רחוב המאבק ליד משטרת גבעתיים, והש־לישי בהתחברות לדרך השלום בתל־אביב.

העלות המשוערת לשלב א' של הפרויקט, לרבות הרמזורים, היא 4.5 מיליוני דולר. התכנון המוקדם, הכולל גם בדיקת כדאיות כלכלית, צפוי להסתיים בתוך חודש. הממצאים יוגשו לעיריות הנוגעות בדבר ולמשרד התחבורה, לאישור תקציבי. "מרגע קבלת האישור התקציבי ניתן יהיה לסלול את הכביש ולסיימו בתוך שנה וחצי. אבל אני משער כי התוכנית תבוצע לבסוף בשלושה שלבים, שלב בכל שנה, מתוך אילוצי תקציב" מבהיר הולצמן.

רחפת כקו מהיר

מה לא נאמר על העומס בכבישים? לעיקר הפופולריות זוכים, בין היתר, עמוסים (שהפכו גם "ארומים") כמו כביש עכו–נהריה, עכו–מפרץ חיפה, וגם כבישי חיפה–תל־אביב או תל־אביב–אשדוד. ההצעות עד כה לפתרונות – רכבת פרוורים, רכבת תחתית – כבר הפכו לשגרה, שמעטים מאמינים כי תתגשם איפעם. מחקרים נעשו, מחקרים ייעשו. יהיה מי שיתפרנס מהמצב, ועם ישראל ימשיך להתפוקק.

אלא שבעם ישראל יש גם מי שחושבים בצורה מקורית. הנה כבנא מרמת־גן סבורה, כי ללחץ בציר התנועה הארצי צפון–דרום, יכול להימצא פתרון, לפחות חלקי, רחוקא בים. היא מספרת כי בטיוליה הרבים לאיי יוון היא מרבה להשתמש ברחפות כאלו לצורך המעבר מאי לאי. כלי תחבורה זה, שהוא מהיר מסירות רגילות, הוא מקובל מאוד שם. לדבריה, גם טורקיה פתרה בדרך דומה את לחץ התנועה בעיר איסטנבול, שנמצאת בחלקה בצד האסיאתי ובחלקה מעבר למיצרי הבוספורוס, בצד האירופי. התנועה על גלגלים מתבצעת שם מעל מיצרי הבוספורוס, על גשר אחד בלבד. מאחר שהמצבים מרובים מן היכולת של הגשר, האחר, מספרת כבנא, משתמשים אלפי תושבי העיר ברחפות מהירות עוד יותר מאלו הנהוגות ביוון.

"נראה לי כי בעיות תחבורה כבדות יכלו למצוא את פתרונן על־ידי הנהגת שירות רחפות כמו בציר ראש־הנקרה ועד אשדוד", אומרת כבנא. הרעיון נשמע הגיוני. הוא אפילו העלה הרהור, כיצד זה קרה שמישהו לא הגה אותו קודם לכן. ושמא כן?

דובר משרד התחבורה שנשאל על כך, השיב כי אם יבוא יום ויעלה את הרעיון, תוך הצגת תוכנית תיפעול, יתייחסו לכך במשרד התחבורה.

תמרורים חדשים

בימים אלה נכנסו לתוקף שני תמרורים חדשים:

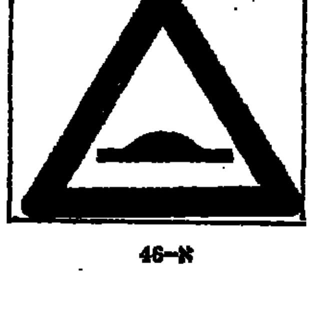

א–46

התמרור מזהיר כי "פסי האטה לפניך". התמרור צריך להיות מוצב 50 עד 100 מטרים לפני הפס הקרוב.

בצידו הימני של הכביש או בשני צדדיו.

א–47

התמרור מזהיר מפני חיות־בר העשויות ל־חצות את הכביש. הוא צריך להיות מוצב כ־150 מטרים לפני מקום החצייה של חיות הבר, בצידו הימני או משני צידי הכביש.

הבהרה

ברשימה תחת הכותרת "על גמדים, תגודות בטיחות ושאלת הפטור", שפורסמה ביום א' שעבר, הובאה תגובת דובר משרד התחבורה. למעשה, ה־תגובה ניתנה בחלקה על־ידי עוזרת הדובר, והיא זו שאמרה כי יתכן שהכוונה היא לגמדים, וכי לשון החוק אינה מובנת לה.

האופניים והכבוד העצמי

הבעיה העולה מן הציור היא מיקומו בכביש של רוכב האופניים המתכונן לפנות שמאלה. לפי החוק חייב הרוכב לפנות שמאלה מצידו השמאלי של הנתיב השמאלי. בדרכו לנתיב הפנייה חייב הרוכב לחלוף על־פני שלושה נתיבים שבהן נוס־עות מכוניות מהירות ממנו, וזו פעולה מסוכנת ממדרגה ראשונה.

בסיום הפנייה יצטרך הרוכב לחזור לימין הנתיב הימני – ולחלוף על־פני נתיבים שבהם נעות המכוניות המהירות ממנו.

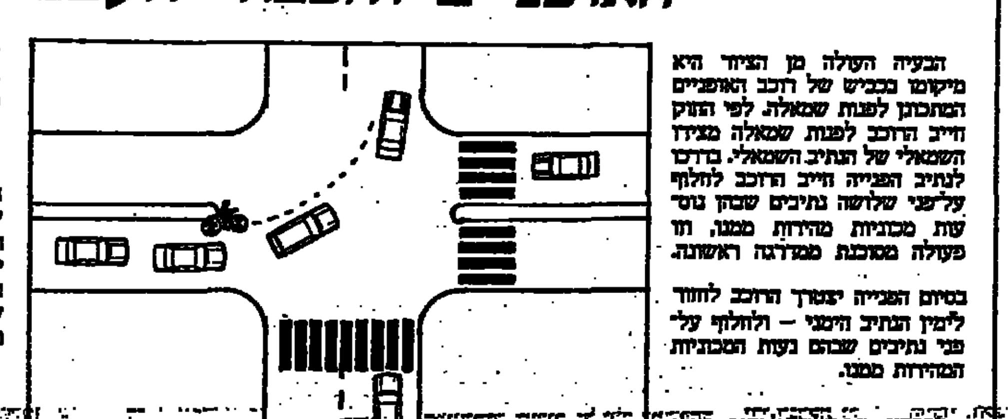

הפתרון המומלץ לבעיה אלי־... יפגע מעט בגאוותו של רוכב האו־פניים, אך במקרים רבים אין מנוס מכך, אם ברצונו לשמור על חייו.

על רוכב האופניים לעצור לפני מעבר החצייה בנתיב הימני, ל־העלות את אופניו למדרכה ולהו־ליכם דרך שני מעברי החצייה אל הכביש שלעברו רצה לפנות. שם יוכל שוב לרדת לכביש ולהמשיך בנסיעה, מבלי שיהיה עליו לחלוף על־פני נתיבים אחרים עמוסי כלי רכב מהירים מאופניים.

מתוך "נתיב ירוק" של "נתיבים"

נא להכיר:

המנתבים מאחורי הקלעים

הם שלושה. מבחינת מאבקם המשותף והמשולב בתאונות הד־רכים, אפשר לקרוא להם שלושת המוסקטרים. לא בשל הרבות, אלא בזכות החדישות, המקצועיות, ופה ושם – גם חוש ההומור. נא להכיר:

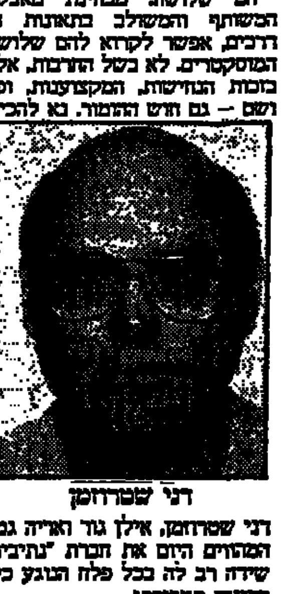

דני שטרוזמן

דני שטרוזמן, אילן גור ואריה גמוז, המהווים היום את חברת "נתיבים", שידה רב לה בכל פלח הנוגע כיום בחינוך תעבורתי.

במדור זה מובאים לעתים תכופות קטעים מתוך "נתיבים". לעתים נדירות יותר מצוטטים כמה מ־אנשיה. הגיע הזמן לספר, במה זכו הללו להיות מורים ומנחים בתחום התעבורה.

בכל שהם מורים בעצמם, הגיעו לידי הקמת החברה לאחר שנואשו מלעשות את הדברים הנראים להם חשובים – וניתנים לביצוע – במסגרות הקודמות שעבדו בהן. הדברים אמורים בעיקר במועצה למניעת תאונות. בכל גוף ישן, הולכת המועצה בתלם, עוסקת יותר בענייניה שלה מאשר במשימות שהמציאות המשתנה מציגה מפעם לפעם.

כך קרה לדני שטרוזמן, שהחל את הקריירה שלו כמורה נהיגה, ועם הזמן הלך לעבוד במועצה הלאומית למניעת תאונות, כראש מחלקת ההדרכה, וגם כראש מדור הדרכה והסברה בענף בטיחות בדרכים בצה"ל. אילן גור היה איש רדיו, שחקים וערך בגלי צה"ל את התוכנית המצליחה "גלגלי צה"ל". הוא גם עסק בריכוז מיבצעים במועצה הלאומית למניעת תאונות. אריה גמוז בא מאגד, שם עסק בהוראת הנהיגה באוטובוסים, עבר לתפקיד מנהל הדרכה ארצי ואחראי על מוסכי אגד, ובתוך כך, אף הושאל למשרד העבודה, שם הקים וניהל את בית־הספר לתחבורה בתל־אביב.

כיום, ומאז הקמתה ב־1983, עובדת חברת "נתיבים" עם משרדי החינוך והתחבורה, עם חברות גדו־לות המעסיקות צים של רכב קל וכבד, וכן היא עוסקת בהדרכה בפועל בפרויקט לימוד הנהיגה בבתי־הספר התיכוניים. לבד מזה, היא בונה תכניות למתנ"סים, ל־מינהל הבטיחות, למשרד החינוך ולכל מי שמזמין. השלושה אף עוס־קים בכתיבה ועריכה של העלונים "דף לנוהג" ו"נתיבים", המופצים למנויים ברבבות עותקים.

אילן גור

דני שטרוזמן מספר, כי כאשר רצו חברות החשמל או מקורות להעביר קורס השתלמות לנהגיהן, כדי לפתח בהם את המודעות לבטיחות ולהביא לפניהם חידושים ותוספות בתקנות התעבורה או חידושים טכניים ברכב – פנו ל"נתיבים".

"הגישה שלנו לבטיחות אינה בדיוק הרצאה על הנושא. אנחנו מעדיפים לקחת תאונה אחת או שלוש, על פרטיהן, ולנתח את אשר קרה. זאת לדעתנו דרך יעילה יותר להפקת לקחים, בעיקר כאשר מדובר בנהגים מקצועיים, שמבלים שעות רבות בכבישים", אומר שטרו־זמן. למתנ"סים, לדוגמה, פיתחו תכנית הדרכה מיוחדת לקשישים. הייחוד שבה היא הכשרתם של חלק מן הקשישים להדרכה בתחום זה, את אשר למדו הם מעבירים אחר־כך לחבריהם במתנ"ס. דרך זו חוסכת כוח אדם, מאפשרת תעסוקה אמי־תית לקשישים המדריכים, ותורמת כלי־תקשורת טוב יותר: חזקה על אותם קשישים שימצאו דרך ללבם של בני־גילם.

טכניקה דומה מופעלת גם בבתי־הספר התיכוניים. כאן היתה זו המועצה הלאומית למניעת תאונות, שביקשה מ"נתיבים" לבנות לה את תכנית ההדרכה למתנדבות אישית לצעירים. אנשי "נתיבים" הדריכו סטודנטים, המעבירים את החומר לתיכוניים.

אחד המפעלים שאנשי "נתיבים" גאים בו יותר מכל הוא קורס הנ־היגה לתיכונים. ההצלחה שם טב־עית. והוכחת התוצאה מתמשכת זו, של בני־נוער המצליחים להוציא רשיון נהיגה בשיעור ניכר מעבר לסטטיסטיקה הכללית, ובקלות רבה עד מאד, צריכה להתריע על חסרונותיה של שיטת הלימודים הרגילה.

גמוז, האחראי על הפרויקט הלכה למעשה, מסביר כי ההבדל המהותי הוא בכך, שלתיכונים ניתן חינוך תעבורתי, בניגוד ל"תרגילי קבלת רשיון" (מושג המוכר לימודים כדי לדעת, להבדיל מלימודים כדי לעמוד בבחינות הבגרות). על־פי תכנית "נתיבים", ניתן השיעור

אריה גמוז

בכיתה, ומיד אחריו ניתן התרגול ברכב. בתוך זה כלולה התייחסות לכביש מנקודת־המבט של הולך רגל ורוכב אופניים, והתנהגותם הנאותה בכביש.

באותה מסגרת, תלמיד המפגין נטיות מסוכנות, כגון נהיגה באמצע הכביש (במקום הנתיב הימני), נטייה "לחתוך" בסיבוב וכדומה, זוכה מיד ל"היתפלות" המורה על התופעה. גמוז מספר, כי תלמיד כזה לא יורשה לעבור לשלב הבא, עד שיצ־ליח להיגמל מן ההרגל הלקוי. "נטיות מסוכנות יש לשרש בעודן באבן בטרם ייהפכו להרגל. זה לא נעשה, בדרך כלל, בלימודי הנהיגה הרגילים. גם מסיבה זו, תלמידים עוברים את המבחן, מקבלים רשיון, ומהר שבים ונוהגים על־פי הב־סיות הפסולות, שכבר הספיקו להיהפך להרגל", הוא אומר.

עם זאת, מבקשים השלושה להדגיש, כי את התכנית הזאת בנו הסכביון, אגף החינוך ואגף הרישוי, ואילו הם רק שיכתבו אותה, ומפעי־לים אותה ארגונית ומקצועית. "אנחנו עובדים בשיתוף פעולה הדוק הן עם מורי הנהיגה, הן עם רכזי מיבצעים והן עם כותבי תכניות. אנחנו "המנתבים", הם אומרים.

מבצע מנויים מדהים!

גלובס

אם אתה נוהג לקרוא "גלובס" אתה עשוי לנהוג בקרוב ב.מ.וו 316!

במבצע המנויים של גלובס תוגרל מכונית ב.מ.וו 316, 1600 סמ"ק. (כל המיסים שולמו). ההגרלה תערך ב־15.2.88.

מי משתתף בהגרלה?

מנוי מביא מנוי

תוקף המבצע – 15.11.87-31.1.88

גלובס העתון שיודע ראשון

עיריית תל-אביב-יפו

הארכת מועד הגשת מכרז מס' 352/87 (מכרז פרסום) המועד האחרון להגשת המכרז מוארך מיום 3.12.87 עד ליום א' 13.12.87 בשעה 14.00.

המסירה היא ע"י משלוח בדואר רשום או במסירה אישית בבניין העירייה, יח' דואר ורישום, חדר 1224 (קומה 12).

נא לוודא רישום מסירת המכרז

הוליס

חברה פיננסית ומסחרית נ.ו. אמסטרדם

בהתאם לתנאי ההצעה של תעודות השתתפות רשומות על שם, נושאות ריבית משתנה בהלוואה אשר הוליס נתנה לסוכנות היהודית לא"י לפרעון בשנים 1983 – 1993 (הלוואה 33), נקבע שעור הריבית אשר תשולם ביום 1 ביוני 1988 עבור התקופה: 1 בדצמבר 1987 עד 31 במאי 1988 ל־6 1/2% לשנה.

לוקסינוומסט ס. א.

לא מכרת
לא שילמת
רק לוח העיר
קבלת מודעות
מ־8.00–20.00
03-371261

חוסננו במשמעת־השיגרה

מאת פרופ' יחזקאל דרור

ישראל עומדת בפני הכלמות קריטיות בעיצוב תורת המלחמה, בחירת מערכות נשק, בניין סדר הכוחות ועוד. אולם אסור שעיסוק זה ב"גדולות" יבוא על חשבון הקפדה על "קטנות". במיוחד, ליקויים בשיגרת העבודה היום־יומית עלולים לקעקע את הבסיס החיוני לטכנולוגיה מתקדמת ולי תורת מלחמה מתוחכמת. דווקא המורכבות של שדה קרב עתידי, שבו יופעלו "חלופות צה"ל" מחייבת הקפדה יתרה על קטנות. אסונות החלליות בארצות הברית, הכור הגרעיני בברית המועצות אינם אלא המחשה דרמאטית לסכנות שבשילוב טכנולוגיה גבוהה עם אי־הקפדה על נהלי שיגרה.

היו אמנם "מטכ"לים" שהקפידו על משמעת־שיגרה, אך צה"ל בכלל לוקה וסובל מאוד מהיעדרה. ההיסטוריה של המלחמות, הדו"חות של מבקר המדינה, הזיכרונות האישיים של מצביאים, הדו"חות של ועדות חקירה וקצינים בודקים למיניהם — כל אלה, בצד הניסיון האישי של מרבית אזרחי ישראל המשרתים בצה"ל, מביאים למסקנה החד־משמעית שצה"ל לוקה בחוסר משמעת־שיגרה. הצלות המקובל במחזור האמורה אינה אלא דוגמה כלכלת וכואבת, אחת מני רבות, לזלזול בצה"ל במה שנחשב לקטנות.

לא קשה להסביר את חולשת משמעת־השיגרה בצה"ל. בצדק שם צה"ל את הדגש על דבקות במטרה, יוזמת המפקד ומאמץ עליון בשעת קרב. מכאן גולשים בקלות למסקנה הלא־נכונה, שכל השאר אינו חשוב. ניסיונות נפל לחזק את משמעת־השיגרה במבצעי הקפדה קצרים על טיב התלבושת, הגבירו בסופו של דבר את הזלזול בה. האמת היא שרבים מהמפקדים אינם מעריכים משמעת־שיגרה ואינם מקפידים עליה במעשיהם הם, והתוצאה הבלתי נמנעת היא שחיילים מצפצפים על השיגרה ועל פקודות־קבע.

היעדרה בצה"ל פוגע בביטחון הלאומי

תופעה ברמה הלאומית

בעצם אנו עוסקים בתופעה כלל־לאומית המשפיעה גם על צה"ל. אי־סדר, חוסר דיוק, היעדר שיגרה מחייבת וזלזול בנהלים מאפיינים את כלל החברה הישראלית. בין שנסביר זאת במאפייני ארצות המוצא של רוב האוכלוסיה וגם בתרבות הגטו, בין שהסיבה נעוצה בנסיבות גיבושה של החברה הישראלית ובין שהדבר כרוך בשכיחות המשברים ומצבי החירום, התוצאה היא אותה: החברה הישראלית מזלזלת בשיגרה. עובדה זו מכתיבה את המציאות בצה"ל, אלא אם כן הוא אותו באמצעי־נגד נמרצים ושקולים היטב. אך את זאת אין צה"ל עושה.

הקשר בין המציאות בצה"ל והמצב בחברה הישראלית עוד מוסיף על חשיבות המאבק למען משמעת־שיגרה בצה"ל. אין להגזים ולהעמיד חברה ממושמעת ומקפידה על קוצו של יוד כאידיאל לישראל, שכן גמישות, יצירתיות, עידוד היוצא־דופן והימנעות מהליכות־יתר "לפי הספר" הם הכרחיים לחברה חופשית ויוצרת ולשגשוג חברתי־כלכלי. אולם גם זלזול־יתר במשמעת־שיגרה צופן בחובו סכנות רבות, שכן תעשייה מודרנית, כמו שירותים חברתיים יעילים, מחייבים משמעת בעבודה היום־יומית.

מכאן המסקנה שעל צה"ל להגביר את משמעת־השיגרה — הן לצרכיו הוא והן בתפקידו החינוכי־לאומי. לכך השלכות מעשיות רבות. החל בדוגמה אישית של כלל הפיקוד והבלטת הנושא בהכשרה הצבאית לכל רמותיה וגמור במדיניות תמריצים ועונשים. דרוש גם לחזור לרעיון של "אגף מפקח כללי", עם שלוחות שדה העוסקות בבקרה שיטתית אחר מילוי הוראות השיגרה, נוסף על אחריות שרשרת הפיקוד ובחזקת שמירה על השומרים.

אולם תנאי מוקדם לשיפור משמעת־השיגרה הוא הכרה בחיוניותה. דרוש עיסוק בקביעת מדיניות ברמת הממשלה והעיצוב מחדש של תורת הביטחון הלאומי החוזרת אותי לחשיבות של "קטנות" מסוג משמעת־שיגרה. לא רק לצורך מניעת אסונות כאלה או אחרים אלא כתשתית חיונית לחוזק לאומי, הבנוי על שילוב של מצוינות אנושית עם טכנולוגיה גבוהה. רק כאשר יגיע הפיקוד הבכיר להכרה שמשמעת־שיגרה בכל התחומים הכרחית לניצחון בשדה קרב עתידי, כמו לביטחון שוטף, יבוא המהפך הדרוש בצה"ל.

נאומי שמיר לא יקרבו את השלום

מאת משה קול

ראש הממשלה יצחק שמיר משמיע באחרונה קריאות פתטיות אל המלך חוסיין להיפגש יחדיו כדי לנהל משא ומתן לשלום. עתה בא שמיר במאמי והציע לחדש את המשא והמתן על האוטונומיה. הוא יודע כי הערבים לא יסכימו לאוטונומיה מוניציפלית, שאין בה תוכן ממשי, והוא יודע, עתה כי ללא פתיחה בוועידה בינלאומית, לא יתחיל משא ומתן לשלום עם ירדן.

מעמדו של המלך חוסיין התחזק אחרי ועידת הפסגה ברבת־עמון. נתקבלו החלטות ברורות, ועתה הבהיר גם הנשיא מובארק כי ללא ועידה בינלאומית לא יקודם המשא והמתן לשלום. בכל בירות העולם מודיעים כי ועידה בינלאומית הכרחית לפתיחת משא ומתן לשלום. האמריקאים מוכנים לערוב לנו שוועידה כזו לא תכוף פתרון. האם יהיה ניסיון כזה הם יעונו יחד איתנו. הרוסים הודיעו כי בלי ועידה אין סיכוי לפתיחת משא ומתן לשלום. יש לנו תנאים לגבי שיתוף הרוסים בוועידה — כינון יחסים דיפלומטיים אתנו ורשות ליהודים לצאת אלינו.

אך אם ברצוננו להתחיל במשא ומתן לשלום, עלינו להוזיל מהכרזות קיצוניות. מה פתאום נזכר עתה שמיר באוטונומיה? הגיע הזמן שראשי הליכוד ידעו כי לשלום יש מחיר — לא נקבל אותו ללא פשרות ממשיות. בגין שילם בשעתו ביוקר רב עבור השלום עם מצרים, ובקרוב ימלאו 10 שנים לשלום עם קהיר. כולנו שבעי רצון ממנו, אף כי יש לפתח אותו עוד יותר. תמורתו מסרנו את כל סיני, כי ללא המחיר הזה לא היינו זוכים לשלום. אני יודע כי ליהודה, שומרון ועזה יש משמעות אחרת לגבי חלק מעמנו, אך הסטאטוס־קוו יביא אותנו למלחמות חדשות ולא תהיה תקווה לשלום.

המלך חוסיין יודע כבר כי לא יוכל לקבל כל מה שרצה — החלטות פסגת עמאן בנושא הן הצהרתיות. אלא שללא פשרה טריטוריאלית או פונקציונלית, לא יכון שלום. שמיר לא יכול לכוף על חוסיין משא ומתן כרצונו הוא, ושום נאומים והצהרות לא יעזרו בירדן, שהרי מוכבר בוועידה בינלאומית לפתיחת המשא והמתן לשלום. ההצהרות לשתף רק את שתי מעצמות־העל לא הצמיחו לעת עתה דבר.

האם רוצה שמיר לסחוב את העניינים עד שייכון ממשל חדש בוואשינגטון? מניין לו שזה יהיה טוב יותר ממשטרו של הנשיא רייגן? קשה לי להבין את שרי מפלגת העבודה הרוצים לקדם את השלום אך מסתפקים אף הם בהכרזות בלבד — עליהם לדעת כי ממשלה זו לא תזיז את השלום. האם רוצה פרס לשים את הסטמאות הד תוכניות לשלום במרכז התעמולתי שלו לבחירות הקרובות? הגיע הזמן שהמערך יחליט איך הוא רוצה להתקדם לשלום, כי הדרוש הוא שמירי רוצים להמשיך בממשלה הזאת עד סוף הקדנציה, ועמדותיהם יוצרות מבוכה בציבור שלהם עצמו. הם לא קידמו את פתרונן של בעיית ההתיישבות העובדת; לא הצליחו עם ההסתדרות להציל את קופת החולים הכללית מהתפוררות. האם הם רוצים בחוק בריאות ממלכתית? לציבור לא ברור מה הם רוצים. הדרוש הוא כי הם במבוכה ואינם מוכנים לנטוש את השלטון ולפתוח במאבק ציבורי על העניינים הגדולים של המדינה. מותר לנו לבקש מהם הבהרות.

שלטון החוק נפגע קשה

דו"ח ועדת לנדוי והאירועים שלאחריו הביאו לדיכאון קשה בעם. אם אפשר היה אצלנו לשקר 16 שנים, ועוד ממשיכים — אבוי אנו באים. הרי התפארנו בדמוקרטיה שלנו. לא בנינו כאשר ראשי הממשלה היום ובעבר יצאו להגן על השב"כ אחרי פרשת קו 300. לא היה להם האומץ להודות שטעו או, אחרי פרסום דו"ח ועדת לנדוי, צריך להיות ברור לכל כי הביטחון אינו מעל החוק.

אני מקווה שמסקנות ועדת לנדוי תוגשמנה, אף כי לא ברור לי מה פירושו של דבר שאפשר להשתמש בלחץ פיסי מסוים? מי יקבע את הגבולות? יש להבטיח כי דו"ח לנדוי אמנם יפתח תקופה חדשה בשב"כ, ושמנהיגי המדינה יהיו זהירים בהגנה על דברים שלא ראוי להגן עליהם. אנו יודעים כי השב"כ מגן על חיינו ואנו מעריכים את מעשיו. אולם כל אחד במדינה, בכל תפקיד, חייב לדעת כי שלטון החוק הכרחי למשטרנו ובעניין זה אין פשרות.

המתרחש בהסתדרות הציונית מסוכן מאוד

בעיתון זה כתבתי בעבר מספר פעמים כי הבחירות וההתחדשות בהסתדרות הציונית — אם לא תבוא התחדשות עם רפורמות, ינסו לכוף שינויים מבחוץ. עתה אנו עומדים במצב טראגי: היו בחירות לקונגרס הציוני ובהם מליון ו־200 אלף ציונים בארצות רבות. עתה באים 10 יהודים, מראשי המגביות, ורוצים להחליט במקום הקונגרס הציוני מה יתרחש בהסתדרות הציונית אחרי הקונגרס. אם ייכנעו להם, זה סוף הדמוקרטיה הציונית. חייבים לחדש ולשפר, אך לא לפי פקודות של יהודים שלא נבחרו לתת הוראות לקונגרס הציוני. התייעצויות כן, אך לא דיקטאט, לא כפייה, כי כפייה פירושה שההסתדרות הציונית חדלה להיות הגוף המרכזי בעם היהודי.

לעת עתה לא קם כוח אחר במקומה. ביהדות ארה"ב יש מנהיגים, אנשי רוח, ולא יתכן שאלה שמגייסים את הכסף למגביות ידברו בשם יהדות התפוצות. הם יכולים וצריכים להיות שותפים, אך עליהם לדעת את הגבולות המותרים להם.

ניצחון מצרי חשוב

עשר שנים היתה נידוי מדינות ערב את מצרים בשל הסכם השלום עם ישראל, שמדינות ערב דרשו ממצרים את ביטולו. מצרים לא הסכימה לתביעה ונשארה נאמנה להסכם השלום. עתה באלצות רוב מדינות ערב (מלבד, פרט לסוריה ולוב) לחדש את היחסים הדיפלומטיים עם מצרים. זאת התוצאה החשובה ביותר של פסגת עמאן.

ומיד אחרי שחידשו את היחסים עם "אחותנו מצרים" (לפי ההודעה הסעודית) בא מנהיג מצרי חשוב לישראל לחוג את העשור לביקור סאדאת. זהו ביטוי של אומץ לב, ועלינו להעריך עובדה זאת. העולם הערבי השלים עם ההסכם של קמפ־דייוויד. אני מציע גם לנו, לממשלתנו, להוכיח אומץ לב על־ידי קבלת החלטות לקידום תהליך השלום.

מיסוי היחיד והשפעתו על הקצאת מקורות במשק

מאת ד"ר פרנסס רדאי
נירה להב

ד"ר פרנסס רדאי היא יו"ר הנהלת המשפטי של שדולת הנשים בישראל, המרצה בדיני עבודה בפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית
נירה להב היא משפטנית

יש לחייב במס נפרד את הכנסותיהם של אנשים נשואים ולהכיר בהוצאות טיפול בילדים כהוצאות בייצור ההכנסה

הקמת הוועדה לרפורמה במיסוי בראשותו של פרופ' ששינסקי יוצרת הזדמנות טובה לתיקון עיוותים מושרשים במיסוי ההכנסה בישראל. אחד המרכזיים בעיוותים הוא מיסוי נשים נשואות. שדולת הנשים בישראל הגישה לוועדה נייר עמדה שנערך על־ידינו, הקורא לרפורמה בנושא ולביטול העיוותים.

פקודת מס הכנסה מבטאת השקפה אנכרוניסטית, שלפיה הכנסת האשה הנשואה שייכת לבעל והוא הנישום בגינה. השקפה זו, נוסף לתרומתה לסטריאוטיפ התלות הכלכלית של נשים בגברים, גם יוצרת הפליה קונקרטית בין נישומים בשל מינם. כתוצאה מכך ישלמו שני נישומים שווי־הכנסה מס בסכום שונה, אם הם בני מינים שונים ונשואים. נשים ישלמו במקרים מסוימים מס גבוה מאשר גברים.

כיום מצורפת הכנסת נשים נשואות להכנסת בני־זוגן ומחושבת בשיעורים החלים על בן־הזוג. למעט הכנסה מיגיעה אישית ממקור "בלתי תלוי" הזכאית לחישוב נפרד. מבחן ה"תלות" הוא סבך־פורמלי, ובני־זוג עשויים להפיק הכנסות ממקורות בלתי תלויים לחלוטין ועדיין ייחשבו ההכנסות לתלויות. עקב כך, המס על הכנסה שלא מיגיעה אישית, או שמקורה "תלוי", יהיה גבוה יותר במשפחה שההכנסה בה שייכת לאשה ולבעל יש הכנסה ממקור אחר, בהשוואה למס שבו תחויב משפחה אחרת, שהכנסתה, שהבעל בה מפיק את ההכנסה שלא מיגיעה אישית, או שהיא ממקור "תלוי", ולאשה הכנסה ממקור אחר.

המבחן כקריטריון למיסוי

מיעוט של נשים נשואות נהנה מהמצב. אלה המפיקות הכנסות גבוהות מיגיעה אישית, וכן הכנסה מרכוש או ממקורות "תלויים", שלבני־זוגן הכנסה נמוכה. לדוגמה, צירוף ההכנסה מרכוש או מהמקור ה"תלוי" אל הכנסת הבעל גורם להפחתת המס על ההכנסה. אפשר בנקל להפוך מקור הכנסה ל"תלוי" ולהפחית את המס המגיע; די בהקמת חברה שבה מניות הבעלה אותן תחזיק בידי הבעל וכבר נהפך מקור ההכנסה לתלוי.

אולם בדרך כלל, בשל מגיעות ההקצאה של נקודות הזיכוי הבסיסיים (למעט תוספת אחד של נקודות זיכוי בעבור ילדים, כשלאשה הכנסה מיגיעה אישית ממקור "בלתי תלוי"), ומשום שההכנסה המצטרפת לגבר גבוהה מההכנסה לאשה, נשים ימוסו בשיעור יחסי גבוה יותר.

השימוש במבחן כקריטריון למיסוי גורם איפוא לעיוות בהקצאת המקורות, ולכן לפגיעה ביעילות הכלכלית. בנייר העמדה הצענו, שהכנסותיהם של אנשים נשואים ימוסו בנפרד, באופן שישקפו את יעילותם הכלכלית ולא את מינם או מצבם המשפחתי.

ביסוי נוסף להיות נשים "לא אדם" במערכת המס, הוא בכך שהדיווח על הכנסתן, וכן השגה והערעור על שומת ההכנסה, מוגשים באמצעות בעליהן. המלצנו, שמי שמפיק את ההכנסה גם ידווח עליה. אין כל טעם סביר להפוך נשים ל"פסולות דין" לצורכי מס הכנסה, כאשר בה בשעה הכנסתן חייבת במס.

עיוות הכלכלי של הוצאות הטיפול בילדים

בנייר העמדה עסקנו בהיבט נוסף של מיסוי המשפחה, והוא — הוצאות טיפול בילדים. אלה הכרחיות במשפחות רבות לשם כניסה לשוק העבודה, ואינן מוכרות כהוצאות בייצור ההכנסה, כשונה מהמצב במדינות מערביות אחרות. לטיפול בילדים ערך כלכלי, והנישום מביא בחשבון את עלות רכישתם של שירותי טיפול ממקור חיצוני בקבלת ההחלטה אם להשיג עבודה נושאת־שכר או להעדיף העסקה בייצור שירותים במסגרת המשפחה. יתרה מזו, בעוד שההכנסה ממקור חיצוני חייבת במס, וההוצאה לרכישת שירותי טיפול מנוכה מהכנסתו הפנויה של הנישום, ההכנסה בעין מהעסקה עצמית אינה חייבת במס ונהנית לכן מיתרון מיסויי. משום כך הצענו שהוצאות טיפול בתלויים יוכרו כהוצאות בייצור ההכנסה.

השדולה מסתייגת גם מהרעיון (הנבחן ע"י הוועדה) של הגדרת המשפחה ליחידת מס, במקום היחיד, בשל השפעתו השלילית על תעסוקת נשים.

קיימת כיום שורה של גורמים המרתיעים נשים משוק העבודה. הן משתכרות בממוצע שכר הנמוך משכר גברים באופן משמעותי. לעומת זאת, האלטרנטיבה של העסקה עצמית במסגרת המשפחה יוצרת הכנסה בעין ששוויה עשוי להגיע עד 20,000 דולר בשנה (הערכת השווי משתנה לפי שיטות המדידה השונות ותסימותיה של המשפחה), הפטורה לחלוטין ממס. לגורמים הכלכליים המשפיעים על תעסוקת נשים מיתוספים אילוצים חברתיים. נשים משמשות בדרך כלל "עקרות הבית" גם כשיש להן עיסוקים נושאי־שכר. סטריאוטיפים במגזרי אוכלוסיה מסוימים ביחס למעמד הנשים בחברה יוצרים גם הם תמריץ שלילי למעורבותן בשוק העבודה. גורם נוסף המרחיק נשים משוק העבודה הוא היעדר תחליפים טובים לתעסוקה ביתית (מעונות יום וכדומה).

הכרונות המיסוי המשפחתי

בתוך מכלול גורמי הדחייה משוק העבודה, מהווה פקודת מס הכנסה הגיג יחסי. הפקודה כיום אינה שוויונית ביחסה לנשים נשואות, אולם היא מעודדת אותן, בהסדר החישוב הנפרד, להיכנס לשוק העבודה, ובלבד שהעיסוק שיבחרו "בלתי תלוי" בעיסוק של בן־הזוג. בשל הסדר זה, ההכנסה נטו של אדם נשוי לא תשתנה אם בן־זוגו משתכר הכנסה גבוהה, נמוכה, או אינו משתכר כלל. הטבה נוספת ניתנת כאשר יש לאשה הכנסה מיגיעה אישית, זאת באמצעות נקודות זיכוי המוענקות בעבור כל ילד במשפחה. כיום מוקנה, איפוא, יתרון (במה שנוגע להכנסה בכסף) למשפחה שבה שני בני־הזוג מפיקים הכנסה, בהשוואה למשפחה המשיגה אותה הכנסה באמצעות אחד מבני־הזוג.

לעומת זאת, מיסוי המשפחה משמע — סיכום הכנסות בני־הזוג, וחיוב ההכנסה המשותפת במס. כך תוקטן ההכנסה נטו של בן־הזוג שהכנסתו נמוכה (בדרך כלל נשים) ותוגדל ההכנסה נטו של בן־הזוג שהכנסתו גבוהה. יתרה מזו — מיסוי המשפחה יבטל את התמריץ לתעסוקת שני בני־הזוג, משום שתוצאות המס תהיה שווה כאשר שני בני־הזוג עובדים וכאשר רק אחד עובד. בישראל, התוצאה מביטול התמריץ לעבודת שני בני־הזוג תהיה בדרך כלל היפלטות נשים משוק העבודה והקטנת היצע העבודה במשק.

מצדדי המיסוי המשפחתי טוענים, ובצדק, כי במיסוי המשפחה יש להתחשב במספר הנפשות המתקיימות מאותה הכנסה. אולם אין לרפא ליקוי קיים ביצירת ליקוי חמור יותר, בעיקר כשיש דרך אלטרנטיבית לתיקון, המעוגנת בפקודת מס הכנסה. הפקודה מכילה כיום מנגנון של נקודות זיכוי וקיצבה המתחשב במספר התלויים במשפחה. ניתן לשפר מנגנון זה ולהרחיבו על־ידי הגדלת נקודות הזיכוי והקיצבה, ללא תלות במקור ההכנסה של הנשים במשפחה.

בוררות חובה בשירות הציבורי

מאת נחום פינברג

הכותב הוא משפטן

בימים האחרונים לא ירדה מדפי העיתונות "הנלחמת" של העיתונאים לכפות על רשות השידור הליכי בוררות מוסכמת, תוך איום שאם לא תסכים ההנהלה לקיום הבוררות — ינקטו העיתונאים הליכים בבית הדין לעבודה, ויגרמו לכך שבית הדין יכפה בוררות חובה.

מן הראוי להאיר את הדברים שנאמרו בתקשורת ולבחון אותם מנקודת מבט משפטית מדויקת יותר. ראשית, יש לשוב ולהדגיש כי במדינת ישראל, ככלל, אין קיימת בוררות חובה הנכפית על־ידי החוק בכל מקרה של סכסוך עבודה. שנית, בוררות החובה הקיימת מכוח החוק חלה ואמורה בשירות הציבורי ובו בלבד, וגם זאת רק בהתקיים תנאים מסוימים הקבועים בחוק. בהיות רשות השידור שירות ציבורי, נסמכו העיתונאים בטיעונם על סעיף 37ה' לחוק יישוב סכסוכי עבודה תשי"ז־1957, שמפאת הדיוק נביאו כאן במלואו:

"הסכם בשירות ציבורי יראוהו כאילו נכללו בו הוראות שבתוספת (לבוררות חובה — נ.פ.) לגבי כל סכסוך שאין בהסכם הוראה אחרת להכרעה בו" — כלומר, תנאי מוקדם לאכיפת בוררות על־פי סעיף זה הוא קיומו של הסכם קיבוצי בר־תוקף.

והנה, ברשות השידור קיים אכן הסכם קיבוצי בר־תוקף, שנערך בין אגודת העיתונאים לבין רשות השידור. אולם הסכם זה אינו מוגדר בזמן ואינו מוגבל לתקופה מסויימת, ולכן, על־פי החוק, ניתן לביטול בכל עת (לבד יש הוראות מיוחדות בחוק הסכמים קיבוציים). אם אכן התכוונה הנהלת רשות השידור לבצע, בכל מקרה, בדיקה יסודית בסדרי העבודה, וליצור הסכם שונה ביחסים בינה לבין העובדים, הרי הצעד שהיה עליה לנקוט היה ביטול ההסכם הקיבוצי.

לו כך נעשה — ויודגש כי מדובר בצעד חוקי וכשר למהדרין — היה נשמט הבסיס לדרישת העיתונאים לאכוף בוררות מכוח סעיף 37ה' לחוק יישוב סכסוכי עבודה, כאשר לא היה מתמלא התנאי הבסיסי באותו סעיף בדבר קיומו של הסכם קיבוצי בר־תוקף, ובכך היו דברים מעולם.

בוודאי, צעד כזה לא יוכל להיות נשק בכל מקרה של סכסוך בשירות הציבורי: לפני חודשים מספר, במסגרת סכסוך עבודה של הרופאים, איים הארגון המקצועי של הרופאים כי ידרוש בוררות חובה, באותה דרך שמתווה סעיף 37ה' הנ"ל. שם לא יכול היה המעביד ליטול את הסיכון הכרוך בביטול ההסכם הקיבוצי, שכן התוצאה יכולה היתה להיות שביתה שפגיעתה היא בראש ובראשונה בחולים — תוצאה שאף מעביד לא יקח על עצמו ביודעין.

אולם יש להדגיש כי בוררות חובה, גם בשירות הציבורי, אינה כלי הנתון בידי העובדים ללא סייג, אלא גם היא חשופה לפעולות שיכול המעביד לנקוט, במסגרת זכויותיו.

אין חולק כי שביתת העיתונאים ברשות השידור נכשלה, וגרמה גם לשובתים נזק רב ומיותר. הכל שלא עלה בידי הנהלת רשות השידור להגיע להסכם העבודה החדש ללא בוררות, כפי שיכולה היתה לעשות, ובכך קטפה רק פירות חלקים מעמידתה המוצלחת במאבק שנכפה עליה.

לקחי משבר אוקטובר

מאת יוסף ניצני

הכותב הוא מנכ"ל הבורסה לניירות ערך בתל אביב

התנודות והמצבים שעברו במפץ אוקטובר 1987 בשוק ההון האמריקאי ומתפזרים ברחבי שוקי ההון בעולם, חושפים נקודות תורפה בבורסות שונות, ובכמה תחומים — במערכת שוק ההון הבינלאומית כולה.

כך, לדוגמה, למדו המשקיעים האמריקאים כי עליות שערים נמשכות בשוק המניות, הבאות על רקע כלכלי מעורער — אינן יכולות להימשך עד אין קץ. עוד נוכחו המשקיעים בארה"ב, פעם נוספת, כי סופה של כל עלייה להסתיים בירידה מהותית, וככל שאורך המחזור גדול יותר בכיוון האחד — כך הו יותר השיפוע עם בוא השינוי במגמה.

על חלקם של המחשבים בעוצמת המשבר חלוקות עדיין הדעות, וספק אם חלף די זמן שנושא זה ייבחן בפרספקטיווה הראויה. ואולם אפשר כבר לומר, כי שטף הפקודות שזרם לשווקים השונים היה גדול לאין ערוך, מזה שיכול היה לזרום אך לפני שנים מספר — הודות לטכנולוגיה התקשורתית המתקדמת, בכך נוצרו תנאים אידיאליים יותר לשוק משוכלל, אך באופן פרדוקסלי, ספק אם תנאים אלה תרמו לשכלולו של השוק במצבים קיצוניים, כמו אלה של ימי אוקטובר האחרונים.

מישור שני שבו שיחקו המחשבים תפקיד מהותי היה מישור המסחר המתוכנת — trading Program. במסגרת זו מגיבים המחשבים למצבי שוק משתנים על־פי אלגוריתם המוגדר מראש. בשלב זה ניתן לקבוע בוודאות רבה, כי אלמנט זה לא יצר מגמה ולא גרם לה. באיזו מידה הוא הקצין או האיץ את התהליכים בשוק — לא ברור עדיין.

תחום שלישי שהוסבה אליו תשומת לבן של רשויות הניהול והפיקוח על שוקי ההון, הוא יציבותם העסקית של הברוקרים. שיטות העבודה וכללי הפעילות של אלה משתנים מבורסה לבורסה. ככל שהברוקרים מרבים לממן את פעילות לקוחותיהם וככל שהם לוקחים בעצמם חלק פעיל בשוק ניירות הערך — כך הם חשופים יותר לתנודות ומשברים בו. גם מידת האמון שציבור הלקוחות רוחש לברוקרים היא גורם מרכזי בחשיבותו בכל הקשור ביציבותם ובעתידם העסקי. כך, למשל, טרחה הנהלת הבורסה של לונדון במהלך ימי המשבר להודיע, כי ידה על הדופק ומדי יום מונח על שולחנה דו"ח יומי מהיחידת הפיקוח שלה על הברוקרים — בקשר למצבם הפיננסי.

בורסה אחרת הידועה בתנודותיה החריפות ובאי יציבותה, ואשר גם בה היה נושא זה רלוונטי, היא זו של הונג־קונג. בעקבות פעילות ספקולטיבית מואצת של משקיעים ושל חברות הברוקרים שסיפקו לפעילות זו אמצעים, הודיעו עשרות חברות ברוקרים (כשליש) על אי יכולת לעמוד בהתחייבויותיהן. אין ספק כי בלא סיוע מיידי באמצעות קרן מיוחדת שהוקמה ביוזמת הממשלה — היה נהרס שוק ההון כולו.

המבטים בימי המשבר ובתקופה הסמוכה לו הופנו גם אל מישור המכשירים הפיננסיים העתידיים. שווקים אלה טומנים בחובם סיכון רב אם הפעלתם אינה מבוקרת ואם הפעילים בהם אינם בקיאים בסיכונים שהם מגיבים, וגם אם, מאידך גיסא, ההגנות שהם מסוגלים לספק בפני סיכונים אינן מנוצלות. חלק ממכשירים פיננסיים אלה כרוכים סיכון מחושב ואחרים — סיכון כמעט בלתי מוגבל. סוג אחד של המכשירים הפיננסיים העתידיים יכול לשמש כגורם המקוזז נזקי השקעה בלתי צפויים באפיקים פיננסיים אחרים, ואילו סוג אחר הוא בעל מאפיינים ספקולטיביים העלולים בעתות משבר להאיץ את הנזקים.

כאמור, ייעשה ניתוח מעמיק של "התנהגות" שווקים אלה בימי משבר אוקטובר 1987 על סוגיהם השונים. חלק מהלקחים שיילמדו יהיה על בסיס ניסיונם של אחרים, וחלק אחר — כמו בהונג־קונג, למשל, שם הו־ יים הגורמים השונים מבשים את אחודו של היעדר פיקוח ראוי, היעדר ודרישות הון מינימלי מחברי הבורסה וקיום מדיניות אשראי נבונה.

מבחנים אחרים של יעילות, מבנה, דרכי פעולה ומסגרות פורמליות יעלו בוודאי על שולחנות הדיונים במדינות השונות בחודשים הקרובים. תיבחן מיסודה הנטייה המתחזקת בשנים האחרונות להסיר גבולות מדיניים וגיאוגרפיים בין שוקי ההון השונים. בהקשר זה נשענת כיום ההשפעה ההדדית בין שוקי ההון על שלוש רגליים:

א. מסחר במניות חברות בינלאומיות בכמה בורסות בעת ובעונה אחת.

ב. זרימת הון השקעות בין שוקי ההון השונים בעולם.

ג. פעילות חברות ברוקרים בכמה שווקים, הן בעבור עצמם והן בעבור לקוחותיהם.

אין ספק כי הטכנולוגיה, הזיקה המסחרית בין מדינות ופיתוח התקשורת הבינלאומית מורימים שמן בגלגלי שיתוף הפעולה הבינלאומי בתחום הנדון. קשר זה היה במידה רבה בעוכרי המערכת ומשמש עתה חומר רב לחשיבה.

תחום התייחסות נוסף שחותם משבר אוקטובר 1987 בשוקי ההון טבוע בו, הוא כספי העמיתים של המשקיעים המוסדיים הקלאסיים כמו קופות הגמל, קופות הפנסיה, קרנות הנאמנות וחברות הביטוח. משקיעים אלה משמשים בדרך כלל בסיס ליציבותם של שוקי המניות. ככל שבסיס זה רחב יותר — כך גדלה יציבותו של השוק הנשען עליו. אך בעתות משבר לא נפקד מקומם של המשקיעים המוסדיים משורת הנפגעים. לקחי המשבר נלמדים גם על־ידם וגם על־ידי הרשויות הקובעות בעבורם את "כללי המשחק".

ובאשר לשוק ניירות הערך הישראלי — יש לו הפעם זכות, וכי מיוחד זוכה, ללמוד את לקחי המשבר מניסיונם של אחרים. יש להזהיר את עצמנו מפני הסקת מסקנות פזיזות או מפני התעלמות מסוגיות שכרגע אינן נוגעות לנו. בשוק ההון הנמצא בתהליך של גידול והתפתחות; כשוק הזה שההתפתחות הטכנולוגית היא מאפייני דרכה במערכת שמתוכנן בה להרחיב את חלקם של משקיעים מוסדיים, בצד הנהגת מכשירים פיננסיים חדשים — יש לנו סיבות טובות ללמוד, לנתח ולהסיק, וטוב שההזדמנות זו נקרתה לנו בטרם נגזר עלינו לחוותה מכשרנו.

המשבר בבורסה האמריקאית: עליות אינן נמשכות ללא קץ

קבל החלטת רכישה לפני סוף שנת 87

הזמנה אישית
לעו"ד, רו"ח, חשבים ומנהלים
בוא לבקר במיפגש השלישי
למיחשוב המשרד המתקדם
יום שני 7 בדצמבר 1987 בכפר המכביה, ר"ג
יוצגו מחשבים אישיים, תוכנות וציוד עזר; ייערכו הדגמות של ציוד ותוכנות לעורכי דין, רואי חשבון ומנהלי משרדים.
בתצוגה הצעות ופתרונות של מבחר הספקים בארץ:
אדר מחשבים, אחשב מחשבים, אינטרסופט־וורדמיל, אלדסה, אלקטרוקום, אלפא־גת, אנשים ומחשבים, במברגר־רוזנהיים, גטר מחשבים, דאטה POOL, דפוס בארי, דפוס ספיר, חברה ישראלית לשיטות מסחר, חשבשבת, טיימק, ט.מ.ל מיקרו מחשבים, יבם ישראל, מיכאל גולן, מיכפל, מירב־תוכנות פיננסיות, מ.ל.ל, סופרפייל, סי.אנ.אי.סי־טלקום, פרי אינטרנשיונל, קומפיוסרב, קסלמן שירותי ניהול, R.T.E, שקד מערכות מחשבים, שרוני שירותי ניהול.
הבא איתך מודעה זאת ותקבל במקום תלוש המזכה אותך בהשתתפות הגרלת מדפסת למחשב אישי
אתה יכול לקבל הזמנות גם בטלפון: 03־280־640

לוח העיר
זה עובד!

הלב של לב"י
פועם
במיקצב־העם
כולנו תורמים בלב אחד, למען לב"י:
חינוך והשכלה לחיילים שלא זכו לכך בטרם גיוסם.
ציוד הצלה ומיתקנים רפואיים לטיפול בחיילים נפגעים.
מחקר ופיתוח ייחודי של אמצעי לחימה מתוחכמים.
קח אל לבך - צה"ל תורם לך.
והתרומה ללב"י היא התרומה שלך.

صكنا من الاجل

هكذا من الأصل

כלכלה ועסקים

קרגל: לקנות ב־16 למכור ב־40 מיליון

מניה על הכוונת / יהודה שרוני

אחד האירועים המדוברים יותר שיתקו בשבועות האחרונים את פעילי שוק המניות היה גיוס ההון של קרגל, הנפקה שעמדה בסימן של שיאים. ראשית, קרגל היא ההנפקה התעשייתית הפרטית הגדולה ביותר שהיתה בבורסה מאז 1982. שנית, קרגל נמכרה במחיר שהניב תשואה גבוהה ביותר לבעלים ובזמן קצר ביותר: השליטה בחברה נרכשה במאי 1987 לפי שווי של 16 מיליון דולר, וחצי שנה לאחר מכן היא נמכרה לציבור לפי שווי של 40 מיליון דולר.

ושלישית, גם במחיר של 40 מיליון דולר רבו הקופצים על ההנפקה, ולניירות הערך בהיקף של 6.2 מיליוני דולר (בעבור 15% מההון) נרשם ביקוש כולל של 31 מיליון דולר. המזמינים המאוכזבים נאלצו להסתפק ב־24 אחוז מהיקף הזמנתם.

שורשי הסיפור הבורסאי של קרגל נוגעים באירועים שקרו לאחר פירוקה של חברת ההשקעות רנות. חברת ההשקעות החזיקה בשליש ממניות קרגל, והחברה להשקעות של בנק לאומי, ומנכ"ל החברה אורי מנשה, החזיקו בשני השלישים הנותרים.

מפרקי רנות מכרו בסוף 1986 את החזקתם לבנק לאומי תמורת 4 מיליוני דולר (מחיר המייצג שווי חברה של 12 מיליון דולר). החברה להשקעות של בנק לאומי העריכה כי קנתה את המניות במחיר הוגן, זאת לאחר הכלכלן אברהם טבריסקי העריך בעבודה כי קרגל שווה 11.5 מיליון דולר.

עידן צדיק בינו בבנק לאומי החל עם תהליך מואץ של מכירת נכסים לא בנקאיים, כך שעל הכוונת עמדה מכירת החזקות הבנק בקרגל. חברת רלק, המרעשת הראשונה, הובסה במירוץ לאחר שאורי מנשה, שהיה בעל זכות סירוב, העדיף את קונצרן כלל. שושבין העיסקה היה איש העסקים הישראלי אבי טיומקין, חבילת המניות נמכרה לפי 16 מיליון דולר (המחיר הרשמי היה 24 מיליון דולר, אבל הקונים משכו לאחר מכן דיווידנד נטו בסכום בסך 8 מיליוני דולר).

המנכ"ל אורי מנשה פרצה בהגדלת החזקותיו מ־33 אחוז ל־46.25 אחוז. ידידיו, האחים אורי ואליעזר פלג, רכשו 4.58 אחוזים מהמניות, ואורי פלג מונה לדירקטור בחברה.

כלל תעשיות (באמצעות כיתן מערכות) רכשה 25.53 אחוז מהמניות. זמן קצר לאחר מכן היא מכרה לישאל 9.17 אחוזים. ישאל היא חברת השקעות המשותפת לקונצרן כלל (20 אחוז) ולמשקיעים מרחוק אמריקה (80 אחוז), שחתמה לא מכבר יחד עם כלל תעשיות על הסכם עקרוני לרכישת כבלי ציון מכימיקלים לישראל.

איש העסקים מייקל שטיינהרט פנק ב־11.46 אחוז מהמניות. האחרון נכנס לעיסקת קרגל באמצעות אבי טיומקין. שטיינהרט מקיים קשרים עסקיים עם קונצרן כלל באמצעות חברת אם.אם.סי. הנשלטת על־ידי כלל. שטיינהרט וחברת הברוקרים האמריקאית מריל לינץ'. גם אם.אם.סי. לא קופחה בעיסקת קרגל, ורכשה 4.58 אחוזים מהמניות.

אבי טיומקין, שושבין העיסקה, נהנה מ־7.6 אחוזים מהמניות. טיומקין הוא איש עסקים אלמוני לגבי הציבור הרחב, אך רמתו היא מהידועות בעבור פעילי הבורסה. בשנה האחרונה רכש חלקים בחברת המחשבים חילן, בעמק טקסטיל הב־ חברת המחשבים איכות. טיומקין הוא אחד מבעלי המניות בחברת הטכנולוגיה ראדא, והקים לא מכבר יחד עם אם.אם.סי. חברת חרשה לניהול תיקי השקעות.

כל אלה רכשו את המניות לפי שווי חברה של 16 מיליון דולר.

לאחר הקצאת מניות זו החלו הסידורים לקראת ההנפקה בבורסה. כמנהלת קונסורציום החתמים שימשה כלל מנפיקים. ההערכה היתה, שהרווחיות הגבוהה של קרגל תאפשר למכור לציבור את קרגל לפי 40 מיליון דולר. קרגל סיימה את 1986 ברווח של 7 מיליוני דולר, ואת המחצית הראשונה של 1987 ברווח של 3 מיליוני דולר.

בנק הפועלים, אחד מבעלי השליטה בקונצרן כלל, לקח חלק בקונסורציום החתמים. חרף הערכתם של אנשי מחלקת החיתום בבנק כי מחיר ההנפקה גבוה. בנק לאומי, המשתתף בדרך כלל בכל ההנפקות, סירב הפעם, לא במפתיע, לקחת חלק בחיתום קרגל.

כשליש מהביקוש להנפקה הזרים באמצעות חברת הברוקרים "ביטוחה", שהינה הברוקרית של קונצרן כלל. בשבוע שעבר הזול המסחר במניה, והביקוש גדול סופק בעלייה של 4.7 אחוזים במחזור מסחר הלקי. היצעים בימים שלאחר מכן נקלטו באמצעות חברת הברוקרים "ביטוחה".

גם ההיצע לכתוב האופציה, שנסחר בראשונה בתחילת השבוע, נקלט בירידה מתונה של 3.3 אחוזים. מי שמכר את החזקותיו, מניה ואופציה, מיד בתחילת המסחר, הרוויח בבורסה מוכח ירידות שערים, 4.6 אחוזים.

משבר חמור צפוי ברפא"ל עקב העדר הזמנות ליצוא

מאת יונתן שרמן

משבר חמור צפוי בשנת '88 ברפא"ל בעיקר בגלל העדר הזמנות יצוא וכן בגלל האפשרות של ירידה נוספת בפעילות המקומית של החברה. רפא"ל סיימה בשנת '87 הזמנת יצוא רב שנתית, שהסתכמה בכ־200 מיליון דולר והיקף יצואה השנה יגיע ליותר מ־100 מיליון דולר. מאידך, עד עתה היא הצליחה לצבור הזמנות יצוא בסכומים נמוכים מאד לשנה הבאה. הזמנות אלו מגיעות לעשרות מיליוני דולרים בודדים ויחריפו את בעיית התעסוקה הקיימת כיום ברפא"ל.

רפא"ל כבר קיבלה הזמנת יצוא לייצור טילים עבור ארה"ב, אך גם הזמנה זו הינה בסכום נמוך יחסית של 8 מיליון דולר בלבד. ברפא"ל חוששים עוד, כי בשנה הקרובה תקטן גם הפעילות עבור משרד הביטחון, דבר שיחייב קיצוצים נוספים בחברה.

רפא"ל תסיים את 1987 בגרעון גדול של כמה עשרות מיליוני דולרים ולמרות פעולות הייעול הנרחבות של המנכ"ל החדש, משה (מוסקו) פלד, נראה שגם שנת '88 צפויה להסתיים בגרעון.

רפא"ל פעלה בשנתיים האחרונות לקיצוץ מצבת כח האדם בה ולהקטנת פעילותה בגלל הצמצומים בהזמנות משרד הביטחון. רפא"ל הינה עדיין יחידת סמך של משרד הביטחון.

המנהלים צופים עתיד ורוד

סקר בקרב מנהלים בכירים במשק הישראלי מצביע על אופטימיות רבה בציפיות עיסקיות לחצי השנה הקרובה. הסקר נערך על־ידי חברת "דן אנד ברדסטריט", ובמסגרתו נשאלו 48 מנהלים מה הם חזים להתפתחות בכל הקשור למכירות, צבר הזמנות, יצוא, יבוא, מלאי והעסקת עובדים.

מהתוצאות התברר ש־58% צופים כי המכירות יגדלו ריאלית, 39% צופים יציבות. 3% הצביעו על ירידה אפשרית.

כמה באמת הרוויחה דטה?

חברת המחשבים שינתה את תוצאותיה למפרע בעקבות הוראת הרשות לני"ע

מאת יהודה שרוני

חברת המחשבים דטה נאלצה לערוך מחדש את הדוחות הכספיים שלה, זאת לאחר שהרשות לניירות ערך טענה כי רואי החשבון של החברה, משרד ברודא ושות', לא נהגו על־פי הכללים החשבונאיים המקובלים בעת הצגת הדוחות. בעקבות השינוי, תעבור דטה בשנה שהסתיימה במרס 1986 מרווח של 1.1 מיליון שקל להפסד של 100 אלף שקל, והשנה שהסתיימה במרס 1987 יגדל הרווח מ־110 אלף שקל ל־1.3 מיליון שקל.

הרשות לניירות ערך גורסת כי החברה לא נהגה על־פי הכללים החשבונאיים המקובלים, זאת לאחר ששינתה את ההפרשות למס בשנתיים האחרונות שלוש פעמים. בפעם הראשונה, בדוחות למרס 1986 ערכה החברה הפרשת מס כמתחייב מפסיקת בית המשפט. אך בשנת 1987, כשגדלו סיכויי החברה לזכות במשפט, היא שבה ושינתה למפרע את צורת ההצגה החשבונאית. שינוי צורת ההצגה החשבונאית גרר בזמנו עליית שערים חדה במניות החברה. עתה היא נדרשה לשנות את הדוחות פעם נוספת.

בכריכת תשקיף ההנפקה ביקשה הרשות מהחברה לציין, כי אם יידחה ערעור החברה בבית המשפט העליון, היא תישא בהוצאה נוספת של 1.18 מיליון שקל, דבר שעלול להקטין את ההון העצמי ל־600 אלף שקל בלבד.

משרד החקלאות העביר לידי אייזנברג מכסות ליבוא גרעינים

מאת אבי גבאור

למרות לחציהם של יבואני הגרעינים, החליט שר החקלאות אריה נחמקין להעביר את רשיון היבוא לגרעיני מספוא שהיה בידי חברת "הספקה" לידי חברת "ספנות והספקה", הנמצאת בשליטת החברה לישראל ואיש העסקים שאול אייזנברג.

חברת "הספקה", מיסודו של "האיחוד החקלאי", היתה בעלת רשיון ממשלתי ליבוא של כ־10% מגרעיני המספוא. "האיחוד החקלאי" שהסתבך במשבר פיננסי קשה, נאלץ למכור ביוני '86 לאחים יוסי ויואב הורביץ, שהפעילו אותה במשך כשנה תחת השם "ידיב להספקה חקלאית". הסתבכותם של האחים הורביץ הביאה את החברה לכינוס נכסים, והיא נמכרה בספטמבר שנה זו לחברה הישראלית לספנות, הנקראת מאז "החברה לספנות והספקה".

פנחס גולדמן מהמשביר המרכזי אמר בתגובה "מיכסת יבוא גרעיני המספוא עומדת להכרעה מחודשת בימים הקרובים, ויבואני הגרעינים וכהם המשביר המרכזי דורשים שהמיכסה שהוחזקה בידי 'הספקה' תחולק בין כל היבואנים הקיימים בהתאם לחלקם היחסי ביבוא. המשביר מתנגד להפוך את מיכסת יבוא המספוא לסחורה עוברת לסוחר".

סגן שר החקלאות אברהם כץ־עוז, התומך בהעברת המיכסה לבעלים החדשים של החברה, אינו כה בטוח שהאינטרסים של חברת הספקה זהים לזה של החקלאים. בעיניו, התחרות בענף עדיפה על ריכוזיות המיכסות ועל האינטרסים של החברות עצמן.

גורמים המקורבים לענף מעריכים כי שאול אייזנברג מבקש להשיג דריסת רגל בענף יבוא הגרעינים, כאשר מהאפשרות שהענף יעבור בקרוב לידיים פרטיות, ומעדיף בשלב זה להחדיר לתחום באמצעות חברת "ספנות והספקה".

הבנקים מאיימים: השבוע נחליט אם נעלה את שיעורי הריבית

רווח והפסד / אריה לביא

הבנקים עומדים לקבל, כנראה עוד השבוע, החלטה לגבי העלאת שיעורי הריבית. הבנקים העבירו כבר לבנק ישראל מסר על רצונם לייקר את הריבית עקב גרעונות הנזילות של המערכת. הם מחכים לראות אילו התפתחויות יהיו במצב הנזילות של המערכת, לאחר ההורדה של ראשית החודש שתבטא בימים הקרובים. כן ממתינים הבנקים לצעדים שינקוט בנק ישראל כדי להקל עליהם את מצב הנזילות.

ראשי הבנקים אומרים שיש צורך לקבוע, שהריבית הבסיסית תועלה ל־20 אחוז לשנה במקום 15 אחוז (1.25 אחוז לחודש) כיום.

במערכת הבנקאות אין כיום נתונים מדויקים על מצב הנזילות. זמן פרעונה של ההלוואה המוניטארית שהבנקים נטלו מבנק ישראל, בסך 250 מיליון שקל, מגיע מחר, ובנק ישראל עומד לפרסם מכרז חדש בין הבנקים על הלוואה נוספת בסכום של 250 מיליון שקל.

ההערכה במערכת הבנקאות היא, שהביקוש לאשראי של בנק ישראל במכרז יהיה רב, והבנקים יציעו ריבית גבוהה כדי לזכות בו.

בהתחשב בשיעורי הריבית הגבוהים ששולמו למפקידים בימים האחרונים, שהגיעו עד ל־26 אחוז ובכמה מקרים אף יותר, סבורים במערכת הבנקאות שהריבית שיוצעו במכרז זה יהיו גבוהות במיוחד. ערך שריבית של 26 אחוז למפקידים היא שוות־ערך לריבית של כ־32 אחוז לבנק ישראל. שכן על האשראי מבנק ישראל אין חובת נזילות.

הבנקים משלמים את שיעורי הריבית הגבוהים מחשש שייכנסו לגרעונות נזילות ואז ייאלצו לשלם לבנק ישראל ריבית של 50 אחוז לשנה. ריבית זו נקבעה כדי להרתיע את הבנקים ממתן אשראי חריג. הבנקאים אומרים, שאם ייאלצו ליטול הלוואות כאלה, יגרמו להם נזקים כבדים תוך שחיקה של רווחיותם, לאחר מאמצי ההתייעלות שעשו.

חברות הביטוח דחו את בקשת איגוד הבנקים

איגוד חברות הביטוח דחה פנייה של איגוד הבנקים להנהיג שכר גבייה אחידים. איגוד הבנקים ביקש להנהיג אחידות בשוברי הגבייה של חברות הביטוח, בתוספת שורת קידוד מגנטית.

הבנקים נימקו את בקשתם בכך, שאי האחידות בשוברים מקשה על הבנק וגורם עיכוב בעבודה השוטפת. המעבר לשובר אחיד יקל את עבודת הקליטה והעיבוד של השוברים.

בדיון שנערך באיגוד חברות הביטוח בראשות סגן יו"ר האיגוד שבתאי אבגל, המכהן גם כיו"ר ועדת ארגון ושיטות, הוחלט לדחות את התביעה. זאת משום שרוב חברות הביטוח כבר משתמשות בטופס אחיד, ומפני שהנושא של הטבעת שורת הקידוד המגנטית טרם הוסדר ולכן אי אפשר לבצע את הטבעת.

המזרחי תובע 4.5 מיליוני דולר בעבור מגרש צים

בנק המזרחי מבקש לקבל כ־4.5 מיליוני דולר בעבור מגרש צים בקרן שדרות רוטשילד פינת רחוב נחלת בנימין. על מגרש זה תיכנן הבנק בעבר להקים את בניינו המרכזי, אך המשבר שפקד את מערכת הבנקאות ואת הבנק הביאו לביטול התוכנית.

יצוין, שלמרות ההחלטה הפורמלית למכור את הנכס, יש עדיין גורמים בבנק המזרחי המתנגדים למכירת המגרש בטענה שיש להמתין לזמנים טובים יותר, כאשר אפשר יהיה לגשת להקמת הבניין המרכזי של הבנק, ולכן חבל לוותר על המגרש המצוי באחד האזורים הטובים של הסיטי התל־אביבי.

רווח בנק החקלאות עומד על 1.5 מיליון שקל

רווחי בנק החקלאות מסתכמים בתשעת החודשים הראשונים של 1987 ב־1.5 מיליון שקל לעומת הפסד של 10.5 מיליוני שקל במהלך התקופה המקבילה בשנה הקודמת. בעקבות כך גדל הונו העצמי של הבנק ל־13.7 מיליון שקל לעומת 12.2 מיליון שקל.

הנהלת בנק החקלאות אומרת, שלמרות הפרסומים, על הכוונות למזג את הבנק עם הבנק לפיתוח התעשייה, טרם הגיע לבנק כל מידע מוסמך בעניין זה. לאחר תאריך המאזן, 30 בספטמבר, נתן הבנק הלוואות חדשות לזמן בינוני בסכום של 30 מיליון שקל.

רווח בנק אמפל: 1.1 מיליון שקל

רווחי בנק אמפל לפיתוח התעשייה הגיעו בתשעת החודשים הראשונים של 1987 ל־1.1 מיליון שקל. הבנק נמנע מלפרסם את תוצאותיו העסקיות לתקופה המקבילה בשנה הקודמת.

מאזן הבנק ירד ל־396 מיליון שקל לעומת 434 מיליון שקל בסוף 1986. ההון של הבנק גדל ל־12 מיליון שקל.

פטנט מקומי: איך לעבוד על חברות רב לאומיות

מאת אריה לביא

מספר חברות העוסקות במסחר נתפסו באחרונה כשהן עוסקות ב"סחר מקביל" בניגוד להתחייבויות שנטלו על עצמן, כך עולה מבדיקת "הארץ".

מדובר במקרים בהם חברות ישראליות, המייצגות חברות רב לאומיות, מוכרות למדינה שלישית סחורה שקיבלו לשם מכירה בארץ. מצב זה ייתכן כאשר החברה הרב לאומית מעוניינת לחדור לישראל, והיא מוכנה למכור בארץ במחיר נמוך במיוחד, לתקופה מסוימת. חברות ישראליות מסוימות, במקום למכור במחיר הנמוך בארץ, שיווקו חלק מהמוצרים למדינה שלישית, שבה נמכר המוצר במחיר מלא. הפער במחירים עשוי להגיע לעשרות אחוזים, הנזק לחברה הרב לאומית הוא ברור.

חברת סחר ישראלית שנתפסה כמי שעוסקת ב"סחר מקביל" הסבירה שהיא "נתקעה" עם הסחורה ולא היתה לה אפשרות לשווקה בישראל כך שבאופן "חד פעמי" מכרה את הסחורה לגורם אחר והדבר היא הגיעה לאירופה.

ל"הארץ" נודע שבאחד המקרים ביטלה חברה רב לאומית כוונה להקים מפעל בישראל בשיתוף עם נציגה בארץ, לאחר שהתברר שהנציג עוסק גם ב"סחר מקביל".

ענף היין עולה על דרך המלך

ענף יקבי היין עולה על דרך המלך, ולאחר שנתיים קשות יגיע השנה היקף יצוא היינות של יקבי ראשון לציון לשיא של 3.5 מיליוני דולר, גידול של כ־25% לעומת השנה שעברה.

דברים ברוח זו שמעו כמה מחברי ועדת הכספים של הכנסת שביקרו ביום ראשון ביקבי ראשון לציון באירוחו של חבר הכנסת פסח גרופר, המכהן בין שאר תפקידיו גם בתפקיד יו"ר אגודת הכורמים בישראל.

חברי ועדת הכספים: עדנה סולודר, יגאל כהן, שלמה עמר ומזכירי הוועדה שהצטרפו לסיור, שמעו ממנכ"ל אגודת הכורמים אברהם בן משה על ההצלחה הגדולה שלה זוכה יין הבוסקה אפרסק בארץ ובחו"ל, ועל הצלחת השידוך עם חברת סיגראם שבבעלות משפחת ברונפמן הקנדית. סיגראם אף דאגה להביא ליקבי ראשל"צ את מוריס לאבליה, משפץ יקבים מקצועי מצרפת שסייע בעבר להבראתם של יקבי ברונפמן בפורטוגל ובצרפת.

הצלחתם של היקבים תביא השנה ברכה גם על בעלי הכרמים, ואלה מהם שיספקו ליקבים ענבים משובחים מסוג קברנה סוביניון יקבלו בעבורם מחיר שיא של 608 דולר לטונה.

בעד ענבים מבוקשים פחות יקבלו המגדלים מחירים שינועו סביב 250–300 דולר לטונה, וזאת לעומת מחירי השפל מלפני שנתיים שהידרדרו לרמה של 52 דולר לטונה. מגדלי הענבים המעודדים מהביקוש הרב לתוצרתם, מביעים כיום חשש שהצלחת הענף תביא לגל חדש של נטיעות כרמים, שעלול ליצור עודף היצע בענבים בשנים הקרובות ולהביא להורדת מחירים.

אבי גבאור

העורך: נחמיה שטרסלר

התעשיינים מתריעים: סימני הצמיחה נעלמו

מאת יונתן שרמן

התעשיינים מתריעים על היעלמותם של סימני הצמיחה במשק, במסמך מיוחד שהוכן בהתאחדות התעשיינים והוצג אתמול בפני ועדת הכספים של הכנסת. התעשיינים מציינים, כי כל סימני הצמיחה שהחלו להיראות במחצית הראשונה של שנת 86' נעלמו במהלך שנת 87'.

התוצאה, לדעתם, היא שבשנת 88' תוביל המדיניות הכלכלית את התעשיה לדרך ללא מוצא, בכל הקשור לרווחיות היצוא, זאת במיוחד מפני שהצעת התקציב שומרת על גודלו של הסקטור הציבורי ואינה מעבירה גורמי מקורות וגורמי ייצור למגזר העסקי.

התעשיינים מציינים, כי מדדי הייצור התעשייתי מצביעים כיום במגמת ירידה וכך גם יבוא נכסי ההשקעה והתשומות לייצור, ואילו שיעור האבטלה מצוי בעלייה. נתונים אלה מצביעים על המצב החמור של הסקטור היצרני.

הם מציינים, כי תוצאתה של מציאות זו היא, שכיום נמשכת מגמת העלייה בעודף היבוא המסחרי המוחזי בעוד שהגידול ביצוא אינו יכול להדביק את העלייה ביבוא, ומכאן שבעיית מאזן התשלומים עדיין לא נפתרה.

מפעלי המלח דחו הנפקתם עקב התיישנות הדו"חות

מאת יונתן שרמן

מפעלי המלח מקבוצת דנקנר דחו את הנפקת המניות של החברה, בגלל התיישנות הדו"חות הכספיים של החברה.

הדו"חות הכספיים של מפעלי המלח היו ל־31 במרס 87', ומכיוון שהחברה לא הצליחה לסיים את ההכנות להנפקת המניות תוך שמונה חודשים מתאריך הדו"ח, נדחתה ההנפקה.

שמואל דנקנר, מנכ"ל הקבוצה, מסר ל"הארץ" כי מפעלי המלח יבצעו את ההנפקה במהלך החודש־חודשיים הבאים, לאחר השלמת הדו"חות הכספיים החצי־שנתיים של החברה.

מפעלי המלח היא החברה התעשייתית הראשונה של קבוצת דנקנר המבקשת לגייס כספים בבורסה.

עתידית

פרטים בטל: 629414, 03-629407

מערכת בנק המזרחי לעסקות עתידיות – שקל/דולר יציג

שערים שנקבעו ביום 1.12.87

שער יציג ליום 1.12.87 — 1.5632

שערי ביצוע-תכנית 'דצמבר' 31.12.87	קניה	1.599
	מכירה	1.597
שערי ביצוע-תכנית 'מרץ' 31.3.88	קניה	1.672
	מכירה	1.665
שערי ביצוע - תכנית 'יוני' 30.6.88	קניה	1.72
	מכירה	1.708

בנק המזרחי

הופיע

תקופון "גטו+" נובמבר 87

לפרטים והזמנות נא להתקשר

03-204029

אלביט מחשבים
חברה למחקר ופיתוח (1985) בע"מ

הודעה בדבר הכרזת דיבידנד

החברה מודיעה בזה כי החליטה על חלוקת דיבידנד חצי שנתי במזומן עפ"י סעיף 3.2.2 לתשקיף מיום 31.5.85.

הדיבידנד ישולם ביום 28.12.87 ויהיה סכום בשקלים השווה לכ־13.8 סנט בגין כל יחידה על פי השער היציג של הדולר בין יום העסקים האחרון שיקדם ליום התשלום. סכום זה מהווה כ־6.9% מערך הפידיון במונחים דולריים של אגרת החוב הכלולה ביחידה.

מן הדיבידנד האמור ינוכו מסים והיטלים כחוק ביום התשלום. בהתחשב בשיעור המס הידוע ביום פרסום ההודעה, יהיה שיעור הניכוי במקור 15.2%, ולפיכך סכום הדיבידנד נטו שיקבלו מחזיקי היחידות אשר לא יהיו זכאים לפטור מניכוי מס במקור בגין כל יחידה יהיה סכום בשקלים השווה לכ־11.7 סנט. סכום זה מהווה כ־5.9% מערך הפדיון במונחים דולריים של אגרת החוב הכלולה ביחידה.

בתיאום עם הבורסה נקבע כי יום ה"אקס" יהיה 6 בדצמבר 1987.

פקסימיליה MURATA

מורטה

חסכונית ביותר!

צצים מקבוצת כלל 69

רח' ירמיהו 4 ת"א טל. 03-5463714.

יבוא, שיווק ושרות בכל רחבי הארץ

רח' יפו 46 04-524680

הבורסה לניירות־ערך בתל־אביב בע"מ

THE TEL AVIV STOCK EXCHANGE LTD.

שינויים בסדרי המסחר בבורסה לניירות־ערך

אנו מבקשים להביא לידיעת הציבור כי החל מיום ראשון, 6 בדצמבר 1987, יחולו מספר שינויים בסדרי המסחר בבורסה לני"ע.

להלן שעות תחילת המסחר בניירות הערך לסוגיהם ולפי שיטות המסחר השונות על־פי לוח הזמנים החדש:

10:30 ■ מ.ר.צ. (25 המניות הנסחרות בשיטה החדשה)
■ אג"ח לא ממשלתיות נסחרות מט"ח

11:00 ■ משתנים (25 המניות הנסחרות בשיטה החדשה)
■ מסחר רב־צדדי במניות
■ אג"ח לא ממשלתיות – צמודות מדד וצמודות מט"ח

12:30 ■ אג"ח ממשלתיות

14:00 ■ מניות בנקים שבהסדר ל־1988 ול־1989

14:30 ■ מק"מ

לתשומת לבכם:
יש לעקוב אחר פרסומי חברי הבורסה אודות "השעה הקובעת" אצלם למסירת פקודות הלקוחות.

אל על מטענים לכל השערים

שערי מטבע חוץ 1.12.87

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	בנק הפועלים מזומנים מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.52	1.59	1.5523	1.5717	1.52	1.59	1.5543	1.5737	1.52	1.59	1.5523	1.5718	1.5632	0.0062
1 לישט"ש	2.74	2.87	2.8101	2.8452	2.77	2.90	2.8153	2.8504	2.76	2.89	2.8135	2.8489	2.8278	−0.0189
1 מארק גרמני	0.92	0.96	0.9377	0.9494	0.93	0.97	0.9420	0.9538	0.92	0.97	0.9413	0.9532	0.9449	−0.0062
1 פרנק צרפתי	0.27	0.28	0.2761	0.2795	0.27	0.29	0.2770	0.2805	0.27	0.28	0.2762	0.2796	0.2783	−0.0011
1 גולדן הולנדי	0.82	0.85	0.8346	0.8450	0.82	0.86	0.8343	0.8447	0.81	0.86	0.8334	0.8438	0.8395	−0.0055
1 פרנק שווייצרי	1.12	1.17	1.1469	1.1612	1.13	1.18	1.1462	1.1605	1.12	1.18	1.1460	1.1404	1.1535	−0.0063
1 כתר שוודי	0.25	0.27	0.2591	0.2623	0.25	0.27	0.2590	0.2622	0.25	0.27	0.2589	0.2621	0.2606	−0.0008
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.2407	0.2437	0.24	0.25	0.2412	0.2442	0.23	0.25	0.2413	0.2443	0.2426	−0.0018
1 כתר דני	0.24	0.25	0.2432	0.2463	0.24	0.25	0.2434	0.2464	0.23	0.25	0.2431	0.2462	0.2448	−0.0012
1 מרק פיני	0.37	0.39	0.3805	0.3852	0.37	0.39	0.3815	0.3863	0.37	0.40	0.3804	0.3852	0.3836	−0.0016
1 דולר קנדי	1.16	1.21	1.1841	1.1989	1.17	1.22	1.1867	1.2015	1.16	1.22	1.1854	1.2003	1.1933	0.0023
1 דולר אוסטרלי	1.03	1.13	1.0900	1.1036	1.05	1.13	1.0921	1.1057	1.06	1.13	1.0911	1.1048	1.0985	0.0001
1 ראנד דרא"פ	0.51	0.61	0.7909	0.8008	0.47	0.80	0.7909	0.8008	0.50	0.70	0.7904	0.8003	0.7956	−0.0052
10 פרנקים בלגיים	–	–	0.4484	0.4540	–	–	0.4487	0.4543	–	–	0.4479	0.4536	0.4512	−0.0032
10 שילינג אוסטריים	1.30	1.36	1.3313	1.3479	1.31	1.37	1.3356	1.3523	1.31	1.37	1.3330	1.3497	1.3429	−0.0090
1000 לירטות איטלקיות	1.24	1.31	1.2708	1.2867	1.25	1.33	1.2771	1.2931	1.25	1.34	1.2755	1.2915	1.2816	−0.0054
100 יינים יפאניים	1.14	1.19	1.1628	1.1773	1.15	1.20	1.1679	1.1824	1.14	1.24	1.1647	1.1794	1.1723	−0.0053

190 אנשי "אל על מטענים" בסניפי החברה בעולם – יטפלו אישית במטעני היצוא והיבוא שלך.

EL AL אל על

הבן החדש במשפחת המחשב העסקי יבם/36 עכשיו ב־29,650 ש"ח

במחיר* זה תקבל:
■ מערכת רבת משתמשים.
■ מאגר נתונים החל מ־65 מליון בתים.
■ אפשרות חיבור 16 תחנות עבודה.
■ ותנאי מימון נוחים.

המחשב החדש במשפחת יבם/36 יאפשר לך גם להנות מאפשרויות גידול נרחבות ויכולת לנצל את כל המגוון העשיר של התוכניות שפותחו עבור כל דגמי המחשב העסקי יבם/36.

לפרטים טלפון: 618774, 03-618416.

* לתצורה הכוללת: מחשב, מערכת הפעלה, מצג ומדפסת כולל מיסים, ללא מע"מ.

יבם IBM

קטן

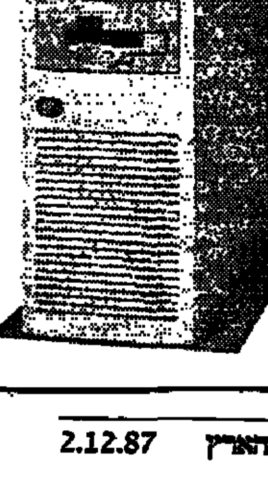

אבל חזק!

תן למומחי מיטב לנהל את תיק ההשקעות שלך

הניהול באמצעות פקדונך בסניף הבנק שלך
יפוי הכח למיטב מוגבל לקניה ומכירה של ני"ע

מיטב יועצי השקעות ני"ע בע"מ בניהול צבי סטפק ושלמה סיטבונסקי
ר"ג ביאליק 22 טל 727067, 7524214 תל אביב מונטי 9 טלפון 290251

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

המפנה החל בצהריים

המשבר בבורסות בעולם, בעקבות קריסת שער הדולר, נתן את אותותיו על פתיחת המסחר בבורסת תל־אביב. המסחר במשתנים החל במגמת ירידות של שניים, שלושה אחוזים בכל ענפי המסחר. מגמה זו נמשכה בסיבוב המסחר הראשון והשני. המכירות הורדמו בין השאר על־ידי בנק המזרחי, שבאחד העסקות מכר לבנק הפועלים מניות הכשרת הישוב בתמורה כספית של 140 אלף שקל.

בסיבוב־המסחר השלישי החל המפנה. כשחברת הברוקרים "בטוחה" הולה לרכוש מניות המזרחות עם קונצרן כלל, כמו כלל סחר, כלל תעשיות, כלל נדל"ן אחזים, ללא שינוי משער הבסיס. רכישה גדולה זו היתה גם במניות המפעלים הפטרוכימיים. גם קרנות בנק הפועלים שינו מתגוזין ורכשו מניות המוחזות אתן. זה סייע לשיפור אווירת המסחר בשעות הצהריים.

בשלב המרי"ק, נרשמו ביקושים לכל המניות הנסחרות בקבוצת הבי־סי, הביקושים סופקו בעליות עד כדי שלושה אחוזים. גם לניירות־הערך הנסחרים במסחר הרב־צדדי נרשמו בדרך־כלל ביקושים. היצעים למניות שונות נוספו ללא שינוי שער, והמוכרים בחלק מהמניות נסוגו מפקודות המכירה שהורימו. בבורסה התקשו לומר אם המפנה מאתמול הוא "טכני" בעיקרו, או מהותי יותר. ניירות־ערך רבים נסחרים במחיר כלכלי סביר, אולם רמת הזכות הגבוהה על פיקדונות שקליים, מונעת לפי־שעה מפנה ממשמעי יותר בשוק המניות.

רק זרימה מחודשת של משאבים כספיים לקרנות־הנאמנות, עשויה לחזק את התפנית מאתמול. מחזור המסחר במניות חופשיות הסתכם אתמול ב־11.2 מיליון שקל.

	מדד יומי	שינוי ב־%
מדד מניות כללי	120.74	−0.22
כללי ללא בנקים	121.34	−0.29
מדד אג"ח כללי	122.52	−0.06
אג"ח צמוד מדד	122.59	−0.10
אג"ח צמוד מט"ח	118.51	+0.40

מיתון בירידת הבנקאיות

בלימת התדרדרותו של הדולר בשוקי העולם, פיחות של 0.4 אחוז בשקל לעומת הדולר, ורמת התשואה הגבוהה־יחסית בבנקאיות, מיתנו את ההיצעים לבנקאיות, ובחלקם אף הופיעו ביקושים. מניות דיסקונט א' הנפרעת ב־1989 ירדה בשיעור הרי"ג של 6.3 אחוזים. המחזור בבנקאיות הסתכם ב־3.9 מיליוני שקל.

עסקה מעניינת בשופרסל

קרנות "לאומי פיא" מכרו שלשום לקבוצת קנדה ישראל מניות שופרסל א' בתמורה כספית של שני מיליוני דולר. פיא מכרה חבילת מניות נוספת לקראת סוף 1986, זמן קצר אחר המכירה פירסמה שופרסל דו"חות כספיים רווחיים מאד.

עסקה זו כדאית מאד לבעלי המניות של שופרסל, שכן לפני חודשים מספר הם מכרו מניות לציבור ברמת מחירים גבוהה בכ־25 אחוז ממחיר העסקה הנוכחית. עסקת שופרסל מלמדת כי בעלי עניין מרכנים להגדיל את אחזקותיהם בחברות על בסיס כלכלי.

תשואה שנתית דולרית ב־%	פדיון אוק 88	פדיון אוק 89
בל"ל 0.1	13.74	9.31
הפועלים ש	13.78	9.15
אי.די.בי. רג	13.23	9.17
דיסקונט א	14.22	12.34
המזרחי ש	14.04	9.78

תנודות בולי הסחירות

תנודות השערים בניירות־הערך בעלי רמת־הסחירות הגבוהה היו מתונות־יחסית אתמול ואילו במניות בעלות רמת־הסחירות הנמוכה היו תנודות חדות ביותר. מניות מתכ ומאגרי בית, הנסחרות אחת לשבוע, ספגו היצעים שנקלטו בירידות חדות. ירידות חדות נרשמו גם למניות רסקו, מתכת טרום ואזרות, ששעריהן עלו בשבועות האחרונים עלייה חדה.

בנק ישראל קלט אג"ח בשני מיליוני שקל

בנק ישראל נאלץ אתמול להתערב במהלך המסחר באיגרות־החוב ארוכות־המועד, וקלט איגרות בתמורה כספית של שני מיליוני שקל. נראה כי מעורבות הבנק המרכזי נובעת ברצונו למכור איגרות ברמת תשואה נמוכה־יחסית. מחזור המסחר הכולל באג"ח היה גבוה־יחסית והסתכם ב־12.5 מיליון שקל. המחזור במק"מ הסתכם ב־48.5 מיליון שקל.

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי אחוזים
אב	5517.16	5439.69	0.40	0.01
אבוקה	482.37	472.92	−0.06	−0.01
אגוז	259.13	254.23	−0.02	−0.01
אגם	102.75	100.75	−0.15	−0.15
אדיר	1709.75	1697.91	−0.62	−0.04
אודם	2410.38	2394.40	−5.62	−0.23
אופיר	2033.48	2020.56	1.11	0.05
אור	426.96	423.48	0.11	0.03
אוריון	140.50	137.77	−0.18	−0.13
אורלי	286.54	284.48	−0.35	−0.12
אורן	813.20	797.54	−2.08	−0.26
אייל	5182.89	5087.78	−18.66	−0.37
איריס	5453.41	5334.22	−15.73	−0.29
איתן	771.90	756.73	−0.92	−0.12
אילן	632.31	619.49	−1.21	−0.19
אלמוג	683.30	669.93	−1.07	−0.16
אליקים	101.34	98.99	0.03	0.03
ארז	348.55	341.83	0.43	0.13
אש	162.05	158.57	−0.17	−0.11
אשל	185.28	181.68	−0.31	−0.17
אתגר	99.25	97.34	−0.23	−0.24
אתרוג	254.50	251.07	−0.53	−0.21
בדולח	2305.77	2291.44	−1.54	−0.07
ברוש	542.69	532.26	−0.77	−0.14
ברק	513.50	503.41	0.37	0.07
ברקת	308.14	305.97	−0.31	−0.10
גביש	1552.13	1542.35	−2.37	−0.15
גבע	111.91	110.26	−0.33	−0.30
גורן	442.58	440.80	−0.76	−0.17
גיא	101.57	100.07	−0.24	−0.24
גיל	3477.51	3410.97	−1.71	−0.05
גלית	638.03	630.55	−0.11	−0.02
דובדבן	375.54	371.95	−1.38	−0.37
דוכיפת	512.39	502.43	−0.37	−0.07
דולב	245.52	240.55	−0.69	−0.29
דורון	1544.79	1515.29	−1.04	−0.07
דותן	266.04	260.85	0.03	0.01
דליה	599.71	589.65	0.05	0.01
דרור	353.53	347.13	−0.32	−0.09
הדל	409.76	402.10	0.11	0.03
הדס	398.86	395.22	1.68	0.43
הילה	409.40	405.61	−0.27	−0.07
הוד	553.84	544.63	0.03	0.01
זהבית	2633.62	2569.50	−19.81	−0.77
זוהר	106.90	105.32	−0.09	−0.09
זיו	131.92	130.00	−0.28	−0.21
זמיר	508.94	499.22	0.83	0.17
חוחית	160.62	158.47	0.12	0.08
חליפין	141.39	141.06	0.05	0.04
חלמיש	215.85	214.43	−0.33	−0.15
חן	147.78	147.19	−0.13	−0.09
טופז	1454.43	1442.17	−2.32	−0.16
טל	6489.61	6404.45	−17.51	−0.27
יובל	454.70	445.98	−0.85	−0.19
יהלום	2392.32	2377.31	−9.49	−0.40
יסודות	380.24	377.10	0.29	0.08
יערה	454.99	445.18	−0.18	−0.04
כוכב	342.01	335.43	0.51	0.15
כחל	133.33	130.74	−0.19	−0.15
כלנית	661.15	650.03	0.07	0.01
כספית	260.10	258.25	−0.43	−0.17
כרמל	149.09	146.77	0.09	0.06
כתר	1213.44	1196.07	0.18	0.02
להב	5003.53	4907.83	−2.06	−0.04
למשקיע	125.89	124.52	0.03	0.02
לפיד	400.64	392.82	−0.43	−0.11
לקט	1874.69	1860.89	−2.44	−0.13
לשם	366.50	364.05	−0.66	−0.18
מבחר	1339.50	1313.80	−1.16	−0.09
מבטח	3882.08	3846.68	−2.89	−0.08
מגן	253.90	250.26	0.37	0.15
מגוון	3724.67	3691.48	23.73	0.65
מור	1820.67	1794.80	29.14	1.65
מורן	893.15	884.69	−0.01	−0.00
מטח	25641.16	25249.07	4.08	0.02
מימד	1013.89	994.50	−0.25	−0.03
מעוף	4718.45	4628.91	−8.78	−0.19
מעין	761.68	747.47	−8.40	−1.11
מקשה	373.28	370.81	−0.21	−0.06
מרגלית	1376.34	1367.14	−2.03	−0.15
מרווח	122.78	122.30	0.05	0.04
מרום	1329.02	1303.79	−1.41	−0.11
נהנה	146.05	143.93	−0.33	−0.23
נטיף	310.15	308.09	0.08	0.03
נטע	506.53	499.05	1.02	0.20
נילי	152.67	150.45	0.29	0.19
נביון	677.64	666.04	−1.49	−0.22
סגולה	138.45	137.49	−0.04	−0.03
סלע	364.68	362.28	−0.44	−0.12
סנונית	527.64	517.29	−0.91	−0.18
סער	401.14	393.63	−0.24	−0.06
ספיר	177.81	177.35	−0.44	−0.25
עדיף	382.62	375.44	0.18	0.05
עידית	799.16	794.08	0.06	0.01
עידן	490.19	483.09	0.21	0.04
ענבר	1247.73	1237.92	−2.73	−0.22
ענת	2582.06	2562.16	9.43	0.37
עפרוני	493.85	487.26	−0.74	−0.15
ערמון	133.63	131.14	0.01	0.01
פיא	1669.27	1658.61	−2.89	−0.17
צבר	558.01	547.04	0.34	0.06
צופית	494.12	484.46	0.63	0.13
צוק	126.93	126.43	−0.03	−0.02
צמיד	1097.78	1089.63	−0.94	−0.09
צמיחה	543.86	536.21	0.87	0.16
צמרת	1862.46	1850.50	−3.33	−0.18
קלע	2281.08	2276.50	−6.27	−0.27
קשת	104.32	102.35	−0.07	−0.07
רנית	19226.64	19072.78	6.16	0.03
רימון	131.52	131.29	−0.17	−0.13
רקפת	854.15	839.42	1.19	0.14
רשף	416.85	408.42	0.50	0.12
שביט	449.04	440.36	−0.85	−0.19
שהם	341.16	338.09	0.59	0.17
שחף	101.80	99.88	−0.06	−0.06
שירה	459.57	456.29	−0.35	−0.08
שמיר	398.36	395.66	−0.54	−0.14
שנהב	781.36	770.14	−0.75	−0.10
שקד	841.76	821.83	1.03	0.13
שחר	185.65	182.05	−0.37	−0.20
תאנה	257.84	255.51	0.52	0.20
תדהר	553.15	550.40	−0.47	−0.09
תירוש	541.21	535.01	0.05	0.01
תנופה	103.21	102.55	0.02	0.02
תפוח	243.49	238.90	−0.55	−0.23
תמוז	196.59	195.28	−0.27	−0.14
תרשיש	1481.86	1472.22	−3.00	−0.20
תשרי	532.24	524.80	−0.57	−0.11

שערי איגרות החוב

שגיא 4.25%

סדרה	שער	שינוי
4101	382.5	−10.1
4102	155.9	−0.2
4103	149.8	−0.2
4104	145.1	−0.2
4301	145.1	−0.2
4302	138.2	−0.3
4303	137.3	−0.3
4304	135.2	−0.4
4105	120.4	−0.9
4106	117.3	−1
4107	113.8	−0.8
4108	111.7	−1
4109	112.1	+0.1
4110	110.8	−−
4201	138.9	−−
4204	129.4	+0.1
4205	127	+0.1
4206	124.2	+0.1
4207	123.9	+0.1
4208	122.2	−−
4209	119.6	−−
4210	116.5	−−
4211	113	+0.2
4212	111.1	−−
4213	111.6	+0.1

3% מלוה מדינה (הצמדה 100%)

סדרה	שער	שינוי
3601	41961	−300
3602	38688	−278
3603	35982	−267
3604	32753	+192
3605	29901	+180
3606	28174	+175
3607	26531	+13
3608	25105	+12
3609	23910	+11
3610	21489	+10
3611	20756	+10
3612	20150	+9
3613	19367	+42
3614	18134	−150
3615	16703	−171
3616	15287	−76
3617	14543	+7
3618	13790	−99
3619	13159	+6
3620	12308	−52
3621	11657	−41
3622	10525	−46
3623	9880	−28
3624	9295	−154
3625	8545	−55
3626	7906	−52
3627	7334	−49
3628	6796	+7
3629	6370	+6
3630	6024	+5
3631	5625	−64
3632	5296	−61
3633	5804	−59
3634	4458	−−
3635	4217	−−
3636	4064	−−
3637	3804	+17
3638	3543	+16
3639	3245	+15
3640	2669	+9
3641	2314	+7
3642	2056	+1
3643	1820	+1
3644	1653	+36
3645	1491	+33

גליל 4.25%

סדרה	שער	שינוי
3701	1238	+37
3702	988.1	+0.4
3703	812	−18
3704	695.4	−15.7
3751	376.2	−−
3752	149.6	−0.9
3753	143.5	−1
3901	159.1	−0.6
3902	132.6	−0.6
3903	131.6	−0.6
3904	129.6	−0.6
3754	132.6	−0.7
3755	127.8	−0.6
3756	123.3	−0.7
3757	121	−0.7
3758	118.1	−1
3759	117.7	−1
3760	116.1	−1
3761	113.6	−1
3762	110.6	−1
3763	107.2	−0.9
3764	105.7	−−
3765	106.2	−−
3766	105	+0.1
3791	108	−−
3792	105.9	−0.2
3826	131.9	−1.3
3827	129.4	−1.5
3828	124.9	−1.3
3829	122.6	−1.3
3830	120.4	−0.7
3831	120.1	−0.7
3832	118.5	−0.6
3833	115.9	−0.7
3834	112.9	−0.6

פיתוח 7% ,6% ,4% (הצמדה 80%)

סדרה	שער	שינוי
3505	170100	+500
3521	169000	−−
3522	163050	+700
3523	154200	−−
3524	153300	+300
3525	150870	+200
3526	150567	−−
3527	145975	−1475
3528	144200	−−
3529	145000	−−
3530	140100	+200
3531	140600	+100
3532	136000	−−
3533	136600	+600
3534	128900	+700
3535	128900	+700
3536	128900	+600
3537	128000	−−
3538	120900	−−
3539	121000	−−
3540	120100	−−
3541	117000	+1000
3542	115682	−1000
3543	117000	−1000
3544	117050	−−
3545	115000	−−
3546	115100	−−
3547	114550	+300
3548	113900	−700
3549	107900	−700
3550	107500	−−
3551	107850	+350
3552	98370	−−
3553	98800	−−
3554	98811	−1400
3555	98510	+900
3556	94500	+200
3557	95000	+300
3558	94600	−−
3559	91030	+1500
3560	86400	+300
3561	84500	−1500
3571	85000	+500
3572	85900	+600
3573	86300	+650
3574	80100	+900
3575	77944	+34
3576	77776	+34
3579	71902	+32
3577	78881	+759
3578	72919	+707
3580	66691	+29
3581	60721	+27
3582	56073	+23
3583	55285	+142
3584	52674	+140
3585	50043	+137
3586	44748	+19
3588	44733	+19
3589	40849	+18
3587	44719	+20
3591	40800	+18
3592	40764	+18
3593	40711	+18
3590	41278	+709
3595	39411	+702
3594	39403	+650

5% מלוה פיתוח (ברירה כפולה)

סדרה	שער	שינוי
2001	164300	−−
2002	165150	−−
2003	158600	−−
2004	160200	−−
2005	150400	−−
2006	149900	−−
2007	147650	+700
2008	145850	−−
2009	148100	+1000
2010	147100	+100
2011	144350	−−
2012	142600	−−
2013	144300	−−
2014	141400	−−
2015	142758	−−
2016	141400	−−
2017	137100	−−
2018	137600	−−
2019	137500	−−
2020	132600	−−
2021	133300	−−
2022	125300	−−
2023	127200	−−
2024	118400	−−
2025	118300	−−
2026	119200	−−
2027	113300	+300
2028	113800	−−
2029	111000	+200
2030	112100	−−
2031	107800	+300
2032	110700	−−
2033	105200	−−
2034	103100	−−
2035	95815	−−
2036	96300	−−
2037	93521	−−
2038	90400	−−
2039	90999	−−
2040	90125	−−
2041	83300	−−
2051	83000	+1200
2052	91685	+2670
2053	76437	−1506
2055	70683	−1465
2054	72746	+28
2056	67493	+26
2057	65829	+28
2059	59926	+26
2058	68126	−1908
2060	63306	−1842
2061	42689	−520
2062	38971	−491
2063	37173	−487

צמודות זהב

סדרה	שער	שינוי
5 יוד	135	+1.5

רמון

סדרה	שער	שינוי
7006	194.8	+0.8
7007	182.4	+1.5
7008	173.3	+1.4
7009	167.6	−0.4
7010	157.6	+1.7
7011	148.3	+0.6
7012	143.1	+0.6
7013	135.6	+1
7014	118.2	−−
7015	101.3	+0.5
7016	100.6	+0.5
7017	99.9	+0.5
7018	99.7	+0.5
7019	100.1	+0.5
7020	99.9	+0.4
7021	99	+0.5
7201	101.5	+0.4

גלבוע

סדרה	שער	שינוי
6101	13376	+54
6102	8050	+29
6103	7166	+65
6104	6569	+27
6105	6225	+25
6106	6058	−10
6107	5854	−12
6108	4283	+15
6109	4077	+14
6110	4008	+15
6111	3258	−23
6112	3163	−20
6113	2222	+8
6151	829.8	+3
6152	795.4	+2.8
6153	695	+2.5
6154	683.1	+2.5
6155	445.2	−6.5
6156	360.3	+1.3
6157	272.6	+4.4
6158	257.9	+4.2
6159	216.8	−1.3
6160	210.5	+1.1
6161	203.2	+1
6162	178.7	+0.6
6163	168.2	+0.6
6164	162	+0.6
6165	151.4	−1.6
6166	141.3	−0.8
6167	137.8	−0.8
6168	135.4	−0.9
6169	129.7	+0.5
6170	120.4	+1
6171	87.3	+0.4
6172	86.1	+0.4
6801	93.8	+0.1

100% מט"ח

סדרה	שער	שינוי
אל אופ	1541	+16
אלביט	243	+2
אלתא	1224	−6
אלסינט	2360	−−
סאיטקס	1045	+16
תרד 84	104.3	−3.2
תרד 85	391	−−
הב היש	270	+5
דיס הש	189.6	−−
כור	175.5	−−
כלל	468	−−
מ'צמ ד	198	−−
מ'צמ ב	276	−−
מ'צמ י	316	−−
דן	145.5	+2
מול בת	188	−−
תיעש	267	+2

מדד/מט"ח

סדרה	שער	שינוי
כ.ל.ת.	148.4	−−
דיס הש	153.6	−−
כור	143.1	−−
כלל	188.3	−−
מג דיס	146.6	−2.6
משא מן	146.8	+0.4
משא מן	145.2	−−
משא מן	133.8	−−
לאומי	138.3	+0.2

YARDEN CABERNET SAUVIGNON 85

לפני שהוא יוצא לשוק הוא יוצא אליך

בלעדי לחברי דיינרס

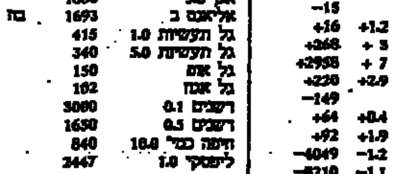

לראשונה בהסטוריה של ענף היין בישראל, אתה יכול להזמין כבר היום, יין עתידי שיצא לשוק רק באפריל מאי 88. ועוד איזה יין: ירדן קברנה סובינוין 85 במחיר מיוחד עד סוף דצמבר של 35 ש"ח לבקבוק כולל מ.ע.מ. עם צאתו לשוק הוא ימכר ב־50 ש"ח לפחות. הרם טלפון ותבטיח לעצמך יין איכותי במכירה ראשונה של FUTURE WINE בישראל.

חייג יין טל. להזמנות. בימים א'־ה' בין השעות 09.00־16.00.
■ דיינרס 03־295858/גב' מזל
■ מועדון היין – 03־5412046/אפי וינטר

מועדון היין
בחסות דיינרס קלוב

שערי המניות 1.12.87

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
אהה ש	24200			−309	−1.2	−6
הספנות 0.1	1530	תב	1371	+86	+5.7	+1524
הספנות א 0.5	876		907	+41	+4.9	+2764
כללי לא בהסדר	15400		71	−105	−0.7	−50
פ.י.ב.י. 0.5	8070		1685			−1784
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 88						
אידיבי רג 100.0	101050		255	+350	+0.4	+282
אידיבי ב 100.0	101600		5			
אידיבי בב א	600500		2	−15000	−2.4	−5
אגוד 0.1	74985		156			+146
דיסקונט ב	127800		6	−1500	−1.2	−10
דיסקונט א	127950		916	−750	−0.6	−1036
דיסקונט שה ב	15100		8			+7
המזרחי ש	41320		617	−180	−0.4	−469
המזרחי מ	41640		91	+640	+1.6	+432
הפועלים מבכ	87600		14	+599	+0.7	+7.5
הפועלים ש	68350		1471	−250	−0.4	−1452
הפועלים מ	68600		50	+220	+0.5	+358
כללי א 1.0	174400		9	−100	−0.1	−7
כללי שה 7	8474		59	+84	+1	+7
בלל 0.1	43440		1277	−90	−0.2	−1324
בלל שה 11	16205		138	+145	+0.9	+236
מימון ומסחר 1.0	58200		6	+150	+0.3	+11
מימון ומסחר 5.0	29400	שר				
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 89						
אידיבי רג 100.0	123300		71	−1000	−0.8	−61
אידיבי ב 100.0	122610		1	−500	−0.4	−1
אידיבי בב א	740570	שר				
איגוד 1 ש"ח	91240		8	−1000	−1.1	−10
דיסקונט ב'	158000		73	−2000	−1.3	−13
דיסקונט א'	149000	תב	5	−10000	−6.3	−4
מזרחי ש'	50200		69	−700	−1.4	−65
מזרחי מ'	51000		3	−2000	−3.8	−8
הפועלים ש'	83800		156	−400	−0.5	−162
הפועלים מ'	83400		1	−400	−0.5	−1
כללי א'	213500					−1
בל"ל סבוק	53100		252	−550	−1	−244
בנקים למשכנתאות						
אדנים 0.1	23800		5	+700	+3	+30
לאומישכ' ש	8400		55			+49
לאומישכ' מ	8560		95	−300	−3.4	−98
כרמל ש			—	הפסקת	מסחר	—
כרמל שה 1			—	הפסקת	מסחר	—
פת משכ ש	2290		645			−725
משכן ב ש	3680		802			−658
עצמאות 0.1	20810	שר				
טפחות מבכ ש	25100	שר				
טפחות רג ש	25150		80	−200	−0.9	−78
טפחות שה 1	10500	שר				
טפחות שה 2	5449		96	+1		+94
יפנוד 1.0	2636		150	−27	−1	−55
יפנוד 5.0	1850		669	−80	−4.2	−1029
מרב 1.0	8270		126	−80	−1	−126
מוסדות מימון						
טלמון אפ	843		3561	+40	+5	+4899
החקלאות מבכ א	304500	קב		+14500	+5	+56
החקלאות מבכ ג	200000		2	+10000	+5.3	+5
לאומי תעש' א ש	12500		50			−67
פתוח תעש' מבכ	158110		4	−4890	−3	−35
פת תעש' בב ג	467000		2	−6000	−1.3	−2
פת תעש' בב גג	279800		3	−5000	−1.8	−5
פת תעש' בב גגג	274000		2	−5000	−1.8	−2
פת תעש' בב ד	282206	שר				
פת תעש' בב דד	66894	שר				
פרט קפלנים 5.0	799		875	−1	−0.1	−20
תיירות בב	220000	שר				
כלל ליסינג 0.1א	24500		36			−36
כלל ליסינג 0.5ב	22370		354			−354
כלל ליסינג אופ			—	הפסקת	מסחר	—
ביטוח						
אילון	123.5		660			−660
איתן	135.5		6918	−3	−2.2	−11918
ארדס 0.1	1274		1586	−13	−1	−586
ארדס א 0.5	952		2375			−1404
בטוח משנה 0.1	332	בד	350	+19	+6.1	+350
בטוח משנה 0.5	211		150	+3	+1.4	+3560
מנורה אפ	219		2867			
מנורה הש	109.5			+5	+1.4	+10000
הדר 1.0	162		15471	+4	+2.5	+13674
הדר 5.0	135		36216			−9798
הדר אפ סד 2	161		28000			−2000
הפניקס 0.1	780		200			−280
הפניקס 0.5	568		1041	+2	+0.4	+86
המשמר-הראל 1.0	5810		87	+60	+1	+85
המשמר-הראל 5.0	4460		345			−315
סהר 1.0	2160	בד	315	−240	−10	−378
סהר 5.0	1465		20	−20	−1.4	−20
[illegible]						
[illegible]						
צור	320		1339			−1161
ציון החזקות 1.0	9050	שר				
ציון החזקות 5.0	1040	בד	107	−140	−11.9	−302
מסחר						
אינטר גאמא 1 ש	740		823	+10	+1.4	+125
אינטר גאמא 5 ש	576		4002	+13	+2.3	+7928
מאיר עזרא 1.0	735		3698			−184
מאיר עזרא אפ	410		1700	+20	+5.1	+578
כלל אופ 4	360		21689	+11	+3.2	+65006
כלל אגח 2	162	תב	7097	+8	+5.2	+13387
קריסטל 1.0	770		1657			+72
רפק 0.1	17290	תב	6	−1510	−8	−6
רפק 0.5	19000		1			−1
שופרסל א 2.0	11535		293			−543
שופרסל אפ	5400		384			−69
שופרסל אגח	109		91250			
שירותים						
אסותא	364		2600			
מגנות הספקה 0.1	793	בד	1000	−8	−1	−119
מגנות הספקה 0.5	254		4714	+12	+5	+12253
קידר 0.1	912		700	+11	+1.2	+856
קידר 1.0	257		9799			−8394
מגור עזרה 0.1	1620		352	+9	+0.6	+502
מגור עזרה 0.5	954		940			−620
מלונות ושירותי תיירות						
גלי זהר 1.0	2535		0.3	+10	+0.4	+9.7
גלי זהר 5.0	1650	תב	30	+120	+7.8	+148
מלונות דן 1.0	1600		585	−50	−3	−532
מלונות דן 5.0	1550		662	−40	−2.5	−663
חוף האלמוג 1.0	6262		20	−100	−1.6	−20
מלונות הירדן	3090		345	−110	−3.4	−661
מחשבים ושירותי מחשבים						
תה.ל.ג 1.0	245		14894	−8	−3.2	−18894
תה.ל.ג אופ	106		10989	+1	+1	+3899
תה.ל.ג אג"ח	108.5		78990			
ישנא 1.0	8265	בב		−435	−5	−950
מ.ל.ל. 1.0	15700		6	−200	−1.4	−6
מ.ל.ל. 5.0	2600		109	−12	−0.5	−109
ניקוב מחשבים 1	980		1587			−1623
ניקוב מחש' 5	350		4650	+6	+1.7	+8920
ניקוב אפ סד 2	840		3290	+40	+5	+7470
תים מחשבים 1.0	705		5500			−6246
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אזורים אפ	707		4780	+27	+4	+17926
אזורים אגח	139.5		7247	+1	+0.7	+15451
אילון 1.0	297		4405			−2905
אל-רוב 1.0	316	בד	1645	+15	+5	+6898
אפריקה 0.1	45000		27			−15
אפריקה אפ	25300		4	+300	+1.2	+16
אזורים	5150		610	+150	+3	+268
ארלון 0.1	2910	תב	385	+190	+7	+2958
ארלון 0.5	2100		136	+60	+2.9	+220
ברמנקין 1.0	2851		50			−149
ברמנקין 5.0	2300		1	+10	+0.4	+64
דנקנר 1.0	6500		58	+120	+1.9	+92
דורעד 0.1	169		3000	−2	−1.2	−4049
דורעד 0.5	148		4210	−5	−1.1	−8210
הסכלול 1.0	838			+40	+5	+162
הסכלול 5.0	460		150	+20	+4.6	+150
תל.ב. 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
תל.ב. 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
חברה לירושלים	316		19453			−20810
ירושלים אפ	110		38650			−58227
גבים 0.1	4200		421			
גבים 0.5	3530		485	+30	+0.9	+425
ישפרו 0.1	3400		396			
ישראלום 1.0	1265		3109	−10	−0.8	−3109
ישרס 10.0	19840		328			−375
כהן פיתוח 1.0	9182		78	+200	+2.2	+58
לנדאו 1.0	5701	בד	820	+346	+6.5	+1548
לנדאו 5.0	2070	תב	900	+130	+6.7	+1128
מ.ת.ב. 1.0	305		19705	−7	−2.3	−21915
מ.ת.ב. אפ 2	164	תב	640	−31	−15.9	−1587
מ.ת.ב. אגח	117		60702	−1	−0.9	−62252
מאגרי בניה 1.0	548	תב	4675	−47	−7.9	−6577
מישכאל 5.0	160		10121	−5	−3	−12815
מישכאל אופ	136		4535			+4625
מגרב 5.0	1205		100			−100
מרלו 1.0	1799		2202	−53	−2.9	−2997
לידסטין 1.0	400		987	−15	−3.6	−1401
לידסטין 5.0	165		18600			−19548
ליפשיץ 1.0	315		2897	−10	−3.1	−897
ליפשיץ 5.0	214		25340	−4	−1.8	−24574
ליפשיץ אפ 1	125		8182	−5	−3.9	−8182
ליפשיץ אגח	105		16375			−23375
נאות אביב 0.5	3350		324			−464
נכסי אזורים	320		2210	+3	+1	+8570
סהר השקעות 1.0	680		142	−5	−0.7	−658
סולל 1.0	5715		27			
עמי ושלע סד 1 ש			—	הפסקת	מסחר	—
קיסריה 0.1	2900	שר				
קיסריה 0.5	1369		1300			−1600

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
רומבין 1.0	342		5812			−6608
רומבין 5.0	195		2690	+1	+0.5	+4510
רומבין אפ	924		250	−1	−0.1	−250
רומבין אג"ח	126.5	שר				
חקלאות						
מטעי הדר 0.1	2520		65	−20	−0.8	−65
מטעי הדר 0.5	2120		250	−30	−1.4	−750
מהדרין 0.1	6358		365	+8	+0.1	+323
מהדרין אפ	3760		248			+114
נכסי הדרים 1.0	1670		758			−158
פריאר 0.5	2659		219	−1		−119
מזון וטבק						
חנבק מב ש	3610		310	+34	+1	+496
חנבק מב מ	3800		2	+150	+4.1	+98
תלכל 1.0	350	תב	2380	−39	−10	−2632
תלכל 5.0	400	שר				
תלכל אגח	104		7000			
מבשל בירה 1.0	32670	בד	41	−330	−1	−7
מבשל בירה 5.0	25700		53			−28
יצהר 1.0	1000		250	+25	+2.6	+1390
יצהר א 5.0	600		2550	+28	+4.9	+2500
יצהר אפ 2	899	תב	200	+50	+14.5	+900
כן 1.0	480	תב	682	−40	−7.7	−1010
כן 5.0	396	שר				
מגמוס 1.0	16480		25	−300	−1.8	−35
עסיס ב 0.5	332		3659	+2	+0.6	+400
אבגל שקל 1	2260	תב	100	−140	−5.8	−300
שמן מבכ א	1710	תב	494	−89	−5	−1582
טכסטיל והלבשה						
ארגמן סד 1 ש	490		4760			−386
ארגמן אפ	298			−7	−2.5	−2000
ארגמן אגח	109		12000	−5	−0.5	−12000
אפיס 1.0	540			−15	−2.7	−723
אופנת ברוך 1.0	350		3261			−3261
אופנת ברוך 5.0	251		500			−200
אפ א	252					
אימקו רג ש	10350		165			
דלתא-גליל 1.0	1670		2335	+52	+3.2	+2285
דלתא-גליל א 5.0	1440		948	+38	+2.7	+172
מטוויות מאגר 1	1841	תב	114.2	+167	+10	+21.2
מטוויות מאגר 5	960	תב	250	+50	+5.5	+98.1
ויטלס 1.0	290		720			−720
ויטלס 5.0	215		500			−500
ורדינון 1.0	5800		95	−20	−0.4	−95
זיקית 1.0	1800		961	−20	−1.1	−1311
זיקית 5.0	1635		1115			−704
זיקית אפ	792		100			−180
כיתן	208	תב	10354	−14	−6.5	−11654
כיתן אפ	131		2200	−4	−3	−5233
לודזיה 0.1	820	תב	100	−70	−7.9	−800
לודזיה 0.4	564		460	+8	+1.4	+367
ליבנת 1.0	251	בד	4000	+10	+4.2	+5070
פים 1.0	370		1760			−85
פים 5.0	211		5152			−1314
פים אפ	180		2500			−5111
פים אגח	119		13400			−4000
עסק סריגה 1 ש'	265		3970			−1018
עסק אפ	150		20302	−3	−2	−25144
סגלת א	1125		125			
פוליגון א 0.5	9300		77			−2
פרגוד	765		260	+22	+3	+710
גיבור סבריאן	7400		229			
מתכת ומוצריה						
אורדן 0.1	8000		122			−122
אורדן 0.5	6900		140			−140
אלומית 1.0	6800	שר				
אלומית 5.0	5120	שר				
כבלים ש	412		11856	−3	−0.7	−11856
כבלים אפ	102		14340	+5	+0.5	+7604
כבלים אגח	103		39250			
התבוף 1.0	562	תב	1854	−62	−9.9	−1573
התבוף 5.0	309		700	−1	−0.3	−450
התבוף אפ	2849			−51	−1.8	−58
דיקה 1.0	2790	תב	218	−310	−10	−378
דיקה 5.0	1600		487.5	−70	−4.2	−56.5
קומסקו מה 5.0	3580		888			−120
כבלי ציון 1.0	2400		683	−90	−3.6	−1446
כבלי ציון 5.0	1300		1401	+48	+3.2	+1122
כבלי ציון אפ	1	שר				
קרמוי 1.0	240		1851			
קרמוי 5.0	139	תב	7002	−5	−6.1	−13788
[illegible] 0.1	38800		[illegible]			
[illegible] 0.5	14400		10	−400	−2.7	[illegible]
[illegible] 1.0	2010		460	+20	+1	[illegible]
קינג 1.0	680	בד	1000	−35	−6.3	−1049
קינג 5.0	455		180	+8	+1.8	+435
קליל 1.0	2155		625	−70	−8.2	−1337
קליל 5.0	1678		722			−422
קליל אפ	830		2000	+30	+3.8	+2871
קליל אגח	121		13000	+4	+3.4	+10000
שלדות 5.0	5113	בד	251	+50	+1	+346
תעשיות לביש 1.0	800		315			−215
תעשיות לביש 5.0	460		1223			−938
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה						
אלביט 5.0	324235		6			−2
אלקו 0.1	7240		30			−51
אלקו 0.25 ש	4050		317	−5	−0.1	−265
אלקו 0.25 ב	4061		100			−100
אלקטרה 0.1	1970	בד	840	+20	+1	+679
אלקטרה א 0.5	1430		1795			+57
אמפ 5	1080		1354			−334
אמפ 3	147.5		5485	+4	+2.8	+5485
אריית 1.0	17010		63			−11
בכל תעש אלק'	2861		1800			−1149
ספקטרוניקס 1.0	1235		405			−145
ספקטרוניקס 5.0	1015		857			−1407
פריסמנר 1.0	580		4270			−4770
פריסמנר 5.0	423		5250			−4864
ציקלון 1.0	1740	בד	122	−60	−3.3	−262
ציקלון 5.0	750		397			−12
[illegible] 1.	5000		42	−100	−2	−52
[illegible] 5.	3215					
ת.א.ת. 1.0	920		400			+100
ת.א.ת. 5.0	450		1265	+15	+5.5	+505
ת.א.ת. אפ 1			—	הפסקת	מסחר	—
תדיראן	735		1500	+50	+4.3	+1450
מוצרי בניה						
א.ב.א. תעשיות 1.	192		21012	+3	+1.6	+28986
א.ב.א. אפ	690		2865	+7	+1	+103
א.ב.א. אגח	134		31937			−11937
אקרשטיין 1.0	568	בד	2420	+20	+3.7	+1520
אקרשטיין 5.0	350		10245			−9393
אקרשטיין אפ	355		400	+30	+6.7	+1000
אקרשטיין אגח	151		7779	+5	+0.4	+7280
אבן בלוס	144		9864			−5110
בלוס אפ	90		8152			
מודול השק בתעש	531		215	+10	+1.9	+475
פורמיקה ולמבן 1	21886		3			−3
פורמיקה ולמבן 5	14500	תב	3	−800	−5.2	−9
נגב קרמיקה	418		2830			−960
נגב קרמיקה אפ	196		2009			−2008
כימיה, גומי ופלסטיק						
אגן 5.0	1880		734			−434
אליאנס ב	1693	בד	166	−17	−1	−14
גל תעשיות 1.0	415			−5	−1.2	−162
גל תעשיות 5.0	340		200	+6	+1.8	+200
גל אפ	150		1940	−14	−8.5	−3540
גל אגח	102		1280	+1	+1	+36720
דשנים 0.1	3080		27			−27
דשנים 0.5	1650		85			−85
חיפה כמי 10.0	840		7428			−8019
ליבסקי 1.0	2447					
מקסימה 1.0	5600		28	+250	+4.7	+28
מקסימה 5.0	3500		80	−70	−2	−80
סנו 1.0	23250		24	−800	−3.3	−29
סנו 5.0	17700		27			−27
פריקלאס	588		25168			−23618
פריקלאס אפ	166.5		13250	−5	−2.6	−21670
קרס כימיקל 1.0	4440		58	+100	+2.3	+50
קרס אפ	2420	שר				
קרס אגח	106		2200			
תיא 5.0	4100		300	+71	+1.8	+213
פרוטארום 10.0	50440		86			−50
עץ, נייר ודפוס						
כתר	181		3761			−247
רפדוק 1.0	7600		9			−9
רפדוק 5.0	5100		12			−12
חג'ג' 1.0	9600		657	−100	−1	−148
יגה 1.0	1550		495	+7	+0.5	+218
לבנדי אשקלון 1	657		1844			−1724
מלם ב 0.5	36000		13			−8
קרל	875		28482	−1	−0.1	−29468
[illegible]	562		9670	−2	−0.4	−6816
רים 0.1	617	בב		−33	−5.1	−26465
רים 0.4	235	תב	3545	−20	−7.8	−8986
תפל ב 0.2	16601		74	+201	+1.2	+134
תעשיות שונות						
אבגין 1.0	440	תב	8522	−50	−10.2	−51421
אבגין 5.0	176		10453			−2619
חמישה יד	2570		145			−143
הגבעלק 1.0	1310		28			
הגבעלק 5.0	955		555	+18	+2	+113

השקעות בתעשיה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
כור בב ש	8100		435.7	−80	−1	−3.7
תעשיות אופ	165.5		57228	+5	+0.3	+49087
תעשיות אגח	111.5		134700			−22300
חברות השקעה						
אמיקו ש	6900		60			−60
אלגר ש	1140		1330			−30
גולנת 1.0	1000		80			−80
גולנת אופ	710			+20	+2.9	+650
גולנת אגח	106			+1	+1	+10000
דובאר 1.0			—	הפסקת	מסחר	
דובאר 5.0			—	הפסקת	מסחר	
חברה לישראל 5.0	3700	תב	2656	+200	+5.7	+11874
חלמסן 0.1	115000	שר				
חלמסן 1.0 ש	21300		87	−700	−3.2	−145
אמפא א 0.5	22000		48			−58
פועלים השק ש	837		4250	+40	+5	+6295
דיסקונט השק אופ	1025		3421			−3159
דיסקונט השק אגח	108		121303			+4303
מגדר השק ש	30300		30			−1
מגר השקעה 124	13435			−200	−1.5	−14
הדרן 1.0	2621		1212			−891
הדרן 5.0	1052		831	+49	+4.9	+2379
יגאל ש	12360		34			−34
ירדן א 0.1	1364	בד	352	+14	+1	+92
כלל 50.0	1190	תב	1200	+60	+5.3	+2278
מגור 0.1	467		220			−600
מגור א 0.5	430	שר				
מגור אופ	183		2353	−5	−2.7	−3353
אגח 1	120.5		2625	−1	−0.8	−4008
מו השק ש	2652		909			−594
מבה א 0.1	8100		92			−92
מבה 0.5	5860		392	+30	+0.5	+278
פזין ב 2.5	12450		488	+250	+2.1	+202
קרדן 1.0	97.5		15907			−15407
קרדן 5.0	62		3106			
קרדן אופ	49.5		45830			−65861
קרדן אגח	104		20900			+3382
נסחרות במט"ח						
בית מ			210			
בנין ב' 5.0			—	הפסקת	מסחר	

רשימה מקבילה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
מסחר שרותים מלונאות מחשבים						
הראל 1.0	1340	תב	225	−100	−6.9	−223
יסקל	255			+2	+0.8	+800
קונסורטיום 0.1	1550	תב	1749	−106	−6.4	−984
קונסורטיום 0.5	418		1454	−21	−4.8	−4256
קונסורטיום אפ	155.5	שר				
קופל 1.0	674	תב		−44	−6.1	−63
תבל	245		2034	+2	+0.8	+16
גני הדר	130.5		21945			
גני הדר אפ 1	99		8898			−3847
התיה הישראלית	67		14280	+5	+0.8	+2742
כנס מר 1 ש	2649		100	−50	−1.9	−59.2
איכות מחשבים	435	בד	1222	−16	−3.6	−1238
דנה מיכון 1.0			—	הפסקת	מסחר	
כלל מחשבים 1.0	6610	בד	61	−500	−7	−93
משוב מחשבים 1.0	301		710	−3	−1	−129
משוב אפ	177	שר				
רשף	422		310			
נדל"ן בינוי חקלאות						
אורן 1.0			—	הפסקת	מסחר	
אורן 5.0			—	הפסקת	מסחר	
אמנונים 1.0	826	בד	1105	+25	+5.1	+1754
בן-יקר בת 1.0	2700	שר				
דוקר 1.0			—	הפסקת	מסחר	
דוקר 5.0			—	הפסקת	מסחר	
עיד 5.0	1936		1780			−1654
רסקו מבכ	2500	בד	244	−441	−15	−751
רסקו רג	1795	תב	764	−180	−9.1	−1294
שמנר 5.0	1513		1053	+2	+0.1	+634
שמנר אפ	510		1270	−22	−4.1	−1518
אבנס	1914		902			−120
גלפעוס 1.0	1450		1			−1
גלפעוס 5.0	820	שר				
תעשייה						
מיני גליקו	262		469			−469
מקס 0.1	4135		192	−100	−2.4	−309
מקס 0.5	1990		200	−10	−0.5	−200
תעש רנטוך 1.0	2520		296	−4	−0.2	−252
אוקטנז 5.0	1140		750	−5	−0.4	−706
מדגן 1.0	600	בד	800	−26	−4.2	−1150
משאבות סלע	139		6377.3	−6	−4.1	−998.2
מתכת טרום 1.0	117	בד	33364	−13	−10	−94134
מתכת טרום אפ	44.5		110660	−5	−11	−170759
אלקל	158		10193	−7	−4.8	−7978
אלקל אפ 2	46		33500	−1	−2.1	−35004
בר-טון 1.0	1500		70			−140
בר-טון 5.0	979	תב	1069	+89	+10	+2881
פרוטומטכס 1.0	6300	שר				
פרוטומטכס 5.0	1900	תב	255	−144	−7.1	−305
מ.ל.ב. 1.0	1007	בד	620	−43	−4.1	−994
מ.ל.ב. 5.0	578		150	−25	−4.2	−237
אורן-סק	154		12250			−2310
ליקסטר 1.0	1985					+7
נקה כימיקל 1.0	4800		105	−130	[illegible]	−298
ת.ג.ל. 1.0	2035		258	−5	−0.3	−388
ת.ג.ל. 5.0	1936					
תער א 5.0	6868		31	+68	+1	+32
אורדע פרינט	720	תב	2456	−40	−5.5	−6051
סקנטריה 1.0	3110		84			−134
מכן	534		2500			
פז תן	395		770			−970
מאגרי טכנולוגיה	151		10274			−5524
השקעה						
אינקבה 0.1	57	בד	64175	+5	+9.6	+107573
איתם	286		1500			+1500
איתם אפ	107		1200	−3	−2.7	−1900
אמישר בב'	1198		172	−1	−0.1	−1272
אפיק 1.0	484	תב	13812	+44	+10	+19715
אפיק 5.0	248		6835	−5	−2	−9471
ישום החזקות	147		20700	−5	−3.3	−34789
ישום אגח-אופ	108	בד	28000	−1	−0.9	−12250
לגריט 0.1	1520	בד	1128	+15	+1	+116
לגריט 0.5	549		1698			
עין השק ב 0.1	1820		135	−34	−1.8	−121
עין השק ג 0.5	805		290			−66
חיפושי נפט						
דלק נפט 1	3800		607	−90	−2.9	−274
דלק נפט 5	1680		84	+80	+5	+84
דלק חיפ' אפ 2	946		650	−19	−2	−1875
פז חיפושי נפט	20800		32			−56
יואל 5.0	401		10282			
יואל אפ	121		37289			−35374
מ.ג.ג. 1.0	4990		530	−89	−1.8	−363
מ.ג.ג. 5.0	2252		491			−451
פראיל ב 0.5	5500	תב	24	−420	−7.1	−85
נפטא ש	541		10050			−4779

משתנים

שם נייר ערך	סה"כ מחזור אלף שקל	שער קבע משתנים בנקודות	שער מרב. בנקודות	שינוי יומי כולל %	מס' עסק כולל במשתנים
בנק בינלאומי 05	1745	7401	7571		8
הסנה ש	62771	247	250	−1.57	17
כלל סחר	64866	432	432	−0.92	21
שופרסל ב 10.0	2247	9721	9721	−2.5	9
דלק ג ש	11763	2363	2381	−1	12
אפריקה 1.0	542	36912	36912	−2.5	8
אזורים 1.0	41604	1028	1020	−0.96	28
נכסים ובנין	2815	2843	2908		9
הכשרת הישוב	363	69312	69312	−2	14
כלל נדלן	32316	770	770	−0.26	18
עלית	138	14170	14608		2
פלנת ב 4	13272	796	820	0.99	8
קמבאות פז 1.0	2496	4121	4121	−2.51	6
אלרון 3.0	39	287805	287805	−1.5	7
טבע ש	2279	10045	10045	−2	14
ים המלח	10951	2591	2597	−1.52	18
פטרוכימיים 10.0	32818	837	849	1.19	9
מפעלי ניר 10.0	76	817571	817571	−0.75	18
מרכזת ב 0.1	955	14572	14572	−1	5
כלל תעש' 1.0	137170	229	229	−0.45	18
אידיבי פתוח 2.0	1126	7817	7916	0.25	7
אלון ש	3858	932	944	0.53	3
חברה לישראל 1.0	8621	3945	4085	0.5	25
דיסקונט השק ש	11019	2097	2150	0.99	31
כלל 10.0	30392	1253	1268	0.48	16

שערים בין־בנקאיים

אתמול, צהריים, 1.12.1987 באירופה

מסירה מידית (ספוט)

ל־1 שטרלינג	$ ארצות הברית	1.8125/1.8135
ל־1$ ארה"ב	מרקים גרמניים	1.6490/1.6500
"	פלורינים הולנדיים	1.8618/1.8626
"	פרנקים שווייצריים	1.3545/1.3555
"	פרנקים בלגיים	34.63/34.65
"	פרנקים צרפתיים	5.6170/5.6200
"	לירטות איטלקיות	1216.00/1217.00
"	ינים יפאניים	133.27/133.37
לס.ד.ר.	$ ארצות הברית	1.3344/1.3349

שער הזהב $ ארה"ב 486.90 אונקיה לונדון פיקסינג

מסירה מאוחרת (פורוורד)

	ל"י/$	פר"ש/$	מ"ג/$
1 ח'	1.8112/1.8123	1.3497/1.3511	1.6428/1.6440
3 ח'	1.8077/1.8089	1.3412/1.3429	1.6325/1.6338
6 ח'	1.8033/1.8047	1.3285/1.3305	1.6172/1.6187

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

שף בנאמנות
בטוחה כלל
ניהול תיקי השקעות, ניהול קרנות נאמנות וניהול קופות גמל

صكنا من الاجل

מכזا عن الاصل

מכתבים למערכת הארץ

שפירא והדגל

התפתלויותיו והתחמקויותיו של אברהם שפירא בשאלות בו בר הזדהותו עם המדינה, כפי שהוא מתבטאת בסוגיית הנפת דגל הל־אום, הן מופת וסמל להלקלקות השפתיים, הלשון וההתנהגות. בר־איון לגלי צה"ל (12.11) התחמק שפירא כצלופח מנושאים שלא נוח היה לו עמהם: "מה זה בכלל דגל?" ו"מה הוא בכלל מסמל?" — "גם לי־הודי החרדי יש דגל: המזוזה, התפי־לין, התפילות", או "נושאי הדגל יהדו להם ללוס־אנג'לס", כמו לא היו אליליו של החוגר — לובאר ביצ'ים או סאטמרים למיניהם — חיים מרושני־עגנו בברוקלין ובשאר מחוזות רחוקים שמעבר־לים.

לדגל הלאום יש משמעות אחת ויחידה: ביטוי הזהות האוהדה עם מדינתו, עם ערכיה ועם חוקיה. מזו־זות, טלית, תפילין ותפילות אינם תחליף לדגל המדינה. כשם שהתנ־בוט, הצלב, או זימרת איש מקהלת הכנסייה אינם כאלה, אם גם נרשאיהם הם אזרחים שווי זכויות ומעמד במדינת ישראל. המוסלמי, הנוצרי, הדרוזי והבהאי המכבדים את סמל המדינה ואת דגלה, מב־טאים בכך את יחסם למדינתם ולא ליהודים וליהדות. אנו מצפים, שגם החרדים יתנהגו עלפיי אמת־מידה בסיסית כזאת וללא כל תנאי.

מי שרשאי להתנות תנאים לעניין זה היא המדינה עצמה, שאזרחיה בוד ליכים דמוקרטיים, הזדים להלכה התורנית, קבעו נורמות וכללים אזרחיים לזהות ולזכויות. החלטת הרוב היא גם זו שתקבע למי — ולמי לא — יוחזרו תקציבי משלם המסים הישראלי. ההחלטות בעניין זה הן תרי־משמעיות, רק אכיפתן היא העומדת עתה למבחן. אם המקומ־קותם של שפירא ודומיו תוכה במערכה זו, כשם שזכתה בעבר בהתחמקות משירות צבאי ובהמיכה הנצוות בפרויסים ישכי "הישיבות הקדושות" כדבריו של שפירא, אני חושה שזורות לשלטון החוק במדינת ישראל, ואולי להתפלא על אלה שאכן מעדיפים את לוס־אנג'לס על פניה.

אלדד ששון
תל אביב

התחיה — קורבן עצמה

התחיה נפלה קרבן לאידיאולוגיה של עצמה. מאז קמה, הטיפה מפלגה זו לתורת הכוח, לאגואיזם לאומי כוחלט. אנשי התחיה מתעלמים מכך שבארץ היים שני עמים, יהודים וערבים, ולשניהם זכויות שוות. הם מבקשים לשלול מן הערבים את זכויותיהם. הם מתנגדים לכל פתרון של שלום ומנסים לכפות מלחמת בצה נגד העולם הערבי. במהירות גדולה הולכת עברו מנהיגי התחיה אל הגזענות הגלויה, תמכו ברעיון ה"טראנספר" והם מטיפים לגירוש המוני של ערבים. הם ניסו לעודד במדינה רוח של לאומנות קיצונית, של קסנופוביה, קנאות, חוסר סוב־לנות, פולחן הכוח ושנאה עיוורת.

האם פלא הוא, שבסופו של דבר חזר הרעל כה עמוק ללבם של רפאל איתן, גאולה כהן ויובל נאמן, עד שהחלו לשנוא שנאה מרה גם את חבריהם למפלגה?

ארם קלר
ת"א

הכושים שלנו והכושים שלהם

"הכושים שלנו היו יותר טובים...", כך תא"ל חגי רגב, אוהד שרוף של הפועל תל־אביב על ניצחון קבוצה זו בדרבי הכדורסל ("שיחת היום", "הארץ", 25.11).

מה שנכון — נכון: הכושים "שלנו" היו כושים "שלהם": ארבעת השחקנים האמריקאיים של הפועל אמנם גברו על ארבעת האמריקאים של מכבי. ביג דיל!

השאלה היא רק מדוע לא טרחו גם לשיר בסיום המשחק את ההימנון האמריקאי?

חיים תיבון
חיפה

תיאטרוני ישראל

הערב יום ד' 2.12
תיאטרון הבימה:
בית ספר לנשים: 20.30
אנשים קשים: 20.30
התיאטרון הקאמרי:
אני לא רפפורט — בקאמרי
רכוש נטוש — אודי דוהל
חבלי משיח — ת' ירושלים

למסירה בהנחה
חנות
למוצרי חשמל ואלקטרוניקה
לרציניים בלבד
08-476938 בערב

הועדה המקומית לבנין ותכנון עיר בני־ברק

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

עירית בני ברק הגישה בקשה לועדה זאת -בתוכנית מס' א' 19655 לבנות בנין בן 4 קומות פרדס טריווקס גוש-6190 חלקה 20/2070 באזור ציבורי בהקלות הבאות:
1. (6) אחוזים בנין/שפור תנאי דיור/מעל (30) אחוזים בקומה.
2. העברת אחוזים מקומה לקומה עד 6 אחוזים.
וזה שלא בהתאם לתכנית בנין ערים 223 א' החלה במקום.
כל המעונין יכול לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקו־מית בעירית בני־ברק בשעות קבלת קהל ורשאי להגיש התנג־דות מנומקת לועדה המקומית תוך 14 יום מיום פרסום זה.

מר מ. אירנשטיין
יו"ר הועדה המקומית לבנין ותכנון עיר בני־ברק

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

מרחב מטה יהודה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה — 1965 (להלן החוק)

ניתנה בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי: קירמה עזרא הגיש/ לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב מטה יהודה (להלן הועדה) בקשה להקלה באחוזי בנייה בשיעור 1% דהיינו 36% 35% במקום במעוז ציון א גוש 30367 חלקה K75 רח' הכרמים 23.
את ההתנגדויות למתן ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבוע־ים מתאריך הודעה זו: לוועדה המקומית ברחוב אהליאב 29 רוממה, ירושלים ולמועצה המקומית מבשרת ציון.
ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרדי הוועדה המועצה בכל יום שני ושישי בשעות הרגילות.
רחוב אהליאב 29 רוממה, ת.ד. 6835 טל' 947־551946, קבלת קהל בימי שני ושישי

דוד דוד
יו"ר הוועדה

תיאטרון / מיכאל הנדלזלץ

ריבוע המעגל

יונה אליאן ויוסי בנאי: שני קטבים

התיאטרון הלאומי "הבימה" מציג באולם רובינא את "מעגל הגיר הקווקזי" מאת ברטולט ברכט. תרגום: נתן זך. בימוי: עמרי ניצן. מוסיקה: שלמה גרוניך. תפאורה ואפקטים מיו־חדים: יורג דומיניק. תלבושות: מונה קליינרמן. מנהל מו־סיקלי: אבנר קנר. תאורה: נתן פנטורין. מסכות, בובות והאביזרים: שלמה לייבוביץ'. בתפקידים הראשיים: יונה אליאן, יוסי בנאי ומיקי קם.

ברכט נותן לצופיו ב"מעגל הגיר הקווקזי" שני מחזות בכרטיס אחד. המחזה האחד הוא סיפורה של גרושה, הנערה הארצית, הפשוטה, ההולכת בעקבות האינסטינקט שלה ונצמדת לילד לא־שלה, המגלגל אותה לדרך מסוכנת, בעיצומה של מהפיכה חברתית. הבחירה שלה להיות אנושית ולאסוף לזרועותיה ילד נטוש, מעמידה אותה במצב שהיא נאלצת להודיע לאהובה החוזר משדה הקרב כי "שמה כבר אינו זה שהיה".

כשמגיע ברכט לרגע בו ניצבת גרושה בין אהוב לבה לבין בנה המאומץ, הוא עוצר את העלילה וחוזר אחורנית, לספר את עלילותיו של אזדק. זה מהפכן־מאחור, שכער־מומיות עממית עוד לרוכס חרע להימלט, ועתה הוא רוצה לקבל את ענשו. אבל מתברר לו שאין כבר מהפיכה, ואין מי שישפוט אותו. כי החיילים ריכאו את המהפיכה והם השולטים כעת. אזדק מצליח בער־מומיות להציל את חייו, אבל "נתקע" לתפקיד של שופט, ועתה עליו להציל סדר חברתי כלשהו על־ידי השלטת האנרכיה שלו, שכולה ספוגה צדק טבעי, מכבבים. בתחבר לות. ואז, בסופו של המחזה, מתלכדים סיפורי גרושה ואזדק, במשפט מעגל הגיר, שעל שמו נקרא המחזה.

היה אפשר לעשות ניסיון מעניין ולארוג את שתי המערכות זו בזו, כדי לקבל עלילות מקבילות. מב־חינת האפקט של קטיעת ההזדהות הקהל יתקבל אולי אותו אפקט של ניכור, ולצופה יהיה קל יותר לעשות את ההקבלה המתבקשת. אך לא תמיד מתקיימת, בין שני גיבורים אלה, השונים כל־כך לכאורה. אבל ברכט לא נהג כך. והבימאים המוכבים להשמיט את הפרולוג הפוליטי שלו למחזה זה (הקרקע תהיה לקולחוז המיטיב לעבדה — לקח מעניין כשלעצמו ודו־משמעי גם במציאות הישראלית, שהיום כבר לא ברור מי מיטיב לעבד כמו ידיו את אדמת המריבה. אבל לא במחזה שניתן בתר לכיים) נצמדים בכל זאת לסדר הסצינות של ברכט, גם אם הם מקצרים פה ושם.

ברכט מגיש גם לבימאים של "מעגל הגיר הקווקזי" שני סוגי פו־טנציאל להצגות. הסוג האחד הוא המפגש האישי, האינטימי, בין אנשים על בימה. דרמה המבוססת כולה על התגוששות אנושית, שכוחה נלקח כולו מיכולתם של שחקנים לצקת תוכן רגשי לדמויותיהם ולגרום לקהל להזדהות. הסוג השני של ההצגה הוא הדיון התיאטרוני, העלית, הצבעוני, הראוותני. כל פתיחת המחזה, בתנוך של המושל אבאשווילי, עד ליציאת הפליטים מן העיר, כתוב כתיאטרון ראוותני קרי־קטורי, גרוטסקי, וכך המשתה, שהיא משתה ההלולה של גרושה עם האיכר יוסוף, או אפילו התמונות המובילות למשפט המפורסם. דברים רבים אפשר לומר על ברכט, תיאור־טיקן התיאטרון, אבל אי־אפשר לפקפק בעובדה שהוא העריך את כוחו של הדיון התיאטרוני כשל־עצמו. בימה מסתובבת היתה כלי חשוב בעבודתו התיאטרונית.

שני סוגי משחק

שני סוגי ההצגות הללו תובעים, למעשה, שני סוגי משחק. את האחד מגישה יונה אליאן, בתפקיד גרושה. אין היא "גיבורה" גדולה מן החיים, המונעת בכוחם של יצרים חייתיים, הגורמים לה לחרוג משגרת חייה ולהכריע הכרעות מוסריות. היא בחורה פשוטה, כמעט כמותי הכמך. לא יפה במיוחד, לא זוהרת במיוחד (אם כי כל מאמצי המאפרת והמ־לבישה לא יצליחו לטשטש את יד־פיה של אליאן), הנסחפת אל מערבולת האירועים. ואיזו רכות טבעית מוליכה נכון, והולכת בע־קבות גדולה. משימתה כאן היא לא לזייף, לא להיכנע לפאתוס של הרמות, אלא לשחק בקטן, באולם הגדול של "הבימה" ובכל זאת, להגיע אל רגשות הצופים. מעבר להישג שלה להעביר רגשות ב־מסגרת הגדולה הזאת (וגודל המסגרת הרועשת מדגיש ומבליט שבעתיים את טוהר משחקה), זה גם פן חדש ביכולתה של אליאן כשח־קנית. כשהיא לוקחת את ידו של הילד בשתי ידיה, ברכות אימהית, ברור לך שהיא לא תמשוך אותו מהמעגל, ולכך נמצא אתה.

הקוטב המשחקי השני הוא של יוסי בנאי בתפקיד אזדק. תפקיד זה הוא כמובן חלום לשחקן, מפני שהוא כתוב בצורה כזאת שבה קשה שלא לשבות את לב הקהל. לא אחדש דבר אם אומר שלבנאי אישיות בימתית כריזמטית. הוא מביא לתפקיד את כל תווי אישיותו, את יכולתו המופלאה לדבר בתחביר ובפיסוק אופייניים רק לו, כשמשפט נגמר על קצה הנשימה, ותמיד יש עוד זנב של משפט שיוצא אחר־כך, עם תנועה אפיינית המלווה אותו. אבל גדולתו בכך שכמו שאליאן מאופקת ומשחקת בקטן, כך הוא אינו חושש מלהיות גדול, מגוחך, משתטה, ולרגע אין הוא מאבד את האנושיות שלו. וכשבנאי ואליאן מתנגשים, בסצינה האחרונה של המחזה, זה למעשה תמצית תנו וכחו של מחזה כמו "מעגל הגיר ה־קווקזי".

עמרי ניצן הלך בעקבות מוחו של ברכט, כשהוא מביים בגדול, צבעוני, רעשני, פירוטכני — ב־סצינות המכתיבות זאת, ובכך מאפשר יתר רוחש ועוצמה בסצינות האינטימיות. אין הוא מספר סיפור פוליטי, אלא אנושי, ואין הוא עוסק במוסר אלא בתיאטרון. אולי לא במקרה הוא משחק את המשפט המפורסם על בימה ריקה, בעומקה, כדי שהקהל יצטרך לעשות מאמץ לצאת אל הדמויות, אחרי הרעשים והצבעים והעשן שניתכו עליו עד אז. הוא למד מאזדק שבתנאים מסוימים צריך להתנהג בתחבולות מסוימות, והמקרה שלו אלו תחבו־לות של שימוש בבימה, אבזריה ועזריה הטכניים.

יש מידה לא־קטנה של איוולת ורשעות בשמועות ההולכות ש"מעגל הגיר הקווקזי" אמור להיות תשובת "הבימה" ל"עלובי החיים" של הקאמרי. שהרי אם "עלובי החיים" קבע סטנדרטים מקצועיים חדשים, רק טבעי הוא ש"מעגל הגיר" יצטרך לעמוד בהם. ובכנות — מה עוד אפשר לעשות על הבימה הגדולה של "הבימה", כשאין סצינות אנושיות אינטימיות, אלא דמויות גרוטסקיות־קריקטוריות?

הסדק ההולך ומתרחב

השאלה אינה איפוא אם לעשות ספקטאקל (אם כי ברכט היה כנראה האחרון שהיה מתנגד לכך), אלא איכות הספקטאקל עצמו. וכאן יש לציין הישגים מרשימים בסצינות מסוימות — יציאת הפליטים מן העיר, כששימון (שלום שמואלוב), המגיש משחק טבעי, בדרך־כלל, בסגנון של מה שעושה אליאן, גם אם אינו מצליח להגיע לעוצמת הישגיה) רודף אחרי גרושה על בימה מסתובבת, המעבר על הגשר ה־מתמוטט, או תמונת האריזה של חפצי אשת המושל, שבה נשכח הילד.

באותה מידה יש לציין מעידות של טעם טוב או של תפיסת סגנון, כשהוא חותר לזהורדיל נמוך (בסצינה של שני הרופאים, ביריקת האוכל של גיסת גרושה, או בשולחן הנשף של המושל אבשווילי. שולחן זה, שעליו מטעמים ומתחתיו גוויות הוא דוגמא לרעיון שנשמע יותר טוב בתכנון ותיאור מאשר בביצוע).

ובכלל, יש משהו תיאטרוני־גרמני בהצגה זו. רקע התפאורה (שעוצבה על־ידי יורג דומיניק) נאה וברוח באוזר ממשפטי־הפתגם של סימון (שוב, דווקא את הסצינות האינטי־מיות כותב ברכט בשפה נמלצת של פתגמים, בפניות בגוף שלישי) על הרזה המגשבת דרך כל הפרקים. הסדק בקיר האחורי הולך ומתרחב עד שנפרץ כליל בסופה של ההצגה. שולחן הנשף עם הגוויות תחתיו הוא דימוי מקומי, האמור לעטר ולעצב רגש של קהל כלפי הדמויות, אבל הוא כשל בשל ניסיונו להיות מילולי, הוא מוציא חוץ למגנון הכללי.

באופן דומה, אף כי פחות חמור, תפאורת בית־המשפט הכבודה, ה־עשויה עץ ארגמן (עם כיסא־מנה־לים מודרני, משום מה) מרשימה כפי תיחה, אבל נהפכת למסרד לקראת הסוף, וסילוקה מן הבימה שרירותי, אבל לא מלאכותי־תיאטרלי דיו. התזוזה לאפקט מקומי פוגעת בריצוי הסגנוני הכללי.

דבר דומה קורה למוסיקה ה־מעולה של שלמה גרוניך: היא מרתקת, משעשעת, מרגיעה ומהנה, כל עוד היא איכות לעצמה, המלווה בצורה הריפה את דברי המספרת, מיקי קם. קם סובלת מכך שכל המעיכה השנייה היא נעלמת מן הבימה מהר, כדי לצוץ מצדה המגד, אבל היא שרה להפליא כשהיא מקבלת את הזמן הדרוש לכך. מצבה בעניין זה משותף לכל שהתצגה מתקרמת. כשהיא מנסה ליצור אווירה מקומית, בסגנון המזרחי המלווה את תנועתה ומשחקה של שושנה דואר, היא נעשית מילולית ומחטיאה, כי במקום להיות גורם יצירתי, היא נהפכת לאלמנט משרת ואפילו מרגיז, חסר עצמאות והומור.

להשלים בין הסתירות

חולשה אחרת פוגמת ביכולתה של הלהקה להגיש את המשחק המתבקש ממנה בשני קטבים ה־סגנוניים של תיאטרון זה. שחקנים מעטים יכולים להתקרב לעוצמה ולניקיון העבודה של בנאי. לאורלי זילברשץ יש הנתונים לכך, אבל היא מצליחה ליצור רק רגעים טובים, ולא דמות מרשימה לכל האורך. רב רייזר מצליח להשיג ניקיון רב בכל הדמויות הרבות שהוא מעצב. אברהם מור או מוסקו אלקלעי מגישים דמויות פחות־או־יותר מלאות, ועזרא דגן חוזר אמנם על דברים שעשה בהרבה הצגות אחרות, אבל לפחות הוא עושה את זה בניקיון ובחן. לעומתם, שחקנים כמו אברהם ותנאי, יגאל זמיר, דבורה קידר, חיים חובה או יעל פרל חוסרים את העוצמה או הניקיון הדרושים לעבודה מסוג זה, כדי למלא את השרטוט הסגנוני ה־חיצוני. שחקנים מעטים עוד יותר מסוגלים להגיע להישג של יונה אליאן, במשחק מאופק על הבימה הגדולה הזאת. וכך, או שאתה זוכר שחקנים מסויימים לא לטובה, או שאינך זוכרם כלל.

לביים את "מעגל הגיר הקווקזי" — עליפי המחזה הכתוב ובאולם הגדול של "הבימה", דומה לניסיון לרבע את המעגל. עליך למצוא את הדרך להשלים בין הסתירות ה־סגנוניות בין הסצינות השונות ובין הדמויות השונות, בין סוגי המשחק השונים שהמחזה מכתיב. בהפקה זו אין הדבר עולה לכל אורכה, וכך קורה שהצופה נמצא על היקף המע־גל, אבל שרטוטו אינו מלא דיו, וב־תאום יש פנייה של תשעים מעלות והוא נמצא על צלע הריבוע, וזו מתעקמת שוב לכיוון המעגל. אך כשאליאן או בנאי נמצאים על הבימה — כל אחד בסוגו והישגו — מגיעה ההצגה קרוב מאוד לריבוע של המעגל. מה שמוכיח אולי שהדרך לתשובה היא בעיצוב ובס־גנון, אבל התשובה עצמה היא במשחק. ונדמה לי שגם ניצן חש שהתשובה האמיתית היא שם.

הארץ ממליץ

תרז (ת"א) — חייה של תרז מרטן, נזירה כרמליטית שנפטרה בגיל 24 משחפת, בסוף המאה שעברה. בסרט סגפני ופשוט של אלאן קבליה.

מגדל הדבורים (ת"א) — יווני בגיל העמידה נוטש את משפחתו ויוצא עם הכוורות שלו למסע מצפון יוון לדרומה. סרט עצוב של אנגלופולוס ("מסע השחקנים", "מסע לקיתירה").

בוקר טוב בבילוניה (ת"א) — סרטם של האחים טאוויאני ("פדרה פדרונה", "כאוס") עוסק באמנות הקולנוע, דרך סיפורם של שני אחים איטלקים המגיעים להו־ליווד ב־1915.

את אני והמהפכה (ת"א) — מאורעות אוקטובר נובמבר 1956 בהונגריה מוצגים בהומור ובאירוניה דרך חיי משפחה אחת.

ריטה, סו ובוב גם הוא (ת"א) — אהבה ומין בשלישייה בעיר תעשייה בצפון אנגליה. פרטים אוטנתיים של דיאלוג והתנהגות.

לו הייתי כאן (ת"א) — סיפור קטן וחינני על נדודי־התפורמיים של נערה באנגליה של שנות החמישים.

המשפחה (ת"א, חיפה) — משפחה איטלקית במשך שמונים שנה, מאז ראשית המאה. אטורה סקולה ("יום מיוחד", "פאסיונה ד'אמורה") מביים, עם ויטוריו גסמן, סטפניה סנדרלי, ופאני ארדאן.

ז'אן דה פלורט (ת"א, ירושלים, חיפה) — הראשון בין שני סרטים על־פי ספרו של מרסל פאניול "מי הגבעות". מאבק על מקור מים בכפר בפרובאנס של 1920 עם ז'ראר דה פרדיה, איב מונטאן, ודניאל אוטיי.

הבלתי משוחדים (ת"א, ירושלים, חיפה) — סרטו של בריאן דה־פלמה על תפיסתו של אל קפונה ע"י צוות שומרי חוק שאי אפשר היה לקנותם.

זקוף ת'אוזן (ת"א) — סרטו של הבימאי האנגלי סטיבן פרירס על חייו ומותו של המחזאי האנגלי ג'ו אורטון.

סרטי בידור

מי הנערה הזאת (ת"א, חיפה, י־רושלים) — קומדיה אורלית חמודה על בחור מבית טוב העומד להינשא לנערת חברה, על חתיכה מטורפת ופראית המשתלטת על חייו, ועל חתול טורף המאורה להם לחברה. בכיכובה של מדונה.

מתחת הודר הטימונות (ת"א, חיפה) — סרט מתח על גבר המגן על פיל־גשו הנשואה ממעורבות ברצח, ומסתבך בעצמו.

בבית המשפט המחוזי בירושלים
ת.א. 1595/87

הודעה בדבר הגשת בקשה לבית המשפט לפירוק חברה
בעניין: פרוק החברה בנק צפון אמריקה בע"מ
המבקשים:
1. בנק צפון אמריקה בע"מ ע"י ב"כ י. וקסלר את ברגמן. עו"ד
2. בנק ישראל ע"י ב"כ מ. הרצברג, עו"ד

נמסרת בזה הודעה, כי ביום 29.10.87 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים בקשה לפרק את החברה הנ"ל וכי בקשה זו תישמע בבית המשפט המחוזי בירושלים ביום 5.1.88 בשעה 10.00.
כל נושה או משתתף של החברה שברצונו לתמוך במתן צו הפירוק או להתנגד לו, רשאי להופיע בשעת הדיון, בעצמו או באמצעות עורך הדין שלו, לאחר שימסור למבקשים הודעה על רצונו זה.
את ההודעה יש למסור למבקשים או לשלחה בדואר באופן שתגיע לידי המבקשים לפי המען: אצל י. וקסלר את ברגמן, עו"ד רחוב אחד העם 13 תל־אביב 65341 לא יאוחר משעה 13.00 ביום 29.12.87.
לנושה או למשתתף שיבקש זאת, ימסרו המבקשים, תמורת תשלום, העתק מהבקשה לפירוק.

אורי ברגמן, עו"ד
בשם המבקשים
תל־אביב, היום 26 בנובמבר 1987.

הודעת תיקון

בעניין: פרוק החברה ק.מ. שעונים בע"מ
המבקשת: ק.מ. שעונים בע"מ ע"י ב"כ עו"ד סימונה חיים
בעקבות דחיית הדיון בבית משפט המחוזי בבאר שבע הקבוע ליום 29.12.87 לתאריך 21.2.88 רשאי כל נושה למסור את הודעתו למבקשת לא יאוחר מתאריך 12.2.1988 שעה 12.00

הבימה התיאטרון הלאומי
הארץ עיתון לאנשים חושבים

עירית תל־אביב יפו
מקיימים בשבת 5.12.87 ב־11.00
מוספשבת

בהשתתפות:
- יוסי בנאי.
- פסגת רייגן־גורבצ'וב - עם פרופסור אמנון סלע ופרופ' יאיר עברון.
- מנכ"ל "עליית הנוער" - אלי עמיר - לקראת בכורת "תרנגול כפרות" על פי ספרו.
- אפרים סידון ואבנר אברהמי על סיפרם "לחיות מהת'נך".
- פטר גדיש, דוד צוינגבוים ואהרון אלמוג בקטעים מהצגתם "החייל הטוב שוויק" בתאטרון נוה צדק.
- הזמרת אליעזרה איג — גקוב בליווי עידית צבי.
- רבקה מכאלי, יוסי גרבר והבימאי אילן רונן על הצגתם החדשה - "עד 120".

מנחה: מיכאל הנדלזלץ

כרטיסים בקופת "הבימה" בימים א'־ד'.
אין מכירת כרטיסים במקום בשבת.
דמי כניסה: 10.— ש"ח.
הנחה 50% למנויי "הארץ" ו"הבימה" ולבעלי תעודת תושב או תעודת קשיש של ת"א.

הארוח באדיבות
בית היוצר לספר הטוב
חנות הספרים בהבימה
פתוחה מ־11 בבוקר עד 11 בלילה

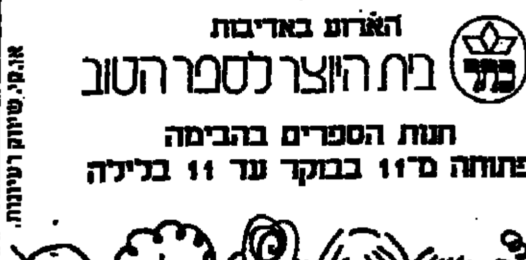

ארגמן תעשיות בע"מ

הודעה

אגרות החוב 1990 — 1983 (סדרה 2) רשומות על־שם סכום נקוב כולל של 3,000,000 דולר של ארצות הברית נושאות ריבית משתנה שתיקבע בעד כל 6 חודשים מראש.
הרינו להודיע בזה כי הנאמן לאגה"ח הנ"ל קבע כי שיעור הריבית שתשאנה האגרות הנ"ל לתקופת הריבית 30.11.87 — 31.5.88 הינו 7% לשנה (שבעה אחוז לשנה).

בפקודת מועצת המנהלים
ל. הלפרין
מזכירת החברה

עירית תל־אביב־יפו

חוק עזר לתל־אביב־יפו (סלילת רחובות) תש"מ־1980

הודעה לפי סעיף 4

1. מודיעים בזאת לכל בעלי הבתים והמגרשים ששביל בין רחוב טור מלכא 3"1 בקטע המשתרע בין רחוב טור מלכא ר"ג ולחומי גליקסלי 4"ב, שבנכסים מסומנים כולקמן במספרי הגושים והחלקות לצורך העירכת מס הרכוש העירוני, הינו לבעלי הנכסים בגוש 6134 מ־206 עד 211, 212 — 213, כי מועצת העירייה בישיבתה מיום 25.10.87 החליטה להרחיב ולסלול שביל ציבורי, מדרכות אי תנועה, קירות מגן וגדרות בקטע האמור של רחוב טור מלכא, שביל התשתית מוקף ורינציף.
2. מודיעים בזאת לכל בעלי הבתים והמגרשים ברחוב 1084 בקטע המשתרע בין רחוב הרטוב ואיתיאל, שבנכסים מסומנים כולקמן במספרי הגושים והחל־קות לצורך הערכת מס הרכוש העירוני, הינו לבעלי הנכסים בגוש 6135 חלקות 221־225, 175, 176, 255, 212, 220, כי מועצת העירייה בישיבתה מיום 25.10.87 החליטה להרחיב ולסלול כביש אספלט קיים ומצפה, מדרכות, קירות מגן וגדרות בקטע האמור של רחוב 1084, כביש ברוחב 5.0 — 5.0 מ', מדרכה ברוחב 2.0 — 2.0 מטר.
3. מודיעים בזאת לכל בעלי הבתים והמגרשים ברחוב 1085 בקטע המשתרע בין רחוב הרטוב ודוד אזימער, שבנכסים מסומנים כולקמן במספרי הגושים והחלקות לצורך הערכת מס הרכוש העירוני, הינו לבעלי הנכסים בגוש 6135 חלקות 102 — 211 192־200, כי מועצת העירייה בישיבתה מיום 25.10.87 החליטה להרחיב ולסלול כביש אספלט קיים ומצפה, מדרכות, קירות מגן וגדרות בקטע האמור של רחוב 1085 כביש מתשתית אגו"ם אספלט ושכבה נושאת ממגון אספלט.
4. מודיעים בזאת לכל בעלי הבתים והמגרשים ברחוב 1086 (נטעים) בקטע המשתרע בין רחוב הרטוב (1084) ודוד אביזור (4145), שבנכסים מסומנים כולקמן במספרי הגושים והחלקות לצורך הערכת מס הרכוש העירוני, הינו לבעלי הנכסים בגוש 6135 חלקות 183, 191, 24, 10, כי מועצת העירייה בישיבתה מיום 25.10.87 החליטה להרחיב ולסלול כביש אספלט קיים ומצפה, מדרכות, קירות מגן וגדרות בקטע האמור של רחוב 1086, כביש ברוחב 3.5 — 3.5 מ', מדרכה ברוחב 3 ־ 3 מטר.
5. מודיעים בזה לכל בעלי הבתים והמגרשים ברחוב 2219, בקטע המשתרע בין רחוב שלמה בן־יוסף עד סוף הרחוב, שבנכסים מסומנים כולקמן במספרי הגושים והחלקות לצורך הערכת מס הרכוש העירוני, הינו לבעלי הנכסים בגוש 6613 חלקות: 87, 5, 104, 103, כי מועצת העירייה בישיבתה מיום 25.10.87 החליטה להרחיב ולסלול כביש אספלט קיים ומצפה, מדרכות, קירות מגן וגדרות בקטע האמור של רחוב 2219, כביש ברוחב 2 ־ 2 מטר, מדרכה ברוחב 3 ־ 3 מטר.

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים מ־6 בערב עד לשעה 7 בבוקר בתחנות מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052־541333
נהריה 823333
רחובות 08־451333
בת־ים 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08־221022
באר שבע 057־74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'־ה' — 20.00—6.00, בימי ו' — 15.00—6.00 טלפונים: 03־453300
שר"ן — שירות רפואי נייד (24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים): ירושלים, מוקד יום — 669531, 660585, מוקד לילה, שבת וחג — 226191 מנוי 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן. תל־אביב, מוקד יום — 218820, 218898, מוקד לילה — 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון בל"ר
שקפ"ר — שירות רפואי לקטנים — שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24—19 טל' 03־7549111 "שקפ" קוד מנוי 222
מרפאות שרונים לעזרה ראשונה תל־אביב:
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טלפון 294869, 03—285822 המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים 24 שעות ביממה. בר כוכבא 49 טל' 03־284649 פתוחה בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00 שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00

קטב לבית — שרות מנויים לרפואה, שיקום וסיעוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052—548575, 7549111 איתורית 1500
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות ביממה): ירושלים 227171, תל־אביב 5461111, ילדים ונוער 261115, חיפה 672222/3, נתניה 053־35316, באר־שבע 057־418111
מרכז רפואי באר־יעקב 08־223958
מרכז סיוע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה): תל־אביב טל' 234819, ירושלים טל' 02־245554, חיפה טל' 04־382611
מרכז סיוע למצבי לחץ מטעם "מקלט" א' ה' 11.00—13.00, ב' ד' 16.00—18.00 טל: 220031 רח' מאפו 13 תל־אביב
"יד הודי" — ארון קשבת לילד ולהורים תל אביב "לילד" 226027 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' מ־17.00—20.00, 222732; ירושלים — 243358; חיפה ונהריה — 229488 מ־11.00—20.00; הגליל המערבי — 04־922222
קו אל"י — האגודה להגנת הילד עזרה במצבי אלימות כלפי ילדים 261070 א'־ה' 16.00—20.00
ארגון לשירות אתם — עזרה סוציאלית לשירות הציבור בגוש דן 24 שעות ביממה 03־5461727/8
שח"ל — שירותי היכרות טיפול במגע לחולי לב בגוש דן 330848
ויצו — 24 שעות קו אדום לנשים מוכות טל: 03—5461133, 06—550506
הוועד למלחמה באיידס — החברה וסיוע לחולים. מידע מוקלט 24 שעות

טלפון: 290101, 203121, קו פתוח בכל יום ב' 19.30—23.00 ת.ד. 33602 ת"א
תורנות מרפאות בהלמן — וחשון ת"א 239952, 246363, 611011
וחשון ירושלים 226335
וחשון חיפה 645334

תורנות בתי־חולים

תל אביב דוקה — (ילדים, פנימית, כירורגית)
ירושלים הדסה ע"כ — (פנימית, נשים, א.א.ג., עיניים)
הדסה ה"צ — (כירורגית, אורטופדית)
ביקור חולים — ילדים

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב דיזנגוף דיזנגוף 132 223390
אסוטה קופ"ח מכבי יהודה הלוי 110 283010
ירושלים אשר כרם מסוטי ק' יובל 415841
חיפה מכבי מכבי 27 664073
חולון אחוזן הופיין 52 889153
בת ים מור חביבה רייך 20 583360
רמת גן שפירא ר' עקיבא 80 ב"ב 781854
פתח תקוה קופ"ח כללית חיים עוזר
נתניה פרדס כ"ה 76 840967
הרצליה הרגן סמטת בורוכין 715136
רחובות כללית בני משה 452381
חדרה קופ"ח לאומית רוטשילד 60 322204

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא הבחרות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה. ימים ב' ג' ד' — 16.00־19.00, 5101511/2 רמב"ם 9, ימים א' רח' 19.00־1600 רח' הסמדור 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגד

02—304384 03—432777 04—549121

מוגש כשירות לציבור על ידי
הסנה חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

08.00 עד כאן. רצף דפי טלטקסט
08.05 שעת כושר
08.15 ארץ מולדת. ממשבר להתעצמות (ב)
08.40 אנגלית ד'
09.00 מדעי הטבע יסודי. תגובות בבעלי־חיים פשוטים
09.20 אנגלית ד'
10.00 שעת כושר
10.10 מדעי הטבע ה'־ו'. על הים 1970—170 (ג)
10.30 פרשר נחמד. ספרים הם חברים
11.00 חשבון ו'
11.15 אנגלית י"א—י"ב
11.30 מושגים ביהדות. פתיל התכלת (ב)
12.00 אנגלית ח'
12.25 אנגלית ז'
13.00 מדעי הטבע על־יסודי. יוסי גוטליב המדע וההתפתחות
13.30 גאוגרפיה כללית. הוריקן, טורנדו (סוגי מזג אוויר)
14.00 עד כאן. רצף דפי טלטקסט
14.05 האוניברסיטה הפתוחה. תכניות לימודים — הצב, המדבר —
מחשבים בחינוך
15.00 טוב טוב הגמד
15.25 על רופאים ואחיות. סדרה קומית
15.40 שעת כושר
15.50 דפי מידע טלטקסט. רשות השידור
16.00 גברת פלפלת
16.10 שביל באמצע שביל בגד. פארק קנדה
16.20 פיצוחים. שעשועון נושא פרסים
17.00 ערב חדש

כללית

17.30 עולמו של וולט דיסני
20.00 רוח הארץ. קולות ומראות על יהדות תימן
20.30 תצפית. זמן מרחב ואינשטיין
21.00 מבט וחדשות
21.35 מוקד
22.05 סרט קולנוע. סליחה, טעות במספר
23.05 פסוקו של יום וחדשות

ערוץ 2

18.30 הרפתקאות הדבורה מאיה
19.00 אילנית בהופעה
20.00 אופקים רחבים. (פרק ג')
21.00 פופ 2

ירדן ערוץ 6

17.30 תכנית בידור בצרפתית
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 ירדן כיום
19.30 חדשות בעברית
19.45 מגאזין ספורט
20.00 חדשות בערבית
20.30 "אלרי" (קומי)
21.10 סוסים (תיעודי)
22.00 חדשות באנגלית
22.20 "האנסר" (בלשי)
23.10 "כותנה קיד" (קומי)

לבנון ערוץ 12

13.30 חיים אחרים (סדרה)
14.00 מועדון 700
14.30 התעמלות
15.00 ילדי התובבות (מצויר)
15.30 סופר־בוק (מצויר)
16.00 שובבי הסלים (לילדים)
16.30 סרט. "אור יהיה מסוכן" עם אנטון ולברוק
18.00 תן לי הזדמנות (קומי)
18.30 משפחת קמבל (סדרה)
19.00 חדשות
20.00 רצח במשיכת קולמוס
21.00 המחנך (סדרה)
21.30 מונלייטינג (סדרה קומית)
22.00 המסווה (בלש)
23.00 מועדון 700
23.30 חיים אחרים (סדרה)

רדיו

קול המוסיקה

06.01 צלילי בוקר
07.00 חדשות
07.07 מה נשמע?
07.09 בהאזנה נינוחה
09.00 קונצרט בוקר
11.57 פינת השיר
12.00 אמנים באולפן
13.00 חדשות
13.05 בהאזנה נינוחה
15.00 מוסיקה ויזמה
16.00 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית י־ם רשות השידור
18.00 שעה עם ....
18.55 מוסיקה אהובה עליכם
20.00 חדשות
20.05 אינטרמצו. רצף מוסיקאלי
20.30 אורטוריה
23.00 מחזורי יצירות
23.58 מה נשמע? פרטים על התכניות
24.00 חדשות

רשת א'

07.30 רדיו קל
08.05 תזה. עם בני הנדל
09.05 סלודיו
10.05 שידיקור
11.05 פיני בוקר
12.05 מעורב ים תיכוני
14.06 בראש צעיר
15.30 האוניברסיטה המשודרת
16.05 מושגים. עם חוה ישכר
17.10 שירי עמים
18.06 מבחר ערב
19.05 סיכום המשנה היומית
19.10 דף גמרא יומי
19.20 פרקי היום בתנ"ך

19.30 קירורים לעולים
22.05 לכל אדם טוב

רשת ב'

06.04 סקירת מאמרי המערכת
06.10 התעמלות בוקר
06.20 הודעות
06.30 אות מבזק ועיקרי חדשות
06.44 מה נשמע
06.52 אור יוקר
06.57 רגע של עברית
07.00 הבוקר הזה
08.05 עושים עניין
09.05 ביקור בית
10.05 כל צבעי הרשת
11.50 פינת ההודעה הקטנה
12.05 חדשות מקומיות
12.10 "אלף אלף" ב"בית"
12.50 מה נשמע
13.05 בוקרי היום, חדשות ופזמונים
14.06 לראות או לא לראות
14.30 בת צחוק, חיוך והומור
15.05 שירים ושערים
15.55 קריאתי ספר
16.30 על מספרים ואנשים
17.05 רגעי קסם
17.55 מה נשמע
18.06 יש שאלות
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 מוסף לענייני צבא וביטחון
20.05 צימוקים ושקדים
22.05 מחפשים את המטמון
22.58 רגע של עברית
23.55 מה נשמע
00.05 יומן חדשות
00.15 ג'או ועוד

רשת ג'

06.04 בחזרה לאמצע
07.07 שיר בבוקר בבוקר
09.05 מה, כבר תשע?
10.05 דברים טובים

11.05 שבעים מי יודע
12.05 אהבה יומיומית
13.05 רק בימי חול. עם מנחם פרי
14.06 לי ולך שיר וברכה
15.05 הרש, חדש ומחודש
16.05 הגנה זמנית. עם יקיר אביב
18.06 הצעקה האחרונה
20.05 לשישסכים
21.05 צליל מכאן
23.05 הלילה הוא שירים

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת
06.30 פוקחים עין. חדשות
07.07 בוקר אפס שבע
08.05 בוקר טוב ישראל
09.05 אילה בבוקר. עם אלי ישראלי
10.05 מוסיקה. עם אורלי יניב
11.05 בכוון לעבודה. עם רפי רשף
13.05 אור אור
14.05 דו רה יומי
15.05 שירים להם. עם ארז טל
16.20 ארבע אחרי הצהריים
17.00 ערב טוב ישראל
18.05 יפעו מאחרי
19.05 שירים מכאן, שירים עבריים
20.05 שאלות אישיות
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת
22.05 על הדבש ועל העוקץ
23.05 עשרים וארבע. היום שהיה
23.55 שיחת הצות
00.05 ציפורי לילה
02.05 לא רוצים לישון. מוסיקה
05.05 צלילי בוקר. שירים עבריים

צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו. עם יואב קוטנר
20.05 בכצר הפזמונים והלהיטים המסורתיים
21.57 הודעות לחיילים
22.05 הפסקת עשר. עם מיכל ניב
23.05 קול הבאו הזה

קולנוע

תל־אביב

אורלי — ריקוד מושחת 4.30, 7.15, 9.30
אסתר — בורד על הקיבוצה 5.00, 7.30, 9.45
בית ציוני אמריקה — הערב אין הקרנת סרטים
בן יהודה — ללא מוצא 4.30, 7.00, 9.30
גורדון — לאבד הבתולים בכיתואזה 4.30, 7.15, 9.30
גת — בוקר טוב בבבילוניה 5.00, 7.25, 9.30
דיזנגוף 1 — לו הייתי כאן 11.00, 1.00, 5.00, 7.30, 9.45
דיזנגוף 2 — שם הורד 11.00, 1.00, 4.30, 7.15
דיזנגוף 3 — גבר מאוהב 11.00, 15.00, 5.00, 7.30, 9.45
דקל — סילברדו 7.00, 9.30
דרייב אין — הבלתי משוחדים 7.15, 9.30
הוד — ריקוד מושחת 2 4.30, 7.15, 9.30
חן 1 — מתולון הודר הטימונות 5.00, 7.25, 9.50
חן 2 — מגמול באקס 5.00, 7.25, 9.50
חן 3 — המכשפות מאיסטוויק 5.00, 7.25
חן 4 — הפורצת מגן פרנסיסקו 11.00, 2.00, 5.00, 7.30, 9.50
חן 5 — הגנות מעבר לפינה 11.00, 2.00, 5.00, 7.30, 9.50
לימור — ללא מוצא 4.30, 7.15, 9.30
לב 1 — מגדל הדבורים 2.00, 4.50, 7.20, 9.45
לב 2 — בכרים בכרים 2.00, 5.00, 8.00, 10.00
לב 3 — זקוף ת'אוזן 2.00, 5.00, 7.30, מדרגי התזק 9.50
לב 4 — המשפחה 2.00, 4.40, 7.10, 9.40
מוזיאון ת"א — ברוזים 7.15
יחל 9.30
סינמה 1 — סגור לרגל שפוצים
סינמה 2 — משפחת המלולבלים 5.00, 7.15, 9.30
סינמטק ישראלי — גלילאו 7.00
הלוויה הגבעות 9.30
פאר — מי הנערה הזו? 5.00, 7.30, 9.40
פריז — יוסף של הזונה 5.00, 7.15, 9.30
צבין — לא יכולה בלי זה 12.00, 2.00, 4.80, 7.15
צפון — העולם עולי גזעם 11.30 בלילה
שחף — הבלתי משוחדים 4.30, 7.00, 9.30
תמר — סלך לים אחר 7.30, 9.40
תכלת — את אני והמהפכה 5.00, 7.30, 9.45
תל־אביב — המקצוען 2 5.00, 7.15, 9.30

בת־ים

אורטס — מטעים שבלב 7.15, 9.30
שמוטאת — הנהל האוהבת והמאוהבת 4.30, 7.15, 9.30

נתניה

סמדר — שיחות מלולבלות 5, 7, 9.15
שרון — המרוטקול הרביעי 5.00, 7.00, 9.15

רמלה

היכל התרבות — משלת נקם 8.30

ירושלים

אוריון — ריקוד מושחת 4.30, 7.00, 9.30
אורנה — חגות מעבר לפינה 4.30, 7.00, 9.15
אורנע — מי הנערה הזו 4.30, 7.00, 9.00
בית אגרון — וקיף עם הרוח 3.00
בוני ביתר 6.30
מנובי ניינון צחוב הזקן 8.10
ככר כלל 9.50
כסיף — ללא מוצא 4.30, 7.00, 9.15
מיגדל — הבלתי משוחדים 7.00, 9.15
סינמטק 1 — בשר מכבי האש 7.00
סינמטק 2 — הריבוע 7.00
סינמטק ... 9.30
סמדר 21.15
רון — אהבה נצודה 4.30, 7.00, 9.00
התאטרון ירושלים — ז'אן דה פלורט 7.00
עדן — השוטר מבוורלי הילס מס' 2 4.30, 7.00, 9.30
סנוד — שלום לך אהבתי 7.00, 9.15

רמת גן

ארמון — מי הנערה הזו 5.00, 7.30, 9.50
אורדע — לחיסה רעבת 7.15, 9.30
ארמון — בורד על הקיבוצה 7.30, 9.45
הדר — הבלתי משוחדים 4.30, 7.00, 9.30
לילי — יוסף של הזונה 4.30, 7.15, 9.30
רב גן 1 — מולון הודר הטימונות 5.00, 7.30, 9.50
רב גן 2 — מגמול באקס 5.00, 7.00, 9.50
רב גן 3 — המכשפות מאיסטוויק 5.00, 7.30, 9.50
רב גן 4 — האלמנה השחורה 5.00, 7.30, 9.50
שבים — שם הורד 7.00, 9.30

עפולה

מוסתרון — אנשי הפה 9.00

חדרה

חדרה — השוטר מבוורלי הילס מס' 2 7.00, 9.15
חן — ריטה, סו ובוב גם הוא 7.00, 9.15

חולון

ארמון — זמן אהבה 7.15, לורי אנדרסון בית האמיצים 9.30
מגדל — יצרים 4.30, 7.15, 9.30
רינה — פגישה עיוורת 7.15, 9.30
סגול — מי הנערה הזו 7.30, 9.50

פתח־תקוה

היכל 1 — ריקוד מושחת 4.30, 7.30, 9.30
היכל 2 — מגמול באקס 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3 — הבלתי משוחדים 5.00, 7.15, 9.30

עכו

אודיטוריום — שם הורד 7.00, 9.30

צפת

בית אולין — הבלתי משוחדים 6.45, 9.15

חיפה והסביבה

אורלי — המשפחה 6.30, 9.00
אורה — ריקוד מושחת 4.30, 7.00, 9.15
אמפיתיאטרון — המגוד 4.30, 7.00, 9.15
בית העם — התנקשות 9.15
חן — ריטה, סו ובוב גם הוא 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 1 — ללא מוצא 4.45, 7.00, 9.10
עצמון 2 — הבלתי משוחדים 4.30, 6.45, 9.10
קרן אור המוחרם — לא יכולה בלי זה 4.30, 7.15, 9.15
פאר — מולון הודר הטימונות 4.30, 7.00, 9.15
רון — המקצוען 2 4.30, 7.15, 9.00
רב גת 1 — מי הנערה הזו 4.30, 7.00, 9.15
רב גת 2 — המכשפות מאיסטוויק 4.15, 6.45, 9.15
אורות — קיטה הלבבי 7.00, 9.15
סביוני — ביבי איוונה 7.00, 9.15
פביון — לוחם עם כבוד 7.00, 9.15
ביצן — קרוקודיל דנדי 7.00, 9.15
סינמטק — צוואת של ד"ר מבוזה 7.00
בנות השמן 9.30
שביט — ז'אן דה פלורט 7.00, 9.15
הזבל — השוטר מבוורלי הילס מס' 2 ...

הרצליה

מלון דשאל — גבריה גברים 7.15, 9.30
הוד — גבר מאוהב 7.15, 9.30
תפארת — לא יכולה בלי זה 4.30, 7.15, 9.30
— הפורצת מגן פרנסיסקו 7.15, 9.15
רן אבריה — נשק קטלני 7.00, 9.30

באר שבע

רון — ללא הבשים כבר 2 4.30, 7.00, 9.30

בית שאן

מודיעין — השוטר מבוורלי הילס מס' 2 9.15

רמת־השרון

כוכב — עבר חוסי 4.15, הסיפור בקירנה ילדים 7.00, המובים לאלהים 9.30

רחובות

בית העם — נשק קטלני 7.00, 9.00
הדר — מגמול באקס 7.15, 9.15
רון — סרטן הנור 4.30 מי הנערה הזו 7.15, 9.15

ראשל"צ

בגרון 1 — ריקוד מושחת 4.00, 7.00, 9.30
בגרון 2 — הבלתי משוחדים 4.30, 7.15, 9.30

כפר סבא

חן — השוטר מבוורלי הילס מס' 2 7.00, 9.15
תמל — הנוכל האוהבת והמאוהבת 7.00, 9.15